КООРДИНАЦИОНО ТЕЛО ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

ЗА ПОГЛАВЉЕ 23

ИЗВЕШТАЈ 1/2022 О СПРОВОЂЕЊУ РЕВИДИРАНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

ЗА ПОГЛАВЉЕ 23

БЕОГРАД, МАЈ 2022

ИЗВЕШТАЈ О СТАТУСУ СПРОВОЂЕЊА АКТИВНОСТИ ИЗ РЕВИДИРАНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23: „ПРАВОСУЂЕ И ОСНОВНА ПРАВА"

Правосуђе

1.1.1.1. Спровођење поступка за промену Устава у делу за правосуђе (члан 203 Устава РС и чл. 142-149 Пословника о раду Народне скупштине РС),

Рок: IV квартал 2021.

Активност је у потпуности реализована

1) Влада је 4. децембра 2020. године поднела Народној скупштини Предлог за промену Устава са образложењем.

2) Одбор за уставна питања и законодавство утврдио је на седници одржаној 6. маја 2021. године да је Предлог за промену Устава са образложењем поднет од стране овлашћеног предлагача и у прописаном облику.

Пре разматрања Предлога за промену Устава са образложењем на седници Народне скупштине, Одбор за уставна питања и законодавство спровео је широк консултативни процес о променама Устава, организовањем јавних слушања у циљу прибављања стручних мишљења о Предлогу за промену Устава са релевантним субјектима.

Прво јавно слушање одржано је 29. априла 2021. године (на овом јавном слушању учествовали су судије Уставног суда, судије, јавни тужиоци, чланови Високог савета судства, чланови Државног већа тужилаца, представници Правосудне академије и представници струковних удружења судија и јавних тужилаца – Друштво судија Србије, Удружење тужилаца Србије, Удружење судија и јавних тужилаца Србије, Форум судија Србије, Алумни клуб Правосудне академије, Удружење судијских и тужилачких помоћника Србије).

Друго јавно слушање одржано је 19. маја 2021. године (на овом јавном слушању учествовали су професори Правног факултета у Београду, Правног факултета у Новом Саду, Правног факултета у Нишу и Правног факултета у Крагујевцу, као и представници адвокатских комора).

Треће јавно слушање одржано је 24. маја 2021. године (на овом јавном слушању учествовали су представници организација цивилног друштва).

Четврто јавно слушање одржано је 26. маја 2021. године у Нишу (на овом јавном слушању учествовали су судије, јавни тужиоци са подручја Апелационог суда у Нишу).

Пето јавно слушање одржано је 27. маја 2021. године (на овом јавном слушању учествовали су представници Делегације Европске уније у Србији, Савета Европе и Организације за европску безбедност и сарадњу, као и представници амабасада држава чланица Европске уније, амбасаде Сједињених Америчких Држава, амбасаде Велике Британије и амбасаде Канаде).

Шесто јавно слушање одржано је 31. маја 2021. године у Новом Саду (на овом јавном слушању учествовали су судије, јавни тужиоци са подручја Апелационог суда у Новом Саду).

Седмо јавно слушање одржано је 2. јуна 2021. године у Крагујевцу (на овом јавном слушању учествовали су судије, јавни тужиоци са подручја Апелационог суда у Крагујевцу).

3) и 4) Седница Народне скупштине на којој је разматрано и одлучено о Предлогу за промену Уставу одржана је 7. јуна 2021. године. Народна скупштина је прихватила Предлог за промену Устава.

5) После прихватања Предлога за промену Устава Одбор за уставна питања и законодавство Народне скупштине приступио је утврђивању Нацрта акта о промени Устава и Нацрта уставног закона за његово спровођење. Одбор за уставна питања и законодавство Народне скупштине образовао је 23. јуна 2021. године Радну групу за припрему Нацрта акта о промени Устава и припрему текста Нацрта уставног закона за спровођење Устава. У раду Радне групе учествали су представници Народне скупштине, Министарства правде, професори правних факултета, научних института и струковних удружења судија и јавних тужилаца. Радна група је као полазну основу за израду Акта о промени Устава користила текст Уставних амандмана које је израдило Министарство правде и које је Европска комисија за демократију путем права издала Меморандум о усклађености. Радна група израдила Нацрт акта о промени Устава и Нацрт уставног закона за његово спровођење, који је прихватио Одбор за уставна питања и законодавство Народне скупштине на седници одржаној 6. септембра 2021. године.

6) После израде Нацрта акта о промени Устава и Нацрта уставног закона за његово спровођење, Одбор за уставна питања и законодавство Народне скупштине организовао је више јавних слушања са релевантним субјектима у циљу утврђивања коначног текста. О овим нацртима спроведено је више јавних слушања. Јавно слушање у Нишу одржано је 13. септембра 2021. године, у Крагујевцу 14. септембра 2021. године, у Новом Саду 16. септембра 2021. године и Београду 17. септембра 2021. године.

На овим јавним слушањима учествовали су: судије Уставног суда, судије, јавни тужиоци, чланови Високог савета судства, чланови Државног већа тужилаца, представници Правосудне академије и представници струковних удружења судија и јавних тужилаца – Друштво судија Србије, Удружење тужилаца Србије, Удружење судија и јавних тужилаца Србије, Форум судија Србије, Алумни клуб Правосудне академије, Удружење судијских и тужилачких помоћника Србије, професори Правног факултета у Београду, Правног факултета у Новом Саду, Правног факултета у Нишу и Правног факултета у Крагујевцу, представници адвокатских комора, представници Делегације Европске уније у Србији, Савета Европе и Организације за европску безбедност и сарадњу, као и представници амбасада држава чланица Европске уније, амбасаде Сједињених Америчких Држава, амбасаде Велике Британије и амбасаде Канаде.

7) Пошто се Нацрт акта о промени Устава разликује у односу на текст Акта о промени Устава за који је издат Меморандум о усклађености Венецијанске комисије, текст Предлога акта о промени Устава заједно са Нацртом уставног закона поново је достављен, 24. септембра 2021. године, на мишљење Венецијанској комисији. Венецијанска комисија је на 128. пленарном заседању усвојила позитивно мишљење на Нацрт акта о промени Устава и Нацрт уставног закона за његово спровођење у којем су

изнете одређене препоруке ради унапређења текста Нацрта акта о промени Устава које су имплементиране у текст.

Нови текст Нацрта акта о промени Устава у којем су имплементиране препоруке Венецијанске комисије из коначног мишљења које је усвојено на 128. пленарном заседању достављен је 26. октобра 2021. године на ургентно мишљење Венецијанској комисији. Нацрт ургентног мишљења биће припремљен у новембру, а примљен к знању од стране Венецијанске комисије на 129. пленарном заседању које ће се одржати 10-11. децембра 2021. године (очекује се да Нацрт мишљења о акту о промени Устава буде припремљен око 19. новембра).

8) После израде Нацрта ургентног мишљења Одбор за уставна питања и законодавство Народне скупштине доставиће Акт о промени Устава на разматрање и одлучивање Народној скупштини.

Пре разматрања Акта о промени Устава неопходно је да буде донет нови Закон о референдуму за који је неопходно да буде прибављено ново ургентно мишљење Венецијанске комисије чији ће Нацрт Венецијанска комисија да припреми 9. новембра 2021. године. Очекује се да до краја новембра Закон о референдуму буде усвојен у Народној скупштини (највероватније 25. новембра). После усвајања Закона о референдуму а пре доношења Акта о промени Устава, неопходно је, у складу са одредбама овог закона, а ради спровођења референдума, да буде изабрано шест чланова Републичке изборне комисије и њихових заменика из реда стручњака за изборно право и изборни процес (у периоду од 26. до 28. новембра).

9) Ако Акт о промени Устава буде усвојен у Народној скупштини 2/3 већином гласова од свих народних посланика, ставља се на потврђивање на референдуму. О Акту о промени Устава Народна скупштина би најраније могла да се изјасни најраније 29. новембра 2021. године. Референдум би могао да се спроведе најраније 45 дана од дана расписивања референдума, а најкасније 60 дана од дана усвајања Акта о промени Устава у Народној скупштини (16. јануара 2022. године).

10) На референдуму Акт о промени Устава треба да буде потврђен већином гласова изашлих бирача.

11) Ако Акт о промени Устава буде потврђен на референдуму приступа се његовом проглашењу у Народној скупштини.

12) После проглашења Устава у Народној скупштини приступа се доношењу Уставног закона за спровођење Устава који претходно утврђује Одбор за уставна питања и законодавство Народне скупштине (у истом дану када се и проглашава Устав) – у другој половини јануара 2022. године/првој половини фебруара 2022. године.

Закључно са трећим кварталом 2021. године Народна скупштина је реализовала осам корака у оквиру поступка за промену Устава у делу за правосуђе.

Закључно са четвртим кварталом 2021. године у току је реализација једанаестог корака (спровођење референдума) у оквиру поступка за промену Устава у делу за правосуђе.

Предложене измене Устава су потврђене на реферундуму 16.01.2022.

Народна скупштина Републике Србије на Десетој посебној седници у Дванаестом сазиву, одржаној 9. фебруара 2022. године, донела је **Акт о промени Устава Републике Србије** и **Уставни закон за спровођење Акта о промени Устава Србије**, који су у складу са мишљењем Венецијанске комисије.

1.1.2.5. Високи савет судства на интернет страни објављује детаљне информације о поступку вредновања рада судија и њиховим прослеђивањем свим судовима стара се о промоцији значаја вредновања рада судија и његовом утицају на напредовање у каријери

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Комисија за вредновање рада судија и председника судова одржала је у периоду од 01. јануара 2022. године до 31. марта 2022. године, 2 седнице на којима су донете одлуке о редовном вредновању рада 54 судије на сталној судијској функцији и ванредном вредновању рада 53 судије.

На интернет страници Високог савета судства www.vss.sud.rs објављују се одлуке Савета о промени чланова у комисијама за спровођење поступка вредновања и утврђивања оцена рада судија и председника судова, као и статистички подаци о броју судија чији је рад вреднован и оцене које су добили.

1.1.2.6. Државно веће тужилаца на интернет страни објављује детаљне информације о поступку вредновања рада јавних тужилаца и њиховим прослеђивања свим јавним тужилаштвима стара се о промоцији значаја вредновања рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и његовом утицају на напредовање у каријери

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Државно веће тужилаца је на седници одржаној 8.2.2022. донело одлуку о вандредном вредновању носилаца јавнотужилачке функције, који су се пријавили за обављање функције заменика јавног тужиоца у Посебном одељењу за сузбијање корупције у Вишем јавном тужилаштву у Београду и Вишем јавном тужилаштву у Новом Саду.

1.1.2.7. Високи савет судства, у оквиру својих надлежности, образује радна тела ради праћења ефеката примене правосудних закона који се тичу избора, вредновања и напредовања судија и припрема извештаје са препорукама ради унапређења ових поступака

Рок: III квартал 2020 за образовање радног тела; Континуирано, почев од IV квартала 2020 за припрему извештаја са препорукама

Активност је делимично реализована Савет је образовао радно тело ради праћења ефеката примене правосудних закона у чијем саставу су изборни чланови из реда судија.

1.1.2.8. Високи савет судства, путем свог радног тела, анализира ефекте примене правосудних закона који се тичу избора, вредновања и напредовања судија, на основу периодичне, професионалне оцене учинка

Рок: Извештавање два пута годишње, II и IV квартал

Активност се успешно реализује

На седници одржаној 14.10.2021. године чланови Радног тела су обавестили присутне да су припремљени извештаји о анализи ефеката примене правосудних закона и препоруке, који ће детаљно бити представљени чланови Савета на наредној седници.

Високи савет судства на седници одржаној 21.10.2021. године одлучио је да упути допис свим судовима на територији Републике Србије да се изјасне о критеријумима и мерилима за вредновање рада судија и председника судова, како би Савет након анализе достављених примедби извршио измену Правилника о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова. Наведени допис упућен је судовима 01.11.2021. године и наведено је да председници судова и судије своје примедбе треба да доставе Савету до 01.12.2021. године.
До наведеног датума укупно 43 судије и председника судова су доставили примедбе и мишљења и то: Привредни апелациони суд 2 мишљења, прекршајни судови 7 мишљења, виши судови 14 мишљења, основни судови 14 мишљења, апелациони судови 2 мишљења, Управни суд 2 мишљења, привредни судови 2 мишљења. Мишљење на Правилник је доставило и Друштво судија Србије.

1.1.2.9. Државно већ тужилаца, у оквиру својих надлежности, образује радна тела ради праћења ради праћења ефеката примене правосудних закона који се тичу избора, вредновања и напредовања јавнкх тужилаца и припрема извештаје са препорукама ради унапређења ових поступака
Рок: III квартал 2020 за образовање радног тела; Континуирано, почев од IV квартала 2020 за припрему извештаја са препорукама

Активност је делимично реализована

Државно веће тужилаца је на седници одржаној 23. априла 2021. године, образовало две радне групе:

1. Радна група за праћење правосудних закона
2. Радна група за програме обуке

Радна група за праћење правосудних закона одржала је прву седницу у јуну 2021. године, на којој је одлучено о хитној изради анализе ефеката примене правосудних закона који се тичу избора, вредновања и напредовања јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, а на основу периодичне професионалне оцене учинка. На захтев Радне групе, апелациона јавна тужилштва су доставила своје извештаје који садрже мишљења и конструктивне предлоге за измену правосудних закона који се односе на избор, вредновање и напредовање носилаца јавнотужилачке функције. Такође, ради квалитетније и свеобухвтније анализе ангажовани су експерти из пројекта „Подршка тужилачком

систему“ (ИПА 2017). Експерти су израдили **компаративну анализу**, узимајући у обзир позитивне прописе из наведене области 5 земаља Европске Уније, и то: Француске, Аустрије, Италије, Словеније и Хрватске, и доставили Радној групи. Радна група је детаљно анализирала достављене извештаје, сачинила свеобухватан извештај и доставила Државном већу тужилаца.

1.1.2.10. Државно веће тужилаца, путем свог радног тела, анализира ефекте примене правосудних закона који се тичу избора, вредновања и напредовања јавних тужилаца, на основу периодичне, професионалне оцене учинка

Рок: Извештавање два пута годишње, II и IV квартал

Активност је делимично реализована

Погледати претходну активност.

1.1.3.3. Јачање капацитета Административне канцеларије Високог савета судства у складу са новом систематизацијом радних места, а посебно јачање аналитичких, статистичких и управљачких капацитета

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. На основу Закључка Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, број: 112-635/2022 од 31.јануара 2022.године, Високом савету судства дата је сагласност за запошљавање на радном месту референта у Групи за вредновање рада судија и председника судова.
На достављени Предлог кадровског плана за 2022.годину, број: 110-00-7/2021-01 од 25.марта 2022.године, дата је сагласност Министарства финансија (број: 401-001-12750/2021-03 од 5.априла 2022.године). Предлогом кадровског плана за 2022. годину, предвиђено је да у Високом савету судства до краја 2022. године буде запослено још 10 извршилаца, тако да би укупан број запослених на неодређено време износио 51 и то: 3 државна службеника на положају, 44 државна службеника на извршилачким радним местима и 4 намештеника.
Акционим планом за за спровођење Стратегије развоја правосуђа за период од 2022-2025. године, у Високом савету судства предвиђена је следећа динамика запошљавања (2022-10 извршилаца; 2023-10 извршилаца и 2024-6 извршилаца).

1.1.3.4. Јачање капацитета Административне канцеларије Државног већа тужилаца, у складу са новом систематизацијом радних места, а посебно јачање аналитичких, статистичких и управљачких капацитета

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Државно веће тужилаца је 1.12.2021. године огласило јавни конкурс за попуњавање извршилачког радног места за административно стучну подршку пословима вредновања рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, у звању референт.

Државно веће тужилаца је решењем од 15.3.2022.године примило у радни однос на неодређено време кандидата који се пријавио за радно место администартивну стручну подршку вредновања рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца у звању референт.

Државно веће тужилаца је на седници одржаној 29.3.2022.године, усвојио Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Административној канцеларији Државног већа тужилаца. Правилником је предвиђено повећање броја извршилачких радних места за једно радно место, звање референт, у Одсеку за кадровске и опште послове, и код постојећа три извршилачка радна места, предвиђено је напредовање државних службеника по звањима, имајућу у виду да испуњавају услове у погледу потребног радног искуства, а све са циљем јачања капацитета Административне канцеларије Државног већа тужилаца.

1.1.4.1. Измена у Пословнику о раду Високог савета судства ради:

1. прописивања јасних процедура за јавно реаговање Високог савета судства у случају политичког мешања у судству

2. успостављања ефикасног механизма праћења у Високом савету судства ослучајевима политичког утицаја на рад судства

3. прописивања поступка извештавања, укључујући периодичност извештавања о случајевима политичког мешања у судству

Рок: IV квартал 2020

Активност се успешно реализује На седници Високог савета судства одржаној 03. марта 2022. године, разматран је Извештај о раду, поднет од стране судије надлежне да поступа у случајевима недозвољеног утицаја на рад судија и судства за 2021.годину.

1.1.4.2. Анализа рада Повереника за самосталност тужилаца и, уколико је потребно, измена Пословника о раду Државног већа тужилаца у циљу унапређења рада и јачања капацитета Повереника

Рок: IV квартал 2020

Активност се успешно реализује Повереник за самосталност 25.2.2022.године доставио је извештај Државном већу тужилаца о недозвољеном утицају на носиоце јавнотужилачке функције за период од 23.4 до 31.12.2021.године

1.1.4.3. Редовно и периодично извештавање и ванредно обраћање Високог савета судства јавности, у вези са евентуалним постојањем политичког утицаја на рад судства

Рок: Континуирано; Извештавање једном годишње кроз Годишњи извештај о раду; Обраћање по потреби

Активност се успешно реализује Високи савет судства је дана 03. фебруара 2022. године издао саопштење којим обавештава јавност да је на седници одржаној дана 14.10.2021.

године одлуком бр. 021-05-00049/2021-01 утврдио да је од стране портала „ Директно РС“ извршен недозвољен утицај на рад судије Првог основног суда у Београду, која поступа у породичним односима.

Врховни касациони суд добио је Признање за допринос у остваривању права јавности да зна у категорији највиших органа јавне власти, које поводом Међународног дана права јавности да зна, додељује Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

Интернет страница суда (http://www.vk.sud.rs), свакодневно је ажурирана и допуњавана актуелним информацијама о раду суда (актуелности, база судске праксе, информације о јавним набавкама, правна схватања, ставови, закључци, изабране сентенце, спорна правна питања, активности у циљу уједначавања судске праксе, донета општа акта, нормативна акта суда, база Европског суда за људска права и анонимизираним судским одлукама).

Врховни касациони суд је објавио 25 саопштења у 2021. години на интернет страници суда, а поједина саопштења су прослеђена штампаним и електронским медијима.

Приспело је 120 захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја, од којих су грађани поднели 65 захтева, 6 медији, 5 невладине организације и друга удружења грађана и 44 захтева, остали (адвокати, установе). Од поднетих 120 захтева, до 31.12.2021. године, одговорено је у законском року на све захтеве.

Ажурирање података објављених у Информатору о раду http://www.vk.sud.rs извршено је пет пута.

1.1.4.4. Редовно и периодично извештавање и ванредно обраћање Државног већа тужилаца јавности, у вези са евентуалним постојањем политичког утицаја на рад тужилаштва

Рок: Континуирано; Извештавање једном годишње кроз Годишњи извештај о раду; Обраћање по потреби

Активност је делимично реализована У 2021. години, до сада, Повереник је поступао у **7 случајева**. До сада је решено 6 случајева, од којих је у једном случају, због физичког напада на носиоца јавнотужилачке функције, Повереник дао саопштење за јавност где је позвао надлежне институције да предузму мере из своје надлежности у циљу безбедности носилаца јавнотужилачке функције. Такође, у саопштењу је позвао и медије и јавне личности да својим изјавама дају свој допринос у препознавању јавног тужилаштва као државног органа који ефикасно ради на сузбијању кривичних дела. Надаље, у четири случаја Повереник је утврдио да није било недозвољеног, нити било ког другог непримереног утицаја, док је у једном случају утврђено да Повереник није у надлежности да поступа. У сваком случају, Повереник за самосталност приликом поступања, узима у обзир мишљења Консултативног савета европских тужилаца, као и пресуде Европског суда за људска права.

У овом извештајном периоду није било нових предмета у раду

1.1.5.1. Успостављање механизма за праћење за пуно поштовање судских одлука, кроз одржавање квартални заједничких састанака између представника Високог савета судства, Државног већа тужилаца, Народне скупштине РС и Владе РС да би се подигла свест државних службеника и политичара о потпуном поштовању судских одлука и рада судова и јавних тужилаштава као и да критиковање одлука доводи у питање независност судства

Рок: IV квартал 2020 за успостављање механизма за праћење; Континуирано, почев од IV квартала 2020 за одржавање квартални састанака

Активност се успешно реализује. Ова активност се спроводи континуирано. 1. јула 2021. у Народној скупштини одржан је састанак коме су присуствовали председница Владе Републике Србије Ана Брнабић, председник Народне скупштине Ивица Дачић, министарка правде Маја Поповић, Републичка јавна тужитељка и председница Државног већа тужилаца Загорка Доловац и председница Врховног касационог суда и Високог савета судства Јасмина Васовић. Тема састанка била је координација рада у погледу испуњавања активности из Акционог плана за Поглавље 23 у вези са уздржавањем од коментарисања судских одлука од стране државних службеника и политичара.
На састанку је наглашено да је подизање свести о уздржавању од коментарисања судских одлука, поготово у средствима јавног информисања, веома важно за јачање пуног поштовања судских одлука.

Квартални састанци се редовно одржавају. Трећи по реду састанак одржан је 1. октобра. 2021. године, у Народној скупштини.
У овом кварталном периоду није било нових састанака представника Високог савета судства, Државног већа тужилаца, Народне Скупштине и Владе Републике Србије

1.1.5.2. Заједничка група представника свих етичких одбора из активности 1.1.5.1. припрема тромесечне извештаје о закључцима и препорукама за будућа побољшања у области пуног поштовања правосудне независности и самосталности

Рок: Континуирано, квартално извештавање

Активност се успешно реализује. Редовно се израђују извештаји након сваког одржаног састанка из активности. 1.1.5.1.

1.1.5.3. Израда и објављивање електронске брошуре за пуно поштовање судских одлука и рада судова и јавних тужилаштава намењене државним службеницима и носиоцима политичких функција њихова доступност на интернет странама одговарајућих институција

Рок: IV квартал 2020

Активност се успешно реализује На интернет страници Савета објављена је публикација „Водич за судије и тужиоце Етички аспекти употребе друштвених мрежа“ која је израђена у оквиру заједничког пројекта Европске уније и Савета Европе „Јачање независности и одговорности правосуђа“. Водич је настао на основу свеобухватног истраживања у коме су учествовали изборни чланови Високог савета судства. Аутори водича су експерти Савета Европе, а аутор уводне речи је Омер Хаџиомеровић, председник Етичког одбора

Високог савета судства. Водич је намењен носиоцима правосудних функција као корисницима јер садрже мапирање потенцијалних ризика са којима се сусрећу приликом коришћења друштвених мрежа, а садрже и практичне савете за суочавање са најчешћим изазовима.

Види активност 1.2.2.10. – подаци о реализацији.

Додатно, Европска Унија и Савет Европе израдили су брошуру „Пуно поштовање одлука и рада правосудних органа од стране јавних званичника и државних службеника.“ Аутор уводне речи је министарка правде.

1.1.5.4. Увођење стандарда у програме Правосудне академије који се односе на начело поделе власти и перцепцију да друге две гране власти треба да се уздрже од јавног коментарисање појединачних судских одлука и поступака, у контексту поштовања независности и самосталности судског система и спровођење тих програма

Рок: Континуирано, кроз годишње програме почетне и сталне обуке Правосудне академије

Активност се успешно реализује Током извештајног периода одржане су две обуке на тему „Препознавање и заштита од непримереног утицаја на судије- напредна обука предавача", у Београду и Новом Саду, за укупно 44 учесника.
Такође, у извештајном периоду одржана је једна дводневна онлајн обука, за укупно 32 учесника, на тему „Основне комуникацијске вештине".

1.1.5.5. Организовање радионица за новинаре у циљу усвајања европских стандарда и унутрашњих норми везаних за поштовање судске независности и самосталности, поштовање судских одлука и извештавање о судским поступцима

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Радионица за новинаре под називом „Ка новом партерству правосуђа и медија“ у организацији Савета Европе одржана је у периоду од 8 до 11.марта 2022 године којој су присуствовали представници медија, представници Савета Европе, портпароли судова, потпароли јавних тужилаштава, чланови радне групе за израду акта о промени Устава Србије, представници Високог савета судства и Државног већа тужилаца.

У оквиру пројекта „Јачање одговорности и независности правосуђа“ у периоду од 28 до 29. марта 2022.године одржана је обука за портпароле јавних тужилаштва са простора Апелације Београд и Апелације Нови Сад у организацији Савета Европе.

1.1.6.1. Припрема и објављивање јавног позива организацијама цивилног друштва и професионалних удружењима за достављање предлога и коментара који се односе

на дефинисање даљих реформских процеса и надзора над спровођењем реформских корака
Рок: Континуирано, почев од II квартала 2020

Активност се успешно реализује Министарство правде организовало је дана 21. марта 2022. године широку јавну дебату о уставним амандманима, уз учешће различитих актера, укључујући ОЦД, професионалне организације и међународне партнере.

1.1.6.2. Објављивање и разматрање предлога и коментара организација цивилног друштва и професионалних удружења који се односе на дефинисање будућих реформских корака
Рок: Континуирано, почев од II квартала 2020
Активност се успешно реализује У јануару 2022. године, Министарство правде је уз подршку пројекта „ЕУ за правду“ организовало **округли сто са организацијама цивилног** ***друштва „Представљање планова за израду новог сета правосудних закона и Акционог плана за спровођење Стратегије развоја правосуђа за период 2020-2025“,*** који је одржан у понедељак, 21. марта 2022. године, у Палати Србија, у Београду. **Усвојени су следећи закључци и препоруке:**

- **Министарство правде ће успоставити континуитет и одрживост у комуникацији са организацијама цивилног друштва**. У Министарству правде ће биће именована „**контакт тачка“** за брзу комуникацију са организацијама цивилног друштва и струковним удружењима. Информације о „контакт тачки“ ће бити доступне на веб страници Министарства правде. „Контакт тачка“ ће путем електронске поште информисати организације цивилног друштва о новим предлозима стратешких докумената и закона, као и планираним јавним расправама, чим буду објављени на веб страници Министарства правде. „Контакт тачка“ ће примати и обрађивати коментаре, сугестије и оцене организација цивилног друштва. Контакт тачка ће бити задужена и за слање свих информација и докумената добијених од стране организација цивилног друштва члановима релевантних радних група за израду закона, као и за пружање повратних информација на захтеве и иницијативе организација цивилног друштва.

- Министарство правде ће у наредном периоду повећати број састанака и консултација са свим заинтересованим странама (не само организацијама цивилног друштва и струковним удружењима, већ и представницима правосуђа, Правног факултета, правним стручњацима) како би се постигао опипљив напредак, и створили адекватни услови за спровођење уставних амандмана кроз законодавну реформу.

- Министарство правде ће успоставити сталну и одрживу комуникацију са организацијама цивилног друштва и струковним удружењима не само по овом питању, већ и у вези свих активности које се односе на спровођење АП23.

- Представници Венецијанске комисије ће бити директно укључени у процес израде закона и сви актери ће се ослањати на њихова мишљења и стручност, уз пуну примену стандарда ЕУ.

- Успоставиће се и ојачати комуникација и директне везе међу актерима у реформским процесима, као и култура демократског дијалога и међусобног поверења. Информације ће се делити на време, а различита мишљења и конструктивне критике ће бити прихваћене са поштовањем.

Министарство правде Републике Србије је у складу са Закључцима именовало контакт тачку (особу) за сарадњу са организацијама цивилног друштва у априлу 2022. године и обавестило НКЕУ и ПреУговор 21. априла о именовању контакт тачке.

1.1.6.3. Организовање округлих столова на којима би се разматрали домети, недостаци остварене сарадње и могућности унапређења сарадње у креирању и спровођењу реформских корака, у складу са добром праксом омогућавања повратне информације поводом предлога које подносе организације цивилног друштва
Рок: Два пута годишње, почев од II квартала 2020
Активност се успешно реализује Министарство правде учествовало је на састанку са НКЕУ у децембру на тему обнављања активне сарадње са цивилним друштвом у АП23. Представници Министарства државне управе и локалне самоуправе, као и Правосудне академије и чланови Радне групе за израду измена и допуна Закона о парничном поступку такође су учествовали у дискусији. На састанку су учествовали и експерти ИПА пројекта „ЕУ за правду“.

Министарство правде је у јануару 2022. године позвало ОЦД, преко Министарства за људска права и друштвени дијалог, да учествују у изради нове Стратегије за борбу против корупције у наредном периоду.

У јануару 2022. године, Министарство правде је уз подршку пројекта „ЕУ за правду“ организовало **округли сто са организацијама цивилног *друштва „Представљање планова за израду новог сета правосудних закона и Акционог плана за спровођење Стратегије развоја правосуђа за период 2020-2025“,*** који је одржан у понедељак, 21. марта 2022. године, у Палати Србија, у Београду. **Усвојени су следећи закључци и препоруке:**

- **Министарство правде ће успоставити континуитет и одрживост у комуникацији са организацијама цивилног друштва**. У Министарству правде ће биће именована „**контакт тачка“** за брзу комуникацију са организацијама цивилног друштва и струковним удружењима. Информације о „контакт тачки“ ће бити доступне на веб страници Министарства правде. „Контакт тачка“ ће путем електронске поште информисати организације цивилног друштва о новим предлозима стратешких докумената и закона, као и планираним јавним расправама, чим буду објављени на веб страници Министарства правде. „Контакт тачка“ ће примати и обрађивати коментаре, сугестије и оцене организација цивилног друштва. Контакт тачка ће бити задужена и за слање свих информација и докумената добијених од стране организација цивилног друштва члановима

релевантних радних група за израду закона, као и за пружање повратних информација на захтеве и иницијативе организација цивилног друштва.

- Министарство правде ће у наредном периоду повећати број састанака и консултација са свим заинтересованим странама (не само организацијама цивилног друштва и струковним удружењима, већ и представницима правосуђа, Правног факултета, правним стручњацима) како би се постигао опипљив напредак, и створили адекватни услови за спровођење уставних амандмана кроз законодавну реформу.

- Министарство правде ће успоставити сталну и одрживу комуникацију са организацијама цивилног друштва и струковним удружењима не само по овом питању, већ и у вези свих активности које се односе на спровођење АП23.

- Представници Венецијанске комисије ће бити директно укључени у процес израде закона и сви актери ће се ослањати на њихова мишљења и стручност, уз пуну примену стандарда ЕУ.

- Успоставиће се и ојачати комуникација и директне везе међу актерима у реформским процесима, као и култура демократског дијалога и међусобног поверења. Информације ће се делити на време, а различита мишљења и конструктивне критике ће бити прихваћене са поштовањем.

Министарство правде Републике Србије је у складу са Закључцима именовало контакт тачку (особу) за сарадњу са организацијама цивилног друштва у априлу 2022 и обавестило НКЕУ 21. априла о именовању контакт тачке.

1.1.6.4. Унапређење других видова сарадње са цивилним друштвом (заједничко организовање радионица, заједничке публикације, истраживања и кампање подизања нивоа свести) у процесу дефинисања реформских корака, а у складу са:
1. Смерницама (израђеним уз подршку TAIEX експерта) за сарадњу институција укључених у Поглавље 23 и цивилног друштва и
2. Смерницама за укључивање цивилног друштва у законодавни процес
Рок: Континуирано, почев од II квартала 2020; Израда нацрта смерница IV квартал 2020
Активност се успешно реализује Министарство правде покренуло је разговоре са Делегацијом ЕУ и цивилним друштвом уз подршку пројекта „ЕУ за правду“ за израду унапређеног механизма за сарадњу са цивилним друштвом у складу са АП23. Такође, на састанку са НКЕУ у децембру, договорено је да ће актуелни нацрти закона бити достављени цивилном друштву на коментаре (нпр. Закон о парничном поступку), као и да ће ОЦД-има дати додатно време за разматрање.

У јануару 2022. године, Министарство правде је уз подршку пројекта „ЕУ за правду“ организовало **округли сто са организацијама цивилног *друштва „Представљање планова за израду новог сета правосудних закона и Акционог плана за спровођење Стратегије развоја правосуђа за период 2020-2025“,*** који је одржан у понедељак, 21.

марта 2022. године, у Палати Србија, у Београду. **Усвојени су следећи закључци и препоруке:**

- **Министарство правде ће успоставити континуитет и одрживост у комуникацији са организацијама цивилног друштва**. У Министарству правде ће бити именована „**контакт тачка“** за брзу комуникацију са организацијама цивилног друштва и струковним удружењима. Информације о „контакт тачки“ ће бити доступне на веб страници Министарства правде. „Контакт тачка“ ће путем електронске поште информисати организације цивилног друштва о новим предлозима стратешких докумената и закона, као и планираним јавним расправама, чим буду објављени на веб страници Министарства правде. „Контакт тачка“ ће примати и обрађивати коментаре, сугестије и оцене организација цивилног друштва. Контакт тачка ће бити задужена и за слање свих информација и докумената добијених од стране организација цивилног друштва члановима релевантних радних група за израду закона, као и за пружање повратних информација на захтеве и иницијативе организација цивилног друштва.

- Министарство правде ће у наредном периоду повећати број састанака и консултација са свим заинтересованим странама (не само организацијама цивилног друштва и струковним удружењима, већ и представницима правосуђа, Правног факултета, правним стручњацима) како би се постигао опипљив напредак, и створили адекватни услови за спровођење уставних амандмана кроз законодавну реформу.

- Министарство правде ће успоставити сталну и одрживу комуникацију са организацијама цивилног друштва и струковним удружењима не само по овом питању, већ и у вези свих активности које се односе на спровођење АП23.

- Представници Венецијанске комисије ће бити директно укључени у процес израде закона и сви актери ће се ослањати на њихова мишљења и стручност, уз пуну примену стандарда ЕУ.

- Успоставиће се и ојачати комуникација и директне везе међу актерима у реформским процесима, као и култура демократског дијалога и међусобног поверења. Информације ће се делити на време, а различита мишљења и конструктивне критике ће бити прихваћене са поштовањем.

Министарство правде Републике Србије је у складу са Закључцима именовало контакт тачку (особу) за сарадњу са организацијама цивилног друштва у априлу 2022 и обавестило НКЕУ 21. априла о именовању контакт тачке.

1.2.1.1. Измена Закона о судијама у делу који се односи на расподелу предмета случајем, а у циљу спровођења Програма за вредновање предмета по тежини (пондерисање предмета)
Рок: II квартал 2021

Активност је у потпуности реализована. Донет је Закон о изменама и допунама Закона о судијама („Службени гласник РС“ број 76/01 од 22. јула 2021. године) у коме је, између осталог, извршена допуна члана 24. став 2, па је предвиђено да се поверавање предмета у рад судији заснива на сложености предмета која обухвата објективне критеријуме: број странака и осталих учесника у поступку (умешача, сведока, вештака), поштовање рокова за судске радње и др.

1.2.1.2. Измена Судског пословника у циљу прецизирања правила о аутоматској (случајној) расподели предмета, којима ће као један од критеријума расподеле бити обухваћена и сложеност предмета

Рок: III квартал 2021

Активност је делимично реализована Израђен је Нацрт измена и допуна Судског пословника. Министарство правде и ВСС ће наставити рад на финализацији Нацрта измена и допуна Судског пословника.

1.2.1.3. Примена Програма – методологије за вредновање предмета по тежини у основним, вишим и привредним судовима

Рок: IV квартал 2021

Активност је у потпуности реализована. Пројекат подршке ВКС, на основу анализе постојећег пилот система за пондерисање предмета у 20 судова и на основу којег је закључено да формула за пондерисање успешно функционише у основним судовима, започео је имплементацију формуле у преосталих 50 основних судова, са роком до децембра 2021. Истовремено, стручњаци су припремили конкретне препоруке за унапређење формуле за више судове, након чега ће Пројекат приступити имплементацији побољшане формуле у преостала 23 виша суда, рок до децембра 2021. године. Пројекат предузима активности усмерене ка оснивању радне групе за анализу, израду и имплементацију пондерисане формуле за привредне судове; рок за спровођење ове активности је децембар 2021. године.

Формула за расподелу предмета по критеријуму „тежине“ имплементирана је у свим основним, вишим и привредним судовима у Републици Србији.

1.2.1.6. Измена Правилника о управи у јавним тужилаштвима у циљу прецизирања правила о аутоматској расподели предмета, којима ће као један од критеријума расподеле бити обухваћена и сложеност предмета

Рок: III квартал 2021

Активност није реализована. Пошто у јавним тужилаштвима нема случајне расподеле предмета софтверски систем треба да по одређеним критеријумима вреднује сложеност предмета ради праћења оптерећености заменика тужилаца. Да би се такав алгоритам имплементирао у софтвер мора да постоји усвојена формула/методологија за одмеравање сложености предмета.

Нису усвојене измене Правилника о управи у јавним тужилаштвима ради прецизирања правила о аутоматској (случајној расподели предмета). Ова активност је надлежност РЈТ.

Пројекат имплементације софтвера који се користи у раду јавних тужилаштава је продужен до краја фебруара 2022. године и успешност тог пројекта је од утицаја на ову активност у смислу да методологија мора да уважи техничка ограничења софтвера. (Активност 1.3.8.10.)

Државно веће тужилаца је, на позив Министарства правде и уз сарадњу са пројектом „Јачање независности и одговорности правосуђа“ који се реализује у оквиру заједничког програма Европске уније и Савета Европе „Horizontal Facility за Западни Балкан у Турску II“, учествовало на округлом столу, одржаном 28.9.2021. године.

Округли сто је организован ради разматрања могућих решења за унапређење ефикасности и одговорности носилаца јавнотуилачке функције у Републици Србији. Том приликом представници Државног већа тужилаца указали су на постојање нацрта Правилника који је израђен 2015. године. Нацрт Правилника је приликом представљања оцењен као одличан. Закључено је да се ће формирати радна група која ће додатно анализирати, и евентуално унапредити Правилник, након чега ће доставити Већу на усвајање

До доношења Методологије вредновања предмета по тежини у јавним тужилаштвима од стране Државног већа тужилаца, чији је рок III квартал 2022. године, јавна тужилаштва не могу израдити Нацрте Правилника о управи у јавним тужилаштвима којима би се прецизирала правила о аутоматској расподели предмета, којима ће као један од критеријума расподеле бити обухваћена и сложеност предмета

1.2.1.7. Формирање припремних одељења у судовима задужених, између осталог, за вредновање предмета по тежини (пондерисање предмета)

Рок: IV квартал 2021

Активност је делимично реализована У оквиру Пројекта „ЕУ за Србију – Подршка Високом савету судства“, финансиран је од Европске уније (ИПА 2016), на радионици „Презентација и планирање активности Пројекта и ВСС“, одржаној у Вршцу 11. и 12. јуна 2021. године, између осталог донет је и закључак о пондерисању предмета у основним и вишим судовима, где се наводи да је неопходно да Високи савет судства у што скоријем року активира рад постојеће или да оснује нову радну групу за пондерисање предмета у основним и вишим судовима (у првом степену), с обзиром да је Савет одлуком из фебруара 2021. године наложио увођење пондерисања предмета у те судове.

На седници одржаној 31.08.2021. године Савет је донео решење о образовању **Радне групе за израду програма за пондерисање предмета** који обезбеђује степеновање у увођењу система пондерисања, као један од критеријума расподеле предмета, у чијим су састави изборни чланови Савета из реда судија, чланови Државног већа тужилаца и судије различитог степена и врсте суда. До 15.10.2021. године Радна група је одржала више састанака.

Формуле за вредновање предмета по сложености (пондерисање) су имплементиране у основне и више судове у октобру месецу 2021. године. На последњем састанку Радне

групе који је одржан 02.12.2021. године договорено је да се формула за вредновање предмета п осложенсоти у привредним судовима имплементира у уписнике „П“ и „Пк“ привредних судова, а суштина формуле је равномерна расподела предмета судијама у оквиру одељења. Предстоји програмирање одговарајућих измена у АВП и имплементација формуле у 16 привредних судова.

Дана 28.12.2021. године Савет је упутио допис председницима основних, виших и привредних судова у коме је наведено да је потребно да Савету до 17.01.2022. године доставе податак да ли је у суду формирано припремно одељење, и уколико јесте, да ли имају капацитет да обављају и послове пондерисања предмета, а ако припремно одељење у суду није формирано да наведу из којих разлога није.

1.2.1.8. Формирање припремних одељења у јавним тужилаштвима задужених, између осталог, за вредновање предмета по тежини, Рок: IV квартал 2021

Активност није реализована Формирање припремних одељења у јавним тужилаштвима задужених, између осталог, за вредновање предмета по тежини биће прописано нацртима Правилника о управи у јавним тужилаштвима, којима ће се прецизирати правила о аутоматској расподели предмета, где ће један од критеријума расподеле бити сложеност предмета. Наведене активности није могуће спровести без доношења Методологије вредновања предмета по тежини у јавним тужилаштвима од стране Државног већа тужилаца, чији је рок III квартал 2022. године.

1.2.1.9. Израда програма обуке и спровођење обука судијских и тужилачких помоћника који раде у припремним одељењима на примени методологије за вредновање предмета по тежини и за рад на пословима вредновања предмета по тежини (пондерисања предмета)

Рок: Континуирано, почев од III квартала 2021

Активност није реализована У извештајном периоду није било активности.

1.2.1.10. Праћење случајне расподеле предмета у судовима

Рок: Континуирано, почев од I квартала 2022

Активност се успешно реализује Формула за равномерну расподелу предмета је имплементирана, након повратних информација корисника ће се приступити изради процедури праћења расподеле.

1.2.1.11. Разграничење надлежности између Министарства правде и Високог савета судства / Државног већа тужилаца / Врховног касационог суда / Републичког јавног тужилаштва у вршењу послова правосудне управе у области надзора над радом и резултатима рада судова / јавних тужилаштава, укључујући и област прикупљања и анализе статистичких података

Рок: IV квартал 2020

Активност није реализована. Председница Државног већа тужилаца је, заједно са председницом Високог савета судства и министарком правде, у априлу 2021. године, потписала акт који се односи на разграничење надлежности правосудних савета и Министарства правде. Једногласно су закључили да питања трансфера дела надлежности од Министарства правде ка саветима подразумевају и неминовно редефинисање буџетске компоненте, у ком случају оцењују да није целисходно у овом моменту приступити нормативном интервенисању, поред осталих закона, и Закону о Државно већу тужилаца, с обзиром на започет процес измене највишег правног акта.
Измене сета правосудних закона, које се односе на разграничење надлежности, уследиће кроз рад на изради сета правосудних прописа које треба усагласити са уставним амандманима.

1.2.1.12. Доследна примена измењених правила о аутоматској расподели предмета у судовима уз редовно спровођење инспекцијског надзора над њиховом применом од стране Високог савета судства

Рок: Континуирано

Активност није реализована

Напомена: Подаци о реализацији активности нису достављени.

1.2.1.13. Доследна примена измењених правила о аутоматској расподели предмета у јавним тужилаштвима, уз ограничења прописана законима и подзаконским актима, имајући у виду специфичну организацију тужилаштва

Рок: Континуирано

Активност није реализована

1.2.1.14. Успостављање сталног радног тела Високог савета судства ради праћења правилне расподеле предмета у судовима и њихово извештавање о обиласцима и спроведеним контролама, у складу са програмом обиласка

Рок: III – IV квартал 2021

Активност се успешно реализује Решењем Високог савета судства о образовању **Радне групе за израду програма за пондерисање предмета који обрађује степеновање у увођењу система пондерисања,** као један од критеријума расподеле предмета, донетим на седници одржаној 31.08.2021. години, Јасмина Стаменковић, судија Врховног касационог суда именована је за члана Радне групе. Такође, у оквиру наведеног ЕУ пројекта израђен је **Приручник за примену формуле за вредновање предмета по сложености**

Током четвртог квартала настављен је рад на увођењу формуле за вредновање предмета по сложености у привредне судове. Радна група за израду формуле за вредновање предмета по тежини у привредним судовима на састанку одржаном 2. децембра 2021.године разматрала је предложену формулу коју су израдили експерти Пројекта ЕУ за Србију – подршка Високом савету судства. У сарадњи са Министарством правде

договорена формула за вредновање предмета по тежини за привредне судове би требало да буде имплементирана до 20. јануара 2022. године у парничним предметима (П.) и предметима привредних преступа (Пк.).

Савет је на седници одржаној 02.12.2021. године образовао Радну групу за спровођење инспекцијског надзора над применом правила о аутоматској расподели предмета у судовима. Чланови Радне групе су изборни чланови Савета из реда судија.

1.2.1.15. Успостављање сталног радног тела ради праћења правилне расподеле предмета у јавним тужилаштвима и њихово извештавање о обиласцима и спроведеним контролама, у складу са програмом обиласка

Рок: III – IV квартал 2021

Активност није реализована Стално радно тело за праћење правилне расподеле предмета у јавним тужилаштвима може бити формирано тек након усвајања релевантних подзаконских аката којима би се уредила расподела предмета у јавним тужилаштвима.

1.2.2.1. Редовно подношење пријава од стране органа о ступању на правосудну функцију и њеном престанку Агенцији за борбу против корупције, ради ефикасније провере постојања евентуалног сукоба интереса

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује У Регистру јавних функционера тренутно има 2.937 активних судија и 821 активних тужилаца. Укупан број регистрованих судија је 5.022, а тужилаца 1.253.
У извештајном периоду решавано је по захтеву двојице судија, од којих је један судија Вишег суда обавештен о томе да нема законских сметњи у смислу чл. 46. ст. 2. Закона о спречавању корупције да обавља наставну делатност, а један судија Апелационог суда је обавештен да нема сметњи у смислу чл. 46. Закона о спречавању корупције да обавља другу делатност. У два случаја, оба против судија основних судова, у току су претходни поступци у којима се прикупљају информације и докази потребни за одлучивање о томе да ли постоји повреда Закона о спречавању корупције..

1.2.2.2. Подизање свести о стриктном поштовању сукоба интереса кроз унапређену сарадњу Високог савета судства и Државног већа тужилаца са Агенцијом за борбу против корупције, кроз редовне састанке и разматрање текућих проблема у циљу доследног и правовременог спровођења обавезе подношења извештаја о имовини и приходима (имовинских карата) носилаца правосудних функција

Рок: Континуирано, два пута годишње одржавање састанака

Активност се успешно реализује Дана 11. марта 2022. године, одржан је састанак представника Високог савета судства, Државног већа тужилаца и Агенције за спречавање корупције.
Представници Агенције су истакли да је потребно да судије и заменици јавних тужилаца Агенцији пријаве не само приходе и расходе имовине већ и промене у структури имовине.

Такође, судије су у обавезе да поднесу пријаву имовине Агенцији и када им престане функција. Обавестили су присутне да је на сајту Агенције објављен списак функционера – судија чија ће имовина бити проверавана у току 2022. године.
Представници Високог савета судства и Државног већа тужилца истакли су да ће обавестити све судије, односно заменике јавних тужилаца о обавезама које проистичу из Закона о спречавању корупције, како би се избегла примена санкција због непоштовања одредби закона. На састанку је договорено да Државно веће тужиалца и Високи савет судства шаљу Агенцији за борбу против корупције кварталне податке о носиоцима јавнотужилачке функције који су упућени у посебна одељења за сузбијање корупције.

1.2.2.5. Измена Закона о судијама и Закона о Високом савету судства у циљу:

- **прописивања Етичког одбора као сталног радног тела Високог савета судства**

- **прописивања надлежности Високог савета судства за доношење Пословника о раду Етичког одбора**

- **прописивања обавезе израђивања извештаја о раду Етичког одбора Високог савета судства о поштовању одредаба Етичког кодекса**

Рок: II квартал 2022; Континуирано за извештавање једном годишње (Извештај о раду Етичког одбора Високог савета судства)

Активност се успешно реализује Народна скупштина је усвојила закон о изменама и допунама Закона о ВСС и Закона о судијама у складу са ГРЕКО препорукама. Изменама Закона о Високом савету судства, Етички одбор је предвиђен као стално радно тело Високог савета судства; његов састав и начин рада уређује се актом Савета, у складу са законом. Изменама Закона о судијама предвиђено је да Етички одбор, као стално радно тело Високог савета суда, одлучује на основу Етичког кодекса, када поступање није у складу са достојанством и независности судија и самим тим штети угледу суда.

1.2.2.6. Анализа, и у случају да резултати анализе покажу да је потребно, изменити Етички кодекс за судије

Рок: III квартал 2021

Активност је у потпуности реализована Видети извештај за 1.2.2.9.

1.2.2.8. Анализа, и у случају да резултати анализе покажу да је потребно, изменити Етички кодекс за јавне тужиоце и заменике јавних тужилаца

Рок: III квартал 2021

Активност је у потпуности реализована Веће је, на редовној седници одржаној у априлу 2021. године, донело нови **Етички кодекс јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца** Републике Србије, заједно са **Смерницама за примену Етичких начела**.

1.2.2.9. Усвајање Пословника о раду Етичког одбора Високог савета судства односно Етичког одбора Државног већа тужилаца, као сталних радних тела, којима ће бити регулисано праћење поштовања одредаба етичких кодекса и спровођење активности евалуације и обуке судија и тужилаца из области етике

Рок: IV квартал 2022

Активност се успешно реализује На седници Високог савета судства одржаној 20. маја 2021. године, усвојен је **Пословник о раду Етичког одбора**. Председник Савета је именовао чланове Етичког одбора из реда судија изборних чланова Савета из реда судија.

На седници одржаној 15.9.2021. године, Савет је усвојио нови **Правилник о раду Етичког одбора Високог савета судства,** који у чл. 47. одређује да Етички одбор именује међу својим члановима, једног или више поверљивих саветника ради обављања поверљивог саветовања са судијама и председницима судова, односно члановима Савета, о примени етичких принципа и правила понашања утврђених Етичким кодексом судија и Етичким кодексом чланова Високог савета судства у конкретним појединачним случајевима.

На седници одржаној 14.10.2021. године Савет је донео одлуку о именовању седам чланова Етичког одбора из реда судија и судија у пензији. Дана 15.10.2021. године одржана је прва седница Етичког одбора. Изабран је председник и заменик председника Етичког одбора, као и судија за поверљиво саветовање.

Државно веће тужилаца је на седници одржаној у јулу 2021. године, донело **Одлуку о изменама и допунама Пословника о раду Етичког одбора Државног већа тужилаца**, којим је **уведен институт Поверљивог саветника**.

Чланом 3а Пословника, прописано је да пре обраћања Етичком одбору јавни тужилац или заменик јавног тужиоца може се обратити Поверљивом саветнику ради давања претходних савета или разјашњења у вези примене одредаба Етичког кодекса и спровођења надлежности Етичког одбора. Такође, истим чланом је прописано да Поверљиви саветник може бити лице које поседује посебна знања из области етике; да се Поверљиви саветник бира на период од три године и може бити поново биран; члан Државног већа тужилаца не може бити Поверљиви саветни; Етички одбор доноси Смернице за рад Поверљивог саветника којима се ближе уређује његов рад.

Етички одбор је у септембру 2021. године, донео одлуку о избору Поверљивог саветника. Изабран је редовни професор етике на Филозофском факултету Универзитета у Београду, који је уједно и члан Етичког одбора. Након избора Поверљивог саветника, Државно веће тужилаца је проследило Обавештење о избору Поверљивог саветника свим јавним тужилаштвима, и позвало јавне тужиоце и заменике јавног тужиоца да могу да подносе представе путем електронске поште: eticki.savetnik@dvt.jt.rs

Државно веће тужилаца је приликом испуњавања горе наведених активности које се односе на етику, тесно сарађивало са Саветом Европе, узимајући у обзир, на првом месту, препоруке ГРЕКО, као и активности из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23. У оквиру програма Европске уније и Савета Европе „Horizontal Facility за Западни Балкан и

Турску II“, Савет Европе спроводи пројекат „Јачање независности и одговорности правосуђа“, где је пружио велику помоћ и подршку Државном већу тужилаца:

- у јулу 2021. године, представљена је упоредна студија о механизмима поверљивог саветовања о етичким питањима за судије и јавне тужиоце;
- сачињен нацрт Смерница за рад Поверљивог саветника и достављен Етичком одбору;
- израђена је брошура о јавнотужилачкој етици, која садржи Етички кодекс и Смернице за његову примену. Брошура је одштампана, а током септембра је достављена свим јавним тужилаштвима, у складу са активношћу 1.2.2.12. из ревидираног Акционог плана за Поглавље 23.

На седници одржаној 15.9.2021. године, Савет је усвојио нови Правилник о раду Етичког одбора Високог савета судства, који у чл. 47. одређује да Етички одбор именује међу својим члановима, једног или више поверљивих саветника ради обављања поверљивог саветовања са судијама и председницима судова, односно члановима Савета, о примени етичких принципа и правила понашања утврђених Етичким кодексом судија и Етичким кодексом чланова Високог савета судства у конкретним појединачним случајевима.

На седници одржаној 14.10.2021. године Савет је донео одлуку о именовању седам чланова Етичког одбора из реда судија и судија у пензији. Дана 15.10.2021. године одржана је прва седница Етичког одбора. Изабран је председник и заменик председника Етичког одбора, као и судија за поверљиво саветовање.

1.2.2.10. Организовање семинара о правилима интегритета и етике за носиоце правосудних функција

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Дана 13.01.2021. године Савет је обавестио све председнике судова и све судије да, у сарадњи са Етичким одбором Високог савета судства и Пројектом “Подршка Високом савету судства“, организује серију дебата о етици судија - „Дани судијске етике“ у периоду од 21. јануара до 18. фебруара 2022. године и позвао је све председнике судова и судије да учествују у дебати.

Због епидемиолошке ситуације, серија дебата о етици судија - „Дани судијске етике“ у периоду од 21. јануара до 18. фебруара 2022. године биле су организоване онлајн, у хибридном формату који је подразумевао учешће и снимање панелиста у студију, док су учесници пратили дебате преко компјутера или телефона, путем линка који им је достаљен, То је омогућило да учесници и непосредно учествују у дебати директним укључивањем у програм, уз слику и тон.

Прва онлајн дебата о етици судија „Представљање Етичког одбора Високог савета судства“ одражана је 21. јануара 2022. године.

Друга онлајн дебата о етици судија „Етички кодекс судија и стандарди судијске етике“ одражана је 28. јануара 2022. године.

Трећа онлајн дебата о етици судија „Одговорност судија- разлике између дисциплинске и етичке одговорности судија“ одражана је 4. фебруара 2022. године.

Четврта онлајн дебата о етици судија „Поверљиви саветник, улога и упоредно правни приказ“ одражана је 11. фебруара 2022. године.

Пета онлајн дебата о етици судија „Завршна дебата о етици судија“ одражана је 18. фебруара 2022. године.

Пројекат Савета Европе и ЕУ „Јачање независности и одговорности правосуђа“ је у сарадњи са Правосудном академијом организовао програме напредне обуке предавача под називом „Препознавање и заштита од непримереног утицаја на судије“:

Први програм је одржан од 18. и 19. јануара 2022. године у Београду, а други програм од 7. до 9. марта 2022. године у Новом Саду. Осим чланова Етичког одбора Високог савета судства на обукама су учествовале и судије републичког ранга које су жељу за учешћем на овим обукама исказале пријавом на раније спроведени јавни позив Правосудне академије.

Током извештајног периода, одржане су три онлајн обуке за укупно 222 учесника (судије), на тему „Дани судијске етике- поверљиви саветник, улога и упоредно-правни приказ".

1.2.2.11. Израда електронске брошуре намењене судијама, са циљем подизања свести о правилима етике, а који садрже примере неадекватног понашања судија

Објављивање брошуре на интернет страну Високог савета судства

Рок: IV квартал 2020

Активност се успешно реализује Види активност 1.2.2.13. – подаци о реализацији.

1.2.2.12. Израда електронске брошуре намењене носиоцима јавнотужилачке функције, са циљем подизања свести о правилима етике, а који садрже примере неадекватног понашања јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца

Објављивање брошуре на интернет страну Државног већа тужилаца

Рок: IV квартал 2020

Активност се успешно реализује У сарадњи са Саветом Европе, израђена је брошура о јавнотужилачкој етици, која садржи Етички кодекс и Смернице за његову примену. Брошура је одштампана, а током септембра је достављена свим јавним тужилаштвима. Ажурирана брошура о етици са примерима неадекватног понаштања јавних тужилаца доступна је на интернет презентацији Државног већа тужилаца.

*****погледати активност 1.2.2.9.

1.2.2.13. Проактивно учешће судија и Високог савета судства у креирању и праћењу примене Етичког кодекса за судије кроз промоцију етичких принципа и правила професионалног понашања.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује На интернет страници Савета објављена је публикација „Водич за судије и тужиоце Етички аспекти употребе друштвених мрежа“ која је израђена у оквиру заједничког пројекта Европске уније и Савета Европе „Јачање независности и одговорности правосуђа“. Водич је настао на основу свеобухватног истраживања у коме су учествовали изборни чланови Високог савета судства. Аутори водича су експерти Савета Европе, а аутор уводне речи је Омер Хаџиомеровић, председник Етичког одбора Високог савета судства. Водич је намењен носиоцима правосудних функција као корисницима јер садрже мапирање потенцијалних ризика са којима се сусрећу приликом коришћења друштвених мрежа, а садрже и практичне савете за суочавање са најчешћим изазовима.

Види активност 1.2.2.10. – подаци о реализацији.

1.2.2.16. Ефективна примена Правилника о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности судија

Рок: Континуирано

Активност је делимично реализована Дисциплински органи подносе извештај о свом раду Високом савету судства најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину и увек када Савет то затражи. У извештају су садржани подаци о броју покренутих дисциплинских поступака, броју окончаних предмета и врсти изречених санкција.

У периоду од 01.01.2022. до 31.03.2022. године Дисциплински тужилац Високог савета судства поднео је Дисциплинској комисији Високог савета судства **5** предлога за покретање дисциплинског поступка, **због извршења дисциплинских прекршаја:**

1. Неоправдано одуговлачење поступка из члана 90 став 1 алинеја 7 Закона о судијама, (предлог за вођење дисицплинског поступка поднет је дана 26.01.2022. године)

2. Тежак дисциплински прекршај из члана 90 став 2 у вези става 3 Закона о судијама, а у вези дисциплинског прекршаја неоправдано одуговлачење поступка из члана 90 став 1 алинеја 7 Закона о судијама; (предлог за вођење дисицплинског поступка поднетје дана 26.01.2022. године)

3. Тежак дисциплински прекршај из члана 90 став 2 Закона о судијама, у вези дисциплинског прекршаја неоправдано одуговлачење поступка из члана 90 став 1 алинеја 7 Закона о судијама (предлог за вођење дисицплинског поступка поднет је дана 21.02.2022. године)

4. Очигледно некоректно поступање према учесницима у судским поступцима и запосленима у суду из члана 90 став 1 алинеја 9 Закона о судијама (предлог за вођење дисицплинског поступка поднет је дана 25.03.2022. године)

5. Неоправдано одуговлачење поступка из члана 90 став 1 алинеја 7 Закона о судијама и Кршење одредаба Етичког кодекса у већој мери из члана 90 став 1 алинеја 18 Закона о судијама (предлог за вођење дисицплинског поступка поднет је дана 30.03.2022. године)

Број предмета окончаних „према врсти дисциплинског поступка“ (предмети који су решени у кварталном периоду, а заостали су из ранијег периода у раду Дисциплинске комисије:

1.Дисциплинска комисија ВСС је дана 04.02.2022. године поднела Високом савету судства **ПРЕДЛОГ** за покретање поступка за утврђивање разлога за разрешење председника суда, због извршеног тешког дисциплинског прекршаја из члана 90 став 2 Заклона о судијама у вези дисциплинског прекршаја неоправдана измена годишњег распореда судијских послова у суду и повреда принципа случајног судије супротно закону из члана 90 став 1 алинеја 17 Закона о судијама, и дисциплинског прекршаја кршење одредаба Етичког Кодекса у већој мери из члана 90 став 1 алинеја 18 Закона о судијама, у вези тачке 4.1 и 7.1 Етичког Кодекса. (Дисциплински тужилац ВСС је Дисциплинској комисији ВСС поднео предлог за вођење дисциплиснког поступка дана 17.11.2021. године)

2.РЕШЕЊЕМ Дисциплинске комисије ВСС од 21.01.2022. године, усвојен је предлог за вођење дисциплинског поступка, судија оглашен одговорним за извршење дисциплинског прекршаја неоправдано кашњење у изради одлука из члана 90 став 1 алинеја 3 Закона о судијама. **Санкција**: **УМАЊЕЊЕ ПЛАТЕ** 30% на период од 1 (једне) године (Дисциплински тужилац ВСС је дана 31.08.2021. године Дисциплинској комисији ВСС поднео предлог за вођење дисциплинског постпка због извршења Тешког дисциплинског прекршаја из члана 90 став 2 у вези дисциплинског прекршаја неоправдано кашњење у изради одлука из члана 90 став 1 алинеја 3 Закона о судијама и дисциплински прекршај кршење Етичког кодекса у већој мери из члана 90 став 1 алинеја 18 Закона о судијама у вези тачке 3 став 1 алинеја 3.3 Етичког кодекса)

3.РЕШЕЊЕМ Дисциплинске комисије ВСС од 18.03.2022. године, усвојен је предлог за вођење дисциплинског поступка, судија оглашен одговорним због извршења дисциплинског прекршаја Неоправдано необавештавање преседника суда о предметима у којима поступак дуже траје из члана 90 став 1 алинеја 8 Закона о судијама и Неоправдано одуговлачење поступка из члана 90 став 1 алинеја 7 Закона о судијама. **Санкција**: **ЈАВНА ОПОМЕНА** (Дисциплински тужилац ВСС је дана 15.10.2021. године Дисциплинској комисији ВСС поднео предлог за вођење дисциплинског постпка)

4.РЕШЕЊЕМ Дисциплинске комисије ВСС од 21.01.2022. године, усвојен је предлог за вођење дисциплинског поступка, судија оглашен одговорним за извршење дисциплинског прекршаја Неоправдано одуговлачење поступка из члана 90 став 1 алинеја 7 Закона о судијама. **Санкција**: **ЈАВНА ОПОМЕНА** (Дисциплински тужилац ВСС је дана 22.11.2021. године Дисциплинској комисији ВСС поднео предлог за вођење дисциплинског постпка).

1.2.2.17. Ефективна примена Правилника о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује У овом извештајном периоду Дисциплински тужилац је имао у раду 27 дисциплинских пријава, од којих је донето 9 одлука о одбачају пријаве, 1 је решена на други начин, остале пријаве су у раду

1.2.2.18. Извршити анализу одредаба о функционалном имунитету носилаца правосудних функција

Рок: III квартал 2021

Активност је у потпуности реализована Анализа одредаба о функционалном имунитету је спроведена у склопу израде Акта о промени Устава.

1.3.1.1. Спровођење мера за унапређење програма почетне обуке Правосудне академије као што су:

- **Унапређење пријемног испита за полазнике почетне обуке (двогодишња обука) и развијање више модела испита за полазнике посебних програма обуке, у складу са прелазним решењем више улазних „капија“ за кандидате у зависности од радног искуства, праксе и кретања у каријери после положеног правосудног испита**

- **Унапређење програма почетне обуке и развијање посебних програма обуке кроз израду и усвајање годишњих програма обука који обухватају све области права (укључујући право ЕУ и људска права, етику и интегритет) и вештина потребних за рад у правосуђу, практичне вештине у свим областима права, у зависности од тога о којој категорији полазника је реч, а нарочито имајући у виду употребу ИКТ система, правне анализе, методологије и технике писања одлука**

- **Унапређење транспарентности избора предавача**

- **Унапређење методике наставе кроз радионице, симулације и увођење учења на даљину**

- **Унапређење спровођења завршног испита за све категорије полазника**

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Током извештајног периода радне групе Правосудне академије радиле су на рецензији и селекцији овогодишњих питања за писмени и усмени део пријемног испита који треба да се реализује у мају текуће године.

У марту 2022. године Правосудна академија је у сарадњи са порталом „Пишталька“ организовала обуку на тему „Судијска етика и спречавање корупције“ којој је присуствовало 30 корисника почетне обуке X генерације.

Током марта 2022. године 16 полазника XI генерације похађало је петонедељну онлајн обуку о недискриминацији. Обука је имајући у виду професионалне обавезе и дужности полазника организована у асинхроној форми, уз менторску подршку. Напредак полазника

је континуирано праћен кроз облике тестирања знања на крају сваке обрађене теме, али и провером промена у знањима по завршетку обуке.

Током извештајног периода радне групе Правосудне академије су имајући у виду Програм почетне обуке радиле на изради критеријума и смерница за избор предмета из кривичне и парничне материје који се често јављају у судској и тужилачкој пракси, а који су прикладни као материјал/студије случаја за проверу стечених знања односно припрему и полагање завршног испита.

1.3.1.2. Спровођење мера за унапређење програма сталне обуке Правосудне академије као што су:

- **Унапређење сталне обуке кроз шири круг учесника, потенцијално прописивање обавезног броја дана обуке у години по носиоцу правосудне функције, као и председника судова и руководилаца јавних тужилаштава, секретара и менаџера, судских и јавнотужилачких помоћника, административног особља и лица ангажованих у правним професијама**

- **Унапређење трансапрентности избора предавача**

- **Унапређење методике наставе кроз радионице, симулације и увођење учења на даљину**

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Током марта 2022. године у оквиру пројекта „Права детета у Србији – унапређивање положаја деце у правосудном систему Републике Србије“ одржан је дводневни пилот тренинг „ Тренинг за унапређење медијског извештавања о деци жртвама или сведоцима кривичних дела“. Циљна група учесника били су судије кривичног одељења основних и виших судова, заменици јавних тужилаца основних и виших јавних тужилаштава, представници полиције, центара за социјални рад, као и новинари штампаних и електронских медија. Израђен је приручник и курикулум за обуку професионалаца у контакту са децом жртвама кривичних дела „ Деца жртве и медији“. У наредном периоду планиране су следеће активности: реализација тренинга за тренере на ову тему, селекција и формирање мултидисциплинарних парова предавача (тренера) на ову тему, реализација обука за мултидисциплинаран састав учесника у седиштима апелација.

Финалне припреме Приручника за обуку професионалаца у области правосуђа по мери детета су готове. Одштампан је тираж од 100 примерака. Дигитално издање Приручника је у завршној фази припрема. У наредном периоду планирано је испитивање потреба судија и тужилаца на тему правосуђа по мери детета у циљу прилагођавања курикулума практичним потребама носилаца правосудних функција, као и организација обука на подручју све четири апелације.

1.3.1.3. Развој система надзора – евалуације квалитета почетне обуке, сталне обуке и посебних програма обуке која обухвата систем двосмерне евалуације, а који подразумева процену резултата обуке или степена унапређења знања полазника, као и процену квалитета програма и предавача у сарадњи са Институтом за обезбеђење

квалитета образовања и у сарадњи са Филозофским факултетом – Одељење за педагогију и андрагогију

Систем подразумева да полазници почетне обуке буду оцењивани од стране ментора, и да полазници на крају обуке полажу завршни испит, симулацију суђења, који оцењује комисија

Стална обука се процењује кроз стандардизовани упитник, којим се процењују следећи аспекти: квалитет предавача и услови рада

Даље унапређење надзора и евалуације ће бити остварено кроз увођење система е-образовања чиме ће се омогућити прецизније и сложеније оцењивање различитих аспеката процеса образовања

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Током извештајног периода стручна служба Правосудне академије вршила је континуирану евалуацију и мониторинг почетне и сталне обуке коришћењем раније развијених инструмената.

За потребе евалуације и мониторинга онлајн обуке о недискриминацији за кориснике почетне обуке развијени су посебни инструменти за праћење напретка у знању, процену квалитета обуке и задовољства учесника.

Ментори активних генерација корисника почетне обуке шаљу извештаје о раду и напретку корисника које стручна служба Правосудне академије прикупља и анализира у циљу унапређења квалитета почетне обуке

1.3.1.4. Број полазника почетне обуке се одређује у складу са кадровским планом Високог савета судства и Државног већа тужилаца и циљевима Стратегије људских ресурса за правосуђе;

Рок: II квартал 2022

Активност се успешно реализује На седници Високог света судства одржаној 31.августа 2021. године, донета је одлука да број полазника 12. генерације почетне обуке Правосудне академије буде 5, узимајући у обзир податке о броју корисника почетне обуке Правосудне академије, који нису изабрани на судијску функцију и броју судија који у наредном периоду навршавају радни век.

1.3.1.5. Спровођење мера за унапређење организације рада Правосудне академије, као што су:

- **Даљи развој Центра за документацију и истраживање**
- **Доношење новог акта о систематизацији радних места и јачање стручних и административних капацитета, у складу са планираним програмско-организационим променама, на основу нових уставних и законских решења**

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Сачињен је предлог новог Акта о систематизацији радних места Правосудне академије, који за циљ има да кадровски унапреди све сегменте рада Академије. Посебно је значајно успостављање издвојене организационе целине – Сектора за истраживање и унапређење образовања који за циљ има да, уз помоћ нових алата који ће бити имплементирани у оквиру новог информационог система чији је развој започет у сарадњи УНДП, омогући проактиван приступ у дефинисању годишњих програма обуке како у домену сталне тако и у домену почетне обуке будућих судија и тужилаца.

Истовремено, у односу на Одељење за документационо-информациони центар, сачињен је предлог промене структуре запослених тако да се послови који се односе на прикупљање судске праксе ЕСЉП и судске и тужилачке праксе у Републици Србији, могу ефикасније организовати, имајући у виду да је успостављањем база е-Јурис система, пре свега базе праксе ЕСЉП и њеним повезивањем за базама судске и тужилачке праксе, потреба за стручним пословима који се односе на повезивање сродне праксе постала приоритет. У складу са тим, сачињен је предлог измене систематизације који подразумева да се дефинишу нова радна места чији је опсег посла управо у домену повезивања ових елемената судске односно тужилачке праксе и повезивању елемената домаћег законодавног оквира са члановима ЕКЉП одн. УН конвенција за заштиту основних људских права. Имајући у виду и да је започета реализација програма е-библиотеке која треба да садржи репозиторијум наставних материјала и других мутлимедијалних садржаја, као и да ће део е-библиотеке бити доступан за унос међународних уговора који ће користити Министарство спољних послова, а који ће бити обрађивани кроз систем унакрсног повезивања и тиме судијама и тужиоцима приказани на начин да лакше претражују њихове садржаје и везе са елементима домаћег законодавства, указала се потреба и за дефинисањем специфичних радних места која треба да одговоре на задатке који се односе управо на успостављање ове библиотеке и обраду садржаја који се већ сада, у припремном периоду, прикупља.

Имајући у виду неопходност ојачавања и других сектора и одељења која се баве различитим врстама обука, као и потребу за успостављањем механизма унутрашње контроле кроз позицију интерног ревизора, сачињен је предлог систематизације такав да обезбеђује неопходну стручну и административну подршку свим пословним процесима у Академији и обиму који је неопходан за квалитету организацију процеса рада. У складу са тим, успостављене су, између осталог, организациона јединица чија ће делатност бити организација обука на даљину и вођење прецизних регистара у односу на обуке, предаваче и кориснике обука, организациона јединица за послове писарнице, кабинет директора, сектор за међународну сарадњу и пројекте. Ипак, најважније од свега, Сектор сталне обуке судија и тужилаца је реорганизован у складу са јасном потребом да се за посебне области права организују квалитетне обуке чије планирање и реализација се спроводи у сарадњи са сектором за истраживање и унапређење образовања, уз коришћење нових алата за планирање и анализу спроведених обука.

1.3.1.6. Обезбеђивање одговарајућих инфраструктурних предуслова за рад Правосудне академије у складу са увећаним капацитетима Академије, путем

адаптације и опремања одговарајуће зграде у складу одлуком Владе Републике Србије, донете на седници 9. априла 2015. године, о додељивању зграде која се налази Београду, површине 2800 квадратних метара

Рок: Реконструкција зграде је у току

Активност се успешно реализује Делегација Европске уније је окончала тендер и сада је у току избор извођача радова.

1.3.1.7. Континуирано унапређење Е-Академије

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Током протеклог периода, покренута је процедура замене постојећег ИС Правосудне академије у сарадњи са УНДП решењем које подразумева интегрисани систем база података о програмима обука, предавача, ментора, корисника почетне и корисника сталне обуке и ЛМС платформе за даљинско учење. Овакав систем треба да обезбеди неопходне услове за успостављање планираног повезивања са базом личних листова судија и личних листова тужилаца. Истовремено, треба да обезбеди јединствени механизам организације обука, такав да омогућава креирање посебно дефинисаних обука у односу на степен знања корисника, али и да омогући кориснику обуке додатне материјале (друге обуке, мултимедијалне и штампане материјале). Унутар новог интегрисаног система налазиће се и засебан могул који се односи на кориснике почетне обуке и специфичан свеобухватни извештај о њиховој обуци који подразумева и информације о менторским и информације о „класичним“ обукама. Оваква организација апликација унутар информационог система за циљ има да обезбеди неопходне и административне и техничке услове за поуздано праћење свих сегмената просеца обука како сталне тако и почетне обуке и омогући кроз процесе размене података између Академије и Високог савета судства и Академије и Државног већа тужилаца, да се подаци о корисницима обука размењују између ових система и аутоматски уписују у дефинисане сегменте апликација.

Такође, започет је и процес који се односи на успостављање апликације е-библиотеке, која треба да се успостави у форми репозиторијума пре свега наставних материјала и мултимедијалних садржаја насталих током наставних процеса. У оквиру е-библиотеке предвиђена је и секција међународних уговора, у чијој реализацији ће, уносом и обрадом међународних уговора, учествовати и Министарство спољних послова Републике Србије. Додавањем метаподатака ову збирку ће бити лакше и ефикасније претраживати, а успостављањем веза са домаћим законима и обрађена кроз систем унакрсног повезивања.

У односу на апликације које су у пуном обиму употребе, базе праксе Европског суда за људска права и базе за међусобно повезивање елемената домаћег законодавства и међународних правних инструмената (е-Јурис систем), број пресуда у одлука је увећан на нешто више од 1100 обрађених пресуда и одлука. У међувремену, поред повезивања са јавном и интерном базом судске праксе које је извршено почетком године, успостављено је и повезивање са базом тужилачке праксе (и јавном и интерном) тако да је повезивање извршено коришћењем дескриптора из отворене листе дескриптора Врховног касационог суда што је омогућило успостављање јединственог повезаног система праксе ЕСЉП,

домаћих судова и домаћих тужилаштава. Везе које су успостављене су узајамне и повратне (са e-case базе на тужилачку праксу и обрнуто) за појединачне документе, а за повезивање по групи и дескриптору апликативно. Током протекле две недеље одржане су и обуке за јавна тужилаштва на подручју све четири апликације, на којима је ово повезивање представљено.

1.3.1.8. Развијање посебних програма обуке за судске и јавнотужилачке помоћнике, са циљем стварања услова за њихово напредовање у каријери

Рок: II – III квартал 2022

Активност се успешно реализује У току извештајног периода, усвојен је годишњи програм обуке, који садржи у истом наведени програм обуке.

1.3.1.9. Даље развијање сарадње Правосудне академије са академијама из Европске уније из Мреже европске за обуку у правосуђу (EJTH) и обезбеђивање учешћа судија и јавних тужилаца у активностима EJTH:

- **предвиђањем финансијске подршке за ове активности у годишњем националном ИПА програму и**
- **припремом за усвајање Меморандума о разумевању са DG Justice ради узимања учешћа у Правосудном програму (и обезбеђивање да трошкови учешћа у активностима EJTH буду покривени у оквиру бесповратних средстава које EJTH добија од DG Justice)**

Рок: II – III квартал 2022

Активност се успешно реализује У току првог квартала 2022. године, одржана је једна онлајн студијска посета Суду правде Европске уније. Такође, полазници почетне обуке Правосудне академије, са својим ментором су се пријавили на учешће за овогодишње THEMIS 2022 такмичење.

Такође, у оквиру сарадње са EJTH-ом и реализације програма EJTH-а, Правосудна академија је потписала споразум са Академијом европског права (EPA).

1.3.2.3. Годишњи програми обуке за судије се предлажу и усвајају узимајући у обзир резултате вредновања рада и евалуације раније спроведених обука.

Рок: Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује Годишњи програм обуке за судије је усвојен у првом кварталу на седници Управног одбора. Обуке се реализују у складу са планом динамике реализације.

1.3.2.4. Годишњи програми обуке за носиоце јавнотужилачке функције се предлажу и усвајају узимајући у обзир резултате вредновања рада јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца и евалуације спроведених обука

Рок: Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује Годишњи програм обуке за тужиоце је усвојен у првом кварталу на седници Програмског савета. Обуке се реализују у складу са планом динамике реализације.

1.3.3.1. Израда свеобухватне анализе утицаја резултата реформе у правосуђу након Функционалне анализе правосуђа Светске банке 2014, и то анализа:

- **правосудне мреже у погледу трошкова, стања инфраструктуре, ефикасности и приступа правди;**

- **анализа потреба и обима посла, као и оптерећености судија и јавних тужилаца у погледу људских, материјалних и техничких ресурса, а имајући у виду могуће даље промене у структури судова, избору и обуци кадрова.**

(исте активности 1.3.4.1.и 1.3.5.1.)

Рок: IV квартал 2020

Активност није реализована. Спровођење анализе је у току.

1.3.3.4. Даље унапређење инфраструктуре правосудне мреже и одговарајућих процедура, а на основу резултата средњерочне процене из активности 1.3.3.1, 1.3.4.1. и 1.3.5.1.

Рок: Континуирано

Активност није реализована. Преко 300 локација успешно је пребачено на новог Телеком провајдера са бржим линковима, док је мрежа провајдера Орион остала као секундарна веза, чиме су испуњени сви стандарди и процедуре за пружање мрежне услуге.

1.3.4.1. Исто као 1.3.3.1.

1.3.4.2. Финализација израде средњерочне Стратегије људских ресурса за правосуђе, а на основу резултата процене из активности 1.3.3.1, 1.3.4.1. и 1.3.5.1.) која ће, између осталог, обухватити следећа питања:

- **доношење правилника о критеријумима за утврђивање потребног броја носилаца правосудних функција, узимајући у обзир услове рада, број предмета, структуру и сложеност предмета у којима тај суд поступа;**

- **доношење акта о критеријумима за утврђивање потребног броја и профила судских и тужилачких помоћника;**

- **доношење акта о критеријумима за утврђивање потребног броја и професионална структура административног особља у правосуђу**

Рок: Почев од 2019 – радна група Министарства надлежног за послове правосуђа

Активност је у потпуности реализована. Влада је усвојила Стратегију 29. децембра 2021 („Службени гласник РС", број 133/21 од 31. децембра 2021. године).
Државно веће тужилаца је на седници одржаној 29.3.2022.године, усвојио Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Административној канцеларији Државног већа тужилаца. Правилником је предвиђено повећање броја извршилачких радних места за једно радно место, звање референт, у Одсеку за кадровске и опште послове, и код постојећа три извршилачка радна места, предвиђено је напредовање државних службеника по звањима, имајућу у виду да испуњавају услове у погледу потребног радног искуства, а све са циљем јачања капацитета Административне канцеларије Државног већа тужилаца.

1.3.4.3. Усвајање Стратегије људских ресурса у правосуђу
Рок: II квартал 2022

Активност је у потпуности реализована. Влада је усвојила Стратегију 29. децембра 2021 („Службени гласник РС", број 133/21 од 31. децембра 2021. године).

1.3.4.4. Надзор над спровођењем Стратегије људских ресурса за правосуђе у циљу делотворнијег/оптималнијег планирања, запошљавања, распоређивања, мотивисања и напредовања у оквиру правосуђа; Рок: Годишње извештавање о њеној примени

Активност се успешно реализује Влада је усвојила Стратегију 29. децембра 2021 („Службени гласник РС", број 133/21 од 31. децембра 2021. године).

1.3.4.5. Успостављање базе података људских ресурса у свим јавним тужилаштвима

Рок: IV квартал 2023

Активност се успешно реализује Државно веће тужилаца је 22. новембра 2021. године, закључило Протокол о сарадњи са Министарством правде, у вези са израдом информациног система за управљање финансијама и људским ресурсима.

Информациони систем се састоји од модула који омогућавају следеће функције:

- Управљање финансијама (планирање и праћење реализације буџета, праћење трошкова из тужилачких решења и праћење трошкова плата);
- Управљање људским ресурсима за које надлежност има ДВТ;
- Израда генерисаних извештаја;
- Повезивање са екстерним системима, спој размене информација и докумената са другим информационим системима (буџет, информациони системи у оквиру МП, ДВТ).

У периоду од 1.3 до 18.3.2022. године оджане су радионице у вези са функционисањем информационог система за управљање финансијама и људским ресурсима.

1.3.5.1. Исто као 1.3.3.1.

1.3.5.2. На основу процене и анализе из активности 1.3.5.1. имплементација мера ради успостављања одрживог решења проблема неједнаке оптерећености судија и јавних тужилаца бројем предмета:

- **периодично праћење потребног броја судија и јавних тужилаца за сваки суд / јавно тужилаштво**

- **премештај судија / јавних тужилаца према утврђеним критеријумима и мерилима**

- **делегација („преливање“) предмета у складу са законом прописаним критеријумима**

Рок: Годишње

Активност је делимично реализована Од 15. октобра 2021 године до 15. јануара 2022. године Високи савет судства је донео одлуке о премештају 3 судија.

- **делегација („преливање“) предмета у складу са законом прописаним критеријумима**

Врховни касациони суд је током 2021. године на основу захтева најоптерећенијих основних судова, налазећи да постоји несразмерно,односно вишеструко веће оптерећење судија парничних одељења тих судова, **донео одлуку о делегацији** предмета у парничним поступцима покренутим по тужбама поднетим против банака, ради наплате трошкова обраде кредита, **у преко 90.000 предмета;**

1.3.5.3. Праћење спровођења мера из активности 1.3.4.2. и 1.3.4.3. Стратегије људских ресурса у правосуђу које доприносе функционисању ефикасног система за уједначавање оптерећености судија и јавних тужилаца бројем предмета

Рок: Годишње извештавање

Активност се успешно реализује Влада је усвојила Стратегију 29. децембра 2021 („Службени гласник РС”, број 133/21 од 31. децембра 2021. године).

1.3.6.1. Измена Закона о парничном поступку у циљу унапређења ефикасности а нарочито у делу који се односи на достављање писмена, снимање суђења и процесну дисциплину, имајући у виду ЕУ стандарде, праксу ЕСЉП и Уставног суда

Рок: II квартал 2021

Активност није реализована Након именовања новог руководства Адвокатске коморе Србије и Адвокатске коморе Београда, министар правде се у новембру 2021. године састао са новим председником АКС и председником АКБ. Наставак рада Радне групе за израду

Закона о изменама и допунама ЗПП био је једна од главних тема. На основу овог споразума, Радна група за измене и допуне ЗПП наставила је рад на овим изменама у децембру 2021. године у циљу даљег унапређења нацрта уз укључивање представника обе адвокатске коморе (представници адвокатских комора, односно адвокати, 50 одсто чланова РГ).

Међутим, Радна група је престала са радом када је 21. децембра 2021. Скупштина Адвокатске коморе Београда (АКБ) изгласала одлуку да београдски адвокати обуставе рад од 24. децембра 2021. године до испуњења захтева. Адвокати су тражили повлачење из јавне расправе Нацрта измена и допуна ЗПП у целости; и отклањање правне несигурности изазване доношењем измењеног става Врховног касационог суда од 16. септембра 2021. на начин који би био прихватљив грађанима и адвокатима

Поред тога, Виши суд у Београду донео је 31. децембра 2021. године привремену меру којом је суспендовао одлуку Скупштине АКБ о обустави рада београдских адвоката. То значи да би београдски адвокати који су обуставили рад од 24. децембра 2021. године могли да почну да раде и поступају у предметима од 31. децембра 2021. године

Проширена радна група са представницима Адвокатске коморе Србије наставиће са радом након формирања нове владе. Усвајање се очекује до 4. квартала 2022. године.

1.3.6.2. Измена Законика о кривичном поступку у циљу унапређења ефикасности поступка а нарочито у делу који се односи на достављање писмена, снимање суђења и процесну дисциплину, имајући у виду ЕУ стандарде, праксу ЕСЉП и Уставног суда

Рок: II квартал 2021

Активност није реализована Законик о кривичном поступку није измењен. Планиране су измене до краја 2022. године. Решењем министра правде од 12. маја 2021. године, основана је радна група која треба да изради радни текст Нацрта закона. Због сложености измена и потребе за координацијом различитих институција, рад на изради амандмана захтева додатно време. Усвајање је планирано за 4. квартал 2022. године.

1.3.6.3. Доношење Јединственог програма решавања старих предмета за период 2021-2025 у складу са резултатима до сада постигнутим

Рок: IV квартал 2020

Активност је у потпуности реализована Активност је спроведена. У првом кварталу 2021. године, односно 5. фебруара 2021, председник ВКС је донео нови Јединствени програм решавања старих предмета у РС за период 2021-2025. године (како је већ указано у извештају за 1-2. квартал 2021.).

1.3.6.4. Праћење спровођења Јединственог програма решавања старих предмета кроз одржавање редовних састанака Радне групе за праћење примене Јединственог програма решавања старих предмета

Рок: Квартално, почев од I квартала 2021

Активност се успешно реализује Током првог квартала 2022. године урађен је и објављен Годишњи извештај о раду судова за 2021. годину у коме се између осталог разматра решавање старих предмета и спровођење Јединственог програма решавања старих предмета за период 2021-2025.

Спроводећи мере из стратешких докумената Врховни касациони суд је у овом извештају приказао број нерешених старих предмета од 2019.одине, имајући у виду измењен Судски пословник у погледу одређивања старог предмета (предмети у којима поступак траје дуже од три године рачунајући од дана подношења иницијалног акта).

У 2021.години изразито је **повећан укупан број решених старих предмета** (**375.567**), за 159.333 предмета у односу на 2019.годину, **као и у материји без предмета извршења** (**118.823**) за 11.875 предмета у односу на 2019. годину.

ПРИКАЗ БРОЈА РЕШЕНИХ СТАРИХ ПРЕДМЕТА У СУДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ПРЕМА ДАТУМУ ИНИЦИЈАЛНОГ АКТА

	2019.	**2020.**	**2021.**
УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ - *СВИ ПРЕДМЕТИ*	214.234	353.563	375.567
***УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ** - *БЕЗ ИЗВРШЕЊА*	106.948	91.919	118.823

Табела бр.8

Настављен је и **тренд смањења броја нерешених старих предмета.**

Према статистичким подацима о раду судова за 2021. годину, на дан 31.12.2021. године било је **137.637** нерешених старих предмета са предметима извршења, док је у осталим материјама, без предмета извршења, било **100.753** нерешена стара предмета.

ИЗВЕШТАЈ О НЕРЕШЕНИМ СТАРИМ ПРЕДМЕТИМА НА ДАН 31.12. ПРЕМА ДАТУМУ ИНИЦИЈАЛНОГ АКТА

	2019.	**2020.**	**2021.**
УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ - *СВИ ПРЕДМЕТИ*	621.324	382.646	137.637
***УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ** - *БЕЗ ИЗВРШЕЊА*	86.962	95.173	100.753

Табела бр. 9

** Код основних судова су узети у обзир материје И, Ив, а код привредних судова сва извршења*

Посматрано без предмета извршења, дошло је до одређеног повећања броја нерешених старих предмета, с обзиром да је због повећаног прилива предмета у последњих пет година, који није могао бити савладан, непопуњености упражњених судијских места и објективних околности услед пандемије, део тих предмета прешао у категорију старих предмета.

У Годишњем извештају о раду судова за 2021. се детаљно анализира структура нерешених старих предмета по врстама судова. Уочава се између осталог да је највећи број старих предмета у основним судовима. Поред основних, и виши судови у првом степену имају велики број нерешених старих предмета, у односу на укупан број нерешених предмета, нарочито у грађанској материји, што је последица измене прописа о стварној надлежности виших судова.

1.3.6.5. Праћење спровођења функционалности система аутоматског електронског заказивања рочишта

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Извештаји се генеришу из падајућег менија у АВП апликацији од почетка примене овог модула.

У циљу успостављања редовног извештавања о броју рочишта, имплементирана је могућност аутоматског предлагања и заказивања наредног термина за одржавање рочишта у зависности од разлога одлагања. Омогућено је и извештавање о разлозима за одлагање рочишта селектованих из падајућег менија у АВП апликацији, па је тако од почетка примене овог модула у свим судовима заведено 6.049.570 одржаних рогчишта, док је 343.042 рочишта одложено и то из следећих разлога:

Ради прибављања/извођења доказа: 178709

Спреченост судије: 27709

Нису испуњени услови за одржавање расправе/претреса: 135395

Закључена расправа: 10

Промена термина: 913

Донета пресуда: 157

Повучена тужба: 159

1.3.6.6. Повећање броја статистичких параметара за ефикасност правосуђа који се могу пратити путем ИКТ-а и даљи развој централизованих система правосудних органа у сврху примене централне статистике

Рок: IV квартал 2021

Активност се успешно реализује На систему за централно статистичко извештавање успостављени су извештаји који се односе на рад основних, виших, апелационих, привредних и Управног суда и један део извештаја о раду прекршајних судова.

Успостављени су посебни извештаји за насиље у породици у основним, вишим и апелационим судовима и извештај о раду привредних судова код кога је основ спора власништво над земљиштем, који ће бити доступни и на опен дата порталу података.

У извештајном периоду су креирани и тзв. семафори, извештаји који приказују текући статус броја примљених, решених, укупно предмета у раду, броја тренутно нерешених предмета по суду и врсти суда, заједно са прегледом коефицијента савладавања прилива, који за циљ имају да дају графички приказ рада судова у основним елементима на порталу правосуђа, сајту Министарства правде и систему Централне статистике. Значај ове врсте извештавања јесте што уводи извештавање на дан, поред уобичајеног извештавања које се ради у односу на Судским пословником дефинисане периоде, што представља основу аутоматизације извештавања о раду судова и истинског успостављања система статистичко-аналитичког извештавања.

1.3.6.7. Унапређење употребе постојећих капацитета повећањем ефикасности управљања предметима и омогућавање праћења трајања судских поступака у реалном времену

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Спроведене су две јавне набавке у укупној вредности од 139 милиона динара којима је прибављена хардверска опрема и одговарајуће лиценце за јачање капацитета дата центара. У томе се по значају посебно истиче додатна опрема која се односи на нове складишне капацитете за миграцију података у централизоване системе.

1.3.6.8. Анализа и по потреби измена Закона о јавном бележништву и пратећег сета закона, у складу са ЕУ стандардима, уз помоћ експерата и на основу резултата примене

Рок: IV квартал 2021. године

Активност је делимично реализована Анализа је одложена, након консултација са ЈБК. У току је рад на финализацији анализе.

1.3.6.9. Израда и доношење преосталих подзаконских аката и аката Коморе чије је доношење предвиђено Законом о јавном бележништву, као што су:
- Акт министра надлежног за правосуђе из члана 70. Закона о јавном бележништву о електронском формату и условима које јавнобележничка исправа која је сачињена у електронском облику, а није отиснута на хартији, мора да испуњава да би се сматрала јавнобележничком исправом

- Јавнобележнички пословник и остала акта која омогућују дигитализацију бележништва

Рок: IV квартал 2021. године

Активност се успешно реализује Извршни одбор Јавнобележничке коморе Србије припремио је нацрт Пословника о изменама и допунама Јавнобележничког пословника и доставио члановима Коморе на упознавање.

У оквиру ЕУ Пројекта „ЕУ уз Правду – Подршка за Поглавље 23“ ангажован је експерт који треба да изврши анализу у вези са актом министра правде из члана 70. Закона о јавном бележништву и да изради нацрт подзаконског акта.

1.3.6.10. Спровођење јавнобележничког испита и именовање јавних бележника у складу са Законом о јавном бележништву и правилником који уређује број јавнобележничких места и службена седишта јавних бележника.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује По конкурсу за именовање јавних бележника објављеном у „Службеном гласнику РС“ број 104-2021 дана 5. новембра 2021. године министар правде је донео решења о именовању 5 јавних бележника за подручја 5 основних судова у Републици Србији.
На дан 13.04.2022. године 224 јавна бележника обавља делатност на територији Републике Србије. Списак јавних бележника и контакти, уз интерактивну мапу су доступни на интернет презентацији Јавнобележничке коморе http://beleznik.org/index.php/sr/pronadi-svog-javnog-beleznika/spisak-javnih-beleznika-i-kontakti.

1.3.6.11. Промовисање јавног бележништва

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује ЈКС је у првом кварталу 2022. године наставила континуиран рад на промоцији јавног бележништва. У овом периоду, централна активност односила се на реализацију акције „Ви питате бележнике“ у сарадњи са дневним листом „Блиц“ и пратећим порталом. Ова акција је као пројекат иницирана од стране Јавнобележничке коморе Србије. У току реализације, која је започета 15. новембра, а завршена 2. марта, објављено је 24 текста онлајн, шест текстова за штампано издање, а одговорено је на 167 питања грађана. По окончању пројекта, урађен је детаљан извештај у коме је приказан и податак да је у категорији, посебно отвореној на порталу blic.rs, за потребе пројекта, било 214.647 **прегледаних страна.**
Из аналитичких података о овом пројекту, произилази да је акција успешно спроведена и да је привукла велику пажњу читалачке публике Блица. Онлајн категорија „Ви питате јавне бележнике“ често се налазила на листи најотваранијих категорија, посебно у данима када су објављивани пакети одговора.

У првом кварталу ове године, завршена је миграција података на нови интернет портал и у току марта је тестиран његов рад, обављене одговарајуће исправке и проверавани сви подаци важни за комуникацију јавних бележника са грађанима.
Такође, ЈКС је у току првог квартала 2022. године, наставила да проактивно сарађује са медијима. Одговорено је на свих 25 медијских упита из надлежности јавних бележника, у којима су такође објашњени послови из надлежности јавних бележника.

1.3.6.12. Редовно спровођење обука за јавне бележнике

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Јавни бележници и запослени у јавнобележничким канцеларијама учестововали су 29. и 30. марта 2022. у дводневној online обуци на тему ближег упућивања у функционисање Регистра издатих и опозваних пуномоћја који је развило Министарство правде уз подршку „Пројекта ЕУ за правду – подршка за Поглавље 23“.

1.3.6.13. Израда и усвајање стратешког оквира за унапређење примене медијације

Рок: I – II квартал 2021

Активност није реализована Врховни касациони суд је партнерска институција која је у претходном периоду учествовала у Радној групи Министарства правде за израду стратешког оквира и другим активностима у сарадњи са пројектом „ЕУ за Србију – подршка ВКС“. Усвајање Стратегије медијације је одложено јер је било потребно додатно време за дискусију о одређеним решењима са релевантним заинтересованим странама. Рад на стратегији је одложен и наставиће се до IV квартала 2022

1.3.6.14. Спровођење стратешког оквира за унапређење примене медијације и надгледање његове ефективне примене

Рок: Континуирано, почев од усвајања стратешког оквира за примену медијације

Активност није реализована. Стратегија није усвојена.

1.3.6.15. Израда и усвајање закона којим се регулише поступак посредовања у решавању спорова (медијација), услови за обављање посредовања (медијације), права и дужности посредника (медијатора) и програм обуке посредника (медијатора)

Рок: II квартал 2021

Активност није реализована.

1.3.6.16. Доношење програма и спровођење основних и специјализованих обука и стручног усавршавања за посреднике (медијаторе)

Рок: Континуирано, почев од ступања на снагу Закона о медијацији

Активност се успешно реализује У извештајном периоду, 25 организација су добиле дозволу за спровођење обуке за посреднике, док је основну и специјализоване обуке за посреднике похађало укупно 538 полазника.

12 организација је оржало 23 основне обуке и то организације: Партнер за демократске промене Србија, Институт за медијацију, преговарање и јавне политике, Међународни центар за образовање и лични развој д.о.о., Центар за конструктивно решавање сукоба Србије, Certification for professional skills academy doo, Центар за медијацију, детекцију лагања и невербалну комуникацију, Факултет политичких наука, АДР Партнерс, Правни факултет у Новом Саду, Правни факултет за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија, ЈП Службени гласник и Форум Судија Србије, док је укупно 327 лица завршило основну обуку.

Када је реч о специјализованим обукама, одржане су обуке од стране 6 организација са укупно 211 полазника и то од стране:

- Центра за конструктивно решавање сукоба Србије: Посредовање у решавању породичних спорова; Посредовање у решавању потрошачких и спорова у туризму; Посредовање у решавању спорова из области банкарских услуга, лизинга и осигурања; - Центра за медијацију, детекцију лагања и невербалну комуникацију: Преговарање и преговарачке вештине у медијацији; Невербална комуникација у медијацији; Вештина комуникације; - Удружења мрежа медијатора МЕМ: Мапирање интереса и проквиривање; Управљање снагом утицаја ради посвећивања страна процесу медијације;- Партнера за демократске промене Србија: Медијација у случајевима злостављања на раду-мобинга; - ЈП Службени гласник: Злостављање на раду-мобинг; - Међународног центра за образовање и лични развој доо: Посредовање у области индивидуалних и колективних радних спорова; Асертивна комуникација посредника – Реците НЕ, када треба рећи НЕ..

Ово је континуирана активност из програма обуке. Током извештајног периода, организован је округли сто са Форумом судија Србије.

1.3.6.17. Редовно ажурирање Регистра посредника и унапређење приступа подацима о посредницима и државним органима, организацијама и правним лицима којима је издата дозвола за спровођење обуке за посреднике

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Редовно се ажурира Регистар посредника у вези са дозволама за посредовање.

1.3.6.18. Систематизација одговарајућег броја радних места у Министарству надлежном за послове правосуђа за вођење стручних и административних послова, укључујући:

- **вођење Регистра посредника и израда нацрта одлука које се тичу дозвола;**

- **Вођење регистра обука за посреднике, израда нацрта одлука које се односе на акредитацију за спровођење обука и надзор над спровођењем програма обуке;**

- **Вођење осталих релеватних регистара;**

- **Вођење статистике и анализа података и тренутног стања за потребе Комисије за спровођење поступка одузимања дозволе за посредовање**

- **Вођење других стручних и административних послова који се односе на систем посредовања и њен развој.**

Рок: Континуирано

Активност није реализована Нема нових података.

1.3.6.19. Даље унапређење промоције алтернативног решавања спорова, активностима као што су:

- **објављивање информација на интернет странама**

- **објављивање информативних брошура и јавних објава**

- **информисање путем медија**

- **израда инфографика**

- **организовање округлих столова, конференција и радионица**

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Редовно се ради на унапређењу промоције алтернативног решавања спорова.

1.3.7.1. Редовно праћење измена и допуна Закона о извршењу и обезбеђењу и свих релевантних подзаконских аката и контрола функционисања система извршилаца од стране Коморе јавних извршитеља и Министарства правде, како је прописано Законом о извршењу и безбедности и релевантним подзаконским актима

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује На дан 31. октобар 2021. године **231 јавних извршитеља и 32 заменика јавних извршитеља обавља делатност на територији Републике Србије.**

У извештајном периоду, Министарство правде је наставило са појачаним надзором над радом јавних извршитеља. У периоду јануар – март 2022. године у оквиру делатности Одељења за правосудне професије које се односе на **вршење надзора над радом јавних извршитеља,** обављане су следеће активности:

- у извештајном периоду **јануар - март 2022. године** примљено је и поступано у 131 новој притужби и представки, као и по поновном обраћању странака;
- у Именику јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља вршено је редовно ажурирање података о промени седишта, телефона или мејлова јавних извршитеља;
- телефонским путем су свакодневно грађанима пружане информације у вези рада јавних извршитеља;
- у марту је организован јавноизвршитељски испит, на који је приступило 7 кандидата, испит је положило 6 кандидата;
- 3 именована заменика јавних извршитеља је положило заклетву;
- 4 именованих јавних извршитеља је положило заклетву,
- поступано је по 1 тужби у управном спору;
- донета су 2 решења о престанку делатности јавних извршитеља због навршења радног века;
- донето је једно решење о разрешењу јавног извршитеља;

Настављено је са праћењем примене члана 166. Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, број 54/2019-3). Према наведеном члану извршни поступци у којима извршење или обезбеђење спроводи суд, а за чије спровођење је по одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу искључиво надлежан јавни извршитељ, наставиће се пред јавним извршитељем. Праћење примене наведеног члана је од значаја ради добијања повратне информације о постизању циља увођења предметне одредбе, односно о учинку примене наведеног члана на растерећење судова.

Привредни судови	
Начин решавања	Укупно решених
ЗИО 2019 – решен на други начин (чл.166 ст.6)	46
ЗИО 2019 – Закључак о наставку спровођења поступка пред јавним извршитељем (чл.166.ст.1)	1429
ЗИО 2019 – решен на други начин (чл.166.ст.5)	15
Основни судови	
Начин решавања	Укупно решених
ЗИО 2019 – решен на други начин (чл.166 ст.6)	205
ЗИО 2019 – Закључак о наставку спровођења поступка пред јавним извршитељем (чл.166.ст.1)	405099
ЗИО 2019 – решен на други начин (чл.166.ст.5)	4599

Табеларни приказ примене наведеног члана за период од 1. јануара 2020. године до 10. марта 2022. године:

1.3.7.2. Доношење подзаконских аката и прописа Коморе јавних извршитеља неопходних за спровођење Закона о извршењу и обезбеђењу, посебно за:

- достава докумената између јавних извршитеља и државних органа и

- електронски досије предлога за извршење

Спровођење почетне и сталне обуке

Рок: IV квартал 2020

Активност се успешно реализује Комора јавних извршитеља је у новембру 2021. организовала дводневни семинар „Извршење у пракси“, којем су присуствовали чланови Коморе и други учесници из правосуђа.

Апликација еСуд за еИзвршење развијена је у складу са функционалном спецификацијом усвојеном од стране Комисије за праћење, стандардизацију и унапређење свих аутоматизованих процеса и електронских система у извршним поступцима и поступцима обезбеђења. Израђено решење је презентовасно Привредном апелационом суду и направљен план презентовања ситема свим привредним судовима ради израде коначног плана имплементације.

Током извештајног периода, у марту месецу, реализована је једна дводневна обука „Међународни аспекти извршења".

1.3.7.3. Праћење примене Е-аукције и Е-огласне табле у поступцима извршења

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Настављено је са праћењем примене члана 166. Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, број 54/2019-3). Према наведеном члану извршни поступци у којима извршење или обезбеђење спроводи суд, а за чије спровођење је по одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу искључиво надлежан јавни извршитељ, наставиће се пред јавним извршитељем. Праћење примене наведеног члана је од значаја ради добијања повратне информације о постизању циља увођења предметне одредбе, односно о учинку примене наведеног члана на растерећење судова.

Електронско јавно надметање

Статистика од почетка рада до дана сачињавања извештаја (1.9.2020.године до 15.4.2022.г.)

29953 организовано до сада (од 1.9.2020-15.4.2021. године)
2116 завршено са бар прихваћеном понудом

Прве продаје непокретности
4539 организованих јавних продаја за непокретности
801 са бар прихваћеном понудом
Просечно је за 18% већа постигнута цена од почетне цене.

Прве продаје покретних ствари
11797 за покретне ствари
414 са бар прихваћеном понудом
Просечно је за 19% већа постигнута цена од почетне цене.

Број покретнутих и окончаних дисциплинских поступака и број изречених санкција:

У периоду јануар- март 2022. године није покренут ни један нови поступак, један дисциплински поступак је окончан и изречена је дисциплинска мера и три дисциплинска поступка су у току.

У току је тестирање измена система е-Аукције који су најављени у претходном извештајном периоду.

Праћење примене е-огласне табле се врши континуирано па је тако од почетка примене система 1.1.2020 године до априла месеца:

- Истакнуто преко 850.000 објава на електронској огласној табли

У извештајном периоду извршена је техничка интервенција због складиштног простора за писмена и пдф прегледача исправа.

1.3.7.4. Праћење примене измена и допуна Правилника о моделу вођења евиденције о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском вођењу пословања јавних извршитеља, модела извештавања, садржаја извештаја о раду јавних извршитеља и модела поступања са архивом и сви технички модели који су део Правилника у циљу израде препорука за побољшање система за е-надзор над радом јавних извршитеља

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Одржане обуке и спроведене радионице запослених Министарства правде који раде на пословима надзора јавних извршитеља и уз дефинисање аларма за унапређење система за електронски надзор јавних извршитеља. Праћење достављања података у систем за е-надзор у складу са Правилником се континуирано спроводи. У току је ангажовање експертске подршке путем пројект „EU For Justice“ чији задатак ће бити да по урађеној анализи изврше унапређење система за аларме на незаконик и наблаговремен рад јавних извршитеља

1.3.7.5. Унапређење електронске размене података између јавних бележника, јавних извршитеља и катастра

Рок: I квартал 2020

Активност је у потпуности реализована Унапређењем процеса размене података између бележника, јавних извршитеља и катастра, повећао се број докумената који се електронски достављају катастру. Повећан је број дигитализованих поступака између бележника, јавних извршитеља и катастра, па је у октобру 2020. године у оквиру Правосудног информационог система уведена нова услуга за добијање података за које се издају уверења из катастра непокретности, а који не постоје у електронски катастарски записи (као што су копије плана парцеле итд.).

1.3.8.1. Анализа Roll out апликација за аутоматско вођење предмета у судовима, тужилаштвима и заводима за извршење кривичних санкција (САПС, САПА и САПО) и израда стратешких смерница на основу урађене анализе

Рок: I квартал 2021

Активност се успешно реализује Тренутни статус пројеката Roll-Out-а је следећи:

За јавна тужилаштва (САПО): Извођач је тражио од донатора (ДЕУ) продужење рока од 6 месеци за завршетак пројекта. То значи да ће бити у продукцији октобра 2022.г. До сада је урађена тестна верзија програма и обављене су обуке за коришћење програма. Испоручена је опрема за коришћење програма обухваћена пројектом а Министарство правде је обезбедило још 250 радних станица.

За судове (Супер САПС): Након периода почетног скенирања стања информационих система у судовима израђен је Почетни извештај (Inception report) и предат је донатору (ДЕУ). Овај извештај је средство за обезбеђивање међусобног разумевања око будућег плана акције и временског оквира за спровођење пројекта.

За установе за извршење кривичних санкција (САПА): Извођач се припрема за привремено прихватање софтвера (Provisional acceptance). Према уговору, то је условно прихватање које значи да је донатор прихватио израђен софтвер, али да перформансе треба да буду верификоване или потврђене под оперативним условима у договореном периоду.

Смернице и други акти који се односе на коришћење ових апликација се развијају у складу са динамиком имплементације (Стратегија развоја ИКТ-а, Судски пословник, Закон о обради података у правосуђу…)

1.3.8.2. Израда и доношење Стратегије развоја ИКТ система у правосуђу и пратећег Акционог плана за њену примену

Рок: II квартал 2021

Активност је у потпуности реализована ИКТ Савет је обновио рад у јануару 2022. ИКТ Стратегија је усвојена 4. фебруара 2022. Усвојен је и Акциони план и спровођење је почело.

1.3.8.3. Имплементација Стратегије развоја ИКТ система у правосуђу и пратећег Акционог плана за њену примену

Рок: Континуирано, почев од III квартал 2021

Активност се успешно реализује ИКТ Савет је обновио рад у јануару 2022. ИКТ Стратегија је усвојена 4. фебруара 2022. Усвојен је и Акциони план и спровођење је почело.

1.3.8.4. Обезбеђивање даљег развоја стандардизованог и централизованог ИКТ система у судовима („супер САПС“)

Рок: IV квартал 2021

Активност се успешно реализује Министарство правде је доставио ДЕУ коментаре на Inception report. Чека се имплементација коментара и интервенција на документу као предуслов за усвајање.

У току је формирање оперативних радних група за верификацију документације као и Steering committee.

1.3.8.5. Обезбеђивање даљег развоја стандардизованог и централизованог ИКТ система за заводе за извршење кривичних санкција

Рок: IV квартал 2021

Активност се успешно реализује Сви учесници су се сагласили са Provisional acceptance

1.3.8.6. Организовање фокусираних обука крајњих корисника постојећих платформи за употребу методолошких упутстава за „чишћење“ података, спровођење „чишћења“ података и додавање информација у ИКТ систему

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује У току је прибављање донаторске и експертске подршке за примену методологије чишћења података у системима судова за 1.6 милиона активних предмета као предуслов за успешну реализацију фазе миграције података у „суперСАПС“ (фаза у реализацији активности 1.3.8.4)

1.3.8.7. Даље унапређење ИКТ система кроз значајна инфраструктурна улагања, софтверско и унапређење људских ресурса, са циљем успостављања јединственог ИКТ система за цео правосудни систем, у складу са Смерницама развоја (концептуални модел) ИКТ система у правосудном систему Републике Србије

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује У току марта и априла месеца одржане су обуке за 66 основних судова и 231 канцеларију јавних бележника за коришћење Регистра издатих и опозваних пуномоћја.

1.3.8.8. Ефикасније коришћење хардверских ресурса, расположивост ових ресурса, као и интегрисање различитих ИТ технологија у јединствену логичку и функционалну целину која би омогућила доступност различитих услуга у сваком тренутку

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Након реализације ЈН у 2021. години које су се односиле на инфрструктуру еПравосуђе је доминатно прешло на HCI технологију а као платформа за виртуализацију се користи VNware.

Прављење сигурносних копија података је доминантно на veeam-u.

У извештајном периоду извршена је техничка интервенција због складиштног простора за писмена и пдф прегледача исправа на е-огласној табли (1.3.7.3).

1.3.8.9. Израда докумената ради јединственог поступања у целом правосудном систему у погледу уноса и размене података у ИКТ систему (и скенирање докумената), што подразумева и обуку у овој области запослених у правосуђу у циљу унапређења квалитета постојећих ИКТ платформи

Рок: III квартал 2021

Активност се успешно реализује Израђен је нацрт акта који садржи инструкције за унос и размену података у ИКТ системима. Након додатне нормативне обраде акта и усвајања измена и допуна Судског пословника, као условљавајуће раније активности, очекује се усвајање и овог акта.

На основу овог акта ће се, као логички каснија активност вршити измене постојећег софтвера и израда новог за судове и вршити обуке запослених.

1.3.8.12. Континуирано унапређење размене података између правосудних органа и других државних орган

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Успостављен је нови сервис на Правосудном информационом систему (ПИС) за проверу података из евиденције моторних и прикључних возила Министарства унутрашњих послова (МУП). Сервис из Регистра моторних и прикључних возила је доступан свим корисницима из правосуђа (судовима, јавним тужилаштвима, јавним бележницима и јавним извршитиељима) од 28. марта 2022. године и у прве три недеље коришћења постављено је више од 24.000 упита чиме је елиминисано више од 48.000 дописа између правосудних органа и МУП-а.

1.3.8.13. Успостављање нормативног оквира и предузимање других мера ради унапређења ИКТ безбедности

Рок: IV квартал 2021

Активност се успешно реализује Расписана је јавна набавка за услугу двогодишњег одржавања лиценци за антивирусни софтвер за радне станице у правосудним органима.

1.3.8.14. Даље унапређење транспарентности рада правосудних органа и правосудних професија кроз употребу ИКТ алата

Рок: IV квартал 2021

Активност се успешно реализује Спроводи се анализа за даље проширење броја статистичких извештаја

1.3.8.15. Даље проширење могућности електронског покретања и вођења судских поступака за адвокате и грађане коришћењем апликације еСуд или уз помоћ других комерцијалних софтвера на тржишту употребом технологије Application Programming Interface, уз поштовање прописаних стандарда

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Софтверсо решење еСуд за еИзвршење је у потпуности завршено (израђена су и тестирана унапређења регистрације правних лица и адвоката). У току је израда плана имплементације система кроз планирање активности пилотирања софтвера у привредним судовима, канцеларијама јавних извршитеља и адвоката као и активност спровођења обука и обавештавања јавности о почетку примене нове електронске услуге.

1.3.8.16. Даље отварање правосудних података који испуњавају услове за објављивање на државном порталу отворених података у складу са важећим прописима о заштити личних података и путем јавних консултација, које спроводи Министарство правде најмање једном годишње

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У циљу унапређења модела објављивања података на систему отворених података, израђен је пројекат успостављања засебног одељка који се односи на извештавање о раду прекршајних судова.

Имајући у виду специфичност извештавања прекршајних судова, одржан је састанак са Одељењем за статистику Врховног касационог суда, на коме је дефинисан нови извештај (ПКСС) и његов садржај који треба да буде доступан на систему централне статистике.

Развој извештаја је у току.

1.3.8.17. Побољшање наплате судских такси помоћу ИКТ алата

Рок: IV квартал 2020

Активност се успешно реализује Министарство правде, уз интеграцију са системом Канцеларије за ИТ и еУправу „+ еПлаћање“ развило је портал за онлајн плаћање судских такси https://etakse.sud.rs/ којим је свим странкама, физичким и правним лицима, дата могућност да на једном месту изврше увид у разрезане судске таксе на свом предмету и да их истовремено измире електронским плаћањем, односно путем интернета. Систем је омогућен у свим основним, вишим и привредним судовима.

1.3.8.18. Побољшање наплате такси по прекршајним пријавама помоћу ИКТ алата

Рок: IV квартал 2020

Активност је у потпуности реализована Завршена је интеграција правосудног информационог система са државним порталом за електронско плаћање (ePayment +).

1.3.8.19. Континуирано унапређивање е-сервиса и проширење опција везаних за праћење тока судксих поступака и доступност других информација о раду правосуђа

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује У току је израда Регистра датих и опозваних пуномоћја, Регистра завештања као и система за подношење е-Притужби на рад судова и јавних тужилаштава.

Сва три електронска сервиса за грађане и странке биће доступна јавности до краја 3 кваратала

1.3.8.20. Унапређење интернет страна свих судова

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду омогућен интернет домен за нову платформу за пријаву и борбу против насиља у породици "Искључи насиље" који је тренутно у фази израде и попуњава садржајем.

У извештајном периоду спроведен је поступак јавне набавке за услуге „Одрживи развој портала, интернет презентација и електронске поште у надлежности Министарства правде“ којом је обезбеђено одржавање и даљеи развој централизованог система за интернет презентације свих судова.

Број судова који користе централну платформу за своје интернет странице се у извештајном периоду увећао и сада исту користи преко 70 органа користи платформу.

1.3.9.1. Анализа нормативног оквира којим се уређују питања: узимање у обзир судске праксе; право на правни лек и надлежности за одлучивања по правним лековима; као и објављивања судских одлука и образложења

Рок: I квартал 2021

Активност није реализована Анализа нормативног оквира који регулише питање узимања у обзир судске праксе биће спроведена након усвајања Уставних амандмана.

1.3.9.2. Измена нормативног оквира, у складу са анализом из активности 1.3.9.1., којим се уређују питања:

- **узимање у обзир судске праксе;**
- **права на правни лек и надлежности за одлучивања по правним лековима**
- **објављивања судских одлука и образложења**

Рок: I квартал 2021

Активност није реализована Анализа нормативног оквира који регулише питање узимања у обзир судске праксе биће спроведена након усвајања Уставних амандмана.

1.3.9.3. Унапређење приступа прописима и судској пракси, путем формирања и унапређење свеобухватних и свима доступних електронских база прописа и судске праксе уз поштовање прописа који уређују тајност података и заштиту података о личности, а имајући у виду одредбе Закона о објављивању закона и других прописа и аката, Закона о Правосудној академији и Закона о уређењу судова

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује

База података судске праксе Европског суда за људска права чијим повезивањем са судском и тужилачком праксом је успостављен јединствени систем повезане судске и тужилачке праксе, појединачне везе успоставља са јавним базама судске и тужилачке праксе, одн. са анонимизираним верзијама судских одлука и тужилачких докумената.

Овим се чува тајност података коју гарантује анонимизација. Имајући у виду да је е-Јурис систем такав да има само јавну инстанцу, и да су подаци који се налазе у пресудама Европског суда за људска права неанонимизирани, изузев на директан захтев подносиоца у представци, није било потребе за успостављањем интерне базе. Имајући то у виду, ради једноставнијег начина успостављања веза, повезивање је рађено са јавним базама судске и тужилачке праксе.

Континуирано ажурирање свима доступне електронске базе важећих прописа
У складу са Законом о објављивању закона и других прописа и аката („Службени гласник РС“, број 45/13) електронска база Регистар и текстови важећих прописа и других аката у оквиру Правно-информационог система Републике Србије - http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/reg-search, која је бесплатно доступна свим грађанима, континуирано се ажурира објављивањем основних и пречишћених текстова прописа праћених

линковима ка ПДФ-овима службених гласила у којима се објављују основни текст прописа, измене и допуне, исправке и уставносудске одлуке које утичу на текст прописа. Ова база је дневно ажурна и садржи све важеће прописе Републике Србије. У периоду 1. јануар 2022. године – 31. март 2022. године у наведеној бази објављен је укупно 296 нових прописа и израђено 168 незванично (редакцијски) пречишћених текстова прописа, са припадајућим основним подацима о акту, као и референцама, и то: доносилац, врста документа, датум усвајања, датум објављивања, датум почетка примене, правном претходнику, односно следбенику, основу доношења, повезаним прописима, као и верзији пречишћеног текста, уколико постоји.

У овом извештајном периоду настављено је континуирано ажурирање странице *COVID 19* (https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/fp/covid19) у оквиру које су, ради лакше доступности свим грађанима, издвојени сви важећи прописи који су објављени у вези, односно поводом спречавања ширења болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2.

Континуирано садржинско унапређивање базе судске праксе

У складу са Законом о објављивању закона и других прописа и аката електронска база судске праксе у оквиру Правно-информационог система, од момента успостављања, континуирано се садржински унапређује јавним саопштавањем одлука судова опште и посебне надлежности Републике Србије, Уставног суда и пресуда Европског суда за људска права које се односе на Републику Србију. У првом кварталу 2022. године у овој бази објављено је укупно 610 судских одлука, тако да у моменту извештавања ова база садржи укупно 32.278 одлука, укључујући сентенце, правне ставове и одговоре суда. У складу са одредбама Закона о заштити података о личности, све одлуке у овој бази саопштавају се у анонимизираном облику.

Садржинско унапређивање осталих електронских база у оквиру Правно-информационог система Републике Србије

База Прописи на енглеском језику у оквиру Правно-информационог система Републике Србије - http://www.propisi.pravno-informacioni-sistem.rs, континуирано се ажурира незваничним ауторским преводима најновијих, као и системских закона Републике Србије, који су од значаја у процесу придруживања Европској унији, као и за привредно пословање, на енглески језик. У првом кварталу 2022. године, у бази Прописи на енглеском језику објављен је превод на енглески језик укупно 24 закона (основних текстова, односно измена и допуна које је Народна скупштина усвојила током 2021. године, као и почетком 2022. године), односно преведено је 829 страна текста. Такође, израђен је превод на енглески језик текста Акта о промени Устава Републике Србије и Уставног закона за спровођење Акта о промени Устава Републике Србије. У моменту достављања овог извештаја ова база садржи више од 200 превода закона Републике Србије на енглески језик.

У оквиру базе Мишљења, модели, литература - https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/mml-standard-search у којој су систематизовани: мишљења и други акти настали у раду државних органа и државних и других организација, правна литература, модели аката, и други подаци значајни за тумачење и примену правних норми, у првом кварталу 2022. године објављено је укупно 256 документа (укључујући и правну литературу), тако да у наведеном извештајном периоду база садржи 13.309 резултата. Посебна пажња посвећена је објављивању мишљења, инструкција и других аката надлежних државних органа и организација датим у вези са новим законским решењима чија примена је започела у 2022. години.

1.3.9.4. Јачање капацитета и унапређење ефикасности рада одељења судске праксе

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује У кривичној материји, апелациони судови кандидују и усаглашавају спорна правна питања, те их достављају Врховном касационом суду, који на седници Кривичног одељења расправља о достављеним правним питањима и о усвојеним закључцима извештава апелационе судове.

Врховни касаиони суд континуирано одлучује о спорним правним питањима у грађанској материји која судови достављају у конкретним предметима у складу са одредбама Закона о парничном поступку (чл. 180-185) и кроз заузете ставове доприноси уједначавању судске праксе.

У извештајном периоду године настављено је праћење праксе ЕСЉП, кроз учешће у Мрежи највиших судова са ЕСЉП. Припремљен је Билтен судске праксе Врховног касационог суда (1/2022).

1.3.9.5. Унапређење портала судске праксе

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Настављен је унос судских одлука апелационих судова и судова републичког ранга у Базу судске праксе, у односу на претходни извештајни период. До **31. 03.2022**. године укупан број унетих одлука је:

- Врховног касационог суда: 12.085 анонимизованих одлука, 112 правних схватања, 33 билтена судске праксе и 17 сентенци (непромењен);

док је у односу на апелационе судове и судове републичког ранга укупан број унетих одлука увећан и износи:

- Апелационих судова: 80.049интегралних одлука и 4.313 анонимизованих одлука;
- Прекршајног апелационог суда: 5.874 интегралних одлука (непромењено);
- Привредног апелационог суда: 20.067 интегралних одлука и 2.080 анонимизованих одлука;
- Управног суда: 177.945 интегралних одлука и 16.215 анонимизованих одлука.

Врховни касациони суд своје одлуке, правна схватања, сентенце и билтене и даље објављује и на свом сајту (www.vk.sud.rs) у складу са чланом 33, став 2 Закона о уређењу судова ("Сл. гласник РС",бр. 116/2008, ... 88/2018).

Између експерата ЕУ пројекта Подршка ВСС и представника Управног суда усаглашена је будућа помоћ у делу који се тиче бољег прегруписања одлука, сагласно прецизнијом хијерархијском структуром нове листе дескриптора.

Поред наведеног, Пројекат повезује и прати ток одабраних релевантних предмета од нивоа основног суда па до Европског суда за људска права у Стразбуру, образујући базу таквих предмета, која тренутно садржи преко 50 предмета.

У наредном периоду, уследиће интеграција и ових пресуда у јединствену Базу судске праксе ВКС-а и апелационих судова (о чијој употребној вредности карактеристично сведочи и испољени интерес корисника, који у некој мери превазилази њено говорног подручје, исказан кроз преко 400 прегледа јавног дела базе судске праксе из земаља које не припадају овдашњем говорном подручју).

1.3.9.6. Развој интерне базе података за тужилачку праксу, доступност базе података свим јавним тужилаштвима и повезивање са базом података Правосудне академије (Е-Академије) и базом судске праксе

Рок: IV квартал 2021

Активност је у потпуности реализована. Електронска база јавнотужилачке праксе израђена је у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији и доступна је на адреси www.jtpraksa.rjt.gov.rs (за ширу јавност), односно на адреси www.internajtp.rjt.gov.rs за носиоце јавнотужилачке функције. Ова база представља електронски формат публиковања кроз који се обезбеђује јединствена јавнотужилачка примена права и формира јавнотужилачка пракса прзентовањем изабраних, класификованих јавнотужачких одлука, општих обавезних упутстава Републичког јавног тужиоца, сентенци, публикација, стручних радова, билтена и одлука суда. Циљ успостављања јавнотужилачке праксе је уједначавање рада јавног тужилаштва и усклађивање са судском праксом.

Електронска база садржи отворену листу описних термина (дескриптора) Врховног касационог суда управо ради лакшег повезивања за базом судске праксе. Омогућена је брза и једноставна претрага материјала по великом броју критеријума, попут типа јавног тужилаштва, типа правне материје, врсти одлуке, кључној речи и др.

Потребно је навести да су у циљу развоја предметне базе јавна тужилаштва предузела низ активности: формирано је Одељење за јавнотужилачку праксу у Републичком јавном тужилаштву и Апелационом јавном тужилаштву у Београду, Новом Саду, Крагујевцу и Нишу, док су у Тужилаштву за организовани криминал, Тужилаштву за ратне злочине, свим вишим и основним јавним тужилаштвима одређене контакт особе и тако успостављена мрежа јавнотужилачке праксе.

Републичко јавно тужилаштво донело је Правилник о замени и изостављању (анонимизацији и псеудонимизацији) података у јавнотужилачким одлукама, у складу са којим ово тужилаштво, као централни орган за селекцију и редакцију, уноси материјал достављен од стране контакт тачака у базу података јавнотужилачке праксе.

Поред тога, израђено је корисничко упутство за електронску базу јавнотужилачке праксе, а у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији и Правосудном академијом одржане се обуке конктакт особа за коришћење базе.

На дан 1.1.2022. повезана је јавна база пресуда судске праксе www.sudskapraksa.sud.rs са базом праксе Европског суда за људска права, и то двојако: директним везама (према

правном ставу или директним позивањем на изречени правни став) и повезивањем самих апликација, у односу на пресуде ЕСЉП које се односе на Републику Србију. Креирано је 166 директних веза на појединачну пресуду или одлуку Европског суда за људска права и то на начин да се у бази судске праксе уноси веза са пресудом или одлуком ЕСЉП по чему је посебно могуће претраживати базу www.sudskapraksa.sud.rs; истовремено, у бази праксе ЕСЉП уносе се, у засебној картици везе појединачних пресуда и одлука тако што се наведе повезана домаћа одлука (решење или пресуда) и кратки опис чињеничног стања, уз директа. Ово повезивање обухвата пресуде и одлуке које се не односе само на Републику Србију већ и на друге европске земље.

Са друге стране, успостављено је и апликативно повезивање, тако да су, свакој пресуди које се односи на Републику Србију, што је 225 пресуда, додељени одговарајући дескриптори из књиге дескриптора Врховног касационог суда, поглавље „пресуде међународних судова“, чиме је омогућено да се пресуде ЕСЉП могу видети унутар јединствене базе судске праксе, тако да се пресуде претражују по дескриптору али се приступање појединачној пресуди врши приступањем пресуди у систему база Правосудне академије директно линкованим садржајем. На овај начин омогућено је да се кроз судскапракса.суд.рс аплиакцију пресуде прегледају коришћењем успостављеног система дескриптора, а да се истовремено приступајући пресудама кроз е-јурис систем ПАРС користе и додатни садржаји који су доступни у односу на појединачну пресуду. Ово је посебно значајно имајући у виду да је директним повезивањем појединачних пресуда и одлука за неке од њих унето више директних веза на пресуде домаћих судова (Врховног касационог суда, апелационих судова и Привредног апелационог суда), које су видљиве унутар јединственог сегмента појединачне пресуде унутар e-case апликације Правосудне академије.

База тужилачке праксе успоствљена, започет унос у апликацију. Имајући у виду да је успостављена веза између базе судске праксе и базе пресуда и одлука Европског суда за људска права у оквиру е-Академија аплиакције, тако да су пресудама и одлукама ЕСЉП додељени дескриптори из књиге дескриптора Врховног касационог суда, која ће се користити и као књига дескриптора за тужилачку праксу, чиме су успостављени технички услови за повезовање два система.

У протеклом периоду, успостављено је повезивање базе тужилачке праксе (и јавне и интерне) за базом пресуда Европског суда за људска права, тако што се као тачка везе користи додељени дескриптор из отворене књиге дескриптора Врховног касационог суда. Ово омогућава да се унутар базе тужилачке праксе, уз документ коме је додељен неки од дескриптора који се односи на систем основних права из Европске конвенције о људским правима, прикажу све пресуде из е-Јурис система Правосудне академије, којима су додељене ове групе дескриптора, а које се односе на Републику Србију.

Поред повезивања садржаја које је извршено коришћењем дескриптора из отворене листе дескриптора Врховног касационог суда, које је омогућило успостављање јединственог повезаног система праксе ЕСЉП, домаћих судова и домаћих тужилаштава, успостављене се и појединачне везе (одлука на одлуку). Ове везе, које су на овај начин успостављене, су узајамне и повратне (са e-case базе на тужилачку праксу и обрнуто) за појединачне

документе, док је повезивање по групи и дескриптору апликативно и подразумева приказ повезаних докумената по садржају у односу на додељени дескриптор.

База података судске праксе Европског суда за људска права чијим повезивањем са судском и тужилачком праксом је успостављен јединствени систем повезане судске и тужилачке праксе, појединачне везе успостављаја са јавним базама судске и тужилачке праксе, одн. са анонимизираним верзијама судских одлука и тужилачких докумената. Овим се чува тајност података коју гарантује анонимизација. Имајући у виду да је е-Јурис систем такав да има само јавну инстанцу, и да су подаци који се налазе у пресудама Европског суда за људска права неанонимизирани, изузев на директан захтев подносиоца у представци, није било потребе за успостављањем интерне базе. Имајући то у виду, ради једноставнијег начина успостављања веза, повезивање је рађено са јавним базама судске и тужилачке праксе.

Током протекле две недеље одржане су и обуке за јавна тужилаштва на подручју све четири апликације, на којима је указано на неопходност коришћења праксе Европског суда за људска права и на којима је ово повезивање представљено.

У бази је реализовано и повезивање (појединачно и преко дескриптора) и са базом домаће судске праксе, као и са бројним екстерним садржајима (публикацијама и билтенима). Имајући у виду да је рад на повезивању тек започет, у наредном периоду се очекује успостављање нових модела повезивања и већи број повезаних одлука.

1.3.10.1. Доношење нове стратегије за сектор правосуђа за период од 2020-2025, са предлогом мера, до придруживања

Рок: III квартал 2020

Активност је у потпуности реализована. Стратегија за развој правосуђа за период 2020-2025. године је усвојена у јулу 2020. године.

Акциони план за спровођење Стратегије развоја правосуђа за период 2022-2025. године усвојен је на седници Владе дана 31. марта 2022. године.

Ратни злочини

1.4.1.1. Праћење спровођења Националне стратегије за процесуирање ратних злочина (2016 – 2020)

Рок: Квартално извештавање

Активност је у потпуности реализована. Наведена Стратегија је истекла**.** Спровођење се пратило и извештаји су објављени на интернет страници Министарства правде.

1.4.1.2. Образовање радне групе и израда анализе о постигнутих резултата и представљање будућих корака у процесуирању ратних злочина

Рок: I квартал 2021

Активност је у потпуности реализована. Радна група Министарства правде је израдила Нацрт стратегије, која је усвојена у октобру 2021. године. Подаци о радној групи и процесу израде доступни су на https://www.mpravde.gov.rs/sr/sekcija/53/radne-verzije-propisa.php

1.4.1.3. Израда и усвајање новог стратешко-планског документа за процесуирање ратних злочина за период 2020-2024 као вид наставка Националне стратегије за процесуирање ратних злочина 2016-2020

Рок: II квартал 2021

Активност је у потпуности реализована. Усвојена је Стратегија за процесуирање ратних злочина са пратећим Акционим планом у октобру 2021 у октобру 2021. Подаци о *ex ante* анализи и процесу израде доступни су на https://www.mpravde.gov.rs/sr/sekcija/53/radne-verzije-propisa.php

1.4.1.4. Мониторинг спровођења новог стратешко-планског документа за процесуирање ратних злочина за период 2020-2024

Рок: Квартално извештавање, почев од усвајања документа

Активност се успешно реализује. Нова Стратегија је усвојена у октобру 2021. године и започета је њена имплементација. Министарство правде је 9. децембра 2021. усвојило Одлуку о формирању сталног радног тела које ће пратити спровођење.

Министарство правде је у I кварталу 2022. одредило запосленог који ће бити одговоран за подршку процесу праћења како би се спречила кашњења. **Конститутивна седница** тела надлежног за праћење спровођења Стратегије одржана је 18. марта 2022. године. Цео период досадашње имплементације биће обрађен у првом извештају. Према механизму праћења, први извештај се очекује у мају 2022. године.

1.4.1.5. Потпуна доступност и олакшан приступ архиве Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију и Механизма за међународне кривичне судове (која се тиче ратних злочина учињених на подручју бивше Југославије, а која садржи документе не само из Србије већ и Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, као и опште и посебне оптужбе на којима су тужиоци Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију већ радили), анализу откривених докумената, преко постављених официра за везу на основу пројекта ЕУ којим се обезбеђује да све приоритетне и озбиљне оптужбе за ратне злочине буду на адекватан начин процесуиране у складу са тужилачком стратегијом.

- **Идентификовање материјала и доказа Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију и Механизма за међународне кривичне судове који су релевантни за приоритетне случајеве у оквиру активности 1.4.1.3. и предавање пронађених документа и доказа из Међународног кривичног**

трибунала за бившу Југославију и Механизма за међународне кривичне судове, Тужилаштву за ратне злочине (добијена је подршка и потписан је меморандум о разумевању)

- **Пренос знања и искуства из Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију, путем:**
- **о Сарадња Тужилаштва за ратне злочине са Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију / Механизмом за међународне кривичне судове у конкретним предметима како би се стекло опште и посебно знање везано за конкретне случајеве, искуство и стратегије тужилаца Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију и Механизма за међународне кривичне судове о прикупљеним доказима и методима њихове употребе (транспарентност се обезбеђује тако што се информације и искуство прикупљају од независних стручњака-тужилаца);**
- **Сарадња Тужилаштва за ратне злочине са Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију / Механизмом за међународне кривичне судове на конкретним предметима у којима су пренети докази како би се пренела стратегија, знање и искуство у судској пракси везано за злочине и облике одговорности који се наводе у конкретним случајевима (транспарентност је постигнута путем добијања информација и вештачења независних стручњака)**
- **Ad hoc присуство саветника Тужилаштва за ратне злочине у канцеларијама Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију и Механизма за међународне кривичне судове, у вези националних предмета и анализа списа предмета тужилаштва Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију и развој стратегије за конкретне случајеве који ће бити процесуирани пред Вишим судом у Београду.**

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Обрађивачи предмета у Тужилаштву континуирано обављају претрагу архиве МРМКС и приступају бази података путем Electronic disclosure sistema који омогућава директан приступ значајном делу доказног фонда Тужилаштва МКТЈ/МРМКС.

Тужилаштво је у претходном кварталу иницирало наставак обука са представницима Резидуалног механизма у циљу преношења практичног знања и експертиза МКТЈ и МРМКС, ради њихове примене у спровођењу истрага и вођењу поступака за ратне злочине.
У претходном кварталу је одржан састанак на нивоу главних тужилаца и њихових сарадника путем видео-конференцијске везе поводом разматрања текућих питања која су од значаја за шестомесечни извештај који Главни тужилац подноси Савету безбедности Уједињених нација. Наредни састанак иницран је и очекује се да ће бити одржан средином другог квартала.
Током 1. квартала преко „официра за везу“ упућено је 8 захтева за помоћ Међународном резидуалном механизму за кривичне трибунале за потребе конкретних предмета.

Сарадња са Тужилаштвом Механизма у погледу достављања доказа и информација у сложеним предметима крајем 2022. године резултирала је подизањем оптужнице против једног високорангираног окривљеног лица.

1.4.1.6. Јачање капацитета Тужилаштва за ратне злочине избором заменика тужиоца и запослених / премештај тужилачких помоћника

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује У извештајном периоду није било избора нових заменика тужиоца, нити запошљавања тужилачких помоћника. Током 2021. године упућена су два заменика тужиоца у Тужилаштво за ратне злочине, па укупно 12 лица обавља функцију заменика тужиоца у Тужилаштву за ратне злочине.

1.4.1.7. Континуирана/даља имплементација система тренинга и обука из области међународног кривичног права за судије и тужиоце;

- **Почетна обука за новоизабране и новозапослене у државним органима који се баве ратним злочинима;**

- **Континуирана обука за судије и тужиоце у у складу са Националном и тужилачком стратегијом (укључујући најновији развој Међународног кривичног права)**

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Тужилаштво за ратне злочине упутило је иницијативу Правосудној академији током прошлог квартала у погледу организовања обука на више различитих тема, укључујући и тему међународног кривичног права.

Очекује се да ће се са обукама отпочети током 2. квартала 2022. године.

Током извештајног периода, одржано је десет дводневних семинара међународног програма сертификација у области истраживања превара и спречавања прања новца (CFE и CAMS програми). Семинарима је присуствовао 131 учесник из редова основних и виших јавних тужилаца и њихових заменика, судијских и тужилачких помоћника и сарадника, полицијских службеника.

1.4.1.8. Континуирано унапређивање и редовно ажурирање интернет странице Тужилаштва за ратне злочине, како би се омогућило јавности да прати када и које активности Тужилаштво за ратне злочине спроводи у вези са конкретним кривичним пријавама

Рок: Континуирано и како се активности дешавају

Активност се успешно реализује Интернет страница се ажурира редовним објављивањем информација у погледу нових активности које Тужилаштво спроводи. Јавност се одмах

обавештава о мериторним одлукама надлежних судова у поступцима који се воде по оптужницама Тужилаштва за ратне злочине, као и о осталим важнијим активностима. Садржај странице доступан је и на енглеском језику. Будући да прописи које Тужилаштво примењује у свом раду садрже одредбе у погледу ограниченог приступа подацима из истраге, Тужилаштво у складу са Правилником о анонимизацији објављује оптужне акте - оптужнице у фази када су исте потврђене од стране надлежног суда, као и оптужнице из предмета у којима је преузето кривично гоњење, а по завршетку припремног рочишта.

1.4.1.9. Објављивање извештаја Тужилаштва за ратне злочине, у складу са унапред утврђеном методологијом извештавања, који су доступни јавности, а који садрже шта је учињено у погледу свих кривичних оптужби од 2005. године, како би се испитало и представило да ли су све оптужбе за ратне злочине адекватно истражене. (иста активност 1.4.3.5.)

Активност се успешно реализује У складу са раније утврђеном методологијом извештавања, ажурирани извештај у форми допуне претходних извештаја о активностима Тужилаштва поводом кривичних оптужби у предметима ратних злочина, израђен је крајем 2021. године и исти је јавно доступан на интеренет страници Тужилаштва. У наредном периоду биће представљен на конференцији за медије.

1.4.2.1. Објављивање и праћење спровођења закључака са конференција организованих у региону на тему сразмерности одмеравања казни и политику кажњавања у складу са стандардима међународног кривичног закона

Рок: Континуирано

Активност није реализована У извештајном периоду није било регионалних конференција на тему сразмерности одмеравања казни и политику кажњавања којима су присуствовали представници ТРЗ.

1.4.2.2. Израда и дисеминација извештаја судске праксе Вишег суда у Београду, Апелационог суда у Београду и Врховног касационог суда у погледу праксе изрицања казни у предметима ратних злочина у Србији, намењени судијама,тужиоцима и адвокатима

Рок: Континуирано, годишње и по потреби

Активност се успешно реализује Кроз портал Базе судске праксе (https://www.sudskapraksa.sud.rs/sudska-praksa), доступна је (претрагом уписника: Кж2-По2 - Жалба на решење у предметима ратних злочина - Апелациони судови) другостепена пракса Апелационог суда у Београду у одлучивању у предметима ратних злочина, која обухвата анонимизоване судске одлуке Апелационог суда у наведеној материји.

Одлуке Врховног касационог суда по ванредним правним лековима доступне су, такође, (Кзз РЗ - Захтев за заштиту законитости у предметима ратног злочина - Врховни касациони суд) кроз наведени портал судске праксе.

Такође, на сајту Вишег суда доступна је листа одлука у кривичној материји које се најчешће траже захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, укључујући и

предмете ратних злочина (https://www.bg.vi.sud.rs/tekst/3191/baza-odluka-vs-u-beogradu.php).

1.4.3.1. Праћење спровођења Националне стратегије за процесуирање ратних злочина (2016 – 2020)

Рок: Квартално извештавање

Активност је у потпуности реализована. Наведена Стратегија је истекла**.** Спровођење се пратило и извештаји су објављени на интернет страници Министарства правде.

1.4.3.2. Образовање радне групе за израду анализе постигнутих резултата у примени Националне стратегије за процесуирање ратних злочина и дефинисање даљих корака

Рок: I квартал 2021

Активност је у потпуности реализована. Радна група Министарства правде је израдила Нацрт стратегије, која је усвојена у октобру 2021. године. Подаци о радној групи и процесу израде доступни су на https://www.mpravde.gov.rs/sr/sekcija/53/radne-verzije-propisa.php

1.4.3.3. Израда и усвајање новог стратешко-планског документа за процесуирање ратних злочина за период 2020-2024 као вид наставка Националне стратегије за процесуирање ратних злочина 2016-2020

Рок: II квартал 2021

Активност је у потпуности реализована. Усвојена је Стратегија за процесуирање ратних злочина са пратећим Акционим планом у октобру 2021 у октобру 2021. Подаци о *ex ante* анализи и процесу израде доступни су на https://www.mpravde.gov.rs/sr/sekcija/53/radne-verzije-propisa.php

1.4.3.4. Мониторинг спровођења новог стратешко-планског документа за процесуирање ратних злочина за период 2020-2024

Рок: Квартално извештавање почев од усвајања документа

Активност се успешно реализује. Нова Стратегија је усвојена у октобру 2021. године и започета је њена имплементација. Министарство правде је 9. децембра 2021. усвојило Одлуку о формирању сталног радног тела које ће пратити спровођење.

Министарство правде је у I кварталу 2022. одредило запосленог који ће бити одговоран за подршку процесу праћења како би се спречила кашњења. **Конститутивна седница** тела

надлежног за праћење спровођења Стратегије одржана је 18. марта 2022. године. Цео период досадашње имплементације биће обрађен у првом извештају. Према механизму праћења, први извештај се очекује у мају 2022. године.

1.4.3.5. Праћење спровођења Тужилачке стратегије за истрагу и гоњење ратних злочина у Републици Србији 2018 – 2023

Рок: Квартално

Активност се успешно реализује Извештај о спровођењу Тужилачке стратегије за 3. и 4. квартал 2021. године је сачињен, благовремено достављен Републичком јавном тужилаштву, а потом и јавно објављен на интернет страници Тужилаштва. У току је прикупљање података потребних за анализу и сачињавање извештаја за 1. квартал 2022. године. У претходном кварталу Тужилаштво је отпочело активности у вези са ревизијом Тужилачке стратегије

1.4.4.1. Активности усмерене на стварање и побољшање служби за подршку и помоћ сведоцима и оштећенима на националном нивоу, базиране на претходним анализама и узимајући у обзир већ успостављене службе за подршку и помоћ оштећенима у судовима и јавним тужилаштвима

Рок: Континуирано

Активност је делимично реализована Влада Републике Србије, 22. априла 2021. године, донела је одлуку о оснивању Координационог тела за подршку жртвама кривичних дела и сведоцима у кривичним поступцима, чији је задатак континуирано праћење и унапређивање подршке жртвама кривичних дела и сведоцима у кривичним поступцима укључујући и праћење примене Националне стратегије за остварење права жртава и сведока са пратећим Акционим планом. Координационо тело је до сада одржало један састанак.

У сарадњи са Мисијом ОЕБС у Србији у оквиру ЕУ пројекта под називом „Подршка жртвама и сведоцима кривичних дела у Србији“ Виши судови у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Нишу и Новом Пазару добили су посебно опремљене просторије у којима ће бити омогућено сведочење путем аудио-видео линка. Такође, у сарадњи са мисијом ОЕБС-а у Републици Србији израђени су обрасци за извештавање што ће омогућити да се реализује мониторинг примене Националне стратегије

У циљу подстицања имплементације стратегије, Министарство правде је у 1. кварталу 2022. године изменило Правилник о систематизацији, одређујући запослено лице (1) за рад на активностима координације у вези са успостављањем мреже служби за подршку жртвама. Састанак Координационог тела за праћење Стратегије одржан је 22. марта 2022. године. Пројекат „Подршка жртвама и сведоцима кривичних дела“ наставиће да пружа подршку у имплементацији Стратегије.

1.4.4.2. Усвојити адекватне прописе за ефикасну примену мере заштите Промене идентитета, у смислу члана 45 Закона о програму заштите учесника у кривичном поступку

Рок: II квартал 2021

Активност није реализована Усвојена је Стратегија за процесуирање ратних злочина у октобру 2021. Ово питање ће се решити у складу са дефинисаним мерама стратегије..

1.4.4.3. Даље јачање капацитета Тужилаштва за ратне злочине и попуњавање радних места психолога у Тужилаштву за ратне злочине који ће се бавити жртвама и сведоцима када постоји потреба, а у складу са спровођењем Тужилачке стратегије за истрагу и гоњење ратних злочина у РС

Рок: IV квартал 2020

Активност је у потпуности реализована Радно место психолога је попуњено у јануару 2021. године.

1.4.4.4. Побољшати административне капацитете Јединице за заштиту Министарства унутрашњих послова кроз обуке

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује Тужилац за ратне злочине одржала је у децембру 2021. године састанак са представницима Јединице за заштиту везано за спровођење заједничких обука. Правосудној академији упућена је иницијатива са предлогом да се у најскоријем року организују заједничке обуке са представницима Јединице за заштиту и СОРЗ-а. Очекује се да ће обуке бити реализоване најкасније у наредном кварталу.

Јединица за заштиту је наставила са спровођењем редовних обука припадника Јединице за заштиту у складу са планом и програмом стручног усавршавања. Обуке су се састојале из теоријске наставе у вези нормативног оквира као и практичне наставе гађања и тактичког поступања.

1.4.4.5. Јачање кадровских капацитета Јединице за заштиту Министарства унутрашњих послова повећањем броја особља и укључивања стручњака за психологију и друштвене науке из других полицијских одељења

Рок: I квартал 2021

Активност је делимично реализована Реализација је у току. У току је изборни поступак за попуну 6 радних места у Јединици за заштиту, путем интерног конкурса, и то: млађи официр Јединице за заштиту за оперативне послове са заштићеним лицима (2 извршиоца), оперативни радник Јединице за заштиту за послове безбедносне заштите (2 извршиоца), оперативни радник Јединице за заштиту за послове оперативне подршке (2 извршиоца), официр Јединице за заштиту за оперативне послове (1 извршилац), официр Јединице за заштиту за оперативне послове са заштићеним лицима (1 извршилац), и официр Јединице за заштиту за послове привременог финансирања програма заштите (1 извршилац). У току је селекционо тестирање. У извештајном перидоу нема реализованих пријема на одређено

и неодређено време у Јединици за заштиту. Број систематизованих радних места у односу на претходни период извештавања је непромењен и износи 62, а број запослених је 52.

1.4.4.6. Усвајање Националне стратегије за остваривање права жртава и сведока кривичних дела, са пратећим Акционим планом

Рок: III квартал 2020

Активност је у потпуности реализована Национална стратегија за остваривање права жртава и сведока кривичних дела, са пратећим Акционим планом је усвојена.

1.4.4.7. Пуна примена и редован мониторинг примене Националне стратегије за остваривање права жртава и сведока са пратећим Акционим планом, посебно у примене јачих процесних гаранција жртава и сведока за ратне злочине

Рок: Квартално извештавање

Активност се успешно реализује Координационо тело је образовано Одлуком Владе 22. априла 2021. године. У Координационо тело именована су, поред осталих, и два члана Државног већа тужилаца. Конститутивна седница одржана је 3.9.2021. године, на којој је представљена улога и задаци Координационог тела у спровођењу Националне стратегије.

У циљу подстицања имплементације стратегије, Министарство правде је у 1. кварталу 2022. године изменило Правилник о систематизацији, одређујући запослено лице (1) за рад на активностима координације у вези са успостављањем мреже служби за подршку жртвама. Пројекат „Подршка жртвама и сведоцима кривичних дела“ наставиће да пружа подршку у имплементацији Стратегије.

Састанак Координационог тела одржан је 22. марта 2022. године. У току је израда извештаја о спровођењу Стратегије. Извештај ће обухватити период од усвајања Стратегије, закључно са 1. кварталом 2022. године. Усвајање извештаја очекује се током 2. квартала 2022. године.

1.4.4.8. Успостављање мреже служби на нивоу целе земље за подршку жртвама, сведоцима и оштећеним у истрази и свим фазама кривичног поступка

Рок: Консултовати рок из Националне стратегије за остваривање права жртава и сведока са пратећим Акционим планом

Активност је делимично реализована Акциони план предвиђа детаљну динамику успостављања мреже. Према расположивим информацијама прикупљеним од виших судова у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и Новом Пазару постоји Служба за помоћ и подршку сведоцима и оштећенима, у складу са Акционим планом за спровођење Националне стратегије за остваривање права жртава и сведока кривичних дела у РС за период (2020-2025.). У Вишем суду у Врању није формирана Служба подршке жртвама и сведоцима, али постоји опремљена посебна просторија за жртве и сведоке, уз одговарајућу опрему, прибављену донацијама Мисије ОЕБС-а у Србији и Владе Норвешке.

1.4.4.9. Спровођење обука судија, јавних тужилаца и полицијских службеника на тему примене минималних стандарда у вези права, подршке и заштите жртава у складу са чланом 25 Директиве 2012/29/EU

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Током извештајног периода су реализоване две једнодневне обуке на тему насиља у породици (фаза 1), у којима је значајан део обуке посвећен заштити и подршци жртвама. Обукама су присуствовали следећи учесници: 11 судија, 5 тужилачких помоћника, 16 тужилачких сарадника, 4 заменика јавних тужилаца, 1 секретар суда.

1.4.5.1. Организовање округлих столова и предавања за запослене у Министарству унутрашњих послова (Службе за откривање ратних злочина и Јединице за заштиту) на тему „Основи комуникације са медијима"

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује На иницијативу тужиоца за ратне злочине током 4. квартала одржан је Округли сто ком су присуствовали представници Тужилаштва за ратне злочине, Службе за откривање ратних злочина и Јединице за заштиту. Разматране су теме за будућа предавања у која би било неопходно укључити и представнике медија.

У организацији ОЕБС-а и пројекта "Подршка праћењу домаћих суђења за ратне злочине" 25. новембра 2020. године у просторијама Службе за откривање ратних злочина одржана је онлајн обука за једанаест полицијских службеника за коришћење програмског пакета ZyLab-One платформе E-discovery.

У организацији ОЕБС-а и пројекта "Подршка праћењу домаћих суђења за ратне злочине, фаза 2" организовани су: он лајн семинар "Ефикасна комуникација и односи са јавношћу у правосуђу" са представницима Јединице за заштиту, Тужилаштва за ратне злочине и Службе за иткривање ратних злочина у периоду 14-15. децембар 2020. године,

Такође, у извештајном периоду Јединица за заштиту је 22. децембра 2020. године присуствовала састанку са представницима Тужилаштва за ратне злочине (округли сто) у циљу размене информација и консултација везано за поступање у појединачним предметима и у погледу индетификација механизма појединачне сарадње. Састанку су поред представника Јединице за заштиту присуствовали представници СОРЗ-а и представник Комисије за нестала лица

1.4.5.2. У складу са одредбама Националне стратегије (активност 1.4.1.1.) одредбе о приступу поверљивим информацијама и њихово поштовање у надлежним

институцијама измењени где је потребно и појачана контрола над имплементацијом тих одредби

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Активност се спроводи кроз редовно праћење позитивних прописа из области заштите података од неовлашћеног приступа, објављивања и сваке друге злоупотребе. Будући да је усвојен нови Закон о приступу информацијама од јавног значаја и заштити података о личности који Тужилаштво примењује у свом раду, по отпочињању његове примене све информације и подаци које Тужилаштво буде јавно објављивало или достављало заинтересованим лицима, биће усклађени са овим Законом.

Борба против корупције

2.1.1.1. Припремити и усвојити Оперативни план за спречавање корупције у областима од посебног ризика.

Рок - II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

На 83.седници одржаној 30.септембра 2021.године, Влада је на предлог Министарства правде усвојила Закључак о усвајању Оперативног плана за спречавање корупције у областима од посебног ризика.

2.1.1.2. Донети Одлуку о оснивању Координационог тела за спровођење Оперативног плана за спречавање корупције у областима од посебног ризика.

Рок- II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Влада је усвојила Одлуку о оснивању Координационог тела за спровођење Оперативног плана за спречавање корупције у обласнима од посебног ризика 25.новембра 2021.године.

2.1.1.3. Одржавање редовних састанака Координационог тела у складу са новом Одлуком (активност 2.1.1.2.).

Састанци Координационог тела су отворени за јавност и учешће Организација цивилног друштва.

Рок- Континуирано

Активност није реализована.

Састанак Координационог тела биће заказан у првој половини 2022.године.

2.1.2.1. Влада разматра извештаје Савета за борбу против корупције на својим седницама и узима их у обзир у највећој могућој мери. Савет је позван на седнице Владе када се расправља о извештају да представи главне налазе из извештаја.

Рок - Континуирано

Активност није реализована.

Савет за борбу против корупције: Савет је у I кварталу 2022. године Влади РС доставио Извештај о приватизацији Института за водопривреду "Јарослав Черни". Савет нема повратну информацију да ли је Влада РС разматрала препоруке и закључке из овог Извештаја.

2.1.2.2. Усвојити нову Одлуку Владе РС којом се регулише рад Савета за борбу против корупције, у складу са спроведеном анализом „Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије у светлу најбољих пракси у Европској унији „ израђеном у оквиру пројекта IPA 2013 „"Превенција и борба против корупције".

Рок- II квартал 2021. године

Активност није реализована.

Министарство правде спроводи активности, у складу са IPA 2013 анализом „Савет за борбу против корупције Владе РС у светлу најбољих пракси ЕУ", у циљу израде предлога Одлуке о измени Одлуке којом се регулише рад Савета. Након израде предлога Одлуке, исти ће бити упућен у даљу процедуру.

Очекује се званичан став Владе у вези са радом Савета.

2.1.2.3. Обезбедити активно учешће Савета за борбу против корупције у законодавном процесу, кроз чланство у радним групама за доношење и измене закона који према оцени Савета имају коруптивни ризик, на иницијативу Савета, односно органа овлашћених за предлагање закона.

Чланови Савета активно учествују у раду радних група.

Рок – Континуирано

Активност није реализована.

И поред свог интересовања Савет није позиван да узме учешће у законодавном процесу.

2.1.2.4. Републичко јавно тужилаштво разматра извештаје Савета са становишта евентуалне кривичне одговорности и усмерава надлежним тужилаштвима на поступање, прати и извештава.

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Републичко јавно тужилаштво анализира извештаје Савета за борбу против корупције, упућује их надлежним тужилаштвима, прати кривичне предмете покренуте по извештајима Савета и обавештава Савет. Израђен је нацрт извештаја о раду јавних тужилаштава у предметима формираним на основу извештаја Савета за борбу против корупције за 2021. годину.

2.1.2.5. Додатно ојачати буџетске и кадровске капацитете Савета за борбу против корупције.

Рок- II квартал 2021. године

Активност није реализована.

2.1.3.1. Изменити правни оквир за борбу против корупције узимајући у обзир препоруке „Анализе анти-коруптивног законодавства о усклађености са правом ЕУ и међународним стандардима“, спроведеном у оквиру ИПА 2013 пројекта „Превенција и борба против корупције“.

Рок - IV квартал 2021. године

Активност је успешно реализована.

Народна скупштина усвојила је дана 23.9.2021. године Закон о изменама и допунама Закона о спречавању корупције у циљу даљег усаглашавања са ГРЕКО препорукама

2.1.4.1. Донети Одлуку о оснивању Координационог тела за спровођење Оперативног плана за спречавање корупције у областима од посебног ризика (активност 2.1.1.2.).

Рок - II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Влада је усвојила Одлуку о оснивању Координационог тела за спровођење Оперативног плана за спречавање корупције у обласнима од посебног ризика 25.новембра 2021.године.

2.2.1.1. Праћење примене новог Закона о спречавању корупције и поступања свих државних органа по новом Закону о спречавању корупције.

Рок - Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује.

АСК: Применом Закона о спречавању корупције решена су укупно 263 захтева.

Донето је 11 решења којима је одбијен захтев јавног функционера за вршење друге јавне функције, односно за обављање другог посла или делатности (од тога је у једном поступку утврђена неспојивост истовременог вршења јавне функције и обављања другог посла).

По коначности решења (којих је седам), у пет поступака јавни функционер је престао са истовременим вршењем јавних функција, односно са обављањем другог посла или делатности, док је у два поступка у току рок за доставу доказа да је поступљено по решењу.

У четири поступка није протекао рок за жалбу, решење није коначно.

Применом Закона о спречавању корупције јавним функционерима донето је укупно 97 решења којима је утврђена повреда Закона о спречавању корупције и изречене су 91 мера и шест решења којима је утврђен престанак друге јавне функције по сили закона (чл. 56. ст. 8. Закона о спречавању корупције).

Од укупно 91 мере изречено је:

- 80 мера опомене,

- 10 мера јавног објављивања одлуке о повреди закона и

- једна мера јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције.

Од изречених мера опомене, пет мера су биле са налогом јавном функционеру. У два поступка у току је рок за поступање. У три поступка решење није коначно (у току је достава јавном функционеру).

Једно решење којим је изречена мера јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције није коначно, односно није протекао рок за жалбу.

По коначности три решења којима су изречене мере јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције (сва три донета 2021. године, када су и започети поступци), достављене су иницијативе надлежним органима.

Кад је реч о решењима којима је утврђен престанак друге јавне функције, у једном случају у току је поступак по жалби.

Пет решења којима је утврђен престанак друге јавне функције по сили закона нису коначна.

У извештајном периоду број поднетих извештаја о имовини и приходима јавних функционера износи 1.616, број органа јавне власти, који су АСК обавестили о ступању на/престанку јавне функције износи 574, а пет правних лица је обавестило АСК о учешћу у поступку јавне набавке, приватизације или другом поступку, чији је исход закључење уговора са органом јавне власти. У домену пријаве имовине, изречено је 66 мера опомене

због недостављања извештаја у законом прописаном року по ступању на или престанку јавне функције.

У извештајном периоду АСК је у поступку провере извештаја о имовини и приходима јавних функционера покренула 23 поступка ради одлучивања о томе да ли је дошло до повреде Закона о спречавању корупције, изречено је 29 мера опомене, поднето је 10 захтева за покретање прекршајног поступка, један извештај поднет је надлежном тужилаштву због сумње да је извршено кривично дело из члана 101. Закона о спречавању корупције односно друго кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности.

Што се планова интегритета тиче, обвезници тренутно процењују институционалне ризике корупције, а АСК им пружа подршку кроз билатералне састанке и инструктаже, као и одговоре на питања обвезника на дневном нивоу.

Када је реч о обукама о етици и интегритету у првом кварталу 2022. године било је 7.978 полазника обука о етици и интегритету, а њих 3.740 је успешно окончало обуку у наведеном периоду. Број органа јавне власти у којима су запослени и руководиоци похађали обуке о етици интегритету у наведеном периоду је 246.

2.2.1.2. Спровести анализу ефеката примене новог Закона о спречавању корупције, која ће обухватити период од почетка његове примене и наредне три године, нарочито у области:

-извештаја о имовини и приходима јавних функционера, укључујући и одвраћајуће мере у случајевима неусаглашености као и одговарајуће праћење мера (укључујући и кривичне истраге тамо где је то потребно);

-превенције сукоба интереса;

-контроле финансирања политичких активности;

-надзора над спровођењем планова интегритета и

-надзора над применом Ревидираног Акционог плана за поглавље 23, потпоглавље борба против корупције.

Рок - IV квартал 2023. године.

Активност је делимично реализована

У сарадњи са Мисијом ОЕБС, АСК је израдила Методологију за процену ефеката Закона о спречавању корупције.

2.2.1.3. Континуирана специјализована обука запослених у Агенцији за борбу против корупције ради примене новог Закона о спречавању корупције и Закона о лобирању.

Рок - Континуирано, почевши од усвајања новог Закона о спречавању корупције и Закона о лобирању

Активност се успешно реализује.

Уз подршку Међународне фондације за изборне системе одржана је обука о кибернетичкој хигијени за 25 запослених у Агенцији.

Поред 82 запослених у АСК који су у 2021. години успешно завршили обуку на даљину о етици и интегритету, у првом кварталу 2022. године то је учинило још двоје запослених.

2.2.1.4. Прилагодити софтвер за извештавање о Националној стратегији за борбу против корупције и Акционом плану за њено спровођење тако да одговара потребама праћења релевантних мера из Ревидираног Акционог плана за Поглавље 23, и редовно одржавати софтвер.

Рок- За прилагођавање софтвера - IV квартал 2020. године

За одржавање – континуирано

Активност се успешно реализује.

Софтвер функционише (иако се и даље тестира и отклањају се идентификовани недостаци) и редовно се одржава. Институције обвезнице извештавања користе апликацију, а АСК истовремено податке прикупља и путем електронске поште и дописа.

2.2.1.5. Прилагодити софтвер за извештавање о Ревидираном Акционом плану за Поглавље 23 тако да одговара потребама праћења Оперативног плана за спречавање корупције у рањивим областима.

Рок - III квартал 2021. године

Активност није реализована

Софтвер није у потпуности прилагођен. Надзор над спровођењем Оперативног плана Агенција за спречавање корупције спроводи несметано, а први шестомесечни извештај је већ објављен на интернет страници Агенције.

2.2.1.6. Технички унапредити постојећу софтверску апликацију која се односи на планове интегритета.

Редовно одржавати софтверску апликацију

Рок- За ажурирање- IV квартал 2021. године

За одржавање софтвера – континуирано

Активност се успешно реализује.

Активност је спроведена у потпуности и софтвер се одржава.

2.2.1.7. Израдити видео туторијале за трећи циклус развоја, имплементације и извештавања о спровођењу планова интегритета.

Рок - IV квартал 2021. године

Активност је успешно реализована

Завршени су видео туторијали за трећи циклус израде, спровођења и извештавања о спровођењу планова интегритета и доступни су на следећем линку: https://youtu.be/NE2ZNFd-mgM.

2.2.1.8. Мултидисциплинарни тренинзи и радионице са институцијама које интензивно сарађују са Агенцијом за борбу против корупције, укључујући и тренинге за новинаре.

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује

Након друге (завршне) радионице о упоредној пракси у приступу информацијама из финансијског и нефинансијског сектора и међуинституционалној сарадњи у ефикасној провери имовине, на којој су експерти Савета Европе из Словеније и Румуније представили препоруке у 2021. години, у 2022. години експерти су израдили коначни документ са препорукама за унапређење размене информација у области провере имовине. Активност је реализована у склопу пројекта „Спречавање прања новца и финансирања тероризма у Србији", који подржава Шведска агенција за међународни развој и сарадњу, а спроводи Савет Европе.

По усвајању новог Закона о финансирању политичких активности АСК је 22. фебруара организовала обуку за политичке субјекте, медије и организације цивилног друштва о новинама у Закону и улози Агенције.

2.2.1.9. Одржавати радионице са надлежним скупштинским одбором у циљу праћења препорука Агенције укључујући и тренинг о етици и интегритету за народне посланике.

Рок- Континуирано

Активност се успешно реализује.

Услед избора за народне посланике, није било активности у вези са радионицама са надлежним скупштинским одборима. У складу са Законом о спречавању корупције, АСК је 29. марта 2022. године поднела Народној скупштини Извештај о раду за 2021. годину, који је јавно доступан на интернет презентацији Агенције.

У 2022. години није било нових тренинга о етици и интегритету за народне посланике, али је одржан састанак са члановима Комисије за етику у вези са планирањем рада у 2022. години по конституисању новог сазива Народне скупштине.

2.2.2.1. Изменити Закон о финансирању политичких активности тако да се јасно утврде и разграниче обавезе Агенције, ДРИ и других органа у поступку контроле политичких активности и субјеката и прецизно утврде обавезе и механизми за транспрентност финансирања политичких субјеката у складу са квалитативном анализом примене одредаба Закона о финансирању политичких активности.

Осигурати да измене закона обухвате јачање капацитета Агенције за борбу против корупције тако да добије све неопходне информације о финансијским токовима.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Министарство финансија, као одговорни субјект за испуњење ове мере, предузело је све активности које су довеле до доношења Закона о финансирању политичких активности у Народној скупштини Републике Србије дана 4. фебруара 2022. године. Закон је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ дана 7. фебруара 2022. године а ступио је на снагу 8. фебруара 2022. године. Доношење овог закона је показатељ резултата спроведених активности.

2.2.2.2. Прописати да се програмом ревизије обавезно обухвати ревизија парламентарних политичких странака на републичком нивоу и уведе обавеза директора Пореске управе да у годишњи или ванредни план пореске контроле обавезно уврсти даваоце финансијских средстава и других услуга политичким субјектима у складу са извештајем Агенције о финансирању политичких активности и субјеката.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Министарство финансија, као одговорни субјект за испуњење ове мере, предузело је све активности које су довеле до доношења Закона о финансирању политичких активности у Народној скупштини Републике Србије дана 4. фебруара 2022. године. Закон је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ дана 7. фебруара 2022. године а ступио је на снагу 8. фебруара 2022. године. Доношење овог закона је показатељ резултата спроведених активности.

2.2.2.3. Праћење примене Закона о финансирању политичких активности, укључујући и примену одвраћајућих мера.

Рок . Континуирано

Активност се успешно реализује.

АСК: У извештајном периоду одржани су парламентарни избори, избори за председника Републике Србије и избори за одборнике у скупштинама градова Београда и Бора, и скупштинама општина Аранђеловац, Смедеревска Паланка, Лучани, Медвеђа, Књажевац, Бајина Башта, Дољевац, Кула, Кладово, Мајданпек и Сечањ.

Обавезу подношења прелиминарних извештаја о трошковима изборне кампање имало је 126 политичких субјеката. У извештајном периоду број поднетих прелиминарних извештаја о трошковима изборне кампање износи 95.

Обавезу подношења годишњих извештаја о финансирању политичких субјеката има 255 политичких субјеката. Према новом Закону о финансирању политичких активности рок за подношење годишњих извештаја о финансирању је до 30. априла текуће године за претходну годину. У извештајном периоду број поднетих годишњих извештаја о финансирању износи 26.

Током извештајног периода у поступцима који су вођени по пријавама и по службеној дужности због повреде Закона о финансирању политичких активности донето је девет мера упозорења, донета су три решења у којима је утврђена повреда закона и биће поднети захтеви за покретање прекршајног поступка (укупно је донето 21 решење - у девет решења је утврђено да није било повреде закона). Поступци по службеној дужности вођени су на основу извештаја посматрача које је АСК ангажовала за праћење активности политичких субјеката у току изборне кампање на терену. У ову сврху АСК је ангажовала око 130 теренских посматрача.

РЈТ: Реализација ове активности је у току. Републичко јавно тужилаштво прати поступање јавних тужилаштава у предметима формираним на основу кривичних пријава у вези са повредом одредаба Закона о финансирању политичких активности. Извештај о раду јавних тужилаштава у овим предметима упућен је Агенцији за спречавање корупције у јануару 2022. године.

2.2.2.4. Израда подзаконских аката којима би се уредили критеријуми и рокови за вршење контроле извештаја политичких субјеката тако да се уведе план приоритетне контроле извештаја који ће омогућити приоритизацију контроле извештаја.

Активност је у потпуности реализована.

Рок - II квартал 2021. године

По усвајању новог Закона о финансирању политичких активности 4. фебруара 2022. године, АСК је израдила следеће акте: 1) Правилник о евиденцијама и извештајима политичког субјекта (усвојен 11. фебруара и објављен у Службеном гласнику Републике Србије 17. фебруара); 2) План контроле извештаја о трошковима изборне кампање који се односи на изборе за народне посланике и локалне изборе (усвојен и објављен на интернет презентацији АСК 18. фебруара); 3) План контроле извештаја о трошковима изборне кампање за изборе за председника Републике Србије (усвојен и објављен 4. марта на интернет презентацији АСК) и 4) План контроле годишњих извештаја о финансирању политичких субјеката за 2021. годину (усвојен и објављен 10. марта на интернет презентацији АСК).

2.2.2.5. Изградња капацитета свих субјеката одговорних за примену Закона о финансирању политичких активности, Републичке изборне комисије, обука судија Прекршајних судова

Рок - Континуирано, почев од I квартала 2021

Активност се успешно реализује.

По усвајању новог Закона о финансирању политичких активности, АСК је 22. фебруара организовала обуку за политичке субјекте, медије и организације цивилног друштва о новинама у Закону и улози АСК.

П.А: Током извештајног периода, у првом кварталу, одржане су три обуке са темом примене Закона о финансирању политичких активности.

2.2.2.6. Изградња техничких капацитета Агенције за борбу против корупције за праћење финансирања политичких активности, софтвери за *on line* извештавање, боља приступачност објављених података.

Рок - Континуирано, почев од IV квартала 2020

Активност се успешно реализује.

По усвајању Закона о референдуму и народној иницијативи, а потом и Закона о финансирању политичких активности, АСК је прилагодила постојеће софтверске апликације новим захтевима и израдила и нове обрасце за политичке субјекте, укључујући и обрасце за прелиминарне извештаје политичких субјеката. Поред тога, а након подршке Мисије ОЕБС и Савета Европе за i2 IBM аналитички алат и пратећих обука у 2021. години, АСК је средствима из буџета за 2022. годину обезбедила нову годишњу лиценцу за овај алат, који се користи у сврху контроле финансирања политичких активности.

2.2.2.7. Успоставити *on line* тренинг модуле везане за примену Закона о финансирању политичких активности.

Рок - Континуирано, почев од II квартала 2021. године

Активност се делимично реализује.

АСК је за спровођење ове активности обезбедила подршку Међународне фондације за изборне системе (IFES) и одмах по усвајању Закона о финансирању политичких активности приступила изради тренинг модула. Спровођење активности је у току.

2.2.2.8. Израда приручника за примену Закона о финансирању политичких активности.

Рок - II квартал 2021. године

Активност се делимично реализује.

АСК је за спровођење ове активности обезбедила подршку Међународне фондације за изборне системе (IFES) и одмах по усвајању Закона о финансирању политичких активности приступила изради приручника. Спровођење активности је у току.

2.2.3.1 Израда Водича о превенцији сукоба интереса након усвајања новог Закона о спречавању корупције.

Презентација Водича о превенцији сукоба интереса.

Рок - III квартал 2020

Активност је у потпуности реализована.

Активност је раније у целости спроведена.

2.2.3.2 Израдити видео материјале - потенцијалне ситуације сукоба интереса, укључујући дисеминацију и компоненту подизања нивоа свести.

Рок- IV квартал 2020

Активност је у потпуности реализована.

Активност је реализована у предвиђеном року. Видео материјал – филм о сукобу интереса који указује на потенцијалне ситуације сукоба интереса, укључујући и дисеминацију и компоненту подизања нивоа свести, доступан је на интернет презентацији АСК, односно званичном YouTube каналу MyIntegrity, на следећем линку: https://www.youtube.com/watch?v=KCoV0KRJb1g&t=12s. Видео материјал учињен је доступним и путем званичних налога на друштвеним мрежама АСК.

2.2.3.3. Спроводити професионалну обуку запослених у јавној управи о питањима превенције сукоба интереса

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Онлајн обуку „Инспекцијски надзор“ завршило је 19 полазника а онлајн обуку „Уставно уређење“ 48 полазника од почетка 2022. године (укупно 105 полазник „Инспекцијског надзора“ и 124 полазника „Уставног уређења“ од тренутка постављања обука на платформу). Обуку „Уставно уређење“ и „Уставно уређење и основи система државне управе“ завршио је 21 полазник од почетка 2022. године.

Национална академија за јавну управу спроводи Општи програм обуке државних службеника, Општи програм обуке запослених у јединицама локалне самоуправе, Програм обуке руководилаца у државним органима и Програм обуке руководилаца у јединицама локалне самоуправе које усваја Влада Републике Србије.

У оквиру Уводних програма обуке за 2022. годину за запослене и у државној управи и у локалној самоуправи, како за оне са средњим, тако и за службенике са високим образовањем, у оквиру програмске целине припрема за полагање државног стручног испита предвиђене су обуке Уставно уређење и Уставно уређење и основи система државне управе чији је циљ припрема за полагање државног стручног испита, у складу са Уредбом о државном стручном испиту. Део ових обука чине теме које се тичу спречавања сукоба интереса. У оквиру Општег програма обуке државних службеника за 2022. годину - тематска област „Превенција корупције“, развијен је програм обуке „Спречавање сукоба интереса, провера имовине и прихода функционера, регистри и лобирање у Републици Србији“. Такође, у оквиру тематске области „Инспекцијски надзор“ развијена је онлајн обука „Инспекцијски надзор“ у оквиру које се налази тематска јединица „Интегритет инспектора: сукоб интереса“. У Програму обуке руководилаца у државним органима (за 2022. годину) у оквиру Програма обуке државних службеника на положају развијена је обука „Решавање етичких дилема“ у оквиру које се обрађује и тема сукоба интереса. У Програму обуке руководилаца у јединицама локалне самоуправе за 2022. годину у тематској целини кључни аспекти управљања у локалној самоуправи за функционере и службенике на положају у ЈЛС, развијена је обука „Етика и интегритет функционера у јединицама локалне самоуправе“, као и обука „Унапређење етичког поступања и управљање сукобом интереса“ за руководиоце у унутрашњим организационим јединицама градске (општинске) управе.

2.2.3.4. Редовно пратити случајеве сукоба интереса, укључујући број и степен примењених санкција

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Применом Закона о спречавању корупције решена су укупно 263 захтева.

Донето је 11 решења којима је одбијен захтев јавног функционера за вршење друге јавне функције, односно за обављање другог посла или делатности (од тога је у једном поступку утврђена неспојивост истовременог вршења јавне функције и обављања другог посла).

По коначности решења (којих је седам), у пет поступака јавни функционер је престао са истовременим вршењем јавних функција, односно са обављањем другог посла или делатности, док је у два поступка у току рок за доставу доказа да је поступљено по решењу.

У четири поступка није протекао рок за жалбу, решење није коначно.

Применом Закона о спречавању корупције јавним функционерима донето је укупно 97 решења којима је утврђена повреда Закона о спречавању корупције и изречене су 91 мера и шест решења којима је утврђен престанак друге јавне функције по сили закона (чл. 56. ст. 8. Закона о спречавању корупције).

Од укупно 91 мере изречено је:

- 80 мера опомене,

- 10 мера јавног објављивања одлуке о повреди закона и

- једна мера јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције.

Од изречених мера опомене, пет мера су биле са налогом јавном функционеру. У два поступка у току је рок за поступање. У три поступка решење није коначно (у току је достава јавном функционеру).

Једно решење којим је изречена мера јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције није коначно, односно није протекао рок за жалбу.

По коначности три решења којима су изречене мере јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције (сва три донета 2021. године, када су и започети поступци), достављене су иницијативе надлежним органима.

Кад је реч о решењима којима је утврђен престанак друге јавне функције, у једном случају у току је поступак по жалби.

Пет решења којима је утврђен престанак друге јавне функције по сили закона нису коначна.

2.2.3.5. Пратити случајеве сукоба интереса кроз примену Кодекса понашања државних службеника, у погледу броја уочених и решених случајева сукоба интереса, укључујући и дисциплинске мере.

Рок- Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује.

Стање непромењено.

2.2.4.1. Праћење примене Кривичног законика и Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала и корупције уз обавезу судова и тужилаштава опште и посебне надлежности да достављају извештаје о броју покренутих и окончаних поступака.

Министарство надлежно за послове правосуђа сачињава јединствен извештај, састављен од извештаја свих наведених органа и објављује га на сајту.

(веза 2.3.1.3.)

Рок - Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује.

Извештај за 2020. годину је израђен и објављен на званичној веб-презентацији министарства правде: https://www.mpravde.gov.rs/tekst/33769/statistika-koruptivnih-krivicnih-dela-.php

Будући да се извештаји израђују на годишњем нивоу, извештај за 2021.годину ће бити достављен у другој половини 2022.

2.2.5.1. Спровести анализу досадашње примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја са посебним освртом на следеће области :

-приватизација,

-јавне набавке,

-јавни расходи и

-донације политичким субјектима из иностранства.

Рок- III квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Повереник је објавио Извештај о раду Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за 2020. годину, који садржи релевантне анализе по тематским областима. Политичке партије нису обвезници Закона те се о овој области Повереник не може изјашњавати.

Сва питања и анализе везане за опште проблеме примене наведеног закона се могу наћи на станицама 22-32. Конкретни статистички показатељи активностима Повереника у примени Закона у 2020. години доступни су на странама 68 – 95.

Извештај је поднет Народној скупштини на разматрање и објављен је на интернет страници Повереника на следећем линку: https://bit.ly/2QduXEz

2.2.5.2. Изменити Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја на основу обављене анализе досадашње примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21) је почео да са применом 17. 2. 2022. године.

Донето је Упутство за израду и објављивање Информатора о раду органа јавне власти ("Службени гласник РС", број 10/22).

2.2.5.3. Ојачати кадровске капацитете Повереника на основу претходно спроведене анализе постојећих кадровских капацитета нарочито у погледу:

-организационе структуре;

-броја запослених;

-нивоа обучености

у складу са измењеним Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места.

Рок - Континуирано, почев од шест месеци од усвајања измена закона

Активност је делимично реализована

Измењен Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места због измена и допуна Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Број запослених у Служби Повереника је 107 државних службеника и намештеника на неодређено време.

2.2.5.4. Праћење примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Рок - Континуирано, почев од ступања закона на снагу

Активност се успешно реализује.

Подаци о реализацији за извештајни период у односу на индикаторе резултата:

Примљени и решени предмети	**Јануар**	**Фебруар**	**Март**
Преостали предмети у раду	**2.874**	**2.663**	**2.535**
Примљени предмети	**841**	**498**	**490**
Решени предмети	**718**	**709**	**618**
Жалбе	**328**	**346**	**405**
- **Неосноване**	**50**	**75**	**131**
- **Основане**	**278**	**271**	**274**
- **Наложио достављање информације**	**53**	**46**	**58**
- **Поништио**	**19**	**33**	**41**

решење и наложио достављање информације			
- Поништио решење и вратио на поновни поступак	**44**	**83**	**45**
- Поништена решења органа власти	**0**	**3**	**1**
- Обустављено због накнадног поступања органа	**145**	**89**	**108**
Одговори на тужбе Управном суду	**11**	**4**	**9**
Писма Влади са препоруком извршења решења	**6**	**2**	**2**
Дозволе извршења решења	**4**	**3**	**6**
Закључци о новчаном кажњавању	**0**	**0**	**0**
спровођење мера за унапређење јавности рада органа власти	**259**	**288**	**34**

2.2.5.5. Спроводити обуке за службенике овлашћене за решавање по захтевима за слободан приступ информацијама, у складу са судском праксом и међународним стандардима

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података личности организовао је:

- 3.2.2022. године обуку за запослене о новинама из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

- 10.2.2022. године обуку за запослене о новинама из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

- 22.2.2022. године одржана је обука о новинама из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за 49 заинтересованих лица у организацији Националне академије за јавну управу.

2.2.6.1. Обезбедити примену новог правног оквира базираног на компетенцијама у процесима запошљавања, вредновања, напредовања и развоја каријере државних службеника.

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Укупан број оглашених конкурса за попуњавање положаја у периоду јануар – март 2022. године је 19 конкурса, од чега су 6 интерних конкурса и 13 јавних конкурса. Од укупног броја оглашених конкурса окончано је 10 конкурсних поступака и то: 3 интерна конкурса и 7 јавних конкурса.

У извештајном периоду окончани су поступци за 29 конкурса који су оглашени у ранијем временском периоду а спроведени у извештајном периоду, и то 2 интерна конкурса и 27 јавних конкурса.

Укупно: јануар - март 2022. године

Врста конкурса	Оглашени	Окончани
Интерни конкурси	6	5
Јавни конкурси	13	34

Укупан број радних места – положаја у државној управи – 407.

Број лица који се тренутно налазе на радним местима која су положаји, а које је Влада поставила након спроведеног конкурса – 180.

У периоду од 01.01. до 31.03.2022. године Служба за управљање кадровима је огласила 285 конкурса за попуњавање извршилачких радних места пријемом у радни однос укупно 346 извршиоца. Од 285 оглашених конкурса 21 је интерних, а 264 су јавни. До краја извештајног периода окончано је 52 поступка и то: 5 интерних, 47 јавних; док су преосталих 233 конкурсних поступака у току.

За потребе провера понашајних компетенција у изборним поступцима у осталим државним органима, психолози су извршили процену за 57 кандидата из Пореске управе, 9 кандидата из Другог основног суда у Београду, 1 кандидата из Агенције за спречавање корупције, 1 кандидата из Првог основног суда у Београду, 7 кандидата из Управног суда и 3 кандидата из Уставног суда.

Упитник о степену задовољства кандидата конкурсним поступком је попунило укупно 183 испитаника и Извештај о квалитету попуњавања радних места је у изради На крају првог квартала 2022. године Табеле за годишње извештавање су послате органима ради креирања извештаја о квалитету попуњавања извршилачких радних места за 2021. годину.

У домену вредновања радне успешности Служба ради на прикупљању годишњих извештаја из органа државне управе за 2021. годину а у циљу израде збирног годишњег извештаја који се доставља Влади РС и ресорном министарству током друге половине 2022. године. Такође, због измена и допуна Уредбе о вредновању радне успешности које су ступиле на снагу почетком 2022. године, интензивиране су активности на пружању инструктажа јединицима за управљање кадровима о одређивању годишњих циљева организационих јединица који сада укључују и одређивање показатеља испуњења, почетну и циљану вредност и изворе провере.

У погледу развоја каријере државних службеника и напредовања у извештајном периоду који се односи на 1. квартал 2022. године спроведене су следеће активности: урађена је анализа индивидуалних потенцијала за развој за потребе напредовања на руководећу позицију за 40 државних службеника; 3 службеника из лакалне самоуправе су прошла поступак процене општих функционалних и понашајних компетенција за потребе преузимања преко интерног тржишта рада; 8 особа се пријавило за онлајн процену компетенција за потребе развоја; са 51 државним службеником је спроведено каријерно саветовање; одржане су 4 коучинг сесије са 2 државна службеника; 4 лица на положају су прошла процену Повратне информације 360 степени за потребе развоја.

Служба је израдила и две нове уредбе које су ступиле на снагу почетком 2022. године, то су: Уредба о одређивању компетенција за рад државних службеника и Уредба о одређивању компетенција за рад службеника у органима АП и ЈЛС.

2.2.6.2. Окончање свих започетих конкурсних поступака за попуњавање положаја и започињање конкурсних поступака за сва упражњена радна места (укључујући и положаје на којима су тренутно вршиоци дужности).

Рок- Континуирано

Активност се успешно реализује.

Укупан број оглашених конкурса за попуњавање положаја у периоду јануар – март 2022. године је 19 конкурса, од чега су 6 интерних конкурса и 13 јавних конкурса. Од укупног броја оглашених конкурса окончано је 10 конкурсних поступака и то: 3 интерна конкурса и 7 јавних конкурса.

У извештајном периоду окончани су поступци за 29 конкурса који су оглашени у ранијем временском периоду а спроведени у извештајном периоду, и то 2 интерна конкурса и 27 јавних конкурса.

Укупно: јануар - март 2022. године

Врста конкурса	Оглашени	Окончани
Интерни конкурси	6	5
Јавни конкурси	13	34

Укупан број радних места – положаја у државној управи – 407.

Број лица који се тренутно налазе на радним местима која су положаји, а које је Влада поставила након спроведеног конкурса – 180.

2.2.6.3. Праћење кршења Кодекса понашања државних службеника, кроз примењене санкције у случају кршења Кодекса.

Рок - Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује.

Извештај о примени Кодекса понашања државних службеника за 2020. годину достављен је Министарству државне управе и локалне самоуправе и објављен на сајту Службе за управљање кадровима.

2.2.6.4. Унапредити процес примене програмског буџетирања (оперативно и методолошко унапређење процеса планирања и припреме вишегодишњег буџета на свим нивоима власти).

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Високи службенички савет је на 112. седници од 10. марта 2022. године, формирао Радну групу са задатком да на основу извештаја органа државне управе, са подацима и информацијама неопходним за праћење Кодекса понашања државних службеника, сачини Нацрт извештаја о поштовању Кодекса понашања државних службеника у 2021. години, са одговарајућим предлогом мера за унапређење поштовања Кодекса.

Високи службенички савет је на 113. седници од 30. марта 2022. године, усвојио Извештај о поштовању Кодекса понашања државних службеника за 2021. годину, са предлогом мера за унапређење поштовања Кодекса.

Извештај о поштовању Кодекса понашања државних службеника за 2021. годину, достављен је Министарству државне управе и локалне самоуправе и објављен на интернет страници Службе за управљање кадровима www.suk.gov.rs.

2.2.6.5. Спровести периодичне анализе процеса програмског буџетирања и идентификовати препоруке за унапређење.

Рок – Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује.

Није било активности у извештајном периоду.

2.2.6.6. Унапредити методологију програмског буџета и припрема новог упутства у складу са препорукама анализа из активности 2.2.6.5.

Рок - Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује.

Није било активности у извештајном периоду.

2.2.6.7. Ојачати кадровске капацитете Централне јединице за хармонизацију (врши централно усмеравање, координира активности јавне интерне финансијске контроле) у складу са измењеним Правилником о систематизацији и организацији радних места

Рок - IV квартал 2022.

Активност је делимично реализована

У ЦЈХ је закључно са мартом 2022. године на наодређено запослено 11 лица (+ једном лицу је радноправно статус у мировању) без помоћника министра, док су на уговору ангажована 2 лица. У плану је попуњавање упражњених радних места у 2022. години.

У првом кварталу 2022. године ангажовано је једно лице на уговору о привременим и повременим пословима као подршка на пословима прикупљања годишњих извештаја о

стању интерних контрола и активностима интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Интерним конкурсом попуњена су два извршилачка радна места у ЦЈХ у јуну 2021. године (р.м. координатора за финансијско управљање и контролу и интерну ревизију, као и р.м. координатора за методологију рада интерне ревизије).

Претходно је премештајем државног службеника попуњено радно место руководиоца Групе за сагледавање квалитета система финансијског управљања и контроле.

2.2.6.8. Повећање броја обучених руководилаца и запослених у јавном сектору о суштини и значају система финансијског управљања и контроле и повећан број оспособљених интерних ревизора.

Рок – континуирано

Активност се успешно реализује.

Теоријске обуке за ФУК (петодневна) и ИР (седмодневна) се редовно одржавају (најчешће два пута годишње), и до краја марта 2022. године ЦЈХ је обучила 2880 руководилаца и запослених код корисника јавних средстава путем основне обуке за ФУК. Теоријску обуку за ИР закључно са мартом 2022. године полагало је 1138 кандидата. Осим ових обука, ЦЈХ спроводи једнодневне обуке за највише руководиоце код КЈС. Две онлајн обуке за ФУК организоване преко НАЈУ платформе у 2021. години одслушало је 137+159 полазника. Практична обука за интерне ревизоре коју спроводе ментори из ЦЈХ се континуирано спроводи.

Испит за интерне ревизоре је до краја марта 2022. године положило 506 кандидата и стекло звање овлашћеног интерног ревизора у јавном сектору.

Током 2021-2022. године:

- I квартал 2022. године - одржана је теоријска обука за интерне ревизоре којој је присуствовало 47 полазника, одржана је и једнодневна обука за највише руководиоце у Институту за нуклеарне науке – Винча којој је присуствовало 26 лица.

- IV квартал 2021. године - одржана је друга онлајн теоријска обука за финансијско управљање и контролу за 145 полазника, као и три једнодневне обуке за највише руководство у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, Министарству трговине, туризма и телекомуникација и у Агенцији за лиценцирање стечајних управника којима је присуствовало укупно 56 лица.

- У мајском испитном року одржаном у новембру 2021. године испит за стицање звања овлашћени интерни ревизор у јавном сектору положило је 15 кандидата (до тог тренутка испит је положило укупно 491).

- Наредни испит за ИР планиран је у априлу 2022. године.

Претходно су организоване онлајн основна обука за финансијско управљање и контролу (други квартал 2021. године) за 120 полазника, као и теоријска обука за интерне ревизоре за 60 полазника (почетак трећег квартала 2021. године).

2.2.7.1. Спроводити обуке о примени Закона о заштити узбуњивача за полицију, јавне тужиоце и судије, као и за посебна одељења за сузбијање корупције у јавним тужилаштвима и судовима.

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Током извештајног периода, Правосудна академија је спровела једну обуку на тему: „Закон о заштити узбуњивача" за укупно 16 учесника.

Такође, у извештајном периоду, у сарадњи са Удружењем „Пиштаљка", одржана је једнодневна обука на тему: „Професионална етика у превенцији и борби против корупције", за укупно 23 учесника (судије).

Такође, и на тему „ Препознавање и заштита од непримереног утицаја на судије- напредна обука предавача", одржане су једна дводневна и једна једнодневна обука, за укупно 44 учесника.

2.2.7.2. Праћење спровођења Закона о заштити узбуњивача кроз израду годишњег извештаја Министарства надлежног за послове правосуђа сачињеног на основу периодичних извештаја надлежних институција о случајевима поступања у вези са узбуњивањем.

Рок- Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује

Извештај о примени Закона о заштити узбуњивача од почетка примене закона (2015. година) закључно са 31.12.2020. године је израђен и објављен на званичној веб-страници Министарства правде

https://www.mpravde.gov.rs/files/Izve%C5%A1taj%20o%20primeni%20Zakona%20o%20za%C5%A1titi%20uzbunjiva%C4%8Da%20(2015-2020).pdf .

Будући да се ради о континуираној активности, напомињемо да је у току прикупљање података од надлежних институција за 2021.годину док ће наредни извештај бити израђен до краја 2. квартала 2022. године, у складу са динамиком рада и методологијом редовне годишње евиденције рада судова о броју и току предмета у вези са узбуњивањем.

2.2.7.3. Праћење ефеката Закона о заштити узбуњивача у погледу поступања државних органа по пријавама узбуњивача.

Рок - Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује.

Извештај о поступању државних органа по пријавама узбуњивача за 2021.годину биће израђен у II кварталу 2022.године.

2.2.7.4. Подизање нивоа свести код грађана о Закону о заштити узбуњивача и подизање спремности да делују као узбуњивачи.

Рок - IV квартал 2021. године

Активност није реализована.

Министарство за европске интеграције је ангажовало експерта у циљу израде анализе Закона о заштити узбуњивача. На темељу ове анализе, биће разматрана потреба за евентуалном изменом закона а такође ће бити израђена брошура у циљу подизања нивоа свести код грађана о Закону о заштити узбуњивача и подизање спремности да делују као узбуњивачи.

2.2.8.1. Ојачати кадровске капацитете Управе за јавне набавке нарочито у погледу броја и положаја запослених.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је делимично реализована

Канцеларија за јавне набавке донела је Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Канцеларији за јавне набавке број: 110-00-2/2020 од 2. новембра 2020. године, којим је предвиђено укупно 36 систематизованих радних места, од чега су 4 државна службеника на положају, а тако да је максималан број државних службеника са којима може да се заснује радни однос сада 55 у односу на максималан број од 38 државних службеника према претходном Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места. Закључно са јуном 2021. године укупно 28 државних службеника било је запослено у Канцеларији за јавне набавке и 9 лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова, док је закључно са 31. децембром 2021. године запослено укупно 33 државна службеника и 11 лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова, док је закључно са 31. мартом 2022. године запослено укупно 33 државна службеника и 12 лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова.

2.2.8.2. Успоставити нови Портал јавних набавки уподобљен са новим функционалностима које проистичу из новог Закона о јавним набавкама.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Стање непромењено.

2.2.8.3. Праћење мера које се односе на примену надзора и контроле у јавним набавкама.

Рок - Континуирано, једном годишње

Активност се успешно реализује.

Током првог квартала 2022. Канцеларија за јавне набавке је наставила да спроводи мониторинг над применом прописа о јавним набавкама. Подаци о спроведеном мониторингу за 2021. годину у складу са законским роком достављени су Влади и Народној скупштини у форми Годишњег извештаја о спроведеном мониторингу за 2021. годину, а на основу члана 180 став. 6 Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 91/19).

2.2.8.4. Спровести обуке за припаднике полиције, тужиоце и судије како би се случајеви корупције у јавним набавкама ефикасније процесуирали (компатибилно са Стратегијом финансијских истрага).

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Током првог квартала Канцеларија за јавне набавке није спровела ниједну обуку за припаднике полиције, тужиоце и судије како би се случајеви корупције у јавним набавкама ефикасније процесуирали. У плану је организација обука за припаднике полиције, тужиоце и судије у току 2022. године.

П.А: У извештајном периоду, одржан је један дводневни семинар на тему: „Јавне набавке-одговорност наручиоца", уз подршку НАЛЕД-а, за укупно 12 учесника из посебних одељења за сузбијање корупције.

2.2.8.5. Развити Методологију за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у области јавних набавки.

Рок - IV квартал 2020

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена.

2.2.8.6. Образовати Радну групу за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у области јавних набавки и прикупити све релевантне податке.

Рок - II квартал 2021

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена.

2.2.8.7. Спровести и представити Процену утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у области јавних набавки

Рок- I квартал 2022

Активност је делимично реализована.

АСК је у претходној години прикупљала податке од органа јавне власти како би могла да изради извештај о процени ефеката мера са циљем смањења корупције у осам области које су означене као посебно осетљиве на настанак корупције. У току је израда извештаја о овој процени. Област јавних набавки ради се заједно са преосталих седам ризичних области, за које је рок други квартал 2022. године тако да ће АСК и ову област завршити у другом кварталу 2022. године.

2.2.8.8. Предузети корективне мере на основу налаза из Процене утицаја

Рок- I квартал 2023. године

2.2.9.1. Успоставити интерну контролу у свим јавним предузећима.

Рок - IV квартал 2022. године

Активност је делимично реализована

Спровођење активности је у току у смислу да корисници јавних средстава самостално успостављају интерну контролу у својим организацијама по принципу децентрализованог система интерних контрола, док Министарство финансија Сектор – Централна јединица за хармонизацију обезбеђује правни и методолошки оквир и континуирано спроводи обуке и промотивне активности којима подиже свест о значају и обавезности успостављања система интерних контрола.

У сврху подизања свести и обучавања руководилаца и запослених о интерним контролама ЦЈХ је у другом и четвртом кварталу 2021. године организовала основну обуку за финансијско управљање и контролу за 120+145 полазника, као и за интерне ревизоре за 60 полазника почетком трећег квартала.

Законом о буџетском систему, корисници јавних средстава су обавезни да успоставе систем финансијског управљања и контроле. Према овом закону, за успостављање система финансијског управљања и контроле, одговоран је руководилац корисника јавних средстава.

Имајући наведено у виду, ова активност (2.2.9.1.) из ревидираног АП није дефинисана у складу са чланом 81. став 4. Закона о буџетском систему јер је поред јавних предузећа као носилац активности за успостављање интерних контрола у јавним предузећима (корисницима јавних средстава) именовано и Министарство финансија – Сектор ЦЈХ.

Према том закону, корисници јавних средстава треба да известе министра финансија о имплементацији интерних контрола у њиховој организацији, чије стање прати Сектор – Централна јединица за хармонизацију, и на основу појединачних извештаја корисника јавних средстава припрема годишњи извештај о стању интерне финансијске контроле у РС којим министар извештава Владу.

На основу података из Консолидованог годишњег извештаја о стању интерне финансисјке контроле у јавном сектору у РС за 2020. годину који је Влада РС усвојила закључком 05 Број: 400-7619/2021-2 од 26. августа 2021. године, од јавних предузећа и друштава капитала са централног републичког нивоа које Централна јединица за хармонизацију прати, 36 је доставило извештај о стању система финансијског управљања и контроле, или 87,80% те групе корисника јавних средстава.

Подаци за 2021. годину биће доступни након усвајања Консолидованог годишњег извештаја за 2021. годину.

Списак наведених јавних предузећа се мења, врше се реорганизације и реструктурирања, издвајања и припајања с тога је ситуација променљива. Треба имати у виду да су 2017. године сва ЈП доставила извштај о ФУК и извршила саомооцењивање организације са становишта успостављања ФУК (с тога, не може се сматрати да одређена јавна предузећа, или услед реорганизације измењена, која за 2019. годину нису доставила извештај о интерним контролама нису успоставила ФУК, односно систем интерних контрола).

Према подацима којима располаже ЦЈХ од укупно 41 јавног предузећа и друштава капитала на централном нивоу РС, која обављају делатност од општег интереса и на која се примењује закон о јавним предузећима, функционалну интерну ревизију има њих 22, или 54% те категорије корисника јавних средстава. 7 од 14 обавезних према прописима имају попуњену јединицу за интерну ревизију са минимум три ревизора.

Полазећи од тога да је са становишта финансијског управљања и контроле питање корупције као ужи појам обухваћено појмом неправилности (дефиницијом у члану 2. Закона о буџетском систему), а имајући у виду да се ова активност налази у делу Акционог плана који се односи на питање превенције корупције, истичемо да је Централна јединица за хармонизацију у оквиру законом дефинисане надлежности и свог делокруга рада још раније предузела одговарајуће активности у вези са успостављањем система за управљање неправилностима, и то:

- Дефиниција појма неправилности уведена је у Закону о буџетском систему;

- Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС”, бр. 89/2019), руководиоцима корисника јавних средстава је уведена обавеза да успоставе систем за откривање, евидентирање и поступање по обавештењима о сумњама на неправилности, и систем извештавања, као и да предузму потребне мере за умањење ризика од неправилности;

- Као помоћ у разумевању и имплементацији система за неправилности у пракси, за кориснике јавних средстава Централна јединица за хармонизацију је израдила Смернице за управљање неправилностима;

- Обуке које Централна јединица за хармонизацију редовно одржава намењене запосленима и руководиоцима за финансијско управљање и контролу садрже део посвећен неправилностима;

- Централна јединица за хармонизацију континуирано спроводи и промотивне активности путем електронских и писаних медија, организује скупове и обуке на којима подиже свест о значају и обавезности успостављања система интерних контрола. Објавила је обиман сет практичних смерница као помоћ за имплементацију, боље разумевање и за самоучење о финансијском управљању и контроли и интерној ревизији на интернет страници Министарства који су доступни за преузимање, односно дописима информише најзначајније кориснике јавних средстава са становишта броја запослених.

2.2.9.2. Развити Методологију за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у процесу приватизације.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена.

2.2.9.3. Образовати Радну групу за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у процесу приватизације и прикупити све релевантне податке.

Рок - II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена.

2.2.9.4. Спровести и представити Процену утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у процесу приватизације.

Рок- II квартал 2022. године

Активност је делимично реализована

АСК је у претходној години прикупљала податке од органа јавне власти како би могла да изради извештај о процени ефеката мера са циљем смањења корупције у осам области које су означене као посебно осетљиве на настанак корупције. У току је израда извештаја о овој процени.

2.2.9.5. Предузети корективне мере на основу налаза из Процене утицаја

Рок - II квартал 2023. године

2.2.10.1. Развити Методологију за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у здравству

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена.

2.2.10.2. Образовати Радну групу за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у здравству и прикупити све релевантне податке.

Рок - II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена.

2.2.10.3. Спровести и представити Процену утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у здравству.

Рок - II квартал 2022. године

Активност је делимично реализована

АСК је у претходној години прикупљала податке од органа јавне власти како би могла да изради извештај о процени ефеката мера са циљем смањења корупције у осам области које су означене као посебно осетљиве на настанак корупције. У току је израда извештаја о овој процени.

2.2.10.4. Предузети корективне мере на основу налаза из Процене утицаја.

Рок - II квартал 2023. године

2.2.10.5. Припремити и усвојити Оперативни план за борбу против корупције у здравству.

Рок - IV квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Оперативни план за борбу против корупције у здравству усвојен је 28.12.2021. године. У изради наведеног оперативног плана, поред представника Министарства здравља и надлежних комора, учествовали су и представници цивилног друштва.

2.2.10.6 Развити Методологију за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у области пореза.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је у целости спроведена.

2.2.10.7. Образовати Радну групу за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у области пореза и прикупити све релевантне податке.

Рок - II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је у целости спроведена.

2.2.10.8. Спровести и представити Процену утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у области пореза.

Рок - II квартал 2022. године

Активност је делимично реализована

АСК је у претходној години прикупљала податке од органа јавне власти како би могла да изради извештај о процени ефеката мера са циљем смањења корупције у осам области које су означене као посебно осетљиве на настанак корупције. У току је израда извештаја о овој процени.

2.2.10.9. Предузети корективне мере на основу налаза из Процене утицаја.

Рок - II квартал 2023. године

2.2.10.10. Припремити и усвојити Оперативни план за борбу против корупције у области пореза.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Оперативни план за спречавање корупције у области опорезвања је усвојен 31. децембра 2021. године за 2022. годину.

У складу с тим, а у циљу испуњења активности из Оперативног плана за спречавање корупције у области опорезивања, одржан је састанак у просторијама Пореске управе на тему реализације мера и то израде програма обуке за службенике запослене у Одељењу за унутрашњу контролу као и спровођења програма обуке за пореске службенике запослене у Одељењу за унутрашњу контролу на тему откривања кривичних дела, везаних за корупцију, прибављање доказа и даљег поступања.

Реализација мера и активности предвиђени Оперативним планом Пореске управе за спречавање корупције:

- 2.1.1.3 Израда програма обуке за службенике запослене у Одељењу за унутрашњу контролу;

- 2.1.1.4 Спровођење програма обуке за пореске службенике запослене у Одељењу за унутрашњу контролу на тему откривања кривичних дела, везаних за корупцију, прибављање доказа и даљег поступања.

С обзиром да се наведене активности спроводе у сарадњи и уз помоћ Криминалистичко – полицијског универзитета, договорено је да се доставе информације о образовном профилу, броју запослених у Одељењу за унутрашњи надзор, предлогу могућег времена одржавања обуке, броју коме је потребан смештај, предлог измене ЗППА и нацрт Правилника о унутрашњој контроли.

2.2.10.11 Развити Методологију за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у образовању.

Рок IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена у целости.

2.2.10.12. Образовати Радну групу за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у образовању и прикупити све релевантне податке.

Рок - II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена у целости.

2.2.10.13 Спровести и представити Процену утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у образовању

Рок- II квартал 2022. године

Активност је делимично реализована

АСК је у претходној години прикупљала податке од органа јавне власти како би могла да изради извештај о процени ефеката мера са циљем смањења корупције у осам области које су означене као посебно осетљиве на настанак корупције. У току је израда извештаја о овој процени.

2.2.10.14 Предузети корективне мере на основу налаза из Процене утицаја.

Рок- II квартал 2023. године

2.2.10.15. Припремити и усвојити Оперативни план за борбу против корупције у области образовања.

Рок - III квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована

Министар просвете, науке и технолошког развоја је донео Решење о образовању Радне групе за спровођење активности из области образовања предвиђених Ревидираним Акционим планом за Поглавље 23, потпоглавље 2 - Борба против корупције која има примарни задатак да припреми за усвајање Оперативни план за борбу против корупције у области образовања. На основу достављених оперативних планова чланова Радне групе за њихове организационе јединице, сачињен је Предлог Оперативног плана за борбу против корупције у области образовања који је усвојен Одлуком министра број 021-02-126/2021-09 од 15. октобра 2021. године и који се састоји од четири активности приказане у четири табеларна прегледа.

2.2.10.16 Развити механизме за јачање интегритета полицијских службеника:

а)Извршити анализу ризика радних места од корупције у полицији ;

б)Створити предуслове за нормативно регулисање; јачање интегритета (изменити процедуре и методологију рада).

Рок - За тачку а) IV квартал 2021. године

За тачку б) III квартал 2020. године

Активност је делимично реализована

Тачка а)

У извештајном периоду настављен је рад радних група за спровођење анализе ризика од корупције у организационим јединицама Министарства унутрашњих послова.

Сектор унутрашње контроле је формирао радне групе за спровођење анализе ризика у свим организационим јединицама у Дирекцији полиције, док су активности највећег броја радних група при крају. Резултати спроведене анализе ризика од корупције ће служити као основ за израду Плана интегритета Министарства унутрашњих послова.

У периоду од 12. до 14. априла 2022. године је планирано одржавање онлајн обуке за полицијске службенике Сектора унутрашње контроле, координаторе радних група за израду плана интегритета и чланове радних група за спровођење анализе ризика од корупције у подручним полицијским управама, чији је циљ преглед процеса и методологије израде планова интегритета, континуирано праћење активности у оквиру радних група, као и стицање додатног искуства у области анализе ризика од корупције.

Предметне обуке ће бити одржане у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији и Женевским центром за управљање сектором безбедности (DCAF). Планирано је да предавачи буду представник из Агенције за спречавање корупције Републике Србије и представник из Генералне дирекције за борбу против корупције МУП-а Румуније, са којима Сектор унутрашње контроле и Мисија ОЕБС-а у Србији имају дугогодишњу успешну сарадњу.

Тачка б) је реализована. Сва подзаконска акта која су била прописана Законом о полицији су донета 2018. године. Такође, Министарство унутрашњих послова је донело и Кодекс полицијске етике, а 24.08.2021. године Упутство о поклонима у Министарству унутрашњих послова.

2.2.10.17. Ојачати капацитете Службе унутрашње контроле у циљу превенције и сузбијања корупције у сектору полиције у складу са извршеном анализом и променом нормативног оквира

Рок - Континуирано, закључно са IV кварталом2021. године

Активност се успешно реализује.

Број систематизованих радних места у Сектору унутрашње контроле је у извештајном периоду повећан за 8, и на дан 24.03.2022. године износи 187 радних места, а број запослених у Сектору је 162.

Закључно са четвртим кварталом 2021. године континуирано се радило на јачању кадровских и административних капацитета Сектора унутрашње контроле.

2.2.10.18. Континуирана едукација запослених у Служби унутрашње контроле и свих запослених у Министарству унутрашњих послова везано за интегритет.

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Дана 16. марта 2022. године полицијски службеници Сектора унутрашње контроле су учествовали на Радионици о тестирању интегритета, у организацији Женевског центра за управљање сектором безбедности (DCAF).

2.2.10.19. Развити Методологију за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у полицији.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена у целости.

2.2.10.20. Образовати Радну групу за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у полицији и прикупити све релевантне податке.

Рок - II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена у целости.

2.2.10.21 Спровести и представити Процену утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у полицији

Рок- II квартал 2022. године

Активност је делимично реализована

АСК је у претходној години прикупљала податке од органа јавне власти како би могла да изради извештај о процени ефеката мера са циљем смањења корупције у осам области које су означене као посебно осетљиве на настанак корупције. У току је израда извештаја о овој процени.

2.2.10.22. Предузети корективне мере на основу налаза из Процене утицаја.

Рок - II квартал 2023. године

2.2.10.23 Образовати Радну групу у Министарству правде ради разматрања иницијативе Управе царина (базиране на Анализи ризика на корупцију правног оквира царинског система) за измену Законика о кривичном поступку, и поступити у складу са закључцима.

(веза: активност 2.3.7.2.)

Рок- За образовање Радне групе: I квартал 2021. године

За измене и допуне прописа: до IV квартала 2022. године

Активност се успешно реализује.

Решењем министра правде број: 119-01-126/2021-05 од 12. маја 2021. године формирана је Радна група за анализу кривичног поступка у циљу идентификовања и отклањања његових слабости и недостатака и израду радног текста Закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку на основу резултата анализе.

2.2.10.24. Обучити царинске службенике у складу са новим прописима.

Рок - Континуирано.

Активност није реализована.

Активност 2.2.10.24 уско је везана са изменом Законика о кривичном поступку (активност 2.2.10.23) која је у надлежности Министарства правде. Законик још увек није измењен, те због тога није било могуће реализовати активност 2.2.10.24.

2.2.10.25. Јачање капацитета Одељења за унутрашњу контролу путем набавке адекватне пратеће опреме, ИТ опреме, униформи и запошљавања 15 људи

Рок – Континуирано

Активност је делимично реализована

У првом кварталу 2022. године, није било запошљавања нових људи у Одељењу за унутрашњу контролу. Управа царина је извршила измену Правилника број: 110-00-307/3/2021-08 од 21. јуна 2021. године, којим је систематизала још једно радно место у Одељењу за унутрашњу контролу, те је тако сада укупан број систематизованих радних места 18.

2.2.10.26. Инсталирати видео надзор у царинским испоставама и на граничним прелазима, са централизованим снимачем сигнала у Управи царина и са могућношћу Управе царина да приступа видео надзору на сваком објекту у реалном времену.

Рок - IV квартал 2021. године

Активност није реализована.

Управа царина је, кроз нову стратегију Интегрисаног управљања границом за 2022-2024, у делу Међуагенцијска сарадња, предложила набавку видео надзора на свим граничним прелазима.

2.2.10.27. Развити Методологију за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у области царина.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена у целости.

2.2.10.28 Образовати Радну групу за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у области царина и прикупити све релевантне податке.

Рок - II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена у целости.

2.2.10.29. Спровести и представити Процену утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у области царина.

Рок - II квартал 2022. године

Активност је делимично реализована

АСК је у претходној години прикупљала податке од органа јавне власти како би могла да изради извештај о процени ефеката мера са циљем смањења корупције у осам области које су означене као посебно осетљиве на настанак корупције. У току је израда извештаја о овој процени.

2.2.10.30. Предузети корективне мере на основу налаза из Процене утицаја.

Рок - II квартал 2023. године

2.2.10.31. Скупштине аутономних покрајина и локалних самоуправа усвајају локалне акционе планове и образују стално радно тело за праћење спровођења локалних акционих планова.

Рок - За усвајање:

IV квартал 2020. године

За извештавање: континуирано, до извршења обавезе локалних самоуправа и аутономних покрајина

Активност се успешно реализује.

У периоду од почетка априла 2017. године, када је АСК објавила Модел локалног антикорупцијског плана (Модел ЛАП), до 15. марта 2022. године, укупно 109 јединица локалних самоуправа (ЈЛС) је усвојило локалне антикорупцијске планове (ЛАП), односно 75% од 145 ЈЛС које подлежу овој обавези (без територије Косова и Метохије). Информацију да нису израдиле и усвојиле ЛАП доставило је 30 ЈЛС, а њих шест никада нису информисале АСК о изради ЛАП и формирању тела за његово праћење.

Од укупно 109 планова које су ЈЛС доставиле Агенцији, њих 92 је израђено у складу са Моделом ЛАП, 12 је израђено делимично у складу са Моделом, четири усвојена плана ни по форми ни по садржини не одговара Моделу, а једна ЈЛС није доставила довољно података за оцену о томе да ли је ЛАП урађен у складу с Моделом.

Разлози делимичне усклађености појединих ЛАП огледају се у томе да приликом израде неких планова у радним групама за израду ЛАП није било представника цивилног друштва, у неким извештајима о усвајању ЛАП јединице локалне самоуправе нису на одговарајући начин образложиле због чега поједине мере нису преузете из Модела, активности нису довољно добро утврђене, итд.

Укупно 37 ЈЛС је формирало тело које ће бити задужено за праћење примене ЛАП, од којих је 24 формирано углавном у складу с Моделом АСК, једно делимично, седам уз значајна одступања, док за пет тела нема довољно података за давање оцене о усклађености.

Током процеса формирања тела за праћење примене ЛАП, односно током избора чланова тела у појединим комисијама није било представника цивилног друштва, поједине ЈЛС су

морале поново да расписују јавни конкурс за избор чланова тела, јер није било довољно кандидата који су поднели пријаву на конкурс, а поједине општине су формирале привремено тело у складу са допуном Модела ЛАП након два спроведена јавна конкурса на којима није било пријављених кандидата.

У првом кварталу 2022. године, две општине – Гаџин Хан и Жабари доставиле су Нацрт ЛАП Агенцији како би АСК дала мишљење о овим документима, односно дала коментаре, сугестије и корекције предложених конкретних решења у ЛАП пре организовања јавне расправе. АСК је сачинила мишљења и доставила их општинама, од којих је Општина Гаџин Хан, у међувремену, и усвојила ЛАП, а Општина Жабари планира да то учини у наредном периоду, односно приликом организовања следеће седнице Скупштине.

У првом извештајном периоду у 2022. години укупно 27 ЈЛС је доставило информацију о усвајању ЛАП и формирању тела за његово праћење. Од наведеног броја, две општине - Гаџин Хан и Пећинци известиле су да су усвојиле ЛАП (прва почетком 2022. године, а друга је усвојила ЛАП средином 2021. године), а преосталих 25 ЈЛС доставиле су информацију АСК да није било никаквих промена у односу на претходни извештајни период.

На крају првог квартала у 2022. години, 24 ЈЛС су усвојиле ЛАП и формирале тело за праћење његовог спровођења углавном у складу са Моделом АСК.

2.2.10.32. Развити Методологију за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у локалној самоуправи.

Рок - IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена.

2.2.10.33 Образовати Радну групу за израду Процене утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у локалној самоуправи и прикупити све релевантне податке.

Рок - II квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Активност је спроведена.

2.2.10.34 Спровести и представити Процену утицаја мера предузетих у циљу смањења корупције у локалној самоуправи.

Рок II квартал 2022. године

Активност је делимично реализована

АСК је у претходној години прикупљала податке од органа јавне власти како би могла да изради извештај о процени ефеката мера са циљем смањења корупције у осам области које су означене као посебно осетљиве на настанак корупције. У току је израда извештаја о овој процени.

2.2.10.35 Предузети корективне мере на основу налаза из Процене утицаја.

Рок - II квартал 2023. године

2.2.11.1. Спроводити заједничке активности у циљу подстицања и ефикаснијег учешћа грађана у борби против корупције

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Током првог квартала 2022. године Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог у сарадњи са Министарством правде објавило је Јавни позив организацијама цивилног друштва за подношење кандидатуре за чланство у Радној групи за израду Националне стратегије за борбу против корупције за период од 2023-2028. године и Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције за период од 2023-2028. године. На јавном позиву су изабране две организације. Међутим, имајући у виду да су организације чије пријаве су одбачене су организације које имају дугогодишње искуство у раду и да су учествовале у бројним реформским процесима и процесима израде прописа и докумената јавних политика, као и узимајући у обзир да Акциони план за Поглавље 23 промовише укључивање организација цивилног друштва у све фазе израде планских докумената Комисија је предложиле разматрање могућности за укључивање свих 5 пријављених организација за чланство у Радној групи за израду Националне стратегије за борбу против корупције за период од 2023-2028. године и Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције за период од 2023-2028. године.

2.2.11.2. Даље унапређење система транспарентног финансирања организација цивилног друштва кроз:

-праћење спровођења Уредбе о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења

-јачање капацитета запослених у јавној управи.

Рок- Континуирано

Активност се успешно реализује.

У извештајном периоду настављено је са праћењем реализације 20 програма удружења грађана који су подржани у оквиру Јавног конкурса „Спровођење антидискриминационих

политика у Републици Србији за 2021. годину“. Велику пажњу јавности изазвала је изложба фотографија“Лепота старења“ коју је удружење грађана Снага пријатељства „Amity“ реализовало у оквиру свог пројекта у Београду, Алексинцу и Аранђеловцу. Услед великог интересовања јавности, извршена је ревизија пројекта на начин да буде укључен већи број градова и општина које могу да посете изложбу. Центар за истраживање и друштвени развој ИДЕАС у оквиру свог пројекта организовао конференцију о будућности социјалних и економских права са фокусом на улогу бизнис сектора у процесу инклузије. На тродневној конференцији је учествовало више од 40 панелиста и 120 различитих заинтересованих друштвених актера, а интензиван дијалог је поставио тон за приоритете у раду. Приоритети укључују континуитет активности на изради националне стратегије за људска права и пратећег акционог плана, директније укључивање приватног сектора у развој политике људских права. Резултати рада компанија насталих током конференције биће усаглашени и систематизовани у документ који ће представљати платформу за консолидацију, односно коалиционо удруживање компанија, на организовано деловање у циљу подршке остваривању људских права друштвених група које се налазе у повећаном ризику од дискриминације.

2.2.11.3. Спроводити јавне конкурсе за доделу средстава Организацијама цивилног друштва за пројекте у области борбе против корупције за иницијавите на републичком и локалном нивоу, као и за медијске иницијативе у области борбе против корупције

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује.

АСК је објавила конкурс за доделу финансијских средстава организацијама цивилног друштва за пројекте у области спречавања корупције 25.фебруара 2022.године. На конкурс је пристигло осам предлога и поступак вредновања је у току.

2.3.1.1. Праћење примене измењеног и допуњеног КЗ-а – коруптивних и привредних кривичних дела, уз обавезу полиције, јавног тужилаштва и судова да Министарству надлежном за послове правосуђа достављају годишње статистичке извештаје о покренутим и окончаним поступцима.

Министарство правде сачињава јединствен годишњи извештај и објављује га на сајту.

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

МП: Извештај за 2020. годину је израђен и објављен на званичној веб-презентацији министарства правде:

https://www.mpravde.gov.rs/tekst/33769/statistika-koruptivnih-krivicnih-dela-.php

Будући да се извештаји израђују на годишњем нивоу, извештај за 2021.годину ће бити достављен у другом кварталу 2022. године.

ВКС:

Врховни касациони суд је у извештајном периоду доставио доступне статистичке податке Министарству правде у погледу тзв. коруптивних кривичних дела. Такође, кроз Годишњи извештај о раду судова за 2021. годину прате се статистички подаци о предметима који се односе на корупцију.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СУДА ЗА ПОСТУПАЊА У ПРЕДМЕТИМА КРИВИЧНИХ ДЕЛА КОРУПЦИЈЕ

Редни број	Назив суда	Нерешено на почетку			Примљено		Укупно у раду		Укупно решено				Нерешено на крају	
		Укупно	Стари предмети према датуму иницијалног акта	Број оптужених лица	Укупно	Број оптужених лица	Број предмета	Број оптужених лица	Мериторно	На други начин	Укупно решено	Стари предмети према датуму иницијалног акта	Остало у раду као нерешено	Стари предмети према датуму иницијалног акта
1.	Апелациони судови	74	33	293	346	692	420	985	339	0	339	127	81	37
2.	Виши судови	786	330	2.216	598	1.020	1.384	3.236	442	196	638	239	746	317
3.	Основни судови	348	159	556	131	191	479	747	182	67	249	110	230	111
УКУПНО:		1.208	522	3.065	1.075	1.903	2.283	4.968	963	263	1.226	476	1.057	465

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СУДА ЗА ПОСТУПАЊА У ПРЕКРШАЈНИМ ПРЕДМЕТИМА ИЗ ОБЛАСТИ КОРУПЦИЈЕ

Редни број	Назив суда	Нерешено на почетку			Примљено		Укупно у раду		Укупно решено				Нерешено на крају	
		Укупно	Стари предмети према датуму иницијалног акта	Број оптужених лица	Укупно	Број оптужених лица	Број предмета	Број оптужених лица	Мериторно	На други начин	Укупно решено	Стари предмети према датуму иницијалног акта	Остало у раду као нерешено	Стари предмети према датуму иницијалног акта
1.	Прекршајни апелациони суд	5	0	5	9	9	14	14	10	2	12	0	2	0
2.	Прекршајни судови	31	0	31	2	2	33	33	13	20	33	0	0	0
УКУПНО:		36		36	11	11	47	47	23	22	45	0	2	

РЈТ: Реализација ове активности је у току. Посебна одељења за сузбијање корупције и Тужилаштво за организовани криминал достављали су Републичком јавном тужилаштву годишње извештаје о покренутим и окончаним поступцима у вези са корупцијом и привредним кривичним делима. На основу наведених извештаја, Републичко јавно тужилаштво је израдило Годишњи извештај о раду јавних тужилаштава на превенцији криминала и заштити уставности и законитости за 2021. годину.

Годишњи извештај садржи анализу корупције и привредног криминала, извештај о раду Одељења за борбу против корупције Републичког јавног тужилаштва, као и статистички извештај – табеларни приказ рада Посебних одељења за сузбијање корупције. Корупција и Тужилаштво за организовани криминал у случајевима корупције и кривичних дела против привреде и службене дужности.

МУП: Сектор за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије Министарства унутрашњих послова је на територији Републике Србије евидентирао следећи број кривичних дела по одређеним члановима закона у периоду јануар - март 2022. године:

		Јануар – март 2022		
		Број дела	Број кривичних пријава	Број учинилаца
КРИВИЧНИ ЗАКОНИК	359	154	60	83
	234	8	3	6
	234А			
КРИВИЧНИ ЗАКОНИК СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ИЗ 2018.	227	38	35	51
	228	3	3	3
	228А			

Напомена:чл. 234 КЗРС је чл. 227 КЗ са изменама и допунама из 2018. године, чл. 234а КЗРС је 228 КЗ са изменама и допунама из 2018. године

У извештајном периоду из домена надлежности Сектора унутрашње контроле поднето је 28 кривичних пријава због постојања основа сумње да је извршено неко од кривичних дела корупције (члан 359. КЗ Злоупотреба службеног положаја; члан 367. КЗ Примање мита; члан 368. КЗ Давање мита и члан 366. КЗ Трговина утицајем).

2.3.1.2. Обука судија и тужилаца за примену Кривичног законика

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Стање непромењено.

2.3.1.3. Пратити примену измењеног кривичног дела „злоупотреба положаја одговорног лица“, које у себи садржи механизам „законског супсидијаритета“, а које важи од 1. марта 2018. године, те праћењем обухватити оне кривичне догађаје након 1. марта 2018. године.

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Извештај за 2020. годину је израђен и објављен на званичној веб-презентацији министарства правде: https://www.mpravde.gov.rs/tekst/33769/statistika-koruptivnih-krivicnih-dela-.php

Будући да се извештаји израђују на годишњем нивоу, извештај за 2021.годину ће бити достављен у првој половини 2022.

РЈТ: Реализација ове активности је у току. Посебна одељења за сузбијање корупције и Тужилаштво за организовани криминал достављају Републичком јавном тужилаштву тромесечне извештаје о поступању у предметима за кривично дело Злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. КЗ. На основу наведених извештаја, Републичко јавно тужилаштво прати радње у предметима у вези са кривичним догађајима који су се десили након 1. марта 2018. године.

2.3.2.1. Израдити анализу усклађености нормативног окира РС са препорукама ФАТФ за вођење финансијских истрага паралелно са кривичним истрагама, на основу које ће бити израђен плански документ у области борбе против финансијског криминала.

(Веза АП за Поглавље 24, активност 6.2.5.4.).

Рок- За анализу: IV квартал 2020. године

За плански документ: IV квартал 2021. године

Активност је делимично реализована.

Формирање мултиресорне радне групе која ће извршити анализу правног оквира у области повраћаја имовине и усклађености са правним тековинама Европске уније у овој области одложена је за други квартал 2022. године. Измена/допуна нормативног оквира или спровођење других мера потребних за даље усклађивање нормативног оквира у складу са наведеном анализом такође је пролонгирана. Напомињемо да је у току израда анализе усклађености српског законодавства са правним тековинама ЕУ у области одузимања имовине, од стране експерата које је преко пројекта Амбасаде Краљевине Шведске ангажовао Савет Европе. Анализа ће бити окончана до краја другог квартала ове године и послужиће као полазна основа за рад напред наведене мултиресорне радне групе. Законодавство Републике Србије усклађено је са 40 препорука ФАТФ-а у мери у којој је то могуће. У извештају Moneyval од новембра/децембра 2021. године наведено је да је Србија постигла напредак у испуњавању препорука.

2.3.2.2. Јачање капацитета Јединице за финансијске истраге МУП-а РС, на основу резултата обављене анализе.

(Повезана активност АП за Поглавље 24, активност 6.2.5.3.)

Рок - Од II квартала 2016. године надаље

Активност се успешно реализује.

МУП: Нема реализованих пријема на одређено и неодређено време у Јединици за финансијске истраге МУП-а РС, као ни расписаних интерних и јавних конкурса за попуну радних места. Број систематизованих радних места у односу на претходни период извештавања је непромењен и износи 64 а број запослених је 63.

Полицијски службеници Јединце за финансијске истраге су у извештајном периоду присутвовали следећим семинарима:

- Вебинар на тему „Одузимање дигиталне имовине“

-У организацији Мисије ОЕБС у Србији одржан семинар на тему „Утаја пореза на додату вредност“

- У организацији UNDOC-а реализована обука на тему „Финансијске истраге и повраћај имовине за трговину људима, укључујућу и обештећење жртвама у Југоисточној Европи“.

2.3.2.3. Спровести стручну едукацију запослених са механизмима размене информација на међународном нивоу у складу са Оквирном одлуком 2006/960/PUP у циљу ефикасније заплене, одузимања и управљања имовином.

Рок - Континуирано, почев од IV квартала 2021. године

Активност се успешно реализује.

У организацији ОЕБС-а, полицијски службеници Јединце за финансијске истраге у извештајном периоду су присуствовали радионици на тему „Одузимање дигиталне имовине“.

ПА: Током извештајног периода, у фебруару месецу, реализована је једна једнодневна Презентација Приручника за одузимање имовине проистекле из кривичног дела, уз подршку Амбасаде САД и Мисије ОЕБС у Србији, за 20 учесника.

Такође, у извештајном периоду одржан је један онлајн семинар на тему: „Стандарди и пракса одузимања имовине прибављене кривичним делом", у сарадњи са AIRE центром и РАИ Секретаријатом, уз подршку владе Уједињеног Краљевства, за 56 учесника, полазника почетне обуке Правосудне академије.

2.3.2.4 Континуирани тренинг полиције, јавних тужилаца и судија за обављање финансијских истрага, праћење токова новца, проактивног поступања и посебих истражних техника.

(Повезана активност ПГ 24 активност 6.2.5.2.)

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Стање непромењено.

2.3.2.5. Омогућити међусобну повезаност база података за кривичне истраге, односно безбедан систем за електронску размену информација између јавног тужилаштава, полиције, Управе царина, Пореске управе, Агенције за борбу против корупције и других релевантних органа који располажу базама података од значаја за сузбијање корупције.

Рок - I квартал 2022. године

Активност је делимично реализована.

Представник Републичког јавног тужилаштва, члан Радне групе међудржавних и државних органа за правна и организациона питања у вези са имплементацијом НЦИС-а учествовао је на радионици о примени НЦИС-а у новембру 2021. године.

Такође, Републичко јавно тужилаштво је дефинисало врсту и обим података који ће се делити са другим државним органима који ће имати приступ НЦИС-у. Такође, дефинисан је графички кориснички интерфејс обавештајног система у складу са потребама корисника.

2.3.2.6. Донети подзаконски акт из чл. 16 ст. 4 Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције којим ће се уредити рокови, начин поступања и начин службене комуникације полиције и јавног тужилаштва у предметима организованог криминала и корупције.

(Повезана активност ПГ 24 активност 6.2.2.1.)

Рок - IV квартал 2021.године

Активност је делимично реализована.

Процес је започет одржавањем састанка између представника Министарства правде, Републичког јавног тужилаштва и Министарства унутрашњих послова крајем новембра 2021.г. ради дефинисања чланова подзаконског акта. Израда подзаконског акта је у току.

2.3.2.7. Јачање капацитета Тужилаштва за организовани криминал и посебних одељења за сузбијање корупције виших јавних тужилаштава кроз обуке о примени нових механизама прописаних Законом о организацији и надлежности државних органа за сузбијање организованог криминала, тероризма и корупције (официри за везу, ударне групе, служба финансијске форензике)

(Повезана активност ПГ 24 активност 6.2.2.3.)

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

ТОК: Представници Тужилаштва за организовани криминал (ТОК) учествовали су на низу едукативних активности и то:

- ЦЕПОЛ-овом вебинару „Јачање свести у ЕМРАСТ-у;
- Семинару на тему балистичког доказа;
- Вебинару: Представљање извештаја о илегалним финансијским токовима у региону;
- Он-лајн семинару о истрагама злоупотребе виртуелне имовине у циљу прања новца;
- Он лајн студији случаја кривичног гоњења тероризма из САД;
- Регионалној радионици о размени најбољих пракси и искустава у спречавању, откривању и кривичном гоњењу криминалитета, кријумчарења миграната и трговине људима на Западном Балкану;
- Наставку обуке за извештавање о АП за ПГ 23;
- Радионицу за израду софтвера за људске ресурсе;
- Као предавач на обуци на тему спровођења проактивне истраге превара у вези са порезом на додатну вредност (ПДВ);
- Као предавач на обуци за судије и судијске помоћнике посебних одељења за спречавање корупције Виших судова у области јавних набавки „Ефективне јавне набавке у служби економског раста“;
- Припремној обуци за сертификоване истражитеље превара (CFE)

Едукације које је прошао финансијски форензичар ТОК су представљене код активности 2.3.2.10.

У складу са новим Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције предвиђено је да координацију посебних одељења виших јавних тужилаштава за сузбијање корупције врши Тужилац за организовани криминал, који, у циљу координације рада, сазива састанке најмање једном месечно на којима учествују руководиоци Посебних одељења. Имајући у виду ограничења због пандемије Ковид-19, заменик тужиоца који је годишњим програмом рада задужен за координацију рада посебних одељења за сузбијање корупције је била у телефонској/и-мејл комуникацији на дневном нивоу са руководиоцима посебних одељења, а са сваким од њих се и појединачно састала.

ПА: Током извештајног периода, у марту месецу, реализована је једна тродневна радионица на тему: „Проактивне истраге коруптивних предмета финансијских превара и економског криминала: Преваре са поразом на додату вредност (модул 3)“, уз подршку Министарства правде САД-а (ОПДАТ) и ОЕБС-а, за укупно 24 учесника.

Такође, одржано је десет дводневних семинара међународног програма сертификација у области истраживања превара и спречавања прања новца (CFE и CAMS програми). Семинарима је присуствовао 131 учесник из редова основних и виших јавних тужилаца и њихових заменика, судијских и тужилачких помоћника и сарадника, полицијских службеника.

2.3.2.8. Израда и потписивање Споразума о сарадњи између релевантних обвезника Закона о организацији и надлежности државних органа за сузбијање организованог криминала, тероризма и корупције

Рок - I квартал 2021.године

Активност је у потпуности реализована.

Потписан је Споразум о сарадњи са Пореском управом – Пореском полицијом и Републичким фондом за пензијско и инвалидско осигурање.

Коначна верзија споразума са Управом царина је усаглашена и у току је њихово потписивање.

2.3.2.9. Израда методологије рада и формирања ударних група.

(Повезана активност ПГ 24 активност 6.2.2.5.)

Рок - I квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Методологија о раду и формирању радних група усвојена је 9. новембра 2021. године. Документ је одштампан и прослеђен надлежним државним тужилаштвима.

2.3.2.10. Јачање капацитета Службе финансијске форензике у Тужилаштву за организовани криминал и другим органима.

(Повезана активност ПГ 24 активност 6.2.2.6.)

Рок - Континуирано, почев од IV квартала 2020. године

Активност се успешно реализује.

ТОК: У Тужилаштву за организовани криминал запослен је један финансијски форензичар који је прошао одговарајуће обуке за рад на овим пословима. Други финансијски форензичар је изабран и треба да почне са радом од 1. маја 2022. године..

Финансијски форензичар је у извештајном периоду учествовала у следећим едукативним активностима:

- Вебинар на тему представљања Извештаја о илегалним финансијским токовима у региону, одржан 26.01.2022. године, у организацији регионалног ГИЗ-а

- Вебинар на тему Истраге злоупотреба виртуелне имовине у циљу прања новца, одржан 9.02.2022. године, у организацији Савета Европа

у својству предавача, у следећим обукама:

- Радионица на тему ПДВ преваре, одржана у периоду 16-18.03.2022. године у Врањачкој Бањи, у организацији ОПДАТ-а

- Обука на тему Ефективне јавне набавке у служби економског раста, одржана 22.03.2022. године у Београду, у организацији НАЛЕД-а и Шведске агенције за међународни развој и сарадњу СИДА

РЈТ: У складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији, у Тужилаштву за организовани криминал запослен је финансијски форензичар. Од 1. маја 2022. године биће ангажован још један финансијски форензичар, што значи да ће бити попуњена оба систематизована радна места у Тужилаштву за организовани криминал.

Међутим, места финансијских форензичара у Посебним одељењима за сузбијање корупције у Вишем јавном тужилаштву у Нишу, Краљеву, Новом Саду и сада у Београду су и даље упражњена. Главни разлог је недовољан број овлашћених финансијских форензичара и њихова незаинтересованост за рад у државним тужилаштвима. Активности на попуњавању радних места финансијских вештака биће настављене до њиховог ангажовања.

У циљу превазилажења овог проблема, Републичко јавно тужилаштво са Економским факултетом Универзитета у Београду, Министарством правде САД и Министарством спољних послова – ИНЛ учествује у пројекту „Јачање капацитета форензичког рачуноводства“ који има за циљ да покрене једногодишње академске студије на Економском факултету у Београду, на којима би се образовали кадрови - финансијски форензичари потребни за рад у надлежним државним тужилаштвима. Планирано је да се у школској 2022/23. години упише прва генерација ученика у капацитету од око 40 ученика, чије школовање финансира ИНЛ. Након тога, програм би се наставио на комерцијалној основи.

Представници тужилаштва учествовали су у разговорима са Економским факултетом у циљу процене потреба за финансијском форензиком у тужилаштвима. Планирано је потписивање Меморандума о сарадњи.

2.3.2.11. Усвојити нови Правилник о систематизацији радних места у ТОК и посебним одељењима за сузбијање корупције, у складу са спроведеном анализом потреба људских капацитета у ТОК-у и посебним одељењима за сузбијање корупције виших јавних тужилаштава.

(Повезана активност ПГ 24 активност 6.2.2.7.)

Рок - IV квартал 2020.године

Активност је делимично реализована.

Тужилаштво за организовани криминал је израдило Анализу организационе структуре, овлашћења, постојећих и неопходних капацитета Тужилаштва за организовани криминал

(ТОК) закључно са пресеком стања из 2020. године. Анализом је утврђено да је у циљу бржег, квалитетнијег и економичнијег тока кривичног поступка и тужилачке истраге коју води ТОК, интензивне међународне сарадње, испуњавања обавеза преузетих у вези са имплементацијом низа стратешких докумената, као и учешћа у процесу европских интеграција у области преговарачких поглавља 23 и 24, у најкраћем року неопходно у повећати број запослених у ТОК и то:

- попуњавањем предвиђеног броја запослених заменика тужиоца за организовани криминал до 25 (5 слободних места), финансијског форензичара (1 слободно радно место), дактилографа (1 слободно радно место)
- проширењем постојећег броја за послених тужилачких помоћника са 19 на 25 радних места, дактилографа/записничара за још 2 радна места, уписничара за још 2 радна места, техничара за ИТ подршку за још 1 радно место
- увођењем нових радних места за послове европских интеграција и стратешког планирања (1 радно место), преводиоца за енглески језик (1 радно место), за студијско-аналитичке послове (2 радна места), за административно техничку подршку, опште послове и људске ресурсе (1 радно место), и за унос података у апликацију за праћења предмета прања новца и предмета финансирања тероризма (1 радно место).

Ова анализа је достављена Министарству правде у циљу доношења новог Правилника о систематизацији радних места у ТОК и Кадровског плана. ТОК је 7. маја 2021. године обавештено да је 27. априла 2021. године донет Кадровски план којим је предвиђено повећање броја запослених у овом тужилаштву у складу са потребама утврђеним у оквиру поменуте анализе, а Министарство правде је 14. маја 2021. дало сагласност на нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у ТОК.

РЈТ: У току су измене и допуне Правилника о систематизацији радних места у складу са повећањем броја заменика јавних тужилаца.

МП: Правилници о систематизацији радних места у ТОК-у и посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Београду су усвојени током 2021. године док се измене и допуне Правилника о систематизацији радних места за преостала посебна одељења за сузбијање корупције Виших јавних тужилаштава очекује током 2022.године.

2.3.2.12. Попуњавање упражњених радних места сходно Правилнику о систематизацији радних места у ТОК и посебним одељењима за сузбијање корупције виших јавних тужилаштава.

(Повезана активност ПГ 24 активност 6.2.2.8.)

Рок - IV квартал 2021.године

Активност је делимично реализована.

ТОК: У извештајном периоду дошло је до повећања кадровских капацитета у Тужилаштву за организовани криминал - почео да ради још један заменик тужиоца, а изабран је финансиски форензичар који почиње да ради 1.5.2022.године, док се у циљу попуњавања преосталих упражњених радних места предузимају припремне активности.

У вези са овим треба имати у виду да тренутни смештајни капацитети ТОК нису довољни да би се извршило попуњавање свих планираних радних места. То ће у потпуности бити могуће реализовати тек након изградње нове зграде у којој ће бити смештено Тужилаштво за организовани криминал у складу са активношћу 6.2.2.14 Акционог плана за Поглавље 24.

ДВТ: На основу члана 63. став 1. Закона о јавном тужилаштву, прописано је да на предлог јавног тужиоца посебне надлежности, заменик јавног тужиоца може, уз писмену сагласност, бити упућен у јавно тужилаштво посебне надлежности, а ставом 5. да решење о упућивању доноси Републички јавни тужилац.

- У 2019. години је било упућено 2 заменика јавног тужиоца у ТОК;
- У 2020. години је било упућено 7 заменика јавног тужиоца у ТОК;
- У 2021. години је упућено 3 заменика јавног тужиоца у ТОК.
- У 2022 години упућено је 5 заменика јавног тужиоца у ТОК.

Број упућених заменика јавних тужилаца у Тужилаштво за организовани криминал је укупно 10.

РЈТ: Настављене су активности на попуњавању радних места у Посебним одељењима за сузбијање корупције. У току су безбедносне провере заменика јавних тужилаца који би били распоређени у Посебно одељење за сузбијање корупције у Новом Саду.

У извештајном периоду, заменици јавних тужилаца су распоређени у друга три Посебна одељења – 6 заменика јавних тужилаца у Београду, 4 у Нишу и 3 у Краљеву.

2.3.2.13. Израдити анализу потреба за техничком опремљеношћу у Тужилаштву за организовани криминал и посебним одељењима за сузбијање корупције виших јавних тужилаштава.

(Повезана активност ПГ 24 активност 6.2.2.9.)

Рок IV квартал 2020.године

Активност је у потпуности реализована.

Анализа потреба је урађена. На основу анализе написана је техничка спецификација опреме и расписана је јавна набавка ЈН 26/2021.

2.3.2.14. Набавити техничку опрему за ТОК и посебна одељења за сузбијање корупције виших јавних тужилаштава у складу са резултатима анализе.

(Повезана активност ПГ 24 активност 6.2.2.10.)

Рок IV квартал 2021.године

Активност је успешно реализована.

По спроведеном поступку јавне набавке Министарство правде је са најбољим изабраним понуђачем закључило уговор о купопродаји техничке опреме за потребе посебних одељења јавних тужилаштава 21.9.2021. године у вредности од 69.090.038.82 РСД са ПДВ. Уговор је реализован у потпуности. Опрема је испоручена органима у фебруару 2022.

2.3.3.1. Креирање и спровођење Програма узајамног стручног усавршавања органа који учествују у поступку приватизације и органа задужених за превенцију и кривично гоњење случајева корупције

Рок - IV квартал 2021. године

Активност је у потпуности реализована.

Урађен је курикулум обука и студија случаја са радним материјалом уз подршку ГАИ Пројекта. Саставни је део програма основне обуке, а у 4. кварталу је урађена анализа даљег унапређења пројекта.

2.3.3.2. Одржавање редовних састанака Савета за борбу против корупције са Републичким јавним тужилаштвом и Тужилаштвом за организован криминал у циљу што боље реализације препорука наведених у Извештајима Савета

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

Савет за борбу против корупције, одржао је састанак са Републичким јавним тужилаштвом дана 23.марта 2022.године, у циљу размене информација и поступањима по извештајима Савета за борбу против корупције достављеним Републичком јавном тужилаштву. Савет је договорио са Републичким јавним тужилаштвом одржавање редовних кварталних састанака у наредном периоду.

2.3.4.1. Спровести анализу студија изводљивости о успостављању јединственог електронског регистра корупт ивних кривичних дела, спроведених у оквиру ИПА 2013 „Превенција и борба против корупције“ и УСАИД ГАИ пројеката. Поступити у складу са налазима анализе у смислу најизводљивијег решења.

Рок - IV квартал 2021. године.

Активност је успешно реализована.

Анализа студија је спроведена и по основу исте је израђен софтвер који се успешно користи.

2.3.4.2. Изменити позитивне прописе како би се установила јединствена методологија прикупљања података, евидентирања и статистичког извештавања о корупативним кривичним делима

Рок - II квартал 2022. године

2.3.4.3. Успоставити јединствену евиденцију (електронски уписник) за кривична дела са корупативним елементом, у складу са законом који уређује заштиту података о личности, а која ће се убудуће користити за креирање криминалне политике.

Рок - II квартал 2022. године

2.3.5.1. Унапређење капацитета Дирекције за управљање одузетом имовином кроз обуке, нарочито у делу који се односи на управљање имовином која је одузета правним лицима.

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

У 3. и 4. кварталу 2021 године запослени у Дирекцији су похађали следеће обуке, које је организовала Правосудна академија, а у складу са уговором који смо потписали:

- „Проактивне истраге корупативних предмета, предмета финансијских превара и економског криминала: Преваре са поразом на додату вредност“ одржан 08-10.09.2021.
- „Међународна сертификација за истражитеље превара и специјалисте за борбу против прања новца“, одржан 30.09.2021.

„Презентација Приручника за одузимање имовине проистекле из кривичног дела“ одржан 16.09.2121. у Београду, 22.10.2021. у Нишу и 03.12.2021. у Новом Саду

2.3.5.2 Унапређење међународне сарадње закључивањем уговора са дирекцијама из земаља региона и ЕУ.

(Повезана активност ПГ 24, активност 6.2.6.6.)

Рок – Континуирано

Активност је делимично реализована.

Наведена процедура је у току. Припремљен је нацрт уговора о деоби имовине са иностранством који ће бити достављен као предлог основе за преговоре са заинтересованим странама. Пошто су добијени позитивни одговори понуђених страна, Влада Републике Србије је усвојила Предлог уговора и Основу за вођење преговора за закључивање уговора о деоби имовине са Краљевином Шпанијом, Црном Гором, Босном и Херцеговином и Републиком Српском. Нацрти уговора о деоби имовине до сада су

достављени наведеним земљама. Краљевина Шпанија је доставила одговор на предлог уговора и у току је усклађивање предложених текстова обе стране.

2.3.5.3 Јачање капацитета Дирекције за управљање одузетом имовином путем запошљавања нових људи у складу са Правилником о систематизацији.

Рок - IV квартал 2021. године

Активност је делимично реализована.

У Министарству правде је у току поступак измене Правилника о систематизацији који треба да пружи основ за спровођење ове активности.

2.3.7.1. Донети нове прописе и процедуре у циљу увођења контролних и надзорних механизама у складу са анализом постојећег стања (нормативног, организационог и функционалног), уочавање слабости и ризика (ниво доступности података са тачним одређењем доступности везано за време и садржај).

Рок - I квартал 2021. Године

Активност је у потпуности реализована.

Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела („Службени гласник РС“, бр. 32/13, 94/16 и 35/19), уређени су услови, поступак и органи надлежни за откривање, одузимање и управљање имовином физичких и правних лица проистеклом из кривичног дела. Чланом 2. прописана су кривична дела на која се овај закон односи, између осталих и на тзв. „корупти вна“ кривична дела. У складу са поменутим законом у МУП-у је формирана организациона јединица надлежна за финансијску истрагу као специјализована организациона јединица Министарства унутрашњих послова која открива имовину проистеклу из кривичногдела и врши друге послове, у складу са овим законом. У МУП-у је, у складу са овим законом, образована и Канцеларија за повраћај имовине (AssetRecoveryOffice) која обрађује примљене и послате захтеве у оквиру међународне сарадње, за откривање и идентификовање имовине проистекле из кривичног дела, са циљем њеног привременог или трајног одузимања. Јединица врши послове по службеној дужности или по одлуци јавног тужиоца или суда.

Одељење за борбу против корупције формирано је на основу Закона о организацији и надлежности државних органа у борби против организованог криминала, тероризма и корупције. Одељење своје активности спроводи у координацији са четири посебна одељења за сузбијање корупције у оквиру Виших јавних тужилаштава у Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву. Полицијски службеници Одељења поступају по налозима надлежних тужилаштава и примењују процедуре прописане ЗКП.

Када се ради о спречавању цурења информација у вези са истрагама свих кривичних дела, а не само корупти вних, чланом 7. Кодекса полицијске етике („Службени гласник РС“, број 17/17) прописана је заштита службених података, према којој полицијски службеници не откривају и не користе неовлашћено податке до којих су дошли у служби или поводом вршења службе, а нарочито оне који би могли угрозити ток законитог поступка, односно

права трећих лица. Поштовање Кодекса. Чланом 12. Кодекса предвиђено је да понашање супротно одредбама Кодекса представља понашање које штети угледу Министарства унутрашњих послова и полицијске професије. Законом о полицији („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 24/18 и 87/18) је као тешка повреда службене дужности предвиђено понашање које штети угледу Министарства, па се у дисциплинском поступку утврђује дисциплинска одговорност полицијског службеника за предметну повреду службене дужности.

2.3.7.2. Образовати Радну групу у Министарству правде за разматрање иницијатива Републичког јавног тужилаштва за измене и допуне Законика о кривичном поступку (засноване на Анализи нормативног, организационог и функционалног оквира - мере за спречавање цурења информација и репресивне мере за сузбијање неовлашћене комуникације података који се односе на кривични поступак), Кривичног законика и Закона о јавном тужилаштву (засноване на Анализи законодавног оквира који се односи на кривичну, дисциплинску и друге врсте одговорности у вези са неовлаштеним саопштавањем информација). Поступити у складу са закључцима радне групе.

(веза са активношћу 2.2.10.23.)

Рок - За образовање Радне групе: I квартал 2021. године

За измене и допуне: до IV квартала 2022. године

Активност се успешно реализује.

Решењем министра правде број: 119-01-126/2021-05 од 12. маја 2021. године формирана је Радна група за анализу кривичног поступка у циљу идентификовања и отклањања његових слабости и недостатака и израду радног текста Закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку на основу резултата анализе.

Решењем министра правде број: 119-01-125/2021-05 од 12. маја 2021. године, формирана је Радна група за анализу ефективности кривичноправног система која се заснива на окончаним случајевима у циљу идентификовања и отклањања његових слабости и недостатака и израду радног текста Закона о изменама и допунама Кривичног законика на основу резултата анализе.

Измене Закона о јавном тужилаштву уследиће након усвајања Уставних амандмана.

2.3.7.3. Повећати ниво ИТ заштите стварањем тзв. система раног упозорења и аларм система.

Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

МУП: У току првог квартала 2022. године у оквиру ЦЕРТ-а Министарства унутрашњих послова активности су се одвијале у складу са надлежностима и нормативним оквиром из

домена информационе безбедности и то: Мониторинг ИКТ система Министарства унутрашњих послова.

2.3.7.4. Праћење санкционисања кршења прописа за спречавање одавања поверљивих информација уз припремљену анализу примене прописа и препоруке.
Рок – Континуирано

Активност се успешно реализује.

МУП: У Дирекцији полиције, Управи криминалистичке полиције, Служби за борбу против тероризма и у Управи за управне послове у току су по 1 (један) дисциплински поступак за повреду службене дужности из члана 207. став 1. тачка 10. Закона о полицији.

По један дисциплински поступак се води по наведеном основу у Полицијској управи за град Београд, у Полицијској управи Зајечар, Краљево, Нови Сад, Врање и Ниш.

У овом кварталу окончан је један дисциплински поступак по наведеном основу у Полицијској управи у Лесковцу и изречена је мера новчана казна у висини од 20% од плате у трајању од два месеца.

Републичком јавном тужилаштву није пријављено никакво кршење прописа који спречавају одавање поверљивих података.

Основна права

3.1. ЗАБРАНА ТОРТУРЕ НЕХУМАНОГ ИЛИ ПОНИЖАВАЈУЋЕГ ТРЕТМАНА И КАЖЊАВАЊА

3.1.1.1. Увести систем обавезне едукације ново-запослених полицијских службеника и континуирана едукација полицијских службеника везано за поступање према доведеним и задржаним лицима у складу са међународним стандардима у области људских права професионалне етике и рада у високоризичним ситуацијама.
Рок: Континуирано
Активност се успешно реализује. Новозапослени полицијски службеници заснивају радни однос у Министарству унутрашњих послова на одређено време у својству полицијског службеника-приправника. Полицијски службеник - приправник дужан је да реализује обуку, која обухвата и поступање према доведеним и задржаним лицима, а која је услов за пријаву стручног испита. Полицијски службеници који положе са успехом стручни испит пред Комисијом Министарства унутрашњих послова добијају статус полицијског службеника.

Министарство унутрашњих послова едукацију за полицијске службенике везано за поступање према доведеним и задржаним лицима спроводи континуирано у складу са

Програмом стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова.

Имајући у виду да је Програм стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину донет 01.03.2022. године, организационе јединице министарства нису биле у могућности да приступе организацији и реализацији конкретних обука у извештајном периоду. У складу са одредбама поменутог Програма, током другог квартала 2022. године обуке ће бити реализоване.

У претходним извештајним периодима обавезна настава на тему „Заштита људских права лица лишених слободе и полицијских службеника“ из наставне области „Примена полицијских овлашћења“, предвиђена Програмом стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2021. годину 01 број 1621/21, реализована је за 21.600 полицијских службеника из Специјалне антитерористичке јединице, Жандармерије, Полицијске управе за град Београд и свих подручних полицијских управа (осим Подручне полицијске управе Панчево која се изјаснила да наставу није реализовала обзиром на епидемиолошке мере у вези COVID – 19).

3.1.1.2. У складу са новим нормативним оквиром, Регистар који садржи податке о свим аспектима полицијског притвора успоставити у свим просторијама за задржавање.
Рок: До IV квартала 2020.
Активност је делимично реализована У складу са тачком 52. Упутства о јединственом начину вођења евиденције примењених овлашћења од 04.11.2021. године, о задржавању лица формира се предмет који садржи списе у вези задржавања лица (решење или наредба о задржавању лица, записник о задржавању лица, потврду о привремено одузетим и враћеним предметима, права доведеног или задржаног лица и друге списе) и предмет се налази у дежурној служби организационе јединице у којој се спроводи задржавање.
Упутством прописано је и вођење евиденције о примењеним овлашћењима Довођење и Задржавање која се води централизовано електронски у програмском систему и део је Јединственог информационог система Министарства (ЈИС).

Евиденција примењених овлашћења Довођење и Задржавање води се у апликацији „Доведена и задржана лица“, која је у употреби од 01.01.2013.године.

Пре ступања на снагу поменутог Упутства, формирање предмета о задржавању лица било је прописано на истоветан начин тачком 33. Упутства о јединственом начину вођења евиденције примењених овлашћења, од 22.10.2019. године. Осим наведеног, чланом 38. став 1 Правилника о полицијским овлашћењима ("Сл. гласник РС", бр. 41/2019) прописано је да полицијски службеник сачињава записник о задржавању лица који садржи податке прописане у чл. 111. овог правилника:

- Личне податке задржаног лица (име, презиме, адресу, јединствени матични број грађана);

- Време почетка задржавања;

- Правни основ за задржавање;

- Податке о начину упознавања лица за разлозима задржавања и његовим правима;

- Податке о оствареним правима задржаног лица;

-Податке о обавештавању чланова породице, других лица и надлежних органа о задржавању лица;

- Податке о довођењу задржаног лица надлежном органу;

- Податке о видљивим телесним повредама, другим сазнањима о здравственом стању и пруженој медицинској помоћи задржаном лицу;

- Податке о привремено одузетим предметима погодним за напад, повређивање или самоповређивање;

- Податке о времену и разлозима напуштања и повратка лица у просторије за задржавање;

- Време престанка задржавања;

- Потпис задржаног лица и полицијског службеника који спроводи задржавање.

3.1.1.3. Изградња, адаптација и опремање просторија за задржавање у складу са препорукама Европског комитета за превенцију тортуре и нехуманог или понижавајућег третмана и кажњавања и извештајима Националног механизма за превенцију тортуре (Заштитник грађана),у складу са идентификованим потребама у анализи постојећег стања просторија за задржавање у свим подручним полицијским управама и планираном динамиком

Рок: Континуирано, почев од IV квартала 2015.

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду први квартал 2022. године нема нових информација.

У Министарству унутрашњих послова у употреби је 222 просторија за задржавање лица, капацитета за 326 лица. Од тог броја 139 просторија капацитета за 231 лице је у складу са стандардима Европског комитета за спречавање мучења, нечовечних или понижавајућих казни или поступака и Правилником о условима које треба да испуњавају просторије за задржавање ("сл. гласник РС", број 34/2018), док је потребна адаптација још 83 просторија за задржавање које су у употреби.

Од 139 просторија које су у складу са стандардима Европског комитета за спречавање мучења, нечовечних или понижавајућих казни или поступака и Правилником о условима које треба да испуњавају просторије за задржавање, 63 је адаптирано средствима пројекта финансираног од стране Краљевине Норвешке.

Имајући у виду да је у четвртом кварталу 2021. године завршена реализација пројекат „Норвешки позив – 2018“, Управа полиције је приликом израде Предлога финансијског плана и Плана набавки Министарства унутрашњих послова за 2022. годину, доставила Дирекцији полиције предлог за планирање средстава за адаптацију - изградњу 8 просторија за задржавање у 6 полицијских управа: ПУ Нови Сад, ПУ Смедерево, ПУ Пожаревац, ПУ Краљево, ПУ Врање и ПУ Панчево.

3.1.1.4 Унапређење полицијског поступања у области превенције тортуре кроз:
-обуку чланова комисије Министарства унутрашњих послова за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре у циљу ефикаснијег обављања њихових дужности;
-обуку руководилаца притворских јединица у циљу ефикасније контроле поступања;
-обуку полицијских службеника запослених у полицијским станицама у циљу елиминације свих недозвољених поступања
-вршење ненајављених контрола притворских јединица у циљу контроле спровођења препорука Национално гмеханизма за превенцију тортуре;

Рок: Континуирано, почев од IV квартала 2018.
Активност се успешно реализује. У складу са Програмом стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2021. годину, у оквиру обавезне наставе из наставне области „Теоријска настава“ реализована је тема „Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре“ коју је у III кварталу 2021. године похађало 6.807 полицијских службеника. Осим наведене, реализована је и тема „Полицијска овлашћења“ коју је у извештајном периоду похађало 6.919 полицијских службеника. Ови видови наставе реализовани су путем модела учења на даљину, на платформи *е* – учионица Министарства унутрашњих послова.

Након стварања повољних епидемиолошких прилика, а у оквиру поступања по препоруци Заштитника грађана датој приликом посета Полицијској управи за град Београд и подручним полицијским управама током 2020. године „*да Министарство унутрашњих послова реализује одговарајуће обуке о техникама саслушања приликом испитивања осумњичених“,* Центар за полицијску обуку Сектора за људске ресурсе организовао је у III кварталу 2021. године семинар „“PEACE“ модел за обављање службеног разговора“ које су Полицијска управа за град Београд и подручне полицијске управе (осим Подручних полицијских управа у Кикинди, Суботици и Смедереву) реализовале за укупно 4.323 полицијска службеника.

У складу са Програмом стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2021. годину, у оквиру обавезне наставе из наставне области „Теоријска настава“ реализована је тема „Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре“ коју је у IV кварталу 2021. године похађао 871 полицијски службеник. Осим наведене, реализована је и тема „Полицијска овлашћења“

коју је у извештајном периоду похађало 873 полицијска службеника. Ови видови наставе реализовани су путем модела учења на даљину, на платформи *е* – учионица Министарства унутрашњих послова.

У IV кварталу 2021. године није спровођена обука чланова Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре.

Управа полиције у сарадњи са Комисијом за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, је у IV кварталу 2021. године извршила контролу поступања полицијских службеника у примени полицијског овлашћења „довођење“ и „задржавање“ у две полицијске управе (Суботица и Бор).

У **првом кварталу 2022. године** у складу са Програмом стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину, у оквиру обавезне наставе из наставне области „Теоријска настава“ реализована је тема „Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре“ коју је у извештајном периоду похађао 2871 полицијски службеник. Осим наведене, реализована је и тема „Полицијска овлашћења“ коју је у извештајном периоду похађало 2699 полицијских службеника.

Управа полиције у сарадњи са Комисијом за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, у извештајном периоду извршила је обилазак просторија за задржавање и контролу поступања полицијских службеника у примени полицијског овлашћења довођење и задржавање у шест полицијских управе, и то: ПУ Зајечар, ПУ Зрењанин, ПУ Пожаревац, ПУ Чачак, ПУ Врање и ПУ Ниш, којом приликом је поред одељења полиције и полицијских испостава у седишту полицијских управа, извршена контрола и пет полицијских станица.

3.1.1.5. Унапредити сарадњу са Националним механизмом за превенцију тортуре (Заштитником грађана) кроз одржавање редовних састанака и извештавање о поступању по препорукама Националног механизма за превенцију тортуре (Заштитника грађана).

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује.

У прва три квартала у 2021. години <u>НМП</u> је одржао три састанка са представницима Министарства унутрашњих послова. НПМ је у истом периоду Министарству унутрашњих послова упутио 56 препорука. Рачунајући и препоруке упућене раније које су доспеле на извршење[1] 2021. години, Министарство унутрашњих послова је поступило по 77 од 78 доспелих препорука (98,72%).

У **четвртом кварталу 2021. године** Заштитник грађана у својству НПМ одржао је један састанак са представницима Министарства унутрашњих послова. У истом периоду НПМ је упутио 28 препорука Министарству унутрашњих послова. Рачунајући и препоруке

[1] У питању су препоруке којима је истекао рок за поступање.

упућене раније које су доспеле на извршење у извештајном периоду, Министарство унутрашњих послова је поступило по 29 од 30 доспелих препорука (96,67%).

У **првом кварталу 2022. године** НПМ је упутио 34 препорука Министарству унутрашњих послова. Рачунајући и препоруке упућене раније које су доспеле на извршење у извештајном периоду, Министарство унутрашњих послова је поступило по 29 од 30 доспелих препорука (96,67%). У извештајном периоду НПМ није одржао ниједан састанак са представницима Министарства унутрашњих послова.

Од проглашења пандемије вируса COVID-19, **Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре** је у непосредном контакту са Заштитником грађана који у оквиру Националног механизма за превенцију тортуре спроводи надзор над радом МУП-а. Такође, у складу са препоруком Заштитника грађана настављен је рад на унапређењу евиденције "Доведена и задржана лица", где је сачињен предлог за унапређење апликације "Доведена и задржана лица", који је прослеђен Сектору за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије ради имплементирања у апликацију.

Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре од Сектора унутрашње контроле, Дирекције полиције и Подручних полицијских управа запримила је у периоду јул-септембар 2021. године 57 предмета који се односе на пријаве грађана за злостављања од стране полицијских службеника. Извршеном анализом установљено је да је у сваком појединачном предмету поступљено у складу са Методологијом за спровођење истраге у случајевима злостављања.

У **III кварталу 2021. године** настављено је поступање по предмету Заштитника грађана у вези препорука датих у погледу допуне Споразума о сарадњи између Министарства правде и МУП-а који се односи на задржавање лица од стране полиције до 48 часова у просторијама Завода за извршење кривичних санкција, у вези чега је сачињен анекс Споразума о сарадњи који ће бити предмет разматрања на састанку представника два Министарства.

У III кварталу 2021. године Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре давала је мишљење на извештаје Заштитника грађана о посетама Регионалном центру граничне полиције према Р. Хрватској и ПС Шид, ПУ Шабац (ПС Богатићи и ПС Владимирци), ПУ Крушевац (ПС Ћићевац), ПУ Ниш (седиште ПУ, ПС Мерошина, ПС Ражањ, ПИ Медијана, ПИ Палилула, СПИ Ниш), ПУ Лесковац и ПУ Нови пазар, мишљење у вези достављеног извештаја заштитника грађана о раду НПМ за 2020. годину, као и мишљење у вези препорука датих након посете ПУ за град Београд а односе се на опремање просторија за саслушање лица аудио и видео опремом, простора за складиштење привремено одузетих предмета, обуке полицијских службеника.

У **IV кварталу 2021. године**, Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, запримила је од Сектора унутрашње контроле, Дирекције полиције и подручних полицијских управа 61 предмет у вези пријава грађана за злостављања од стране полицијских службеника. Извршеном анализом установљено је да је у сваком појединачном предмету поступљено у складу са Методологијом за спровођење истраге у случајевима злостављања.

У складу са препоруком Заштитника грађана, 24.03.2021 године, да „**Министарство унутрашњих послова** организује и спроведе обуке за полицијске службенике Полицијске управе за град Београд о поступању полицијских службеника по пријему навода грађана да су били изложени недозвољеном поступању при примени полицијских овлашћења, а посебно о поступању по пријему обавештења од стране здравствене установе да се у истој налази лице којем су констатоване повреде за које наводи да су му нанете од стране полицијских службеника, као и по пријему навода о извршеном кривичном делу од стране полицијских службеника за које се гоњење предузима по службеној дужности“, спроведене су следеће активности у **IV кварталу 2021. године**:

- У наставној области „Теоријска настава“ предвиђене обавезне теме „Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре“, „Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица“ и „Полицијска овлашћења“, које су обавезне за све полицијске службенике (у статусу овлашћеног службеног лица). Наведене теме обавезне наставе у извештајном периоду 2021. године похађао је 4721 полицијски службеник Полицијске управе за град Београд;
- У истој наставној области дефинисани су и тематски садржаји факултативне наставе за полицијске службенике полиције опште надлежности, конкретно „Обављање послова сталног дежурства“ и „Поступак полицијских службеника приликом довођења лица“. Током извештајног периода 2021. године Полицијска управа за град Београд није реализовала наведене тематске садржаје факултативне наставе;
- У оквиру наставне области „Примена полицијских овлашћења“ предвиђена обавезна настава на тему „Заштита људских права лица лишених слободе и полицијских службеника“, која је намењена свим полицијским службеницима (у статусу овлашћеног службеног лица) у Полицијској управи за град Београд и подручним полицијским управама. Наставу из наведене теме, у извештајном периоду 2021. године похађало је 4562 полицијска службеника Полицијске управе за град Београд;
- У оквиру додатне обуке предвиђени семинари „Примена полицијских овлашћења у циљу заштите људских права лица лишених слободе и полицијских службеника“ и „“PEACE“ – модел за обављање службеног разговора“. Наведени семинари су намењени свим полицијским службеницима (у статусу овлашћеног службеног лица) у Полицијској управи за град Београд и подручним полицијским управама. Семинар „“PEACE“ – модел за обављање службеног разговора“ током извештајног

дела 2021. године похађало је 393 полицијска службеника Полицијске управе за град Београд.

Семинар „Примена полицијских овлашћења у циљу заштите људских права лица лишених слободе и полицијских службеника“ није похађао нити један полицијски службеник Полицијске управе за град Београд;

- У оквиру „Проблемске наставе“ све организационе јединице Министарства унутрашњих послова могу, сходно утврђеној образовној потреби, обиму и карактеру, самостално реализовати проблемску наставу.Током извештајног периода 2021. године Полицијска управа за град Београд није реализовала проблемску наставу.

Осим наведеног, поводом обележавања десетогодишњице рада Националног механизма за првенцију тортуре, на молбу Заштитника грађана, 21.12.2021. године, као представник МУП-а РС између осталих и начелник Одељења за контролу рада полиције који је уједно и председник Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, дао је интервју у вези досадашње сарадње који ће бити коришћен за израду филма поводом десет година рада, а који је представљен 28.12.2021. године, на пријему поводом обележавања годишњице.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** поводом извештаја Заштитника грађана, од 20.01.2022. године, који је сачињен приликом обављања послова Националног механизма за превенцију тортуре, односно надзора над принудним удаљењем странаца у периоду јул – децембар 2021. године, где је у тачки 2.4. констатовао *„Национални механизам за превенцију тортуре би желео да од Министарства унутрашњих послова добије више информација о обукама полицијских службеника Прихватилишта за странце о поступању према малолетним лицима“,* дато је изјашњење да, у складу са Споразумом о сарадњи у области обуке и стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за примену Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица, обуку полицијских службеника за примену Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица реализује Правосудна академија. Током извештајног периода није било реализације наведеног семинара.

Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре од Сектора унутрашње контроле, Дирекције полиције и Подручних полицијских управа запримила је у периоду јануар-март 2022. године, 59 предмета на упознавање, који се односе на пријаве грађана за злостављања од стране полицијских службеника. Извршеном анализом установљено је да је у сваком појединачном предмету поступљено у складу са Методологијом за спровођење истраге у случајевима злостављања.

У извештајном периоду Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре давала је мишљење на извештаје организационих јединица Министарства унутрашњих послова о поступању по препорукама Заштитника грађана датих у извештајима о посетама ПУ за град Београд (ПС Сопот, ПС Младеновац, ПС Сурчин, ПС Лазаревац и ПС Барајево), ПУ Зајечар (седиште полицијске управе), ПУ Прокупље (седиште полицијске управе), ПУ Суботица (седиште полицијске управе, ПС

Бачка Паланка, ПС Мали Иђош), ПУ Бор (седиште полицијске управе, ПС Неготин и СПИ Неготин) и организационим јединицама Управе граничне полиције (Прихватилиште за странце у Падинској скели, СГП Београд, СГП Сремска Рача и СГП Прешево).

Такође, у три случаја (ПУ у Зајечару, ПУ у Новом Саду и ПУ за град Београд), Комисија је дала предлог Дирекцији полиције да полицијске управе предузму додатне мере и радње у циљу провере доследног спровођења препорука Заштитника грађана.

Осим наведеног, Комисија је у три случаја давала и мишљења у вези предмета Заштитника грађана који се односе на проверу законитог поступања полицијских службеника по пријавама грађана (ПУ за град Београд/ПС Савски венац по пријави М. С, ПУ Нови Сад/ПИ Стари град по пријави Л.Д. и ПУ Шабац по пријави Д.С. и В.Т.).

3.1.1.6. Интензивирање сарадње Министарства унутрашњих послова са државним органима, националним механизмом за превенцију тортуре и организацијама цивилног друштва у области превенције тортуре, кроз:
- организовање радионица и дискусија о забрани тортуре у полицији, непрофесионалном понашању полицијских службеника и поштовању права доведених и задржаних лица;
- успостављање праксе министарства унутрашњих послова да писаним путем извештава о предузетим мерама у складу са препорукама организација цивилног друштва;
-подизање свести о превенцији тортуре у полицији међу полицијским службеницима и информисање јавности о правима доведених и задржаних лица
Рок: Континуирано, почев од I квартала 2019.

Активност је делимично реализована

У погледу организовања дискусија о забрани тортуре у полицији, непрофесионалном понашању полицијских службеника и поштовању права доведених и задржаних лица.
Спроводећи активности из своје надлежности, Европски комитет за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (у даљем тексту: Европски комитет), боравио је у редовној надзорној посети Републици Србији од 09. до 19.03.2021. године. Након реализације ове посете Европски комитет је Министарству унутрашњих послова доставио Извештај са препорукама CPT (2021) 36 од 22.07.2021. године.

У тачки 2. наведеног извештаја, Европски комитет је Министарству унутрашњих послова дао препоруку да *„за потребе руководилаца, развије и реализује адекватан облик обуке о примени полицијских овлашћења са акцентом на теоријске и практичне аспекте спречавања злостављања на основу постојећих европских стандарда“.*
Поступајући по датој препоруци, Центар за полицијску обуку Сектора за људске ресурсе израдио је проблемску наставу „Теоријски и практични аспекти спречавања злостављања

на основу постојећих европских стандарда“ и заједно са Комисијом за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре и Управом полиције дефинисао методологију извођења наставе.
Након тога, Центар за полицијску обуку је организовао и 25.10.2021. године реализовао наведену проблемску наставу за 36 полицијских службеника из Полицијске управе за град Београд, подручних полицијских управа и организационих јединица у седишту Дирекције полиције који су након тога, у својим организационим јединицама, реализовали поменуту проблемску наставу за укупно 1.527 руководилаца (подаци су за све осим Управе криминалистичке полиције која до 04.01.2022. године није известила о реализацији). Уједно се указује да ће и Програмом стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину бити предвиђена реализација наведене проблемске наставе.

У организацији Управе полиције и Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре дана 20.10.2021. године одржан је припремни састанак са представницима Центра за полицијску обуку, а дана 25.10.2021. године у ПУ за град Београд реализована је обука којој су присуствовали официри за контролу рада полиције из свих ПУ, где је од стране официра Одељења за контролу рада полиције у Управи полиције реализована предавања на теме: „Права доведеног и задржаног лица“, „Пружање лекарске помоћи доведеним и задржаним лицима“, „Евидентирање активности о довођењу и задржавању лица“ и „Складиштење привремено одузетих предмета који потичу из кривичног дела и/или прекршаја“.

У **<u>првом кварталу 2022. године</u>** Програмом стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину предвиђена је реализација проблемске наставе „Теоријски и практични аспекти спречавања злостављања на основу постојећих европских стандарда“. У извештајном периоду није било реализације наведене проблемске наставе.

У оквиру пројекта Савета Европе „Јачање заштите људских права лица лишених слободе и осуђених лица у Србији“, 10. фебруара 2022. године одржан је трећи састанак Управног одбора корисника пројекта „Јачање заштите људских права лица лишених слободе и осуђених лица у Србији“.

Дана 21.02.2022. године представници Министарства унутрашњих послова и национални пројектни координатор Савета Европе, а у оквиру пројекта „Јачање заштите људских права лица лишених слободе и лица осуђених у Србији – фаза II“, учествовали су на састанку на коме је разматрано дефинисање, улога и евентуално увођење притворског полицијског службеника у циљу унапређења система притвора.

Дана 25.02.2022. године представник Министарства унутрашњих послова, учествовао је на састанку у организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог

поводом Одлуке Комитета против тортуре G/SO 229/31 SRB (9) од 1. децембра 2021. године донете у предмету против Републике Србије.

У погледу подизање свести о превенцији тортуре у полицији међу полицијским службеницима и информисање јавности о правима доведених и задржаних лица.

Током августа 2021. године одржан је састанак поводом Извештаја Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања у коме је дата препорука да се за потребе руководилаца организационих јединица у МУП-а, развије и реализује адекватан облик обуке о примени полицијских овлашћења.

С тим у вези, Центар за полицијску обуку сачинио је план обуке за руководиоце организационих јединица, на тему спречавања злостављања, мучења и нечовечног поступања од стране полицијских службеника. У току марта 2021. године, у оквиру пројекта „Јачање заштите људских права лица лишених слободе и осуђених лица у Србији – Фаза 2“, од стране Управе полиције заједно са Комисијом за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, образована је Радна група за израду Приручника о обављању информативног разговора са категоријама осумњичених, оштећених, сведока и лица са менталним сметњама и Радна група за увођење тзв. „притворског полицијског службеника“. У оквиру истог пројекта одржана су два састанака Радне групе за дефинисање функције притворског надзорника и унапређења система притвора.

У оквиру истог пројекта, сходно препорукама Заштитника грађана, Управа полиције и Комисија у сарадњи са експертима Савета Европе, између осталог предузима активности на унапређењу електронске евиденције за доведена и задржана лица и унапређење поступања полицијских службеника у примени полицијских овлашћења довођење и задржавање. С тим у вези, у току септембра и октобра 2021. године, од стране Управе полиције и Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, извршено је превођење и објављивање на ЈИС-у МУП-а Р. Србије, образаца „Права доведеног лица“ и „Права задржаног лица“, прописаних у чл. 85. и 87. Закона о полицији и у чл. 19. и 29. Правилника о полицијским овлашћењима на енглески језик и језике националних мањина у Републици Србији (мађарски, румунски, ромски и албански језик), као и анализа „Електронске евиденције доведених и задржаних лица“, након чега су дати предлози за унапређење евиденције. Предлози су достављени САТИТ-у ради предузимања мера на инплементацији предложених измена на ЈИС-у МУП-а Р. Србије.

Дана 02.12.2021. године у Београду узето је учешће на шестом састанку Управног одбора, а у оквиру поменутог пројекта.

Такође, у вези опремања просторија намењених за саслушање лица одговарајућом техничком аудио и видео опремом за снимање саслушања, Управа криминалистичке полиције је на сугестију Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, израдила план опремања просторија у полицијским управама

и полицијским станицама, техничком опремом за аудио и видео снимање, које ће се користити у сврху саслушања лица, са листом приоритета за опремање 33 просторија за саслушање у 2021. години. План је достављен Сектору за материјално-финансијске послове који је у извештајном периоду отпочео са реализацијом плана опремања просторија у полицијским управама.

Дана 22.10, 02.11. и 08.11.2021. године, у просторијама Дирекције полиције, одржани су припремни састанци делегације РС, која ће представљати Трећи периодични извештај РС о примени УН конвенције против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака, у Женеви. У периоду од 22.11. до 25.11.2021. године, представник Управе полиције присуствовао је 72. заседању Комитета против тортуре у Женеви, Р. Швајцарска, у својству члана државне делегације Републике Србије, у циљу представљања III периодичног извештаја Републике Србије о примени УН Конвенције против тортуре и других сурових, нељудских и понижавајућих казни и поступака.

У **<u>првом кварталу 2022. године</u>** у циљу подизања свести о превенцији тортуре у полицији, на предлог Управе полиције и Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре, Дирекција полиције је организационим јединицама у седишту доставила Извештај Европског комитета за спречавање мучења ЦПТ о периодичној посети Републици Србији у периоду од 9. до 19. марта 2021. године, ради информисања и даљег поступања у складу са препорукама наведеним у извештају

3.1.1.7. Систематски обезбедити лицима која су задржана од стране полиције по било ком основу, обавештење које садржи стандардне и свеобухватне информације ("писмо о правима"), које јасно дефинишу сва права која им припадају (укључујући и право на приступ лекару):
-на српском језику
-на језицима националних мањина,
-на другом језику који задржано лице може да разуме,
у складу са изменама и допунама ЗКП којима се вршиу склађивање са *acquis* у области процесних гаранција.
Рок: Континуирано, почев од усвајања измена и допуна ЗКП
Активност се успешно реализује. Обрасци „писмо о правима" доведеног лица сходно чл. 85. Закона о полицији и чл. 19. Правилника о полицијским овлашћењима, образац права задржаног лица сходно чл. 87. Закона о полицији и чл. 29. Правилника о полицијским овлашћењима, као и образац права задржаног лица у складу са чл. 294. Законика о кривичном поступку, постављени у апликацији „Евиденција доведених и задржаних лица", која се води на ЈИС-у МУП-а РС, ради једнобразног поступања полицијских службеника према доведеним и задржаним лицима.

Такође, у наведену апликацију постављено је и Обавештење о правима малолетног лица у предистражном поступку (образац бр. 1) као и Обавештење о правима малолетног лица у

прекршајном поступку (образац бр. 2) у складу са Правилником о начину и условима примене полицијских овлашћења према малолетним лицима, на српском језику ћирилично и латинично писмо, као и енглеском језику.

Осим наведеног, у ранијем периоду, права доведених и права задржаних лица у складу са Правилником о полицијским овлашћењима преведена су на енглески, мађарски, румунски, ромски и албански језик, након чега су истакнута у апликацији „Доведена и задржана лица“ и доступна су свим полицијским службеницима ради штампања у уручења доведеним и задржаним лицима.

Осим у апликацији „Евиденција доведених и задржаних лица“, примери образаца задржаних лица на енглеском, албанском, мађарском, ромском и румунском језику истакнути су у роли „Документа“, на интранет сајту Министарства унутрашњих послова у делу који се односи на рад Комисије за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре.

У складу са Програмом стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину, у оквиру обавезне наставе из наставне области „Теоријска настава“ реализована је тема „Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре“ коју је у извештајном периоду похађао 2871 полицијски службеник. Осим наведене, реализована је и тема „Полицијска овлашћења“ коју је у извештајном периоду похађало 2699 полицијских службеника.

3.1.1.8. Спровођење обуке за истрагу случајева злостављања и мучења у циљу спровођења ефикасних истрага о наводима злостављања и мучења од стране полиције или других државних органа у складу са новом методологијом истраге.

Рок: Континуирано, до IV квартала 2020.

Активност се успешно реализује. Континуирана активност, која се наставља и у 2022. години у складу са програмом почетне и сталне обуке Правосудне академије. Републичко јавно тужилаштво у сарадњи са Правосудном академијом и Мисијом ОЕБС у Србији планира наставак обука током другог квартала 2022. године.

3.1.1.9. Изградња новог објекта у циљу унапређења животних услова у затвору у Крагујевцу

Рок: Завршетак радова 2021.

Активност се успешно реализује. Радови на изградњи затвора у Крагујевцу, за смештај 500 лица лишених слободе, одвијају се у складу са планираном динамиком.

3.1.1.10. Реконструкција постојећих смештајних капацитета завода у складу са европским стандардима и њихово уподобљавање постојећим стандардима, и то: -

Окружни затвор Београд - КПЗ Забела - КПЗ за жене Пожаревац - КПЗ у Сремској Митровици - Окружни затвор у Лесковцу

Рок: До краја 2021.

Активност се успешно реализује. Завршена је изградња новог павиљона у Окружном затвору у Лесковцу за смештај 200 осуђених лица, у мају 2020. године. У 2021. години у КПЗ у Сремској Митровици завршена је изградња павиљона за смештај 320 осуђених лица. У КПЗ за жене у Пожаревцу добијена је грађевинска дозвола за рушење постојећег и изградњу новог објекта затвореног одељења за смештај 300 осуђеница.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** у КПЗ у Пожаревцу-Забели завршена је израда главног пројекта за изградњу два павиљона за смештај осуђених лица. У току су радови на реконструкцији два притворска блока у Окружном затвору у Београду.

3.1.1.11. Спровођење обуке запослених за примену специјализованих програма третмана за осуђена лица и осетљиве категорије осуђених лица (малолетнике, ментално оболела лица, зависници, жене, особе са посебним потребама, стара лица) у циљу њихове успешне реинтеграције.

Рок: До краја 2020.

Активност се успешно реализује. У оквиру пројекта Савета Европе, који финансира ЕУ „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku“ у делу „Јачање заштите људских права лица лишених слободе“ спроведена је обука 20 запослених у служби за третман за примену пет специјализованих програма третмана.

У оквиру пројекта „Унапређење капацитета затворске управе у области алтернативних санкција, постпеналне и здравствене заштите“ који финансира ЕУ, у делу унапређење здравствене заштите спроведена је обука за здравствене раднике у заводима за примену нових програма за смањење штете и превенцију болести које се преносе путем крви.

3.1.1.12 - Континуирана примена одредаба Правилника о ближим условима за примену физичког спутавања и изолације лица са менталним сметњама која се налазе на лечењу у психијатријским установама и контрола примене

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У I кварталу 2022. године није било нових информација. У III и IV кварталу 2021. године здравственој инспекцији није поднета ниједна пријава у вези са физичким спутавањем и изолацијом лица са менталним сметњама која се налазе на лечењу у психијатријским установама.

Планом инспекцијског надзора Одељења здравствене инспекције за 2021. годину планиран је надзор над спровођењем Закона о заштити лица са менталним сметњама („Сл. гласник РС“, број 45/13) и Правилника о ближим условима за примену физичког спутавања и изолације лица са менталним сметњама која се налазе на лечењу у

психијатријским установама („Сл. гласник РС“, број 94/13) у психијатријским установама и стационарним здравственим установама у јавној и приватној својини у којима се обавља болничко лечење лица са менталним сметњама.

У складу са Планом инспекцијског надзора за 2021. годину, у 2021. години извршен је редован инспекцијски надзор у 50 психијатријских установа. Том приликом утврђене су 3 неправилности у вези примене физичког спутавања и изолације лица са менталним сметњама у психијатријским установама и изречене 3 мере за отклањање утврђених неправилности.
У извештајном периоду IV квартал 2021. године извршен је редован инспекцијски надзор у 15 психијатријских установа. Том приликом нису утврђене неправилности у вези примене физичког спутавања и изолације лица са менталним сметњама у психијатријским установама.

3.1.1.13. Континуирана примена релевантних одредаба за примену физичког задржавања и изолације лица са менталним сметњама лишеним слободе (нпр. Специјална затворска болница, установе социјалне заштите за смештај корисника) и контрола примене.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Установе социјалне заштите располажу обавезним прописаним процедурама за изјављивање жалби корисника, имају дефинисане обавезне процедуре за примену рестриктивних поступака и мера према корисницима, имају формиран интерни тим запослених задужен за поступање у случајевима насиља над корисницима.

У циљу спречавања злостављања и занемаривања корисника услуга социјалне заштите донет је Правилник о забрањеним поступањима запослених у социјалној заштити ("Службени гласник РС" број 8/2012 од 03.02.2012. године) а Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за бригу о породици и социјалну заштиту је још 2014.године свим установама социјалне заштите издало Инструкцију о поступањима у инцидентним ситуацијама. Установе социјалне заштите за смештај корисника са интелектуалним и менталним тешкоћама су донеле интерну процедуру за примену поступака и мера ограничавања кретања, изолације или контроле понашања корисника. Установа прописује процедуру, одређује лице (лекар установе или лекар специјалиста из здравствене установе) одговорно за одобравање рестриктивних поступака и мера и води евиденцију о њиховој примени у складу са Законом о заштити лица са менталним сметњама ("Сл.гласник РС" број 45/13). Надлежно министарство преко контролног механизма, Одељења за инспекцијски надзор контролише рад установа и у делу поступања по интерној процедури у циљу заштите права и интереса смештених корисника. Свако одступање и грубо кршење права корисника може водити губитку

лиценце пружаоца услуга, којом је добијена дозвола за обављање делатности социјалне заштите.

МРЗБСП са циљем контроле и унапређења система врши стручни надзор и инспекцијски надзор а заводи за социјалну заштиту (републички и покрајински) врше супервизијску подршку ради усвајања нових, савременијих концепата и помажу у решавању конкретних, професионално захтевних ситуација у којима може да се нађе установа социјалне заштите.

У установи социјалне заштите, односно код пружаоца услуга социјалне заштите запосленом је забрањен сваки облик насиља над корисником, физичко, емоционално и сексуално злостављање, искориштавање корисника, злоупотреба поверења или моћи коју ужива у односу на корисника, занемаривање корисника и друга поступања која нарушавају здравље и достојанство корисника и развоја детета (члан 151. Закона о социјалној заштити). Поступање супротно овим забранама сматра се повредом радне обавезе запосленог у смислу закона којим се уређује рад. Посебним правилником о забрањеним поступањима запослених је ближе одређено шта се сматра забрањеним поступањем у смислу овог члана Закона.

Инспекцијски теренски надзори Инспекције социјалне заштите спроводе се у 2021.год. према утврђеном плану и програму инспекцијских надзора а по потреби и ванредно (у периоду од јануара до јуна извршено је укупно 50 инспекцијских надзора).

Мера везивања кожним каишевима и изолације осуђеног у посебно осигурану просторију у заводима спроводи се на основу одредаба Закона о извршењу кривичних санкција и Правилника о мерама за одржавање реда и безбедности у заводима за извршење кривичних санкција, само по налогу психијатра и уз његов надзор, одређеног је трајања и примењује се у просторији која испуњава услове прописане међународним стандардима. У Специјалној затворској болници мере физичког спутавања, примењују се у складу са Законом о заштити лица са менталним сметњама и Правилником о ближим условима за примену физичког спутавања и изолације лица са менталним сметњама која се налазе на лечењу у психијатријским установама.

Заводи за извршење кривичних санкција и Специјална затворска болница примењују Приручник за рад здравствених радника у заводима за извршење кривичних санкција, који садржи и обавезне услове и процедуре за примену мере физичког спутавања и изолације лица лишених слободе. Приручник је сачинила радна група **Управе за извршење кривичних санкција** у сарадњи са експертима СЕ у оквиру пројекта „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku“ у делу „Јачање заштите људских права лица лишених слободе“. Чланови радне групе су, у интерактивном дијалогу, представили приручник здравственим радницима из свих завода.

3.1.1.14. Успостављање функционалног система деинстутуционализације у складу са Програмом за заштиту менталног здравља у Републици Србији за период 2019 – 2026 са пратећим Акционим планом за спровођење програма

Рок: Континуирано, почев од IV квартала 2020

Активност је делимично реализована У циљу успостављања функционалног система деинституционализације у складу са Програмом за заштиту менталног здравља у Републици Србији за период 2019 -2026 године са пратећим Акционим планом за спровођење прогама у III и IV кварталу 2021. године Министарство здравља је спровело низ мера који се односе на спровођење наведеног програма, односно низ мера који воде ка успостављању наведеног функционалног система деинституционализације.

Наиме, као спровођење једне од мера Акционог плана за спровођење Програма о заштити менталног здравља у Републици Србији за период 2019-2026. године, у 2021. години, усвојен је и Правилник о ближим условима за образовање центра за ментално здравље у заједници („Службени гласник РС“ бр. 85/2021), а који се усклађен са Законом о здравственој заштити („Службени гласник РС“ бр. 25/2019), Законом о заштити лица са менталним сметњама („Службени гласник РС“ бр. 45/2013), Програмом о заштити менталног здравља у Републици Србији за период 2019-2026. године и Акционим планом за спровођење Програма о заштити менталног здравља у Републици Србији за период 2019-2026. године. На изменама и допунама преосталог нормативног оквира, у 2021. години се интезивно радило, те се усвајање очекује у наредном периоду.

У циљу развоја центара за заштиту менталног здравља у заједници који ће пружати свеобухватну заштиту менталног здравља, уз најмање могуће рестрикције и што ближе месту боравка, односно породици, до сада је на на територији Републике Србије отворено пет центара за ментално здравље, а који су саставни делови великих психијатријских установа (клиника и специјалних болница) и који покривају градове у којима су основани - Београд, Крагујевац, Ниш, Вршац и Нови Кнежевац. Такође током III и IV квартала 2021. године, спроведене су финалне припреме за отварање још два центра за ментално здравље.

Током **III и IV квартала 2021. године** бесплатна национална СОС линија за превенцију самоубиства, која је основана 2019. године прерасла је у бесплатан сервис Националне линије за заштиту менталног здравља (088/309-309), са укупно 4 опције: опција 1 - Национална СОС линија за превенцију самоубиства; опција 2 - Национална линија за психосоцијалну подршку у условима епидемије COVID-19; опција 3 - „Како си?“ намењена за помоћ адолесцентима и њиховим породицама; и опција 4 - Национална линија за психолошку подршку женама пре, у току и након трудноће. Такође, високо је распрострањена и мрежа дигиталних платформи (Skype, Whatsapp, Viber) за заштиту менталног здравља вулнерабилних категорија становништва Републике Србије (ХИВ

позитивне особе, особе у процесу вантелесне оплодње и друге вулнерабилне категорије становништва).

Поред наведеног, покренута је иницијатива за ревизију постојећих (депресија и схизофренија) и израду нових националних смерница за лечење менталних поремећаја (анксиозни поремећаји, ургентна стања у психијатрији, биполарног афективног поремећаја и аутизма).

Такође, у циљу формирања Националног регистра за одређене менталне поремећаје, у извештајном периоду, започето је спровођење прве националне епидемиолошке студије о менталним поремећајима на територији Републике Србије (Преваленција менталних поремећаја у примарној здравственој заштити становништва Републике Србије) у трајању од три године, а која ће послужити за даље планирање здравствених потреба становништва Републике Србије у области менталног здравља.

У наставку успостављања функционалног система деинституционализације у складу са Програмом за заштиту менталног здравља у Републици Србији за период 2019 -2026 године са пратећим Акционим планом за спровођење прогама, у извештајном периоду I квартал 2022. године, отворен је Центар за ментално здравље на територији града Панчева, што представља шести, по реду, центар за ментално здравље на територији Републике Србије (Београд, Крагујевац, Ниш, Вршац, Крагујевац и Нови Кнежевац). Сви поменути центри за ментално здравље су саставни делови великих психијатријских установа на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите (специјалних болница и клиника) и покривају градове у којима су основани.

Такође, у извештајном периоду **I квартал 2022. године**, а у оквиру Центра за ментално здравље Београд је почела са радом Група за саветовање адолесцената. Саставни тим Групе за саветовање адолесцената чини лекар-специјалиста дечије и адолесцентне психијатрије, медицинска сестра-техничар и здравствени сарадници (психолог, социјални радник и дефектолог).

Министарство здравља је у сарадњи са Светском здравственом организацијом - Канцеларијом за Београд и уз подршку Клинике за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“ израдило електронску апликацију за мобилне телефоне, под називом: „УВЕК УЗ ТЕБЕ“. На поменутој електронској апликацији се налази едукативни материјал, брзи тест за самопроцену депресивности, истине и заблуде у вези са менталним здрављем, као и информације о раду, те директно повезивање са бесплатним сервисом Национална линија за заштиту менталног здравља (0800/309-309).
Поменута електронска апликација је већ доступна на *Google Store*-у за кориснике *Android* мобилних уређаја, а у наредним данима се очекује да буде доступна и за кориснике *Apple* мобилних телефона, на *Apple Store*-у

3.1.1.15. Обавезна примена развијених модела индивидуалних планова лечења у складу са препорукама *CPT*.

Рок: Континуирано, почев од II квартала 2019.

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду **први квартал 2022. године** носиоци активности: Управа за извршење кривичних санкција и Министарство здравља су известили да није било промена у погледу реализације ове активности.

Министарство правде-Управа за извршење кривичних санкција у сарадњи са Министарством здравља спроводила је мере и активности прописане Стратегијом развоја система извршења кривичних санкција у РС до 2020. године, у циљу даљег развоја пружања здравствених услуга у затворима, посебно заштите менталног здравља лица лишених слободе. У оквиру пројекта Савет Европе „Јачање заштите права лица лишених слободе у РС“, лекари из Специјалне затворске болнице учествовали су на радионицама, са експертима Савета Европе и представницима Министарства здравља, за сачињавање индивидуалних програма лечења и поступања према лицима лишеним слободе са менталним сметњама.

У Специјалној затворској болници у Београду вршена је анализа спровођења програма лечења према пацијентима којима је изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, на основу које ће радна група сачинити план унапређења постојећих програма лечења, уз подршку Канцеларије Савета Европе у Београду у оквиру пројекта «Јачање заштите људских права лица лишених слободе».

Модели индивидуалних планова лечења се континуирано спроводе у складу са препорукама CPT-а и интегрисани су у важећи правилник Министарства здравља РС, а којим се спроводи важећи Закон о заштити лица са менталним сметњама. С тим у вези, а на основу додатних препорука CPT-а, Републичка стручна комисија за ментално здравље Министарства здравља РС је израдило нацрт Закона о изменама и допунама Закона о заштити лица са менталним сметњама, а за који је био на јавној расправи. Округлом столу су присуствовали представници невладиног сектора и заштитника права пацијената, а који су похвалили либерализацију коју доноси нацрт Закона о изменама и допунама Закона о заштити лица са менталним сметњама.

Такође, канцеларија Заштитника грађана (Национални механизам за превенцију тортуре у Републици Србији) спроводи периодичне надзоре примене Закона о заштити лица са менталним сметњама у специјалним болницама, клиникама и одељењима психијатрије при општим болницама. На основу извештаја поменутог тела нису утврђени случајеви кршења актуелно важећих законских и подзаконских одредби, већ је обављен саветодавни рад.

3.1.1.16 Пуна примена Акционог плана за спровођење Стратегије за смањење преоптерећености у заводима за извршење кривичних санкција.

Рок: Континуирано, почев од IV квартала 2016.

Активност се успешно реализује. У поступку припреме новог стратешког документа, Министарство правде спровело је јавну расправу о тексту Предлога стратегије развоја система извршења кривичних санкција са Акционим планом за период 2022-2027. године, у периоду од 20. јануара до 9. фебруара 2022. године. Поступак усвајања Предлога стратегије биће окончан у другом кварталу 2022. године.

3.1.1.17. Изменити Закон о извршењу кривичних санкција како би се прошириле надлежности извршног судије

Рок: До IV квартала 2020

Активност је у потпуности реализована. Ова активност је испуњена, доношењем Закон о изменама и допунама Закона о извршењу кривичних санкција у мају месецу 2019. године („Службени гласник РС“ бр. 35/2019). Новим законским решењима проширене су надлежности судије за извршење кривичних санкција, на доношење следећих одлука:

1. доношење одлуке да се правноснажно изречена казна затвора у трајању до једне године може извршавати у просторијама у којима осуђени станује (кућни затвор) уколико се променом начина извршења казне затвора може остварити сврха кажњавања;

2. доношење одлуке да се осуђени који је разврстан у полуотворено или отворено одељење завода може упутити на рад ван завода, код послодавца пуно радно време, а да се преостало време налази у заводу. Радно ангажовање код послодавца ће допринети ефикаснијем остваривању програма поступања и лакшем укључењу у друштво након издржане казне, како осуђени убудуће не би чинио кривична дела;

3. доношење одлуке о превременом отпусту осуђеног са издржавања казне затвора највише 12 месеци до истека казне, ако је осуђени издржао једну половину казне затвора због тешке болести, тешког инвалидитета или старости осуђеног, ако би даље извршење казне затвора представљало нехумано поступање.

3.1.1.18. Реорганизација постојеће службе за третман и алтернативне санкције у оквиру Управе за извршење кривичних санкција оснивањем посебне службе за алтернативне санкције у складу са новом систематизацијом

Рок: IV квартал 2020.

Активност је у потпуности реализована. Ова активност је завршена доношењем Правилника о изменама и допунама Правилника о унутрашњем уређењу и

систематизацији радних места у Управи за извршење кривичних санкција, који је ступио на снагу 21.05.2021. године. Овим Правилником формирана је посебна служба, Одељење за извршење алтернативних санкција и мера. Новом систематизацијом радних места, у оквиру Одељења за извршење алтернативних санкција и мера, оформљене су нове организационе јединице које подразумевају спајање одређених Повереничких канцеларија. Тако је настало 16 организационих јединица за извршење ванзаводских санкција и мера које обухватају Повереничке канцеларије у 25 градова у Републици Србији. На овај начин обезбеђена је боља географска покривеност уз оптимално повећање укупног броја запослених. Изменама и допунама акта о систематизацији радних места укупан број радних места у Одељењу повећан је са 43 на 74 радна места.

Одељење је организовано тако да има три одсека. Први, Одсек за извршење ванзаводских санкција и мера, врши надзор над радом 16 организационих јединица и укупно 61 повереником. Други, Одсек за матичну евиденцију представља административну базу одељења. Она је захваљујући унапређењу информационог система Управе (САПА) постала значајно боља и омогућила да повереници буду лишени административних послова и да се више фокусирају на надзор и третман осуђених. САПА је током 2020. године у потпуности прилагођена потребама Одељења, и од почетка ове године ради пуним капацитетом. Трећи Одсек је правни и бави се законском регулативом, али и даје препоруке за унапређење законодавног оквира како би извршење ванзаводских санкција и мера било што делотворније.

3.1.1.19. Спровођење обука за нове поверенике за алтернативне санкције

Рок: Континуирано, до краја 2021

Активност се успешно реализује. Правосудна академија и Центар за међународну правну сарадњу и Хелсиншки комитет из Холандије, у оквиру пројекта „Побољшање условног услова и алтернативних санкција у Републици Србији“, организовали су презентацију 22. априла 2021. године и дискусију 10. маја 2021. године. чији је циљ био представљање Приручника за обуку судија и тужилаца на тему примене алтернативних санкција у правном систему Републике Србије. Ови догађаји су организовани путем платформе Зоом. У току су припреме за два тренинга током јула**.**

Обуке за 20 нових повереника вршене су по принципу менторске обуке (сваки новозапослени, зависно од претходног искуства пролазио је интензивну обуку у повереничким канцеларијама). Обука се састоји од теоријског, законодавног и практичног дела са интензивном подршком ментора.

Спроведене су обуке за поверенике (45 повереника) на тему „Ревидирани инструмент за процену ризика“, и „Третмански рад са лицима на извршењу алтернативних санкција“.

У трећем кварталу 2021. године су реализована 2 дводневна семинара на тему „Примена алтернативних санкција у правном систему Републике Србије“ и 4 једнодневна семинара на тему „Алтернативне кривичне санкције у судској пракси“. Укупан број учесника који су присуствовали овим обукама је 85, а то су биле судије, тужиоци и њихови заменици, као и судијски и тужилачки сарадници, док је повереника за извршење алтернативних санкција било осам.

У октобру 2021. године су одржана 4 једнодневна семинара на тему „Алтернативне кривичне санкције у судској пракси“.

У четвртом кварталу 2021. године спроведене су обуке за поверенике (45 повереника) на тему „Основни корективних вештина потребних за рад са лицима која су на извршењу ванзаводских санкција и мера“. Курикулум обуке постао је саставни део основне обуке за новозапослене у Повереничкој служби. У овом извештајном периоду спроведена је и обука 20 повереника на тему „Ревидирани инструмент за процену ризика.“

У извештајном периоду **I квартал 2022. године** Правосудна академија констатује да је у питању континуирана активност, која је предвиђена програмом сталне обуке.

3.2. ПОЛОЖАЈ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА, ПОКРАЈИНСКОГ ОМБУДСМАНА И ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

3.2.1.1.Даље јачање капацитета Стручне службе Заштитника грађана кроз заснивање пуног радног односа, којим ће се укупан број запослених ускладити са тренутним потребама и обезбедити потребан број и структура запослених за ефикасно обављања послова из његове надлежности.

Рок: Због усклађивања укупног броја са 106 запослених у складу са новим Правилником о унутрашњој систематизацији до: IV квартала 2021. године

Активност није реализована. У претходном периоду није било нових запошљавања у Стручној служби Заштитника грађана, док је једној службеници престао радни однос због одласка у пензију. Након доношења новог Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби, Заштитник грађана ће ускладити број запослених сходно расположивим финансијским средствима и законским ограничењима прописаним чланом 27к Закона о буџету.
Будући да је новим Законом о Заштитнику грађана предвиђено да Заштитник грађана обавља и послове Националног независног механизма за праћење спровођења Конвенције Уједињених нација о правима особа са инвалидитетом и послове Националног известиоца за трговину људима, Заштитник грађана је тражио да му из текуће буџетске резерве буду обезбеђена средства за запошљавање четворо службеника у 2022. години на неодређено време у звању вишег саветника који би били ангажовани на овим пословима.

3.2.1.2. Обезбедити просторије за одговарајући, трајни смештај институције Заштитника грађанина.

Рок: До краја 2021. године.

Активност није реализована. Није дошло до измена **у првом кварталу 2022. године** и Заштитник грађана се, и поред кадровских промена тј. нових запослења лица, налази у истим просторијама, које по свом капацитету не одговарају како броју запослених тако ни ефикасној организацији рада. Заштитник грађана континуирано указује надлежним органима на потребу обезбеђивања просторија за одговарајући, трајни смештај институције.

3.2.1.3. Измена и допуна Закона о Заштитнику грађана у циљу јачања независности и унапређења ефикасности рада Заштитника грађана, нарочито у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре.

Рок: IV квартал 2020.

Активност је у потпуности реализована. Народна скупштина Републике Србије усвојила је нови Закон о Заштитнику грађана 3. новембра 2021. године који је ступио на снагу 16. новембра 2021. године. Тиме је у потпуности спроведена активност 3.2.1.3 из Акционог плана за Поглавље 23.

3.2.1.4. Усвајање новог Правилника о организацији и систематизацији радних места у Стручној служби Заштитника грађана у складу са изменама Закона о Заштитнику грађана.
Рок: IV квартал 2020.

Активност је делимично реализована. Након усвајања Закона о Заштитнику грађана и доношења Одлуке о образовању и раду Стручне службе Заштитника грађана, Заштитник грађана је у извештајном периоду приступио изради новог Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби којим ће бити утврђен број запослених неопходан за ефикасно обављање послова из надлежности овог органа. Правилник ће бити донет током II квартала 2022. године.

3.2.1.5. Ефикасно поступање по препорукама Заштитника грађана издатим органима јавне власти у поступцима контроле

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду **први и други квартал 2021. године** Заштитник грађана је у поступцима контроле упутио 53 препоруке органима јавне власти од чега је шест препорука доспело за извршење. У посматраном периоду, Заштитник грађана је органима јавне власти упутио 204 препоруке у скраћеном поступку, које су органи извршили одмах по сазнању да је Заштитник грађана покренуо поступак контроле.

Поступање органа јавне власти по препорукама Заштитника грађана приказано је у Табели 1.

	Препоруке упућене у периоду 1.1.2021.–15.6.2021.	Препоруке доспеле за извршење	Извршене препоруке	%
Препоруке из контролних поступака	53	6	2	**33,33%**
Препоруке из скраћених поступака	204	204	204	**100%**
УКУПНО ПРЕПОРУКЕ	**257**	**210**	**206**	**98,10%**

У извештајном периоду **први и други квартал 2021. године**, Заштитник грађана није упућивао законодавне иницијативе, а није ни слао предлоге за оцену уставности и законитости закона, других прописа и општих аката Уставном суду.

Табела 2 приказује поступање органа јавне власти по законодавним иницијативама и предлозима за оцену уставности и законитости које је упутио Заштитник грађана.

	Законодавне иницијативе и предлози Уставном суду у периоду 1.1.2021.–15.6.2021.	Разматране законодавне иницијативе и предлози Уставном суду	Прихваћене законодавне иницијативе и предлози Уставном суду
Законодавне иницијативе	0	0	0
Предлози Уставном суду	0	0	0
УКУПНО ЗАКОНОДАВНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ	**0**	**0**	**0**

Табела 3 приказује укупно поступање органа јавне власти по препорукама, законодавним иницијативама и предлозима за оцену уставности и законитости које је упутио Заштитник грађана.

	Упућено у периоду 1.1.2021.–15.6.2021.	Доспело/ Разматрано	Извршено/ Прихваћено	%
Укупан број препорука	**257**	**210**	**206**	**98,10%**
Укупан број законодавних иницијатива и предлога Уставном суду	0	/	/	/
УКУПАН БРОЈ ПРЕПОРУКА, ЗАКОНОДАВНИХ ИНИЦИЈАТИВА И ПРЕДЛОГА УСТАВНОМ СУДУ	**257**	**210**	**206**	**98,10%**

У извештајном периоду **трећи и четврти квартал 2021. године** Заштитник грађана је у поступцима контроле органима јавне власти упутио 191 препоруку. У истом периоду на извршење је доспело 58 препорука укључујући и оне које су упућене раније и којима је рок за поступање истекао у посматраном периоду. У истом периоду Заштитник грађана је органима јавне власти упутио 285 препорука у скраћеном поступку које су органи извршили одмах по сазнању да је Заштитник грађана покренуо поступак контроле.

Поступање органа јавне власти по препорукама Заштитника грађана приказано је у Табели 1.

Табела 1

	Препоруке упућене у периоду	Препоруке доспеле за извршење	Прихваћене препоруке	%

	16.6.2021–31.12.2021.			
Препоруке из контролних поступака	191	58	52	89,65%
Препоруке из скраћених поступака	285	285	285	100%
УКУПНО ПРЕПОРУКЕ	476	343	337	98,25%

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** Заштитник грађана је у поступцима контроле органима јавне власти упутио 81 препоруку. У истом периоду на извршење је доспело 74 препорука укључујући и оне које су упућене раније и којима је рок за поступање истекао у посматраном периоду. У истом периоду Заштитник грађана је органима јавне власти упутио 151 препоруку у скраћеном поступку које су органи извршили одмах по сазнању да је Заштитник грађана покренуо поступак контроле.

Поступање органа јавне власти по препорукама Заштитника грађана приказано је у Табели 1.

Табела 1

	Препоруке упућене у периоду 1.1. – 31. 3. 2022.	Препоруке доспеле за извршење	Прихваћене препоруке	%
Препоруке из контролних поступака	81	74	56	75,77%
Препоруке из скраћених поступака	151	151	151	100%
УКУПНО ПРЕПОРУКЕ	232	225	207	92%

3.2.1.6. Редовно праћење ефикасности поступања органа јавне власти по препорукама Националног превентивног механизма.
Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду **први и други квартал 2021. године** Заштитник грађана је у обављању активности Националног превентивног механизма (НПМ) упутио органима јавне власти 87 препорука. Током истог периода, за извршење је доспело 118 препорука при чему овај број обухвата и препоруке упућене у претходном извештајном периоду, а које су доспеле на извршење у овом извештајном периоду. Од тог броја 113 препорука је извршено од стране органа јавних власти.

Поступање органа јавне власти по препорукама Заштитника грађана у обављању НПМ активности приказано је у Табели.

Препоруке ЗГ у капацитету НПМ 1.1. – 15. 6. 2021.	Упућене препоруке	Препоруке доспеле за извршење	Извршене препоруке	%
НПМ препоруке	87	118	113	95,76%

У извештајном периоду **трећи и четврти квартал 2021. године** Заштитник грађана је у обављању активности Националног превентивног механизма (НПМ) органима јавне власти упутио 158 препорука. Током истог периода, за извршење је доспело 92 препорука при чему овај број обухвата и препоруке упућене у претходном извештајном периоду, а које су доспеле на извршење у овом извештајном периоду. Од тог броја 91 препорука је извршена од стране органа јавних власти. Поступање органа јавне власти по препорукама Заштитника грађана у обављању НПМ активности приказано је у Табели испод.

Препоруке ЗГ у својству НПМ 16.6. – 31. 12. 2021.	Упућене препоруке	Препоруке доспеле за извршење	Прихваћене препоруке	%
НПМ препоруке	158	92	91	98,91%

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** Заштитник грађана је у обављању активности Националног превентивног механизма (НПМ) органима јавне власти упутио 42 препоруке. Током истог периода, за извршење је доспело 68 препорука при чему овај број обухвата и препоруке упућене у претходном извештајном периоду, а које су доспеле на извршење у овом извештајном периоду. Од тог броја 62 препорука је извршена од стране органа јавних власти. Поступање органа јавне власти по препорукама Заштитника грађана у обављању НПМ активности приказано је у Табели испод.

Табела 2

Препоруке ЗГ у својству НПМ 1.1. – 31. 3. 2022.	Упућене препоруке	Препоруке доспеле за извршење	Прихваћене препоруке	%
НПМ препоруке	42	68	62	91,18%

3.2.1.7. Редовно разматрање извештаја Заштитника грађана од стране Народне скупштине.
Рок: Континуирано, почев од III квартала 2019.

Активност се успешно реализује. Народна скупштина је размотрила и усвојила закључке за Редовни годишњег извештаја Заштитника грађана за 2020. годину (29. децембра 2021. године). Пре тога овај извештаје су размотрили скупштински одбори и усвојили предлоге закључака које су проследили Народној скупштини.

3.2.1.8. Редовно извештавање Владе по закључцима Народне скупштине утврђеним након разматрања извештаја Заштитника грађана од стране Народне скупштине.

Рок: Континуирано, почев од III квартала 2019.

Активност није реализована. Нема нових информација.

3.3. СЛОБОДА ИЗРАЖАВАЊА И СЛОБОДА И ПЛУРАЛИЗАМ МЕДИЈА

3.3.1.1. Анализирати релевантне одредбе Кривичног законика како би се проценила потенцијална потреба за изменама и допунама које би довеле до већег нивоа заштите новинара од претњи насиљем, узимајући у обзир резултате TAIEX „Стручне мисије за заштиту новинара у Кривичном законику *JHA IND/ EXP 63971“*.
Рок: до IV квартала 2020.
Активност је у потпуности реализована. Радна подгрупа за анализу Кривичног законика Републике Србије формирана је сагласно тачки 6 Споразума о сарадњи и мерама за подизање безбедности новинара закљученог дана 26.12.2016. године. Исту су чинили представници свих страна потписница, већином правници и адвокати који су правни заступници новинарских удружења и медијских асоцијација. Састанцима радне подгрупе присуствовао је и представник Мисије ОЕБС-а у Србији.

Радна подгрупа за анализу Кривичног законика одржала је први састанак 01.11.2018. године, којом приликом су се чланови подгрупе сагласили да су очекивани резултати рада:
1. Идентификација кривичних дела која се могу сматрати кривичним делима на штету новинара, у вези са вршењем њиховог посла;
2. Увођење овако идентификованих кривичних дела у интерне акте Министарства унутрашњих послова и Републичког јавног тужилаштва (обавезно упутство, смернице за поступање);
3. Евентуална иницијатива за измену и допуну Кривичног законика.

У складу са дефинисаним активностима, радна подгрупа је у периоду од 07.11. до 27.12.2018. године, на одржана три састанка, спровела анализу кривичних дела

прописаних Кривичним закоником. На петом састанку, одржаном 31.01.2019. године, размотрена су сва кривична дела и правна питања у вези са којима су постојале извесне недоумице.

Детаљном анализом сваког појединачног члана Законика, утврђивањем радње извршења и пасивног субјекта, уз образлагање ставова, чланови радне подгрупе идентификовали су 35 кривичних дела која се могу извршити на штету новинара, у вези са пословима које обављају, и о томе донели закључак дана 01.02.2019. године.

Чланови Сталне радне групе су усвојили закључак радне подгрупе за анализу Кривичног законика на састанку одржаном 02.04.2019. године.

По окончању рада радне подгрупе, договорено је да ће стране потписнице евентуалне образложене предлоге за измену и допуну Кривичног законика доставити накнадно. До сада није сачињен ниједан предлог.
Потребно је истаћи да је Републички јавни тужилац, у складу са закључком Радне подгрупе за анализу Кривичног законика, дана 24.12.2020. године, донела Обавезно упутство о поступању јавних тужилаштава у кривичним поступцима на штету новинара којим је претходно Упутство стављено ван снаге.

3.3.1.2. Наставак рада Комисије за разматрање чињеница до којих се дошло у истрагама које су вођене поводом убистава новинара и редовно извештавање. - Влада Републике Србије

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У случају убиства новинара Славка Ћурувије, после другог суђења, изречена је истоветна првостепена пресуда од укупно 100 година казне затвора за четворицу оптужених. Исто судско веће дало је идентично образложење по други пут. Жалбе Апелационом већу су поднели одбрана оптужених и тужилац. Формирано је судско веће које ће одлучивати по овим жалбама.

У случају неразрешене смрти новинарке Радиславе Даде Вујасиновић, није било помака. Као што је више пута Комисија више пута нагласила, због тога што је 12 година овај смртни случај вођен као самоубиство, и због тога што је лоше урађен увиђај са лица места, као и због тога што су нестали бројни докази, Комисија није могла више да уради од супервештачења у Холандији, које није могло да прецизира узрок смрти, већ је једини закључак да је могуће и самоубиство, убиство и случајно опаљење.
Тужилаштво још увек држи случај отвореним.

У случају убиства новинара Милана Пантића, промењен је надлежни тужилац, али нема битнијих помака у истрази. Комисија и даље инсистира на томе да надлежност над овим

случајем преузме Тужилаштво за организовани криминал. Радна група Министарства унутрашњих послова и даље ради на истрази.

Комисија је и у извештајном периоду **први квартал 2022. године** наставила са радом.

3.3.1.3 Редовно ажурирање посебних евиденција у апелационим, вишим и основним јавним тужилаштвима у односу на кривична дела учињена на штету лица која обављају послове од јавног значаја у области информисања, у вези са пословима које обављају и напада на интернет странице медија, у којим предметима је потребно хитно поступање.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Обавезним упутством Републичког јавног тужиоца од 24.12.2020. године наложено је апелационим, вишим и основним јавним тужилаштвима вођење посебне евиденције у односу на кривична дела прецизирана у самом упутству, када су извршена на штету лица која се баве пословима од јавног значаја у области јавног информисања у вези са пословима које обављају.

Новина у овом упутству у односу на претходно упутство из 2015. године огледа се у томе да посебном евиденцијом у сваком јавном тужилаштву руководи заменик јавног тужиоца одређен за примарну контакт тачку. Заменик јавног тужиоца и јавни тужилац су одговорни за тачност података у евиденцији.

Посебне евиденције ће садржати податке о оштећеном, информативном медију у коме је ангажован, кривичном делу, времену и месту извршења, предузетим радњама и донетим јавнотужилачким и судским одлукама. На предлог чланова Сталне радне групе, почев од 01.01.2021. године евиденција ће поседовати и податке о учиниоцу кривичног дела.

Обавезним упутством апелациона јавна тужилаштва су обавезана да Републичком јавном тужилаштву достављају збирне месечне извештаје подручних јавних тужилаштава о поступању у наведеним предметима најкасније до седмог дана у следећем месецу у односу на месец за који се доставља извештај.

У складу да Обавезним упутством Републичког јавног тужиоца од 24.12.2020. године апелациона јавна тужилаштва достављају Републичком јавном тужилаштву збирне месечне извештаје подручних јавних тужилаштава о поступању у предметима на штету безбедности новинара. На овај начин спроводи се редовно ажурирање обједињене евиденције коју води Републичко јавно тужилаштво. На основу наведених података Републичко јавно тужилаштво је 28.12.2021. године израдило извештај о поступању јавних тужилаштава у предметима формираним у периоду од 01.01.2016. до 24.12.2021. године.

Активност се континуирано спроводи и у **првом кварталу 2022. године**. Апелациона јавна тужилаштва достављају Републичком јавном тужилаштву месечне извештаје подручних јавних тужилаштава о поступању у предметима на штету безбедности новинара, сходно подацима из посебне евиденције о кривичним делима из ове области. На

основу ових извештаја ажурира се обједињена евиденција Републичког јавног тужилаштва и израђује месечни извештај о поступању јавних тужилаштава.

3.3.1.4. Спровођење споразума о сарадњи Републичког јавног тужилаштва и Министарства унутрашњих послова, којим се предвиђа деловање у истрази претњи и насиља над новинарима као приоритет у циљу побољшања ефикасности истраге напада на новинаре и кривичног гоњења починилаца

Рок:Континуирано

Активност се успешно реализује. Активност се континуирано спроводи. Републичко јавно тужилаштво и Министарство унутрашњих послова наставили су спровођење потписаног споразума. Одређене су контакт особе и хитно поступање у предметима на штету лица која обављају послове од јавног значаја у области јавног информисања, у вези са пословима које обављају. По сазнању за кривичноправни догађај покреће се механизам координације поступања и размене информација у циљу хитног предузимања мера и прикупљања свих неопходних доказа за вођење кривичног поступка.

У извештајном периоду **III квартал 2021. године** у Београду је регистрован један вербални напад на представнике медија, а четири претње путем телефона или друштвене мреже (Београд, Ниш, Нови Сад и Врање). У III кварталу поднете су кривичне пријаве за кривично дело прогона из члана 138а Кривичног законика и два извештаја поднете надлежним тужилаштвима.

У извештајном периоду **IV квартал 2021. године** настављено је спровођење ове активности. Представници Републичког јавног тужилаштва и Министарства унутрашњих послова су у сталном контакту у циљу предузимања адекватних и правовремених радњи и мера у циљу кривичног гоњења учинилаца кривичних дела на штету безбедности новинара, извршених у вези са пословима које обављају.

Током обављања стручне делатности забележено је пет напада на представнике медија, и то три физичка (Београд, Ваљево и Чачак) и два вербална напада (Београд). За једно кривично дело (угрожавање безбедности – Ваљево) поднете су кривичне пријаве и за један прекршај захтев за покретање прекршајног поступка (Закон о јавном реду и миру – Београд), а у три случаја поднети су извештаји надлежном тужилаштву.

Активност се континуирано спроводи и у **првом кварталу 2022. године**. У случају кривичноправног догађаја на штету безбедности новинара активира се механизам комуникације и координације у циљу хитног предузимања адекватних и правовремених радњи и мера у циљу кривичног гоњења учинилаца кривичних дела на штету безбедности новинара.

Истичемо да је Обавезним упутством Републичког јавног тужилаштва О бр. 10/20 од 24.12.2020. године јавним тужилаштвима наложено хитно поступање по кривичним пријавама за кривична дела извршена на штету лица која обављају послове од јавног

значаја у области информисања, у вези са пословима које обављају, уз дефинисање рокова за поступање по кривичној пријави или обавештењу о извршеном кривичном делу.

Наиме, јавни тужиоци су обавезни да у року од 24 часа од пријема кривичне пријаве или обавештења о извршеном кривичном делу формирају предмет и доделе га у рад обрађивачу предмета.

Обрађивач предмета је обавезан да у року од 48 часова од преузимања предмета предузме радње у складу са законом које обавезно обухватају и позивање оштећеног да приступи у јавно тужилаштво ради давања додатних информација у вези са предметним догађајем.

О свакој јавнотужилачкој и судској одлуци донетој у сваком предмету из ове области потребно је обавестити јавног тужиоца у матичном јавном тужилаштву и контакт тачку у надређеном јавном тужилаштву.

У периоду од 9. до 10. марта 2022. године у организацији Европске уније и Савета Европе „Слобода изражавања и слобода медија у Србији (JUFREX 2)“, одржан је тренинг „Заштита и безбедност новинара“ за 25 полицијских службеника.

У извештајном периоду, нису регистровани физички напади на представнике медија, осим два вербална напада о чему је обавештено надлежно тужилаштво у Пожаревцу и Чачку. Такође, регистроване су и три претње у Београду упућене представницима медија путем телефона и друштвених мрежа. У једном случају тужилаштво је квалификовало догађај као кривично дело Угрожавање сигурности и поднета је кривична пријава против једног лица, а у два случаја полиција је доставила извештаје надлежном тужилаштву.

3.3.1.5 Примена Споразума о сарадњи између Републичког јавног тужилаштва, Министарства унутрашњих послова и релевантних удружења новинара.
Рок: Континуирано
Активност се успешно реализује. Током 2021. године одржано је осам састанка Сталне радне групе од којих је један био ванредни на којима је разматрано поступање јавних тужилаштава и полиције у појединим случајевима.

Поред тога, у складу са тачком 4 Споразума о сарадњи и мерама за подизање нивоа безбедности новинара, на предлог представника Републичког јавног тужилаштва у Сталној радној групи, у циљу упоређивања и усклађивања евиденција које се воде у јавном тужилаштву и новинарским удружењима, током децембра спроведена је ревизија свих догађаја заведених у предметним евиденцијама током 2020. године. На основу анализе сваког појединачног заведеног догађаја у овим евиденцијама, утврђена је коначна евиденција кривичних дела извршених у 2020. години на штету безбедности новинара и медијских радника у вези са пословима које обављају.

Такође, током децембра Стална радна група усвојила је Акциони план за унапређење рада Сталне радне групе за период 2021-2022. године.

У једном делу једног од састанка је присуствовао један од оштећених новинара са својим пуномоћником којом прилико је разматрано поступање јавних тужилаштава и полиције у вези са поступцима од интереса за оштећеног. На преосталом делу састанка разматрано је поступање у другим предметима од интереса за медијску заједницу. Чланови Сталне радне групе предочени су статистички подаци о кривичним делима на штету безбедности новинара, као и предузете радње од стране јавних тужилаштава. На редовном састанку одржаном 23.07.2021. године презентован је рад јавних тужилаштава у другом кварталу 2021. године и разматрано поступање у појединачним предметима, док је на састанку одржаном 06.10.2021. године разматрано поступање полиције у тужилаштва у једном предмету од значаја за медијску заједницу. Ванредном састанку Сталне радне групе одржаном 08.10.2021. године присуствовала су два оштећена новинара, којом приликом је разматрано поступање јавних тужилаштава и полиције у вези са поступцима од интереса за оштећене.
У извештајном периоду **IV квартал 2021. године** Стална радна група одржала је један редовни састанак 30.12.2021. године. На овом састанку презентован је рад јавних тужилаштава у предметима формираним у периоду од 01.01.2016. до 24.12.2021. године, као и поступање и донете јавнотужилачке и судске одлуке у појединим предметима од интереса за медијску заједницу.

Поред тога, дана 22.12.2022. године, у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији одржана је онлајн презентација Извештаја о раду Сталне радне групе за период од 2017. до 2021. године којој је присуствовао велики број представника новинарских удружења и медијских асоцијација.

Такође, Републичко јавно тужилаштво сваког месеца доставља члановима Сталне радне групе билтен - Обавештење о поступању јавних тужилаштава у предметима у вези са кривичним делима извршеним на штету новинара формираним у јавним тужилаштвима почев од 2016. године.

Активност се континуирано спроводи и у **првом кварталу 2022. године**. Стална радна група у извештајном периоду није одржала радни састанак, већ је комуникација у погледу виталних активности остварена путем електронске поште, и то прослеђивањем информација о новим догађајима у вези са безбедности новинара, као и разменом информација о предузетим радњама јавних тужилаштава у предметима од значаја за медијску заједницу.
Такође, Републичко јавно тужилаштво доставило је члановима Сталне радне групе месечне билтене - Обавештење о поступању јавних тужилаштава у предметима у вези са кривичним делима извршеним на штету новинара формираним у јавним тужилаштвима почев од 2016. године.

3.3.1.6. Унапредити систем мера које се предузимају у циљу заштите безбедности новинара кроз:
- коришћење успостављеног механизма сарадње између јавног тужилаштва, полиције, новинарских удружења и медијских удружења;
- обуке новинара и власника медија о могућностима кривичне заштите и основама информационе сигурности;
- обуке за представнике тужилаштва и полиције у циљу бољег разумевања проблема и ефикаснијег поступања у случајевима када је безбедност новинара угрожена
Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Обавезним упутством Републичког јавног тужиоца од 24.12.2020. године унапређен је раније успостављен механизам контакт тачака у јавном тужилаштву. Новим упутством наложено је апелационим, вишим и основним јавним тужилаштвима одређивање заменика јавног тужиоца као контакт тачке и примарног обрађивача предмета у коме се као оштећени јавља лице које обавља послове од јавног интереса у области информисања, а у вези послова које обавља. Због обима посла јавни тужилац може одредити заменике јавног тужиоца који ће поступати као секундарни обрађивачи предмета. На овај начин успостављена је мрежа контакт тачака у јавном тужилаштву сачињена од укупно 115 заменика јавних тужилаца, и то 87 заменика јавних тужилаца одређених за примарне контакт тачке, док је 28 заменика јавног тужиоца одређено за секундарне контакт тачке. Листа контакт тачака достављена је свим члановима Сталне радне групе ради прослеђивања члановима припадајућих удружења.

Потребно је истаћи да је Обавезним упутством прописано да се заменик јавног тужиоца који је одређен за контакт тачку налази у сталној приправности у току које хитно поступа у раду у наведеним предметима, као и приликом координације са контакт тачкама у овој области које су одређене од стране Министарства унутрашњих послова и других надлежних државних органа.

Такође, заменици јавних тужилаца који су одређени за контакт тачке у складу са законом и Споразумом о сарадњи између Републичког јавног тужилаштва, Министарства унутрашњих послова и новинарских удружења и медијских асоцијација у вези подизања нивоа безбедности новинара, сарађују са овлашћеним контакт тачкама страна потписница Споразума.

Поред тога, Акционим планом за унапређење рада Сталне радне групе за период 2021-2022. године предвиђено је одржавање четири онлајн састанка контакт тачака у јавном тужилаштву и полицији са представницима локалних медија у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу, као и четири семинара за новинаре и друге представнике медија о безбедности у дигиталном окружењу.

Листа контакт тачака одређених у јавним тужилаштвима за поступање у кривичним поступцима на штету безбедности новинара објављена је на порталу http://bezbedninovinari.rs/ и тако учињена јавно доступном. Међутим, листе контакт тачака

одређених у новинарским и медијским удружењима нису достављене члановима сталне радне групе, односно контакт тачкама у јавном тужилаштву, што због питања правног легитимитета лица које се обраћа јавном тужилаштву у име оштећеног, може отежати процес размене информација.

Стална радна група посебну пажњу посвећује праћењу поступања полиције и тужилаштава у предметима на штету новинара којима се упућују честе и/или многобројне претње. Поред тога, уобичајена је пракса да се организује ванредни састанак Сталне радне групе коме присуствују новинари за које евентуално постоји појачан безбедоносни ризик, којом приликом се исти упознавају са механизмом провере постојања безбедоносних ризика и упућују на покретање тог механизма.

Током **четвртог квартала 2021. године** настављена је сарадња контакт тачака у циљу пријвљивања кривичних дела и размене информација, уз укључење чланова Сталне радне групе у случају потребе.

Активност се континуирано спроводи и у **првом кварталу 2022. године**. У извештајном периоду настављена је сарадња контакт тачака у циљу пријављивања кривичних дела и размене информација, уз укључење чланова Сталне радне групе у случају потребе.

У оквиру пројекта „Слобода изражавања и слобода медија у Србији JUFREX 2“ у периоду од 27. до 29. јануара 2021. године, одржан је тренинг за тренере на тему „Заштита и безбедност новинара“ на којем је учествовало 12 припадника Министарства унутрашњих послова. Сви учесници су добили приручник за тренере који садржи релевантне информације о међународним, европским и домаћим стандардима као и методологији. Следећи заједнички тренинг на коме ће новообучени тренери пренети своја знања другим колегама је планиран за јул 2021. године, а такође су планирана још три тренинга до краја ове године.

3.3.2.1.Имплементација и ефикасан надзор над спровођењем сета медијских закона и периодично извештавање.

Рок: Континуирано, кроз годишње извештаје.

Активност се успешно реализује. У **четвртом кварталу 2021. године** израђени су и следећи извештаји који су доступни на сајту Министарства културе и и нформисања и то:

1. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за штампане медије и сервисе новинских агенција у 2020. години;

2. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима, као и унапређивања професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања у 2020. години;

3. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина у 2020. години;

4. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја намењених особама са инвалидитетом у 2020. години;

5. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за интернет медије у 2020. години;

6. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за радио у 2020. години;

7. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја намењених припадницима српског народа у земљама региона у 2020. години;

8. Извештај о Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја који се реализују путем електронских медија чији издавачи имају седиште на територији АП Косово и Метохија у 2020. години;

9. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за телевизије у 2020. години.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** расписано је десет конкурса за суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања у 2022. години:

1. Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за штампане медије и сервисе новинских агенција у 2022. години;

2. Конкурс за суфинансирање пројеката организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима, као и унапређивања професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања у 2022. години;

3. Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина у 2022. години;

4. Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја намењених особама са инвалидитетом у 2022. години;

5. Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за интернет медије у 2022. години;

6. Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за радио у 2022. години;

7. Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја намењених припадницима српског народа у земљама региона у 2022. години;

8. Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја који се реализују путем електронских медија чији издавачи имају седиште на територији АП Косово и Метохија у 2022. години;

9. Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за телевизије у 2022. години.

10. Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја који промовишу и афирмишу теме из области културе у 2022. години.

Министарство наставља са континуираним спровођењем активности у вршењу надзора над применом закона у смислу давања мишљења о примени појединих одредби закона.

3.3.2.2. Јачање капацитета Министарства културе и информисања у циљу унапређења надзора над спровођењем медијских закона и квалитета извештаја о спровођењу сета медијских закона.

Рок: Континуирано, почев од IV квартала 2020. године.

Активност се успешно реализује. Министарство културе и информисања је у претходном периоду спровело интерни конкурс, те је попуњено једно упражњено радно место. Укупан број попуњених радних места је 10 од укупно 15 систематизованих.

Када је у питању јачање капацитета, представници Министарства културе и информисања завршили су обуку Етика и интегритет Агенције за спречавање корупције, учествовали су на две међународне радионице које су се фокусирале на етику и вредности у медијима у дигиталном добу, а такође присуствовали су и дводневној конференцији о медијским иновацијама "Садржај за конзумента".

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** ангажован је један извршилац по основу уговора о повременим и привременим пословима.

Два представника Министарства културе и информисања учествовала су на Обуци за извештавање о спровођењу Акционог плана за поглавље 23: Правосуђе и основна права (АП 23) коју подржава пројекат „ЕУ за правду“ који се финансира из средстава ЕУ ИПА 2017 фондова.

Представник Министарства културе и информисања присуствовао је радионици Стручне групе Координационог текла за унапређење положаја и социјално укључивање Рома и Ромкиња и праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016-2025. године, у организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог, уз подршку Савета за регионалну сарадњу.

Представник Министарства културе и информисања је присуствовао обуци „еФактура – Примена система електронских фактура“ која је одржана 28. фебруара 2022. године у

згради Националне академије за јавну управу. Обука је спроведена у оквиру усавршавања државних службеника за примену новог Система електронских фактура.

Представник Министарства културе и информисања је присуствовао обуци „КАКО ДА КОРИСТИТЕ ПИВОТ ТАБЕЛЕ У ЕКСЕЛУ“, која је одржана 4. марта 2022. године путем платформе Националне академије (NAPA webex).

3.3.2.3. Усвојити Акциони план за спровођење Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025, са нарочитим освртом на:

-даље јачање транспарентности власништва над медијима;

-даље праћење ефеката приватизације медија;

-спречавање контроле медија на основу прекомерне зависности од државног оглашавања;

-оснаживање медијског плурализма;

- јачање медијске писмености;

- јачање саморегулације.

Рок: IV квартал 2020. године

Активност је у потпуности реализована. Влада Републике Србије је, 3. децембра 2020. године, усвојила Акциони план за спровођење Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025. година, у периоду 2020-2022. година („Службени гласник РС”, број 148/20). Акционим планом су одређене институције одговорне за праћење и контролу реализације појединих мера, органи који спроводе поједине активности као и рокови за спровођење сваке од активности.

За реализацију ове активности Акционом планом је предвиђено:

- даље јачање транспарентности власништва над медијима – спровођење дела активности 2.1.1 (Измене Закона о јавном информисању медијима) у четвртом кварталу 2021. године и 2.1.2 (унапређење претраживања Регистра медија са другим јавним регистрима), у четвртом кварталу 2022. године;

- даље праћење ефеката приватизације – спровођење активности 2.3.7 (окончање процеса приватизације Политика а.д.), у четвртом кварталу 2021. године. 2.3.8 (окончање процеса приватизације и подношење регистрационе пријаве за брисање ЈП НА Танјуг из Регистра привредних друштава) у првом кварталу 2021. године и 2.3.9 (окончање поступка приватизације медија у јавном власништву и издавача медија у односу на које су раскинути уговори о продаји капитала) у четвртом кварталу 2021. године.

- спречавање контроле медија на основу прекомерне зависности од државног оглашавања ће бити спроведено реализацијом активности 2.3.2 (до краја четвртог квартала 2021. године) у оквиру које ће се након израде анализе регулаторног оквира у области оглашавања органа јавне власти и привредних друштава којима је држава већински власник или их већински финансира, поднети иницијатива за доношење нове или измене постојеће регулативе, као предуслова за стварање једнаких тржишних услова за све медије

-оснаживање медијског плурализма – ова активност покрива широко поље деловања које је дефинисано у Посебном циљу 4: Квалитетни, плурални и разноврсни медијски садржаји задовољавају потребе за информисањем различитих друштвених група и која ће бити реализована у току 2021. и 2022. године. Министарство ће у процесу даљег извештавања по ревидираном Акционом плану извештавати за сваку меру из овог Посебног циља понаособ.

- јачање медијске писмености – ова активност ће бити реализована спровођењем свих активности предвиђених Мером 5.1 (Унапређена медијска писменост), које ће се реализовати током 2022. године,

- јачање саморегулације – за реализацију ове активности предвиђено је да се приликом измена медијских закона препозна и подстиче саморегулација и корегулација у области информисања и медија израдом и предлагањем правила у виду кодекса понашања учесника на тржишту (активност 2.6.1 – рок за завршетак активности је трећи квартал 2022. године) као и део у активности 4.4.1 који се односи на прописивање обавезујућег критеријума поштовања Кодекса новинара Србије, ради коришћења средстава путем пројектног суфинансирања (штампани и онлајн медији који конкуришу за јавна средства морају да прихвате надлежност Савета за штампу и да предност при пројектном суфинансирању производње медијског садржаја под равноправним условима имају медији који поштују законске прописе и Кодекс новинара Србије, односно који имају мање изречених мера од стране РЕМ-а и донетих одлука и јавних опомена од стране Савета за штампу. Рок за завршетак активности био је четврти квартал 2021. године.

3.3.2.4. Примена Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025 и њеног акционог плана. Успостављање јасног механизма за надзор над спровођењем Стратегије.

Рок: Континуирано, почев од II квартала 2020. године

Активност се успешно реализује. У **четвртом кварталу 2021. године** није одржан састанак Радне групе за праћење спровођења Акционог плана за примену Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025. година, у периоду 2020-2022. година.

Министарство културе и информисања је потпуно посвећено реализацији свих активности које су предвиђене Акционим планом.

- радна верзија Нацрта закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима обухвата два дела –део око кога су се сложили сви чланови Радне групе и постигнут је консензус, и други део који се налази у завршној фази усаглашавања ставова око појединих решења око којих није постигнут консензус

-током Међустраначког дијалога о изборним условима уз посредовање Европског парламента, кофасилитатори из Европског парламента у Завршног документу од 18. септембра 2021. године идентификовали низ мера које би помогле Републици Србији да унапреди политичке услове за наредне изборе. Мером 3. поменутог документа предложено је да се измени Закон о електронским медијима у делу који се односи на прописивање обавезе пружаоцима аудиовизуелних медијских услуга током изборне кампање, прописивањем обавезе која се односи на објављивање тарифа за политичко оглашавање пре почетка изборне кампање. Имајући у виду наведени документа, као и чланове 32. и 36. Споразума о унапређењу услова за одржавање избора од 29. октобра 2021. године, који је закључен у Народној скупштини између политичких странака учесница Међустраначког дијалога под покровитељством Народне скупштине измењен је Закон о електронским медијима. Наиме, у члану 47. ставу 1. тачка 5. прописана је нова обавеза за све пружаоце аудиовизуелних медијских услуга у односу на програмске садржаје да поштује забрану политичког оглашавања ван изборне кампање, пре почетка изборне кампање да објави тарифе за политичко оглашавање, а у току изборне кампање да регистрованим политичким странкама, коалицијама и кандидатима обезбеди заступљеност без дискриминације. Критеријуми по којима се одређује цена политичког рекламирања и услови плаћања морају да важе за све кандидате на изборима и све подносиоце проглашених изборних листа, односно предлагаче проглашених кандидата и морају да буду објављени.

Такође, додат је и нови став којим је дефинисано да десет дана пре дана одређеног за гласање медији не могу извештавати о званичним јавним скуповима на којима се отварају инфраструктурни и други објекти (путеви, мостови, школе, болнице, фабрике и сл.), односно обележава почетак изградње таквих објеката ако на тим скуповима учествују јавни функционери који су кандидати за председника Републике, народне посланике, посланике у скупштини аутономне покрајине и одборнике у скупштини јединице локалне самоуправе.

- усвојена је измена Закона о јавним медијским сервисима у смислу обавезе јавних медијских сервиса да у емисијама које су посвећене изборној кампањи поступају у складу са принципима непристрасног, правичног и уравнотеженог представљања политичких субјеката, као и посебне препоруке јавним медијским сервисима да у циљу обавештавања

јавности о предизборним радњама кандидата, организују радио и телевизијске дуеле и сучељавања да би се у виду дискусије расправила актуелна политичка питања;

У овом извештајном периоду реализоване су активности и које се односе на јачање медијске писмености и обележавање УНЕСКО Глобалне недеље медијске писмености. Министарство културе и информисања је у склопу 41. Генералне конференције Унеска, у коорганизацији Републике Србије и Унеска, лансирало Глобалне препоруке за смернице за израду приручника за медијску и информациону писменост, уз подршку Европске комисије. У сарадњи са ЕУ инфо центром организован је и одржан вебинар „Дигитални имунитет“.

У складу са активностима које су предвиђене у Акционом плану, уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији и Амбасаде Краљевине Норвешке у Србији, израђена су и следећа истраживања у различитим областима:

- Истраживање са различитим групама медијских порфесионалаца у Србији о тражњи за дигиталним вештинама које је израдио ЦЕСИД;
- „Родна структура директорских и уредничких функција у информативним медијима“ ;
- „Приступачност медијских садржаја и извештавање медија о особама са инвалидитетом у 2021. години“ у јулу 2021. године;
- „Заштита новинарских извора у светлу примене Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020 – 2025.година“ аутора Милоша Стојковића и сарадника др Ђорђа Кривокапића, доцента на Факултету организационих наука;
- „Отвореним подацима до квалитетнијег пројектног суфинансирања медијских садржаја“ које је спровео Центар за одрживе заједнице из Новог Сада;
- „Како унапредити транспарентност медијских садржаја су-финансираних јавним новцем?“ које је објавио Одбор за људска права у Нишу

Када је у питању безбедност новинара, Радна група за безбедност и заштиту новинара, одржала је два састанка. Чланови Радне групе су упознати са свим доступним информацијама које су везане за конкретне случајеве напада на новинаре, констатовано је да је систем пријављивања случајева и реаговања институција био ефикасан (поступање тужилаштава и СОС телефон) као и да ће се и убудуће радити на превентиви и координацији свих актера како би се смањио број инцидената. Израђен је нацрт измена и допуна Кривичног законика, као и нацрт допуна Закона о јавном реду и миру који ће бити предмет широке јавне расправе у наредном периоду.

Министарство културе и информисања је потпуно посвећено реализацији свих активности које су предвиђене Акционим планом.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** одржан је један састанак Радне групе за праћење спровођења Акционог плана за примену Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025. година, у периоду 2020-2022. година и извештај о раду Радне групе за 2021. годину је у фази финализације.

3.3.2.5. Створени услови за потпуну функционалност, транспарентност и ажурирање медијских регистара и / или регистара медија у складу са активностима Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025 (мера 2.1 у Стратегији)

Рок: Континуирано, почев од III квартала 2020. године

Активност је делимично реализована. Регистар медија садржи податке о структури власништва над медијима. Предмет регистрације је, између осталих, документ који садржи податке о правним и физичким лицима која непосредо или посредно имају више од 5% удела у оснивачком капиталу издавача, податке о њиховим повезаним лицима у смислу закона којим се уређује правни положај привредних друштава и податке о другим издавачима у којима та лица имају више од 5% удела у оснивачком капиталу. Документ је јавно доступан на интернет страни Агенције за привредне регистре.

Регистар медија, као предмет регистрације, садржи податке о износу новчаних средстава додељених од органа јавне власти медију на име државне помоћи као и податке о износу новчаних средстава добијених од органа јавне власти по другим основима. Подаци о наведеним износима новчаних средстава су јавно доступни на интернет страни Агенције за привредне регистре.
Законска обавеза издавача медија и органа јавне власти је да у року од 15 дана од дана промене података о власничкој структури издавача и података о износу новчаних средстава додељених или добијених од органа јавне власти пријаве Регистру медија.

Акционим планом за спровођење Медијске стратегије предвиђено је да се техничко унапређење и претраживање Регистра медија и његова повезаност са другим јавним регистрима спроведе до краја четвртог квартала 2022. године. Након измене релевантне регулативе потребно је израдити софтверска решења ради повезаности наведених регистара. Акционим планом је предвиђено да се ова активност реализује до краја важења Акционог плана. У току овог периода ће се предузимати све неопходне радње, које не зависе од доношења медијских закона, како би се предвиђена активност успешно реализовала (активност 2.1.2 у Акционом плану).

3.3.2.6. Ефикасно праћење функционисања Регистра медија у складу са Стратегијом развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025, кроз прикупљање података и праћење.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Министарство културе и информисања редовно прати рад Регистра медија како кроз електронски увид у регистроване податке тако и кроз давање упутстава грађанима који имају дилеме у вези са предузимањем појединих радњи у поступку регистрације законом прописаних података.

Министарство културе и информисања редовно прати рад Регистра медија како кроз електронски увид у регистроване податке тако и кроз давање упутстава пружаоцима медијских услуга који имају дилеме у вези са предузимањем појединих радњи у поступку регистрације законом прописаних података.

Регистар медија има могућност да на захтев министарства надлежног за послове јавног информисања сачињава извештаје, на основу података који су законом прописани као предмет регистрације.

Регистар медија нема податке о броју одбијених медија приликом пријављивања на конкурс као последица недостатка уписа у Регистар, јер се у Регистар медија региструју само подаци о медијима који су у исти уписани.

3.3.2.7. Обезбеђење ефикасног функционисања свеобухватног и транспарентног Регистра медијских услуга и евиденција пружалаца медијских услуга на захтев и редовно ажурирање података, у складу са Законом о електронским медијима, укључујући податке о власништву пружалаца медијских услуга и податке о остваривању медијског плурализма.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У III и IV кварталу 2021. године, као и у I кварталу 2022. године није било промена у реализицији активности.

Регулаторно тело за електронске медије (у даљем тексту: Регулатор) успоставило је Регистар медијских услуга (у даљем тексту: Регистар), који садржи све податке прописане чланом 86. Закона о електронским медијима, заједно са подацима о власничкој структури сваког пружаоца, као и регистар медијских услуга које се пружају искључиво путем глобалне информатичке мреже (*Web casting, live streaming* и dr.) у складу са чланом 74. став 1. тачка 2. и чланом 86. Закона о електронским медијима. Регистар је доступан на Интернет страници Регулатора и редовно се ажурира (http://rem.rs/sr/registar-pruzalaca-medijskih-usluga). Поред тога, свако заинтересовано лице може у просторијама Регулатора да изврши увид у Регистар или да захтева да му се подаци из Регистра учине доступним на други начин.

До данашњег дана није поднет ниједан захтев за издавање одобрења за пружање медијске услуге на захтев, па самим тим до сада није издато одобрење за пружање медијске услуге на захтев, у смислу члана 75. Закона о електронским медијима. Регулатор нема законске могућности да санкционише евентуално пружање медијске услуге на захтев без одобрења,

јер је у Закону о електронским медијима као привредни преступ прописано пружање медијске услуге без дозволе, али не и без одобрења (члан 107.).

У Регистру медијских услуга је регистровано пет пружалаца медијске услуге који медијске услуге на захтев (*on demand*) пружају искључиво путем глобалне информатичке мреже (*Web casting, live streaming* и др.).

3.3.2.8. Ефикасно праћење примене Етичког кодекса новинара Србије у циљу промовисања саморегулације и поштовања етичких и професионалних стандарда, јачања професионалног интегритета и јачања свести о значају Савета за штампу.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Регулатор је у прва три квартала 2021. године изрекао 7 мера, и то две мере опомене, четири мере упозорења и једну меру привремене забране објављивања програмског садржаја. Све мере изречене у досадашњем раду Регулатора су јавно доступне и објављују се на веб страници: http://rem.rs/sr/odluke/izrecene-mere.

Регулатор је у извештајном периоду IV квартал 2021. године изрекао 2 мере упозорења сагласно Закону о електронским медијима. Све мере изречене у досадашњем раду Регулатора су јавно доступне и објављују се на веб страници: http://rem.rs/sr/odluke/izrecene-mere.

Регулатор у првом кварталу 2022. године није изрекао ниједну меру. Све мере изречене у досадашњем раду Регулатора су јавно доступне и објављују се на веб страници: http://rem.rs/sr/odluke/izrecene-mere.

3.3.2.9. Јачање професионалног поступања пружалаца медијских услуга, издавача штампаних медија и новинара, имајући у виду најбоље праксе ЕУ, кроз спровођење обука у области: -људских права, -медијске етике, -говора мржње.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Министарство културе и информисања кроз Конкурс за суфинансирање пројеката организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима, као и унапређење професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања редовно подржава реализацију пројеката који се односе на јачање професионалног поступања пружалаца медијских услуга, издавача штампаних медија и новинара. У 2020. години на наведеном конкурсу подржано је 42 пројекта. Министарство радило је на изради извештаја о спроведеним конкурсима и реализованим пројектима који су подржани на девет конкурса (преко 540 пројеката) у области јавног информисања у 2020. години. Предметни извештаји ће бити објављени на званичном сајту министарства. На основу резултата спроведене евалуације министарство ће пројектовати приоритетне теме и недостајуће медијске садржаје за предстојећи конкурс у 2022. години, а такође на

томе ће базирати и планирање обука за унапређење професионалних и етичких капацитета новинара и медијских радника.

У **првој половини 2021. године** Министарство културе и информисања расписало је и спровело Конкурс за суфинансирање пројеката организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима, као и унапређење професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања. На овом Конкурсу подржано је више пројеката који се односе на јачање професионалног поступања пружалаца медијских услуга, издавача штампаних медија и новинара и то:

-Пројекат Слободни новинари „ослобођени" свих права који је поднело Независно удружење новинара Србије подржано је у износу од 950.000,00 динара;

-Пројекат „Унапређење професионалних и етичких медијских стандарда у мултиетничким срединама" које је поднело Удружење грађана „Journalistic plan" Нови Пазар подржан је у укупном износу од 500.000,00 динара;

-Пројекат Центра за мониторинг и активизам – ЦЕМА из Чачка „Извештавање локалних медија у кризним ситуацијама" подржан је у укупном износу од 500.000,00 динара;

-Пројекат „Жене, деца и стари кроз призму медија - стереотипи и сензационалистичко извештавање" који је поднело Удружења „Форум жена Пријепоља" подржано је у укупном износу од 500.000,00 динара;

-Пројекат Удружења грађана НВО „Ужицемедиа" ЗНАЊЕМ ДО ИСТИНЕ, БЕЗ СЕНЗАЦИЈЕ - Стручност услов професионализма у локалним медијима" подржан је у укупном износу од 500.000,00 динара. Овим пројектом је предвиђена организација радионице, трибине, израда анкете и објава текстова на порталу „Ужицемедиа", а на тему оснаживања редакције да се избори са сензацинализмом и говором мржње у локалним медијима.

- Пројекат „Снажне редакције против дезинформација „ који је поднет од стране Медија центра д.о.о. Предузеће за издаваштво и издавачко-новинску делатност, Београд подржано је у укупном износу од 630.100,00 динара. Пројектом је планирано повећање капацитета редакције са суочавањем са дезинформацијама, пропагандом и говором мржње, као и бољом информисаности медијских радника, а све кроз организацију округлих столова и конференције.

У **трећем кварталу 2021. године** току је била организација две радионице под називом Етика и вредности у дигиталном добу.

У четвртом кварталу 2021. године, у организацији Министарства културе и информисања 26. и 30. новембра одржане су две међународне радионице за медијска и новинарска

удружења и све актере у области информисања и медија на тему Етика и вредности у дигиталном добу са фокусом на механизме саморегулације, на медијску писменост, борбу против дезинформација, анти-дискриминацију, на борбу против говора мржње, као и на родну равноправност. Радионицама је присуствовало преко 40 учесника.

Регулатор у свом раду контролише рад пружалаца медијских услуга и стара се о доследној примени одредаба закона и подзаконских аката у смислу поштовања људских права и говора мржње у њиховом програмском садржају.

Број пријава на рачун рада ПМУ за 2021. годину је износио 72, од чега је број пријава на рачун рада ПМУ за извештајни период **IV квартал 2021. године** износио 13. За сваку од наведених притужби/пријава, Стручна служба је извршила увид у конкретни програмски садржај и сачинила извештај за Савет који је даље поступао у складу са законским овлашћењима

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** Министарство културе и информисања ради на креирању радионица које ће се одржати до краја 2022. године.

Број пријава на рачун рада ПМУ за извештајни период први квартал 2022. године је износио 59. За сваку од наведених притужби/пријава, Стручна служба је извршила увид у конкретни програмски садржај и сачинила извештај за Савет који је даље поступао у складу са законским овлашћењима.

3.3.2.10. Ефикасно праћење функционисања система су-финансирања медијских пројеката из буџета и/или јавних прихода у складу са новим прописима о финансирању медија.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Министарство културе и информисања објавило је извештаје о реализацији пројеката на конкурсима из области јавног информисања расписаним у 2019. години. У извештајима је поред основних података о конкурсима, броју пријављених и одобрених пројеката, структури пријављених пројеката, урађена и анализа квалитета подржаних пројеката на основу података из наративних и финансијских извештаја корисника и произведених медијских садржаја. (https://www.kultura.gov.rs/konkursi/30).

У првој половини 2021. године Министарство културе и информисања расписало је и спровело десет конкурса за суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања. Конкурси су били расписани у периоду од 13. јануара 2021. до 12. фебруара 2021. године.

У првој половини 2021. године донета су решења о расподели средстава по свим расписаним конкурсима којима се остварује јавни интерес у области јавног информисања

и укупан износ од 310.000.000,00 динара распоређен је за реализацију укупно 548 пројеката.

У трећем квартал 2021. године Министарство културе и информисања радило је на изради извештаја о спроведеним конкурсима и реализованим пројектима који су подржани на девет конкурса (преко 540 пројеката) у области јавног информисања у 2020. години. Предметни извештаји ће бити објављени на званичном сајту министарства. На основу резултата спроведене евалуације министарство ће пројектовати приоритетне теме и недостајуће медијске садржаје за предстојећи конкурс у 2022. години, а такође на томе ће базирати и планирање обука за унапређење професионалних и етичких капацитета новинара и медијских радника.

У четвртом кварталу 2021. године израђени су и следећи извештаји који су доступни на сајту Министарства културе и и нформисања и то:

1. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за штампане медије и сервисе новинских агенција у 2020. години;

2. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима, као и унапређивања професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања у 2020. години;

3. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина у 2020. години;

4. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја намењених особама са инвалидитетом у 2020. години;

5. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за интернет медије у 2020. години;

6. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за радио у 2020. години;

7. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја намењених припадницима српског народа у земљама региона у 2020. години;

8. Извештај о Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја који се реализују путем електронских медија чији издавачи имају седиште на територији АП Косово и Метохија у 2020. години;

9. Извештај о реализацији Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја за телевизије у 2020. години

Паралелно са радом на изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима у **првом кварталу 2022. године**, **Министарство културе и информисања** израдило је за потребе конкурса за суфинансирање пројеката у 2022. години *Смернице за дефинисање и правдање трошкова пројеката производње медијских садржаја и организовања стручних, научних и пригодних скупова у области јавног информисања* у складу са Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у области јавног информисања, коју је Министарство финансија донело у јануару 2022. године. Овом уредбом је такође прописана обавеза даваоца државне помоћи да развије ефикасан механизам праћења и извештавања о додељеној помоћи.

Поред тога, у циљу унапређења транспарентности пројектног суфинансирања и бољег увида у поступак реализације пројеката, учесници конкурса за суфинансирање медијских садржаја које расписује Министарство су у обавези да доставе попуњену *Изјаву о објављивању и емитовању медијских садржаја* како би и пре достављања завршног извештаја Министарство остварило увид у реализовани медијски садржај и могло да пропрати да ли произведени садржај/ формат/ врста жанровски одговара предлогу пројекта.

Континуирано се врши контрола финансијских извештаја корисника, при чему се препознаје ангажованост корисника на унапређењу ових извештаја.

Поред извештаја о реализованим пројектима, Министарство културе и информисања у овом извештајном периоду урадило је и евалуацију већег дела произведених медијских садржаја на спроведеним конкурсима спроведеним у 2020. години са освртом на оно што је потребно унапредити.

Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, као орган управе који расписује конкурс, доноси одлуку о расподели средстава на основу образложеног предлога комисије. Корисници средстава којима су одобрена средства за реализацију пројеката достављају наративни и финансијски извештај о спроведеним пројектним активностима, у складу са уговореним обавезама. А по завршетку пројектног суфинансирања у текућој години, Секретаријат прегледа наративни и финансијски извештај о спроведеним пројектним активностима као и доказ о реализацији пројекта.

Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, као орган управе који расписује конкурс за су-финансирање медијских пројеката из буџета, доноси одлуку о расподели средстава на основу образложеног предлога комисије. Корисници средстава којима су одобрена средства за реализацију пројеката достављају наративни и финансијски извештај о спроведеним пројектним активностима, у складу са уговореним обавезама. По завршетку пројектног суфинансирања у текућој години, Секретаријат прегледа наративни и финансијски извештај о спроведеним пројектним активностима, као и доказ о реализацији пројекта.

3.3.2.11. Успоставити регулаторни оквир у области јавног информисања и оглашавања од стране органа јавне власти и компанија које су у власништву или финансиране углавном од стране државе (Мера 2.6. Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025).

Рок: од 2021. године

Активност се успешно реализује. Акционим планом је предвиђено да се наконспровођења анализе регулаторног оквира у области оглашавања, с посебним освртом на проблеме у вези са оглашавањем органа јавне власти и привредних друштава којима је држава већински власник или их већински финансира, предложи или поднесе иницијатива за доношење нове или измене постојеће регулативе, као предуслова за стварање једнаких тржишних услова за све медије (активност 2.3.2). Четврти квартал 2021. године је предвиђен као крајњи рок за спровођење ове активности. Орган који спроводи ову активност је Министарство културе и информисања, које ће након израђене анализе упутити предлоге, ресорним министарствима, на који начин би било најефикасније уредити ову област.

Израђена је радна верзија Нацрта закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима обухвата два дела –део око кога су се сложили сви чланови Радне групе и постигнут је консензус, и други део који се налази у завршној фази усаглашавања ставова око појединих решења око којих није постигнут консензус.

Министарство културе и информисања у **првом кварталу 2022. године** предузима неопходне активности у циљу обезбеђивања неопходних финансијских средстава за израду анализе регулаторног оквира у области оглашавања.

3.3.2.12. Ефикасно праћење реализације пореских олакшица и других облика државне помоћи која представља могући извор утицаја на медијску независност, кроз:

- Унапређење законских решења у вези са уписом података у Регистар медија

-Увођење обавезе за органе јавне власти да пријаве сву државну помоћ у Регистар медија,
-Јасније прецизирање санкција и санкционисање непријављивања све државне помоћи у Регистар медија у складу са чланом 137. Закона о јавном информисању и медијима)

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Министарство културе и информисања прати регистровање података о додељеној државној помоћи у оквиру постојеће регулативе.

Имајући у виду да је путем анализе постојећег стања утврђено да постоје одређени недостаци који се тичу обима пријављивања додељених средстава издавачима медија као и недовољно ефикасног система праћења испуњења законских обавеза предложено је да се кроз измену Закона о јавном информисању и медијима: прецизно дефинише обим података који се упусиују у одговарајуће регистре, а тичу се самих медија, свих новчаних и других давања из јавних прихода из свих извор и других података од значаја за остваривање утицаја над медијима (на пример информације о даваоцима кредита и позајмица под условима повољнијим од тржишних, подаци о правним лицима која у приходу издавача учествују изнад одређеног процента, подаци о донацијама, поклонима и спонзорствима који учествују у финансирању преко одређеног процента у приходима и слично); обезбедити механизме за ажурно достављање података у Регистар медија, утврдити јасне критеријуме за брисање медија из Регистра медија, као и обавезу Регистратора да из Регистра медија избрише све медије који нису регистровани у складу са законом, утврдити адекватне санкције за непоштовање законских одредаба, дефинисати поступак и начин вршења контроле у вези са регистровањем и ажурирањем података у Регистру медија (активност 2.1.1).

Министарство културе и информисања редовно прати регистровање података о додељеној државној помоћи у оквиру постојеће регулативе. Реализација ове активности условљена је изменама регулативе, односно Закона о јавном информисању и медијима које су наведене у активностима 2.1.1 у Акционом плану.

Израђена је радна верзија Нацрта закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима обухвата два дела –део око кога су се сложили сви чланови Радне групе и постигнут је консензус, и други део који се налази у завршној фази усаглашавања ставова око појединих решења око којих није постигнут консензус.

Рад на изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима наставиће се након формирања Владе Републике Србије у 2022. години.

Регистар медија не садржи податке о пореским олакшицама и другим облицима државне помоћи која представља могући извор утицаја на медијску независност, јер ови подаци нису прописани као предмет регистрације.
Регистар медија није надлежан за санкционисање органа јавне власти због непријављивања државне помоћи, као ни за утврђивање неовлашћене концентрације медија.

3.3.2.13. Испитивање концентрација учесника на тржишту у сектору медија у складу са Законом о заштити конкуренције и Стратегијом развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025

Рок:Континуирано

Активност се успешно реализује. У **четвртом кварталу 2021. године**, Комисија за заштиту конкуренције је безусловно одборила 4 концентрације учесника на тржишту у сектору медија. На дан извештавања (17.01.2022. године), у току је један поступак испитивања концентрација учесника на тржишту у сектору медија.

3.3.2.14. Успостављени мерљиви критеријуми за одређивање прагова за дозвољену концентрацију медија и ризик од плурализма медија, поред удела у гледању, слушању и циркулацији (Мера 2.2. Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025)
Рок: У складу са АП за Медијску стратегију

Активност се успешно реализује.

За реализацију ове активности у Акционом плану предвиђено је:

1. израда анализе релевантног медијског тржишта на националном, регионалном и локалном нивоу и утврђивање функционалности, услова и стања конкуренције на медијском и повезаним тржиштима (тржиште дистрибуције медијских садржаја, тржиште оглашавања итд.), а нарочито у погледу утврђивања опасности од недозвољене медијске концентрације, опасности по медијски плурализам, те да ли постоје структурни и економски притисци на медије који угрожавају њихов интегритет и независност (активност 2.2.1), рок за завршетак ове активности је први квартал 2021. године – Министарство културе и информисања интензивно ради на реализацији активности која се односи на израду анализе о релевантном медијском тржишту на националном, регионалном и локалном нивоу.

2. изменама Закона о јавном информисању и медијима утврдити мерљиве критеријуме за мерење прагова медијске концентрације (активност 2.2.3) – рок за завршетак ове активности је четврти квартал 2021. године. Изменама Закона о јавном информисању и медијима утврдиће се мерљиви критеријуми за мерење прагова медијске концентрације (активност 2.2.3), за чију реализацију је предвиђен четврти квартал 2021. године.

Изменама Закона о јавном информисању и медијима утврдиће се мерљиви критеријуми за мерење прагова медијске концентрације (активност 2.2.3)

Током 2021. године **Регулатор** није изрекао ниједну меру ПМУ због утврђеног постојања нарушавања медијског плурализма.

Министарство културе и информисања интезивно ради на реализацији активности која се односи на израду анализе о релевантном медијском тржишту на националном, регионалном и локалном нивоу, и тим поводом техничку подршку је тражило кроз ИПА

пројектни предлог као и кроз ПЛАЦ инструмент код Министарства за европске интеграције.

Рад на изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима наставиће се након формирања Владе Републике Србије у 2022. године.

У првом кварталу 2022. године Регулатор није изрекао ниједну меру ПМУ због утврђеног постојања нарушавања медијског плурализма.

3.3.2.15. Утврђивање постојања нарушавања медијског плурализма.

Рок: Континуирано

Активност је делимично реализована Током 2021. године Министарство културе и информисања у вршењу надзора над применом Закона о јавном информисању и медијима није покренуло ниједан поступак због угрожавања медијског плурализма.

Израђена је радна верзија Нацрта закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима обухвата два дела –део око кога су се сложили сви чланови Радне групе и постигнут је консензус, и други део који се налази у завршној фази усаглашавања ставова око појединих решења око којих није постигнут консензус.

Рад на изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима наставиће се након формирања Владе Републике Србије у 2022. години.

Током 2021. године Регулатор није изрекао ниједну меру ПМУ због утврђеног постојања нарушавања медијског плурализма. Поднето је 23 захтева за добијање претходне сагласности на акт о преносу дозволе за пружање медијске услуге и/или промене власничке структуре (од тога 8 захтева у извештајном периоду четврти квартал 2021. године), за које је Савет Регулатора донео одлуку којом се даје сагласност на статусну промену и/или планирану промену власничке структуре.

У **првом кварталу 2022. године** Регулатор није изрекао ниједну меру ПМУ због утврђеног постојања нарушавања медијског плурализма. Поднето је 12 захтева за добијање претходне сагласности на акт о преносу дозволе за пружање медијске услуге и/или промене власничке структуре, за које је Савет Регулатора донео одлуку којом се даје сагласност на статусну промену и/или планирану промену власничке структуре.

3.3.2.16 Израдити Програм комуникације Министарства унутрашњих послова са медијима у циљу дефинисања односа, начина и обима комуникације.
Рок: II квартал 2021. године
Активност је у потпуности реализована.
Министар унутрашњих послова је 18. октобра 2021. године усвојио Директиву о

поступању полицијских службеника и других запослених у Министарству унутрашњих послова у односу са медијима.

3.3.2.17. Измена и допуна Закона о јавном тужилаштву којом се прописује дисциплински прекршаји у делу који се односи на одговорност јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца за неовлашћено саопштавање медијима информација о текућим или планираним кривичним истрагама како би се омогућила последична измена и допуна Етичког кодекса и Правилника о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца
Рок: I квартал 2021.
Активност није реализована. Измене и допуне Закона о јавном тужилаштву су планиране у оквиру промена које ће проистећи из уставних амандмана.

3.3.2.18 Праћење примене Закона о полицији у делу којим је неовлашћено давање изјава предвиђено као тешка повреда службене дужности.
Рок: Континуирано
Активност се успешно реализује. Од првог до трећег квартала 2021. године није било није евидентираних тешких повреда службене дужности из члана 207. Став 19. Закона о полицији.

У извештајном периоду IV квартал 2021. године (од 1. октобра до 31. децембра 2021. године) евидентирано је укупно 602 повреде и то, 150 лаких повреда службене дужности из члана 206. Закона о полицији, и 452 тешке повреде службене дужности из члана 207. Закона о полицији.

Из члана 206. Закона о полицији, тачка 19. која гласи „Самоиницијативно иступање полицијских службеника и осталих запослених у јавности и средствима јавног информисања у вези са радом, које је изазвало или би могло да изазове штетне последице по углед Министарства“ евидентирана је једна повреда службене дужности.

Током извештајног периода **I квартал 2022. године** нема евидентираних пријава.

3.3.2.19. Праћење примене Кодекса полицијске етике и Закона о полицији у делу који се односи на одговорност полицијских службеника за неовлашћено саопштавање медијима информација о текућим или планираним кривични мистрагама.
Рок: Континуирано
Активност је делимично реализована. У извештајном периоду IV квартал 2021. (од 1. октобра до 31. децембра 2021. године) евидентирано је укупно 602 повреде и то, 150 лаких повреда службене дужности из члана 206. Закона о полицији, и 452 тешке повреде службене дужности из члана 207. Закона о полицији.
Из члана 206. Закона о полицији, тачка 19. која гласи „Самоиницијативно иступање полицијских службеника и осталих запослених у јавности и средствима јавног

информисања у вези са радом, које је изазвало или би могло да изазове штетне последице по углед Министарства“ евидентирана је једна повреда службене дужности.

Током извештајног периода **I квартал 2022. године** нема евидентираних пријава.

3.3.2.20. Измена и допуна подзаконских аката којима се уређује процедура тајности и заштите планирања и вођења кривичних истрага у циљу унапређења тајности и заштите полицијских процедура за планирање и реализовање кривичних истрага.
Рок : IV квартал 2020.
Активност је у потпуности реализована. Дана 19.7.2021. године усвојена је Обавезна инструкција о криминалистичко-оперативном раду полиције. Обавезном инструкцијом о криминалистичко-оперативном раду полиције утврђује се начин организације и реализације криминалистичко-оперативног рада полиције у спречавању, откривању и доказивању кривичних дела и њихових учинилаца и иста се примењује почевши од 45 дана од дана доношења.

3.3.2.21. Донети подзаконски акт којим се утврђују процедуре давања саопштења полицијских службеника за медије.
Рок : IV квартал 2020.
Активност је у потпуности реализована. Министар унутрашњих послова је 18. октобра 2021. године усвојио Директиву о поступању полицијских службеника и других запослених у Министарству унутрашњих послова у односу са медијима.

3.3.2.22. Спровођење обуке за јавне тужиоце, заменике јавних тужилаца, полицијске службенике и репрезентативна удружења новинара у погледу: -спречавања цурења информација о текућим или планираним кривичним истрагама; -спречавања цурења личних података осетљивих лица (жртве, деца).

Рок: Континуирано, до IV квартала 2021

Активност се успешно реализује. Правосудна академија и њени партнери са заједничког пројекта Европске уније и Савета Европе "Слобода изражавања и слобода медија у Србији (JUFREX 2)" су у 2021. години наставили са организовањем онлајн обука и промовисањем стандарда за заштиту слободе изражавања и слободе медија на националном нивоу. Прва у низу дводневна онлајн обука на тему „Заштита и безбедност новинара“ је одржана 10. и 11. маја 2021. године за носиоце правосудних функција са територије београдске апелације из судова и јавних тужилаштава из Београда, Обреновца, Младеновца и Лазаревца. Кључни циљ обуке је био допринос повећању свести о положају новинара који су изложени ризику и побољшању примене правног оквира Републике Србије, нарочито у складу са Европском конвенцијом о људским правима (ЕКЉП) и другим европским стандардима који се односе на слободу изражавања. Обука је заснована на Приручнику за

тренере који је развијен у оквиру пројекта JUFREX 2 и прилагођен националном контексту Србије. На обуци су биле обрађиване следеће теме:

- Слобода изражавања – Основна начела; Разумевање ризика за новинаре и мере за њихово избегавање и ублажавање;

- Праћење (евидентирање) претњи/опасности по новинаре

- Подстицање повољног окружења за новинарство и избегавање некажњивости

- Проблеми са којима се суочавају новинари у пракси

- Новинари на раду: приступ местима и догађајима

- Новинари на раду: Заштита извора и узбуњивача; Позитивне обавезе државе

- Увод у Препоруку Комитета министара државама чланицама Савета Европе CM/Rec(2016)4, о заштити новинарства, безбедност новинара и других медијских актера

- Примена Препоруке Комитета министара државама чланицама Савета Европе CM/Rec(2016)4, о заштити новинарства, безбедност новинара и других медијских актера – радионица

Правосудна академија предузела је активности на (новој) организацији семинара који је иницијално био спроведен 2020. године на теме:

- Домаћи и међународни правни оквир (Стандарди ЕУ о пружању информација у кривичним поступцима медијима-начела)

- Спречавање цурења информација о текућим или планираним кривичним истрагама (координација између јавних тужилаштава и медија)

- Положај малолетника, и других посебно осетљивих сведока-жртви у кривичном поступку

- Анализа медијског извештавања са посебним освртом на жртве и малолотнеке-практичана вежба

- Дефинисање активности у комуникационим стратегијама за спречававање цурења информација-практична вежба.

Током 2021. године представник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности је учествовао, као предавач, у две обуке које је организовала SHARE фондација, уз подршку Мисије ОЕБС, за представнике новинарских удружења 22. и 29. јуна 2021. године.

У извештајном периоду IV квартал 2021. године Правосудна академија није имала реализованих активности.

Током извештајног периода I квартал 2022. године, Правосудна академија у сарадњи са заједничким пројектом Европске уније и Савета Европе „Слобода изражавања и слобода медија у Србији (JUFREX 2)" је организовала две дводневне обуке на тему „Заштита и безбедност новинара“, у Београду и Врднику за укупно 49 учесника.

У првом кварталу 2022. године Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података личности није организовао обуке за наведене циљне групе.

3.3.2.23. Обезбеђење независности јавних медијских услуга, унапређење професионализма, остваривање програмске функције у јавном интересу, као и одговорност према јавности у складу са активностима дефинисаним у Медијској стратегији

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Изменама регулативе, односно изменама Закона о јавним медијским сервисима која је предвиђена кроз активност 3.3.2 Акционог плана и то до краја трећег квартала 2022. године обезбедиће се и јачање независности јавних медијских сервиса.

Унапређење професионализма, остваривање програмске функције и одговорност према јавности ће бити реализована кроз активности које су предвиђене од 3.3.4-3.3.12 које ће се спроводити континуирано до краја периода важења наведеног Акционог плана. Министарство културе и информисања је у процесу обављања консултација и давања предлога за реализацију наведених активности.

У складу са чланом 37. Споразума о унапређењу услова за одржавање избора од 29. октобра 2021. године, који је закључен у Народној скупштини између политичких странака учесница Међустраначког дијалога под покровитељством Народне скупштине, а посебно имајући у виду улогу коју јавни медијски сервиси имају у систему јавног информисања, као и њихову нарочиту улогу у изборној кампањи извршена је измена и допуна Закона о јавним медијским сервисима и то члана 7. Закона који говори о јавном инетресу који остварује јавни медисјки сервис. Наиме у тачки 8.) поменутог члана извршено је терминолошко усаглашавање тако што је уместо „предизборна“ кампања наведено „изборна“ кампања. Истовремено је извршена и допуна поменутог члана те је прописано да су јавни медијски сервиси дужни да у редовном информативном програму, као и у посебним емисијама које су посвећене изборној кампањи, поступају у складу са принципима непристрасног, правичног и уравнотеженог представљања политичких субјеката, односно изборних листа и кандидата на изборима. Такође, прописано је да се јавним медијским сервисима посебно препоручује да у циљу обавештавања јавности о

предизборним радњама кандидата, односно подносилаца изборних листа организују радио и телевизијске дуеле или сучељавања да би се у виду дискусије расправила одређена актуелна политичка питања.
Изменама Закона о јавним медијским сервисима у складу са Акционим планом обезбедиће се даље јачање независности јавних медијских сервиса.

Регулатор континуирано, односно на годишњем нивоу израђује извештаје о испуњавању законских и програмских обавеза Радио-телевизије Србије и Радио-телевизије Војводине, али и обавеза комерцијалних ПМУ. Последњи извештај је сачињен и усвојен од стране Савета Регулатора за 2020. годину, и сва три су објављена на веб сајту: http://rem.rs/sr/izvestaji-i-analize/izvestaji-i-analize-o-nadzoru-emitera/izveshtaji#gsc.tab=0

У **првом кварталу 2022. године** нема промена у односу на претходни извештајни период.

3.3.2.24. Обезбедити уједначено поступање према свим медијима који имају статус пореског дужника, односно са којима се потписује споразум о репрограму дуга.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Стање непромењено - Пореска управа предузима све мере редовне и принудне наплате према свим пореским обвезницима који имају порески дуг без обзира на њихову делатност. Такође, сви они могу да добију репрограм дуга уколико испуњавају законом прописане услове, опет без обзира на њихову делатност.

3.3.2.25. Смањити и учинити транспарентним утицај државе на медијско тржиште како би се осигурали једнаки услови на тржишту за све медије (у складу са Мером 2.3. у Медијској стратегији)

Рок: Почев од III квартала 2020.

Активност је делимично реализована. Ради реализације ове активности Акционим планом су предвиђене измене следећих закона из различитих области: Закона о јавним набавкама, Закона о донацијама и хуманитарној помоћи и Закона о јавном информисању и медијима.

Израђена је радна верзија Нацрта закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима обухвата два дела –део око кога су се сложили сви чланови Радне групе и постигнут је консензус, и други део који се налази у завршној фази усаглашавања ставова око појединих решења око којих није постигнут консензус.
Када је у питању приватизација издавача медија у јавном власништву, она није завршена само у случају Политике а.д, док су код Радио-телевизије Крагујевац и Недељних новина из Бачке Паланке били раскинути уговори о продаји капитала.

Окончање процеса приватизације у привредном друштву Политика а.д. Београд, односно решавање статуса привредног друштва зависи од регулисања односа са повериоцем путем

унапред припремљеног плана реорганизације у складу са Законом о стечају. Унапред припремљен план реорганизације је израђен и у току је поступак давања сагласности.

За издаваче медија код којих су раскинути уговори о продаји капитала израђен је план активности које ће се предузети у наредном периоду ради реализације ове активности и састоје се у следећем:

- У Нацрт закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима потребно је унети одредбе којима би се регулисао поступак приватизације издавача медија у односу на које су раскинути уговори о продаји капитала на начин да се њихова приватизација коначно заврши продајом капитала или преносом капитала без накнаде на запослене, односно ликвидацијом или стечајем у случају да запослени не прихвате пренос капитала без накнаде (дефинисати рок за објаву јавног позива за продају капитала издавача медија , као и рок за закључење уговора о продаји капитала издавача медија, период праћења континуитета у производњи медијских садржаја променити на две уместо пет година од дана закључења уговора; у случају да се капитал издавача медија у прописаном року не прода, капитал понудити запосленима без накнаде; уколико запослени не прихвате бесплатан пренос капитала, издавач медија је дужан да покрене поступак ликвидације или стечаја) ,

- након ступања на снагу тог закона Министарство привреде ће спровести поступак приватизације издавача медија у роковима који буду одређени законским одредбама.

Број компанија у којима држава има удео у оснивачким правима медијских издавача сведен је на нулу.

3.3.2.26. Објављивање извештаја о утрошку буџета Јавних медијских сервиса, укључујући и следеће податке: -50 највећих купаца и добављача -уговоре са независним продукцијама и маркетиншким агенцијама -званичне резултате конкурса за избор програма РТВ продукција са критеријумима који су примењени приликом избора.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У складу са чланом 19. став 1. тачка 15) Закона о јавним медијским сервисима Управни одбор усваја извештај о раду и пословању јавног медијског сервиса и доставља га Народној скупштини, Савету Регулатора и обавештава јавност. Сходно члану 51. Закона РТС и РТВ једном годишње подносе Народној скупштини, ради разматрања и одлучивања, а Савету Регулатора ради информисања, Извештај о раду и пословању за претходну годину, са извештајем независног овлашћеног ревизора.

Сходно члану 51. Закона о јавним медијским сервисима, Регулатору су ЈМУ РТС и РТВ доставили Извештај о пословању за 2019. годину са Извештајем независног овлашћеног ревизора, усвојени од стране управних одбора ЈМУ РТС и РТВ, ради информисања.

Сходно члану 51. Закона о јавним медијским сервисима, Регулатору су ЈМУ РТС и РТВ доставили Извештај о пословању за 2020. годину са Извештајем независног овлашћеног ревизора, усвојени од стране управних одбора ЈМУ РТС и РТВ (РТВ је доставио и за 2021. док се још увек чека за РТС - обично се подноси током првог или другог квартала наредне године), ради информисања.

3.3.2.27. Окончати процес приватизације издавача у јавном власништву, у циљу успостављања једнаке тржишне позиције медија и спречавања непримереног утицаја на уређивачку политику
Рок: До окончања процеса приватизације.
Активност се успешно реализује. Поступак приватизације издавача медија се спроводи транспарентно, у складу са начелом обезбеђења јавности и транспарентности на којем се заснива приватизација. Продаја капитала издавача медија се спроводи на транспарентан начин, јавним прикупљањем понуда са јавним надметањем.

Сви уговори о продаји капитала издавача медија се јавно објављују на интернет страници Министарства привреде.

Истекао је петогодишњи период праћења реализације уговора о продаји капитала издавача медија, који су закључени током 2015. године, у складу са Законом о приватизацији («Сл. гласник РС», бр. 83/14, 46/15, 112/15 и 20/16 – аутентично тумачење) и Законом о јавном информисању и медијима («Сл. гласник РС» бр. 83/14 и 58/15), те је спроведена приватизација скоро свих издавача медија у јавном власништву.

На дан сачињавања овог извештаја (јануар 2022. године) у портфељу Министарства привреде се налазе само три издавача медија. Окончање поступка приватизације издавача медија у јавном власништву се реализује у складу са Стратегијом развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020-2025. година.

Напомена: излазак државе из власништва «Политике» ад Београд односно решавање статуса привредног друштва «Политика» ад Београд зависи од регулисања односа са повериоцима путем унапред припремљеног плана реорганизације у складу са Законом о стечају. Приватизација издавача медија код којих је раскинут уговор спроводиће се у складу са планом приватизације издавача медија, који ће сачинити Министарство привреде и Министарство културе и информисања.

3.3.2.28. Преиспитати по службеној дужности сукоб интереса у медијима. Организовање периодичних састанака Агенције за борбу против корупције и Савета за борбу против корупције у циљу размене информација и јачања координације.
Рок: Континуирано до окончања испитивања.
Активност је у потпуности реализована. Испитивање је окончано и поступци су завршени.

3.3.2.29. Ревизија финансијских извештаја парламентарних политичких странака у складу са Програмом ревизије који доноси Државна ревизорска институција.

Рок:Континуирано, у складу са Програмом ревизије који доноси ДРИ

Активност се успешно реализује. У току 3. и 4. тромесечја 2021. године, Државна ревизорска институција је, као што је предвиђено Програмом ревизије за 2021. годину, спровела 4 ревизије финансијских извештаја и правилности пословања код 4 политичке странке и то: Српска странка Заветници, Покрет обнове краљевине Србије, Здрава Србија и Руска странка. Наведени извештаји о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања, који се односе на горепоменуте 4 политичке странке, објављени су на вебсајту Институције и доступни су јавности, чиме је предметна Активност у потпуности реализована.

Државна ревизорска институција је децембра 2021. године, у складу са Законом о Државној ревизорској институцији, донела Програм ревизије за 2022. годину. Наведени Програм ревизије садржи одговарајући број политичких странака које ће бити предмет ревизије у току 2022. године. Међутим, с обзиром да се Програм ревизије ДРИ чува као поверљив у складу са Пословником Институције, ДРИ не може навести које политичке странке ће бити предмет ревизије у 2022. години, док поступак ревизије не буде званично започет.

3.3.2.30. Обезбедити организациону, функционалну и финансијску независност Регулаторног тела за електронске медије и побољшати његов професионализам, као и одговорност према јавности (Мера 3.2. у Медијској стратегији).

Рок: Континуирано

Активност је делимично реализована. Изменама регулативе, односно изменама Закона о електронским медијима до краја другог квартала 2022. године како је предвиђено Акционим планом, уредиће се организациона, функционална и финансијска независност Регулаторног тела за електронске медије. У складу са наведеним роком биће спроведене све неопходне активности. Рад на изменама Закона о електронским медијима предвиђен је након формирања нове Владе.

Регулатор је у **прва три квартала 2021. године** изрекао 9 мера, и то две мере опомене, шест мера упозорења и једну меру привремене забране објављивања програмског садржаја. Све мере изречене у досадашњем раду Регулатора су јавно доступне и објављују се на веб страници: http://rem.rs/sr/odluke/izrecene-mere.

У вези са кршењем Закона о оглашавању, Регулатор континуирано, на месечном нивоу, подноси захтеве за покретање прекршајног поступка против комерцијалних ПМУ. Све захтеве, као и пресуде прекршајних судова, Регулатор објављује на веб страници: www.rem.rs.

Регулатор, у складу са законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја, на свом веб-сајту, без накнаде, чини јавно доступним сва акта прописана чланом 38. Закона о електронским медијима. На веб сајту Регулатора постоји адреса електронске поште, као и број телефона, на који сваки грађанин може упутити жалбу, сугестију и сл.

Регулатор у извештајном периоду **први квартал 2022. године** није изрицао мере.

3.3.2.31. Предузимање активности које укључују обуке, семинаре који доприносе унапређењу професионалних и етичких стандарда у области фотографије у медијима кроз рад на развоју професионалних визуелних садржаја и подизању нивоа медијске писмености.

Рок: Током године, у циклусима док сви медији у Србији не прођу обуку

Активност није реализована. Нема информација.

3.4. НАЧЕЛО НЕДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПОЛОЖАЈ ОСЕТЉИВИХ (РАЊИВИХ) ДРУШТВЕНИХ ГРУПА

3.4.1.1. Усвајање нове Стратегије превенције и заштите од дискриминације и пратећег Акционог плана.

Рок: IV квартал 2020.

Активност се успешно реализује. Стратегија превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030. године усвојена је на седници Владе од 20. јануара 2022. године.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је, уз подршку Тима Уједињених нација за људска права, отпочело са израдом Предлога акционог плана (2022-2024) за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030. године. У том циљу, оформљен је експертски тим са којим је МЉМПДД

одржало три састанка, а након тога и консултативни састанак са представницима организација цивилног друштва.

3.4.1.2. Надзор над применом Стратегије превенције и заштите од дискриминације и пратећег Акционог пана.

Рок: Континуирано, почев од усвајања АП.

Активност није реализована. С обзиром на то да Акциони план (2022-2024) за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030. године у извештајном периоду **I квартал 2022. године** није усвојен, није било могуће започети са овом активношћу.

3.4.1.3. Наставак рада и јачање капацитета механизма Владе Републике Србије за спровођење свих препорука механизма УН за људска права

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. *Одлуку о изменама Одлуке о образовању Савета за праћење примене препорука УН за људска права* Влада је усвојила на седници одржаној 4. марта 2021. године. Савет за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права је током 2021. године у складу са Пословником о раду одржао три седнице (десета, једанаеста и дванаеста). Саопштења о одржаним седницама Савета објављена су на интернет страници Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог (www.minljmpdd.gov.rs). Седницама је председавала председница Савета и министарка за људска и мањинска права и друштвени дијалог, а присуствовали су представници државних органа који чине састав Савета. Седници су, такође, присуствовали и представници међународних организација (Тим за људска права Уједињених нација у Србији, Мисија ОЕБС у Србији), независних тела (Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Повереник за заштиту равноправности) и организација цивилног друштва, укључујући Платформу организација за сарадњу са механизмима УН за људска права.

Десета седница по реду, а прва, конститутивна, у новом сазиву овог тела, одржана је 15. јула 2021. године. Усвојен је План рада Савета за период јул 2021 - јун 2022. године. У складу са одлукама са 10. седнице, План за праћење примене препорука УН стављен је на увид јавности на сајту Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог (www.minljmpdd.gov.rs) ради давања сугестија за његово унапређење и то у периоду од 19. јула до 6. августа 2021. године. Своје коментаре доставило је пет организација/мрежа организација цивилног друштва: Астра, Платформа организација за сарадњу са УН механизмима, Коалиција за мониторинг права детета у Србији, ФемПлатз и Национална организација особа са инвалидитетом (НООИС). Чланови Савета су упознати са добијеним коментарима и у остављеном року, до 13. октобра 2021. године, су се о њима

изјаснили (прихватају, прихватају уз модификацију или не прихватају) са образложењем својих ставова.

На 11. седници одржаној 29. септембра 2021. године. усвојена је Одлука о изменама и допунама Пословника о раду Савета. Одлуком о изменама Одлуке о образовању Савета за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права („Службени гласник РС“, број 19/2021) извршено је уподобљавање рада Савета са новим сазивом Владе Републике Србије, будући да су формирана министарства која нису постојала у претходном сазиву. Измене и допуне Пословника су биле условљене изменама Одлуке о образовању Савета. Одређен је секретар Савета који ће се старати о организационо-техничким аспектима рада Савета.Савет је, на основу предложених измена Пословника о раду, на 11. седници покренуо иницијативу за формирање тематских радних група у оквиру Савета за подршку изради периодичног извештаја о примени Конвенције о правима детета и ажурираног Заједничког основног документа (Common Core Document). На седници је разматрана иницијатива удружења грађана Иницијатива А11 из Београда за ратификацију Опционог протокола уз Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима. Ратификацијом наведеног протокола би се појединцима или групама грађана којима су повређена права гарантована међународним уговорима на које се Пакт односи, омогућило да се обрате надлежном Комитету ради заштите својих права, када су за то исцрпљени сви правни лекови пред националним механизмима за заштиту људских права.

Савет је дванаесту седницу одржао 30. новембра 2021. године. Чланови Савета су информисани о представљању Трећег периодичног извештаја о Конвенције против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака 23. и 24. новембра о.г. у Женеви (САТ). На челу државне делегације била је министарка Гордана Чомић. Такође, указано је и да је формирана посебна Радна група за израду Четвртог до петог периодичног извештаја о примени Конвенције о правима детета (CRC), која је свој први састанак одржала 26. новембра 2021. године, на којој су утврђене методологија и динамика рада како би се овај извештај у року доставио Комитету УН за права детета. Затим је указано да је План за праћене примене препорука УН за људска права упућен свим ресорима на мишљење 29.10.2021. године како би био упућен и Влаи на усвајање. Размењене су и информације у погледу формирања Тематских радних група за израдау Заједничког основног документа и периодичног извештаја о примени Конвенције о правима детета. Посебно је истакнуто да је рад Савета представњен на регионалним on line консултацијама одржаним 24. и 25. новембра 2021. године кроз активно учешће секретарке Савета, шеф Тима УН за људкс аправ и координаторка Платформе организација за сарадњу са УН механизмима. Члнови Савета су присуствовали и догађају који је Министарство за људска и мањинска права организовало поводом обележавања Међународног дана људских права – 10. децембра 2021. године.

Влада је, на својој седници од 10. новембра 2021. године донела Закључак о измени Закључка о образовању политичког савета за спровођење Националног акционог плана за примену резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији.

Влада је на својој седници од 18. новембра 2021. године, на предлог Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог, донела Закључак којим се прихвата Платформа за учешће делегације Републике Србије на 72. заседању Комитета против тортуре у Женеви, 23. и 24. новембра 2021. године, ради представљања Трећег периодичног извештаја Републике Србијео примени Конвенције против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака и одређује делегација Републике Србије.

Савет за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права је, у складу са Пословником о раду, у извештајном периоду **први квартал 2022. године** одржао три тематске седнице. Саопштења и материјали са седница доступни су на сајту Министарства за људска и мањинска права и друштвгени дијалог на линку: https://www.minljmpdd.gov.rs/savet-za-pracenje-un-preporuka.php

Савет за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права је, на иницијативу Платформе организација за сарадњу са УН механизмима, 7. фебруара 2022. године одржао тематску седницу на којој су разматрани налази из извештаја „Заборављена деца Србије“, које израдиле Disability Rights International - ДРИ и Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом МДРИ-С. Учесници су се сложили да решавање питања деце у институцијама није ствар једног ресора, већ је потребан мултисекторски приступ, али и сарадња Владе и организација цивилног друштва.

На другој тематској седници 9. фебруара 2022. године представљено је десет алтернативних извештаја које су организације цивилног друштва и Правни факултет Универзитета у Београду доставили Комитету за економска, социјална и културна права. Савет је поводом разматрања извештаја о примени Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима први пут на једном месту окупио чланове државне делегације која ће представљати државни извештај Комитету за економска, социјална и културна права Уједињених нација и представнике свих организација цивилног друштва и Правног факултета који су поднели извештаје из сенке Комитету за економска, социјална и културна права, како би заједнички разговарали о кључним налазима из извештаја. Седници су присуствовали и представници Народне скупштине Републике Србије, независних тела (Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Повереника за заштиту равноправности и Заштитника грађана), Тима за људска права Уједињених нација у Србији, Савета Европе и Мисије ОЕБС у Србији. Учесници су закључили да је ова врста заједничког дијалога државних институција и цивилног друштва корисна не само за представљање извештаја о спровођењу међународних обавеза

које је наша држава преузела ратификацијом међународних уговора о људским правима, већ и за проналажење адекватних решења којима се штите и унапређују људска права свих грађана, а посебно оних који припадају наосетљивијим друштвеним групама.

У дијалогу делегације Републике Србије и чланова Комитета за економска, социјална и културна права који је вођен онлине, разматран је Трећи периодични извештај Републике Србије о примени Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима од 21. до 23. фебруара 2022. године. Након разматрања државног извештаја, Комитет је 4. 3. 2022. године усвојио Закључна запажања. Ова Запажања садрже 38 препорука које Србија треба да спроведе до следећег извештајног циклуса односно 31. марта 2027. године. Комитет тражи од државе уговорнице да у року од 24 месеца извести о три приоритетне препоруке које су изражене у ставовима 17(б) (бранитељи људских права), 19 (а) (национални акциони план о пословању и људским правима) и 31(б) и (ц) (идентификациона документа).

У циљу ефикасног праћења спровођења препорука, закључна запажања Комитета за економска, социјална и културна права, заједно са заљкучним запажањима Комитета против тортуре (која су упућена почетком децембра месеца 2021. г.) представљена су на трећој тематској седници Савета за праћење примене УН препорука за људска права, 16. марта 2022. године. У оквиру Савета, формиране су тематске радне групе које ће радити на ажуриарању плана за праћење примене препорука новим препорукама које су ова два уговорна тела упутила Србији, а радиће и на изради индикатора за њихову примену. Такође, закључна запажања оба комитета су објављена на сајту Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог на српском и енглеском језику, и достављена Народној скупштини и надлежним ресорима на поступање. Линк министарства: https://www.minljmpdd.gov.rs/sektor-za-ljudska-prava.php

3.4.1.4. Измена и допуна Закона о забрани дискриминације у циљу пуне усклађености са правним тековинама ЕУ а посебно у погледу:

-обима изузетака од начела једнаког поступања;

- дефиниције индиректне дискриминације;

- обавезе да се обезбеди разумни смештај за запослене са инвалидитетом.

Рок: IV квартал 2020. године.

Активност је у потпуности реализована. Закон о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације је усвојен у Народној скупштини Републике Србије, на седници одржаној 20. маја 2021. године, и ступио је на снагу 31. маја 2021. године.

3.4.1.5. Јачање капацитета Канцеларије за људска и мањинска права у циљу ефикасне примене активности утврђених Акционим планом за спровођење

Стратегије превенције и заштите од дискриминације кроз ангажовање додатних извршилаца.

Рок: **IV квартал 2020.**

Активност је делимично реализована. Ова активност није реализована у извештајном периоду **I квартал 2022. године**.

Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места Министарства за људска и мањинска права, Влада је усвојила на седници одржаној 20. маја 2021. године, а ступио је на снагу 26. маја 2021. године. Правилником је предвиђено образовање Сектора за антидискриминациону политику и унапређење родне равноправности у чијем саставу је и Одсек за антидискриминациону политику, са пет радних места. Сектором руководи помоћник министра, а у овом тренутку у Одсеку су стално запослена два извршиоца, док је за попуну осталих радних места у Одсеку, неопходно спровођење конкурсне процедуре, у складу са Законом.

3.4.1.6. Јачање капацитета Повереника за заштиту равноправности у складу са постојећом систематизацијом радних места, односно запошљавањем 23 нових запослених.

Рок: Континуирано, до 2021.

Активност се успешно реализује. Закључно са 31. децембром 2021. године Стручна служба Повереника имала је 38 запослених на неодређено време (Повереница за заштиту равноправности није обухваћена тим бројем) и 4 лица ангажована на основу уговора.

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у стручној служби Повереника, у складу са којим је систематизовано укупно 60 државних службеника и намештеника (без лица које бира Народна скупштина - Повереника).

Кадровским планом Повереника за 2021. годину предвиђено је да до краја 2022. године у Стручној служби Повереника (без лица које бира Народна скупштина - Повереника) буде запослено укупно 50 државних службеника и намештеника. Због ограничених средстава, капацитет није попуњен, односно 2021. године није било преузимања државних службеника, нити су расписивани јавни конкурси.

Кадровским планом Повереника за 2022. годину, у Стручној служби Повереника планирано је запошљавање укупно 50 државних службеника и намештеника (без лица које бира Народна скупштина – Повереника). Министарство финансија, као надлежно ресорно министарство, дало је сагласност за укупно 42 државна службеника и намештеника. Стога,

планирано је запошљавање још 4 државна службеника у 2022. години, па се очекује повећање капацитета у односу на 2021. годину.

У циљу даљег јачања људских ресурса неопходно је брже планско и континуирано попуњавање упражњених радних места.

3.4.1.7. Праћење примене Закона о забрани дискриминације.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Повереник за заштиту равноправности поднео је Народној скупштини, 15. марта 2021. године, Редован годишњи извештај о раду Повереника за заштиту равноправности за 2020. годину. Као најчешћи основ дискриминације у 2020. години грађани и грађанке су наводили здравствено стање, старосно доба, националну припадност или етничко порекло, пол, инвалидитет, брачни и породични статус, неко друго лично својство, имовно стање, чланство у политичким, синдикалним и другим организацијама, док су у осталим притужбама у мањем броју наведена остала лична својства (држављанство, верска или политичка убеђења, изглед, сексуална оријентација, осуђиваност, родни идентитет и др). У погледу области друштвених односа у 2020. години највише притужби је поднето због поступака пред органима јавне власти, затим због дискриминације приликом запошљавања или на послу, пружања јавних услуга или при коришћењу објеката и површина, у области образовања и стручног оспособљавања. Следећа област у којој су грађани најчешће подносили притужбе због дискриминације јесте социјална заштита, јавна сфера, информисање и медији, здравствена заштита, док је број притужби у осталим областима друштвених односа био заступљен у малом проценту. Број предмета у којима је Повереник за заштиту равноправности поступао у 2020. години је 1188 и поред чињенице да је институција шест месеци била без носиоца функције. Поднето је 674 притужби, а поред поступања по притужбама грађана, Повереник је, у складу с овлашћењима упутио органима јавне власти и другим лицима 476 препорука мера за остваривање равноправности, 12 иницијатива за измену прописа, 12 мишљења на нацрте закона и других општих аката, 12 упозорења јавности и 23 саопштења, као и две кривичне пријаве. По препорукама Повереника датим у мишљењима поступљено је у 89% случајева, док у 11% није поступљено од којих је у једном делимично поступљено, а у шест случајева рок за поступање по препоруци још увек није истекао. Настављен је тренд поступања по препорукама Повереника, што између осталог указује да је дискриминаторно поступање ретко производ намере, иако у случајевима дискриминације намера није правно релевантна.

У периоду од 1. јануара до 10. јуна 2021. године, Повереник је поступао у 345 предмета, од чега је 309 притужби, дато је 12 препорука мера, 20 мишљења на нацрте аката, поднете су две законодавне иницијативе и једна прекршајна пријава.

У периоду од 11. јуна до 12. октобра 2021. године, Повереник је поступао у 358 предмета, од чега је 189 притужби, дато је 149 препорука мера, 11 мишљења на нацрте аката и поднете су три законодавне иницијативе.

У периоду од 12. октобра до 31. децембра 2021. године, Повереник је поступао у 361 предмету, од чега је 188 притужби, дато је 148 препорука мера, 20 мишљења на нацрте аката, поднете су 4 законодавне иницијативе, једна прекршајна пријава и једна тужба за заштиту од дискриминације.

Редован годишњи извештај Повереника за заштиту равноправности релевантан за извештајни период јул-децембар 2021. године објављује се у марту 2022. године.

Анализа Редовног годишњег извештаја Повереника за заштиту равноправности за 2021. годину, и поређење података са извештајима за претходне године, показују да институција Повереника стиче све веће поверење грађана и бележи константно висок ниво препорука овог независног тела према којима поступају надлежне институције.

Повереник је у извештају за 2021. годину позитивно оценио измене и допуне кровног закона у области антидискриминације. Овим законом прописано је да Повереник води и евиденцију о правноснажним судским одлукама донетим у прекршајним, кривичним и парничним поступцима због повреде одредаба којима се забрањује дискриминација."

Повереник је известио и о одређеном напретку када је у питању судска пракса у поступцима за заштиту од дискриминације и оценио да до дискриминације на основу здравственог стања, према пракси Повереника, најчешће долази у области рада и запошљавања (приликом распоређивања на одговарајуће радно место након извршене процене радне способности запосленог, раскида радног односа, онемогућавања напредовања, стручног усавршавања, исплате јубиларне награде или стимулације због боловања и сл). Због тога је Повереник водио и у 2021. години добио стратешку парницу у којој је утврђена дискриминација запослене која је добила решење о отказу уговора о раду због болести. На овај начин, имајући у виду да је поступак прошао све инстанце до Врховног касационог суда, обогаћена је судска пракса и послата јасна порука послодавцима да је овакво поступање забрањено.

Повереница за заштиту равноправности је **у периоду од 1. јануара 2022. до 31. марта 2022. године** поступила у 137 предмета, од којих је 129 притужби, дато седам препорука мера и пет мишљења на нацрте аката.

3.4.1.8. Спроводити редовне обуке и стручна усавршавања запослених у институцији Повереника за заштиту равноправности у циљу побољшања своје професионалних вештина у области заштите од дискриминације.

Континуирано, у складу са годишњим програмом обуке

Активност се успешно реализује. Национална академија за јавну управу спроводи Општи програм обуке државних службеника, Општи програм обуке запослених у јединицама локалне самоуправе, Програм обуке руководилаца у државним органима и Програм обуке руководилаца у јединицама локалне самоуправе које усваја Влада Републике Србије.

Укупно 18 регистрованих корисника на ЛМС платформи из Повереника за заштиту равноправности. Осам је похађало класичне обуке у форми вебинара (7 различитих тема), 8 корисника је приступило некој од онлајн обука (14 различитих тема).

Такође, у извештајном периоду четврти квартал 2021. године у оквиру Националне академије за јавну управу представници Повереника за заштиту равноправности прошли су низ обука: укупно 11 обука прошло је 16 запослених.

Запослени код Повереника за заштиту равноправности у извештајном периоду **први квартал 2022. године** учествовали су на конференцијама, семинарима и другим скуповима посвећеним борби против дискриминације и унапређењу равноправности. Такође су наставили да активно учествују у раду радних група, кластера, конференција и састанака које организује „EQUINET“ и даље преко онлајн платформе.

„EQUINET“ тренинзи, радне групе, радионице:

4 Форума о дискриминацији заснованој на вештачкој интелигенцији и могућим стратешким парницама које се могу покренути:

– „Како органи за заштиту равноправности могу да идентификују случајеве потенцијалне дискриминације изазване вештачком интелигенцијом или аутоматизованим системима доношења одлука“

– „Како постојећи правни оквир може пружити заштиту од дискриминације изазване вештачком интелигенцијом“

-"Како идентификовати правог браниоца у парници због неједнакости у вези са вештачком интелигенцијом"

-"Како доказати да је одређени систем вештачке интелигенције дискриминишући? Који докази су потребни и како до њих доћи?"

Повереница је била један од говорника на вебинару у организацији „EQUINET“-а под називом: „Потенцијал органа за заштиту равноправности да сарађују са Уједињеним нацијама по питањима старости“.

У извештајном периоду одржани су састанци Кластера за интегрисање равноправности, Кластера за економска и социјална права, Кластера за вештачку интелигенцију, Радне групе за родну равноправност, Кластера за старење, Радне групе за креирање политика.

Институција Повереника за заштиту равноправност учествовала је и на „EQUINET“ радионици „Тела за равноправност против антисемитизма“

Одржан је састанак о изазовима са којима се органи за заштиту равноправност суочавају од почетка рата у Украјини, као и радионица на тему „Расизам и Национална стратегија за Роме“

Такође, запослени су учествовали на радионици „И мајке имају право“ коју је организовао Институт за развој, сарадњу и иновације, у сарадњи са Фондацијом за отворено друштво, присуствовали обуци „Имплементација родне равноправности и родно одговорног буџетирања“ у организацији „UN Women“, као и вебинару „Друштвени аспекти примене вештачке интелигенције“ у организацији „Партнери Србија“.

Учествовали смо и на вебинару „Дискриминација старијих“ у оквиру социјалног стуба платформе „Одрживи развој за све“ у организацији Фондације Центар за демократију, радионици „Људска права и демократски процеси у Србији“ у организацији коалиције ПреУговор и округлом столу „Утицај пандемије КОВИД 19 на особе са инвалидитетом и маргинализоване групе” у организацији Центра за развој мањинских и локалних медија/ „Mediapont“.

Представници Повереника за заштиту равноправности су такође присуствовали онлајн радионици „Истраживање говора мржње“ коју су организовали “KAICIID“ и Европски савет верских вођа (ECRL) уз подршку Канцеларије ОЕБС-а за демократске институције и људска права (ODIHR), радионици „Јачање међугенерацијских односа“ у организацији „HELP net“-а и „CKS“-а и семинару "Жене у руралним подручјима" у организацији „UN Women“.

Такође, током извештајног периода у оквиру Националне академије за државну управу, представници Повереника су похађали следеће обуке:

• Презентација програма обуке за 2022. годину и корака у спровођењу анализе потреба за стручним усавршавањем службеника јавне управе за 2023. годину (2 државна службеника);

• Мастер клас: Лидерске вештине за ново доба (1 државни службеник);

• „SAP“-ИСКРА вебинар (људски ресурси и финансије) - (2 државна службеника).

3.4.1.9. Обука државних службеника о правном и институционалном оквиру у Републици Србији, концепту и облицима дискриминације, као и улози и надлежности повереника за заштиту равноправности.

Континуирано, у складу са годишњим програмом обуке

Активност се успешно реализује. Национална академија за јавну управу спроводи Општи програм обуке државних службеника, Општи програм обуке запослених у јединицама локалне самоуправе, Програм обуке руководилаца у државним органима и Програм обуке руководилаца у јединицама локалне самоуправе које усваја Влада Републике Србије.

У оквиру Општег програма обуке државних службеника за 2021. годину, у оквиру тематске области „Заштита људских права и тајности података“ развијени су и следећи програми обука: Заштита од дискриминације, Дискриминација пред органима јавне власти, Родна равноправност. У оквиру Секторског програма континуираног стручног усавршавања запослених у јединицама локалне самоуправе, који је део Општег програма обуке запослених у ЈЛС за 2021. годину, у овиру тематске области „Остваривање, заштита и унапређење људских и мањинских права“ развијени су, између осталих, и следећи програми обука: Родна равноправност у локалној самоуправи, Родна равноправност на локалном нивоу-онлајн обука и Заштита од дискриминације пред органима локалне самоуправе.

Током 2021. године спроведена је обука (вебинар) „Родна равноправност“ у којој је учестовало 85 полазника.

3.4.1.10. Израда и дистрибуција приручника на српском и језицима националних мањина за препознавање и ефикасно сузбијање случајева дискриминације намењеног: -судијама;-јавним тужиоцима и заменицима јавних тужилаца;-полицијским службеницима;-запосленима у органима државне управе и локалне самоуправе.

Рок: Дистрибуција приручника: Континуирано За превод и штампање на језицима националних мањина од IV квартала 2020. године.

Активност се успешно реализује.
Завршено је са штампањем приручника и приступило се организацији обука.

Повереник за заштиту равноправности је у извештајном периоду **први квартал 2022. године** одржао следеће обуке за запослене у органима јавне власти:

1. Млади правници из јавних тужилаштава, судова и правници из целе Србије, у оквиру програма „Бранитељи људских права“ у Крагујевцу, у партнерству са Институтом за европске послове, уз подршку Амбасаде Сједињених Америчких Држава у Београду.

2. Клуб за друштвене односе Правног факултета Универзитета у Београду боравио је у студијској посети Повереници за заштиту равноправности, током које је одржано предавање о надлежностима установе и поступку пред Повереником.
3. Вршњачки едукатори Аутономног женског центра, у оквиру превентивног програма „Могу да не желим“
4. Учесници Академије равноправности, у сарадњи са Дивац фондацијом, онлајн.

3.4.1.11. Израда и дистрибуција приручника на српском и језицима националних мањина за препознавање случајева дискриминације и постојећих механизама заштите намењеног грађанима и нарочито националним мањинама.

Рок: до IV квартала 2020.

Активност је у потпуности реализована. Повереник за заштиту равноправности припремио је публикацију на српском и ромском језику „Препознајте и пријавите дискриминацију“, која има за циљ стицање основних знања о дискриминацији и механизмима заштите.

Такође, издате су брошуре о начину подношења жалби на албанском, бугарском, чешком, енглеском, мађарском, македонском, ромском, румунском, русинском, словачком, босанском и хрватском језику, које су доступне у електронском облику.

Поред тога, леци „Ко је повереник“ објављени су на следећим језицима: српски (ћирилица и латиница), енглески, бугарски, ромски (за подручје Војводине и Арла), албански, хрватски, мађарски и босански.

3.4.1.12. Медијска кампања промоције и округли столови намењени промоцији приручника за препознавање и ефикасно сузбијање случајева дискриминације и приручника за препознавање случајева дискриминације и постојећих механизама заштите.

Активност је у потпуности реализована. Повереник за заштиту равноправности је закључно са месецом јуном 2021. године у потпуности реализовао наведену активност. Наиме, као што је у достављеним претходним извештајима и наведено Повереник је у периоду од јануара 2017. до јуна 2021. године имплементирао активност 3.4.1.12. кроз реализацију различитих округлих столова на којима је представљен приручник, бројних радионица намењених представницима органа јавне власти (ресорна министарства, јединице локалне самоуправе), медијима, организацијама цивилног друштва, синдикалним организацијама, удружењима послодаваца, учешћем на различитим догађајима и слично.

3.4.1.13. Организовати радионице за новинаре и уреднике у циљу спречавања подстицања дискриминације путем медија.

Рок: Минимум једна радионица годишње, почев од II квартала 2020.године

Активност се успешно реализује. **Министарство културе и информисања** кроз пројектно суфинасирање, посебно кроз Конкурс за суфинансирање пројеката организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима, као и унапређивања професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања редовно подржава пројекте намењене спречавању подстицања дискриминације путем медија.

У првој половини 2021. године расписан је и спроведен Конкурс за суфинансирање пројеката организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима, као и унапређивања професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања на коме су подржани следећи пројекти, који се односе на спречавање подстицања дискриминације путем медија:

-Пројекат Савета за штампу „Имплементација активности 5.3.4 Акционог плана за спровођење Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији - ажурирање Смерница за примену Кодекса новинара у онлајн окружењу“ подржан је у укупном износу од 600.000,00 динара;

-Пројекат који је поднело Удружење грађана „Journalistic plan“ Нови Пазар „Унапређење професионалних и етичких медијских стандарда у мултиетничким срединама“ подржан је у укупном износу од 500.000,00 динара.

Током јула месеца одржана је дводневна обука за представнике РЕМ-а, УНС-а, НУНС-а, Савета за штампу, уреднике и новинаре штампаних и електронских медија, која је била посвећена сузбијању дискриминације и говору мржње, са посебним освртом на положај и права ЛГБТИ особа. Обука је реализована у оквиру пројекта „Horizontal Facility“, који Повереник за заштиту равноправности спроводи са Саветом Европе и Европском комисијом.

У организацији Министарства културе и информисања 26. и 30. новембра 2021. године одржане су две међународне радионице за медијска и новинарска удружења и све актере у области информисања и медија на тему Етика и вредности у дигиталном добу са фокусом на механизме саморегулације, на медијску писменост, борбу против дезинформација, анти-дискриминацију, на борбу против говора мржње , као и на родну равноправност. Радионицама је присуствовало преко 40 учесника.

У **првом кварталу 2022. године** Министарство културе и информисања ради на креирању радионица које ће се спровести до краја 2022. године.

Повереник за заштиту равноправности – извештајни период први квартал 2022. године

Током јула месеца, тачније 6, 7. и 8. јула 2022. године, биће одржана друга дводневна обука за представнике РЕМ-а, Удружења новинара Србије, Независног удружења новинара Србије, Савета за штампу, уреднике и новинаре штампаних и електронских медија, посвећена сузбијању дискриминације и говора мржње, са посебним освртом на положај и права ЛГБТИ особа. Обука ће се реализовати у оквиру пројекта Европске уније и Савета Европе „Промоција различитости и равноправности у Србији“, у оквиру којег Повереница реализује више активности. Овај пројекат је део програма „Хоризонтална помоћ за Западни Балкан и Турску 2019-2022“.

Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва у сарадњи са Повереником за заштиту равноправности, одржао је 13.10.2021. године једнодневну онлајн радионицу за новинаре/ке и уреднике/це "Афирмативно медијско представљање осетљивих група и родно осетљиво извештавање". Обуци је присуствовалао 15 учесника/ца из 10 медијских кућа - националних, регионалних и локалних радио и телевизијских станица и портала. На радионици су представљени примери добре/лоше праксе у извештавању о женама, деци, Ромима/кињама, особама са инвалидитетом и LGBTIQ заједници, презентовани су резултати релевантних истраживања, кодекс новинара Србије, као и примери кршења нормативног оквира у извештавању о осетљивим групама.

Због неповољне епидемиолошке ситуације отказана је још једна дводневна обука која је у оквиру пројекта „Horizontal Facility“, који Повереник за заштиту равноправности спроводи са Саветом Европе и Европском комисијом била планирана у четвртом кварталу 2021. године за представнике РЕМ-а, УНС-а, НУНС-а, Савета за штампу, уреднике и новинаре штампаних и електронских медија, на тему сузбијање дискриминације и говора мржње, са посебним освртом на положај и права ЛГБТИ особа.

3.4.1.14. Наставак развоја модела рада полиције у заједници, посебно у мултиетничким и мултикултурним срединама а у партнерству са другим државним и локалним субјектима кроз примену безбедносне превенције у циљу развоја толеранције у друштву.
Рок : Континуирано

Активност се успешно реализује. У **III кварталу 2021. године** у оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. годину, а у циљу подизања свести и професионалног поступања кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Рад полиције са маргинализованим, мањинским и социјално рањивим групама“ коју је у извештајном периоду похађало 6.746 полицијских службеника. Такође, ова област је кроз обавезну наставу у оквиру поменутог Програма стручног усавршавања полицијских службеника, реализована и на тему „Појам, препознавање и реаговање полиције на појавне облике дискриминације“, коју је у извештајном периоду похађало 6.845 полицијских службеника.

У **IV кварталу 2021. године** у оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. годину, у циљу подизања свести и професионалног поступања, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Рад полиције са маргинализованим, мањинским и социјално рањивим групама“ коју је у извештајном периоду похађало 866 полицијских службеника. Такође, ова област је кроз обавезну наставу у оквиру поменутог Програма стручног усавршавања полицијских службеника, реализована и на тему „Појам, препознавање и реаговање полиције на појавне облике дискриминације“, коју је у извештајном периоду похађало 884 полицијска службеника.

На иницијативу Поверенице за родну равноправност, а уз финансијску подршку Мисије ОЕБС у Републици Србији, реализовани су дводневни семинари на тему „Препознавање и реаговање на дискриминацију“ које је похађало укупно 45 полицијских службеника.

У **IV кварталу 2021. године** донет је Програм стручног оспособљавања полазника основне полицијске обуке за радно место полицајац за рад у заједници (15.11.2021. године), након чега је са 555 полазника основне полицијске обуке реализована обука из уже стручног модула за наведено радно место.
У оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. годину 01 број 1621/21, у циљу подизања свести и професионалног поступања, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Рад полиције са маргинализованим, мањинским и социјално рањивим групама“ коју је у извештајном периоду похађало 2.108 полицијских службеника. Такође, ова област је кроз обавезну наставу у оквиру поменутог Програма стручног усавршавања полицијских службеника, реализована и на тему „Појам, препознавање и реаговање полиције на појавне облике дискриминације“, коју је у извештајном периоду похађало 1.916 полицијских службеника.

У оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. годину 01 број 1621/21, у циљу подизања свести и професионалног поступања, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Рад полиције са маргинализованим, мањинским и социјално рањивим групама“ коју је у извештајном периоду похађало 27,823 полицијских службеника. Такође, ова област је кроз обавезну наставу у оквиру поменутог Програма стручног усавршавања полицијских службеника, реализована и на тему „Појам, препознавање и реаговање полиције на појавне облике дискриминације“, коју је у III кварталу 2021. године похађало 28,038 полицијских службеника.

Специјалистичка обука за рад полиције у заједници

У периоду од 13. до 19. маја 2021. године, реализована је обука 19. и 20. класе полазника Специјалистичке обуке за рад полиције у заједници у Наставном центру МУП-а у Кули за 49 полицијских службеника распоређених на радно место „полицајац за рад у заједници“, као и за полицијске службенике из полицијских управа у којима нису попуњена наведена

радна места и полицијске службенике за које је планиран премештај на радно место „полицајац за рад у заједници“, од којих су сви успешно положили завршни испит.

У периоду од 5. до 10. новембра 2021. године реализована је Специјалистичка обука за рад полиције у заједници за 21. класу за укупно 20 полазника из 8 подручних полицијских управа (Београд, Чачак, Крагујевац, Нови Сад, Лесковац, Крушевац, Суботица и Врање), у просторијама Криминалистичко-полицијског универзитета у Београду, коју су сви полазници успешно завршили.

У периоду од 16. до 19. новембра 2021. године, реализована је обука за 47 руководиоца полицијских испостава и представника Управе/Одељења полиције из ПУ за град Београд и ПУ у Панчеву и Шапцу на тему рада полиције у заједници.

У периоду од 10. до 21. децембра у Центру за основну полицијску обуку у Сремској Каменици, од стране 16 извођача наставе из Управе полиције у седишту Дирекције полиције, Управе полиције ПУ за град Београд у Полицијских управа у Кикинди, Крушевцу, Крагујевцу, Пријепољу, Сомбору, Сремској Митровици и Суботици, реализован је ужи стручни модул рад полиције у заједници за 562 полазника, од чега је од 01.01.2022. године 400 полазника распоређено на радна места „полицајац за рад у заједници“.

Дана 23.03.2022. године, донет је Програм стручног оспособљавања полазника основне полицијске обуке за радно место полицајац за рад у заједници, по коме ће са 373 полазника основне полицијске обуке бити реализована обука из ужег стручног модула за наведено радно место.

У оквиру реализације Програма стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину, сачињен је предлог Програмског садржаја за реализацију факултативне наставе за полицијске службенике опште надлежности на теме 3 и 4 Тематског садржаја за полицијске службенике полиције опште надлежности под називом „Рад полиције у заједници – проблемски оријентисан рад полиције“ и „Успостављање партнерства, пружање услуга и едукација грађана“ и предлог наставног материјала, планова за реализацију 10 наставних часова.

Сарадња са полицијом немачке покрајине Баден Виртемберг, СР Немачке

У оквиру сарадње са полицијом немачке покрајине Баден Виртемберг, дана 24. марта 2022. године, Комисија Министарства унутрашњих послова извршила је квалитативни и квантитативни пријем 200 промотивних штандова, који ће бити коришћени током превентивних активности, унапређења рада полиције и сарадње са грађанима.

Програм „школски полицајац“

На подручју 661 школа у Републици Србији (353 ОШ, 299 СШ и 9 специјалних/ШОСО) ангажовано укупно 363 полицијских службеника, тзв. „школски полицајац“.

Програм „Основи безбедности деце“

Имајући у виду епидемиолошку ситуацију у Републици Србији, током извештајног периода, програм „Основи безбедности деце" у школама спроводио се онлајн, емитовањем снимљеног видео материјала на српском језику за ученике 1, 4. и 6. разреда на програму РТС Планета, који је доступан и на онлајн платформи „Моја школа“.

Превентивни пројекти полицијских управа

Од стране Управе полиције праћена је реализација пројеката ПУ у Сомбору („Оствари своје право“), ПУ Крушевац („Снагом комуникације“ и „Реагуј на насиље у породици“) и ПУ Пирот („Стоп насиљу у породици“ за подручја града Пирота и општина Бабушница, Бела Паланка и Димитровград).

Такође, у извештајном периоду од стране Дирекције полиције одобрена је реализација пројеката ПУ у Нишу „Стоп крађама, чувајмо своју имовину“, „Реци не насиљу у породици“ и „Увек професионално и законито“ и пројекта ПУ у Пожаревцу „Делујмо превентивно – сачувајмо имовину“.

У оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину, у циљу подизања свести и професионалног поступања, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Рад полиције са маргинализованим, мањинским и социјално рањивим групама“ коју је у извештајном периоду похађало 2900 полицијских службеника. Такође, ова област је кроз обавезну наставу у оквиру поменутог Програма стручног усавршавања полицијских службеника, реализована и на тему „Појам, препознавање и реаговање полиције на појавне облике дискриминације“, коју је у извештајном периоду похађало 2841 полицијска службеника.

3.4.1.15 Остваривати сарадњу и унапређивати безбедносну заштиту људских и мањинских права рањивих друштвених група, кроз сарадњу са представницима цивилног сектора, посебно уз ангажовање обучених и одабраних полицијских официра за везу са рањивим друштвеним групама

Рок :Континуирано

Активност се успешно реализује. Дана 1. фебруара 2021. године, у згради СИВ 1, канцеларија Мреже жена, одржан је састанак представника Управног одбора и контакт особа Мреже жена из организационих јединица министарства и полицијских управа, поводом одржане Друге редовне седнице Скупштине Удружења „Мреже жена у полицији“ и договора око даљих активности.

Дана 26. фебруара 2021. године официр за везу са ЛГБТИ популацијом ПУ у Новом Саду, узео је учешће на састанку Локалне мреже за превенцију дискриминације и подршку ЛГБТИ особама, на коме се разматрала могућност предлога кандидатуре Града Новог

Сада за Rainbow Cities Network (Мрежа дугиних градова), као и активности за наредни период.

Дана 12, 17. и 19. фебруара 2021. године, на основу одобрења министра унутрашњих послова официр за везу са ЛГБТИ популацијом ПУ за град Београд, узео је учешће на online обуци за тренере, која је организована од стране МУП-а Црне Горе, у сарадњи са Јединицом за сексуалну оријентацију и родни идентитет Савета Европе (SOGI), Одељења за борбу против дискриминације Савета Европе, на тему борбе против „злочина из мржње“ и размене добрих пракси по питању заштите права ЛГБТИ заједнице. Дана 7. априла 2021. године путем апликације ZOOM, у времену од 12,00 до 13,30 часова, узето је учешће на конференцији која је била посвећена представљању резултата истраживања у оквиру пројекта „Подршка систему управљања ванредним ситуацијама који укључује особе са инвалидитетом“, а који је финансијски подржан од стране Мисије ОЕБС-а и спроведен од стране националне организације особа са инвалидитетом. Дана 28.04.2021.године, у просторијама Групе Изађи, у Новом Сада, узето је учешће на састанку Локалне мреже за превенцију дискриминације и подршку ЛГБТ особама. Тема састанка била је планирање активности поводом обележавања Међународног дана борбе против хомофобије, трансфобије и бифобије. Током јуна 2021. године, на основу одобрења министра унутрашњих послова, организационим јединицима МУП-а, извршена је подела Приручника „Полицијско поступање у случајевима кривичних дела учињених из мржње према ЛГБТИ особама“, који је израђен од стране Јединице за сексуалну оријентацију и родни иднетитет Савета Европе (СОГИ).

У периоду од 27. до 29. јула одржана је радионица која је организована за чланове Аналитичке групе за спровођење НАП за примену Резолуције 1325 СБ УН „Жене, мир и безбедност“ (2017-2020) у Републици Србији, са темом „Израда збирне родне анализе МУП за период 2017-2020. година“. Дана 25.08.2021. године, одржан је једнодневни семинар на тему „Лидерство жена у полицији“, на коме су поред представника МУП-а и КПУ, присуствовали и представници ИЦИТАП, Амбасаде САД у Београду и агенције АТФ из САД. Дана 15.09.2021. године одржан је састанак са организационим одбором манифестације „Парада поноса 2021. године, коме је присуствовао официр за везу са ЛГБТИ заједницом, који се односио на прикупљање безбедносно интересантних сазнања везано за манифестацију која је одржана дана 18.09.2021. године.
У периоду од 20. до 24.09.2021. године, у складу са Планом имплементације пројекта „Развијање родне агенде у МУП-у“, одржана је обука за медијаторе за поступање у оквиру интерних механизама заштите МУП-а Р. Србије. Током месеца септембра 2021. године, након успешних припрема и ефикасног ангажовања полиције, омогућено је безбедно одржавање манифестације под називом „Недеља поноса 2021“, као и јавног окупљања у покрету под називом „Београд Прајд 2021“. Јавном окупљању „Београд Прајд 2021“ присуствовало је око 1.100 учесника.

Ступањем новог Закона о родној равноправности на снагу, Министарство унутрашњих послова је одредило лице за спровођење одредби наведеног Закона, успоставило механизме за праћење и извештавање одређивањем и тима за подршку и контакт особе које ће именованом лицу пружати помоћ и подршку у раду. Такође, 19. новембра, уз помоћ Канцеларије шведске полиције у Београду организована је и одржана и радионица о „Примени Закона о родној равноправности у систему МУП РС“, која је за циљ имала да лицу за родну равноправност, тиму за подршку и контакт особама појасни и приближи обавезе које Министарство као орган јавне управе има у складу са наведеним Законом.

У периоду од 25. до 26.11.2021. године, у складу са Планом имплементације пројекта „Развијање родне агенде у МУП-у“, одржан је завршни семинар трећег циклуса Gender Coaching Programa. Циљ овог ексклузивног програма је оспособљавање руководиалаца високог нивоа руковођења да буду лидери у имплементацији једнаких могућности и поштовању различитости, уз подршку рада „један на један“ са експертикањама на пољу родне равноправности, о интеграцији родне перспективе у свакодневни рад полиције.

Дана 28. и 29.11.2021. године и дана 8. и 9.11.2021. године, одржана су два дводневна семинара под називом „Интеграција родне перспективе у нормативна, стратешка и планска документа“ - основни и напредни ниво, у организацији Министарства унутрашњих послова, уз подршку полиције Краљевине Шведске.

Дана 2. и 3.11.2021. године, у складу са Планом имплементације пројекта „Развијање родне агенде у Министарству унутрашњих послова“, одржан је семинар за контакт особе Мреже жена у полицији МУП Републике Србије „Дискриминација и злостављање на раду - препознавање, спречавање и заштита“.

У периоду од 6. до 11.12.2021. године, у просторијама Криминалистичко-полицијског универзитета у Београду, одржана је теоријска и практична обука за поступање у случајевима спречавања породичног насиља и пружање заштите жртвама насиља.

Дана 19.11.2021. године, одржана је једнодневна радионица „Примена Закона о родној равноправности - обавезе Министарства унутрашњих послова Републике Србије“.

Дана 7. децембра 2021. године, официр за везу са ЛГБТИ популацијом ПУ за град Београд, узео је учешће на састанку са представницима Светске банке, у оквиру пројекта „Разумевање и уклањање препрека приступу правди са којима се суочава ЛГБТИ популација у земљама Западног Балкана“ и истраживања које спроводе у сарадњи са Удружењем за једнака права ЛГБТИ особа на Запдни Блакан и Турску (ЕРА) у Србији, на тему „Положај ЛГБТИ особа у правосудном систему и потенцијалне препреке приступу правди са којима се ове особе суочавају“.

Дана 21. јануара 2022. године снимљен је прилог за документарни филм „Утицај пандемије Ковид-19 на положај особа са инвалидитетом“, уз учешће представника Националне организације особа са инвалидитетом Србије, уз подршку Мисије ОЕБС-а.

Дана 27. јануара 2022. године полицијски службеници ПУ у Новом Саду извршили су обезбеђење скупа у просторији књижаре „Зенит“, у Новом Саду, у организацији Француског института и ЛГБТИ удружења „Изађи“, на тему „дрег перформанс“. Догађају је присуствовало 20 посетилаца и том приликом није било нарушавања ЈРМ-а, нити угрожавања безбедности учесника догађаја.

3.4.1.16. Спровођење обуке полицијских службеника у погледу обезбеђивања реда на јавним скуповима и другим масовним догађајима у сагласности са међународним инструментима за заштиту људских и мањинских права.

Рок :Континуирано

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду **први квартал 2022. године** није било реализованих активности због тога што је Програм стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину 01.03.2022. године, тако да организационе јединице, услед недостатка времена, нису биле у могућности да приступе организацији и реализацији конкретних обука. У складу са одредбама поменутог Програма, током другог кваратала 2022. године обуке ће бити реализоване.

У претходним извештајним периодима у складу са Програмом стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. годину 01 број 1621/21, организован је и реализован један семинар „Правно-институционални оквир спречавања насиља и недоличног понашања на спортским приредбама“ који је похађало 35 полицијских службеника из Полицијске управе за град Београд и подручних полицијских управа.

У периоду од 15. до 29. новембра 2021. године, на Краснодарском универзитету у Краснодару, Руска Федерација, реализована је обука на тему „Оперативне активности током одржавања масовних јавних окупљања“, којој је присуствовало 9 представника Министарства унутрашњих послова Р. Србије (представници Управе полиције, Управе криминалистичке полиције, Полицијске управе за град Београд и Подручне полицијске управе у Нишу и Новом Саду).

3.4.1.17. Организација обуке за полицијске службенике о управљању конфликтима и посредовању у локалној заједници.

Рок :Континуирано

Активност се успешно реализује. Заштитник грађана, је 20.01.2022, приликом обављања послова Националног механизма за превенцију тортуре, односно надзора над принудним удаљењем странаца у периоду јул – децембар 2021. године, сачинио извештај где је у тачки 2.4. констатовао *„Национални механизам за превенцију тортуре би желео да од Министарства унутрашњих послова добије више информација о обукама полицијских службеника Прихватилишта за странце о поступању према малолетним лицима“.* Поводом наведеног, дато је изјашњење да, у складу са Споразумом о сарадњи у области обуке и стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за примену Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној

заштити малолетних лица, обуку полицијских службеника за примену Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица реализује Правосудна академија. Током извештајног периода није било реализације наведеног семинара.

У претходним извештајним периодима Центар за специјалистичку обуку Министарства унутрашњих послова није реализовао обуку о Управљању конфликтима и посредовању у локалној заједници, нити је иста предвиђена Програмом стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2021. годину.

Међутим, на основу исказаних потреба Управе полиције и подручних полицијских управа, Центар за полицијску обуку у сарадњи са Управом полиције реализује Специјалистичку обуку за рад полиције у заједници. Настава на тој обуци се изводи у складу са Програмом специјалистичке обуке за рад полиције у заједници. Тим програмом је предвиђено да се полазници те обуке, између осталог, оспособљавају да у комуникацији са грађанима предлажу решење безбедносних проблема на локалном нивоу, а за проблеме које нису у њиховој надлежности или надлежности Министарства, усмеравају грађане на надлежне субјекте, као и да остварују контакте и иницирају сарадњу са носиоцима друштвених и маргинализованих, социјално рањивих заједница.

Специјалистичку обуку за рад полиције у заједници у извештајном периоду завршило је 49 полицијских службеника.

У складу са препоруком Заштитника грађана, 24.03.2021 године, да „Министарство унутрашњих послова организује и спроведе обуке за полицијске службенике Полицијске управе за град Београд о поступању полицијских службеника по пријему навода грађана да су били изложени недозвољеном поступању при примени полицијских овлашћења, а посебно о поступању по пријему обавештења од стране здравствене установе да се у истој налази лице којем су констатоване повреде за које наводи да су му нанете од стране полицијских службеника, као и по пријему навода о извршеном кривичном делу од стране полицијских службеника за које се гоњење предузима по службеној дужности“, спроведене су следеће активности:

- У наставној области „Теоријска настава“ предвиђене обавезне теме „Комисија за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре“, „Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица“ и „Полицијска овлашћења“, које су обавезне за све полицијске службенике (у статусу овлашћеног службеног лица). Наведене теме обавезне наставе у извештајном периоду 2021. године похађао је 4721 полицијски службеник Полицијске управе за град Београд;
- У истој наставној области дефинисани су и тематски садржаји факултативне наставе за полицијске службенике полиције опште надлежности, конкретно „Обављање послова сталног дежурства“ и „Поступак полицијских службеника

приликом довођења лица“. Током извештајног периода 2021. године Полицијска управа за град Београд није реализовала наведене тематске садржаје факултативне наставе;

- У оквиру наставне области „Примена полицијских овлашћења“ предвиђена обавезна настава на тему „Заштита људских права лица лишених слободе и полицијских службеника“, која је намењена свим полицијским службеницима (у статусу овлашћеног службеног лица) у Полицијској управи за град Београд и подручним полицијским управама. Наставу из наведене теме, у извештајном периоду 2021. године похађало је 4562 полицијска службеника Полицијске управе за град Београд;
- У оквиру додатне обуке предвиђени семинари „Примена полицијских овлашћења у циљу заштите људских права лица лишених слободе и полицијских службеника“ и „“PEACE“ – модел за обављање службеног разговора“. Наведени семинари су намењени свим полицијским службеницима (у статусу овлашћеног службеног лица) у Полицијској управи за град Београд и подручним полицијским управама. Семинар „“PEACE“ – модел за обављање службеног разговора“ током извештајног дела 2021. године похађало је 393 полицијска службеника Полицијске управе за град Београд.

  Семинар „Примена полицијских овлашћења у циљу заштите људских права лица лишених слободе и полицијских службеника“ није похађао нити један полицијски службеник Полицијске управе за град Београд;
- У оквиру „Проблемске наставе“ све организационе јединице Министарства унутрашњих послова могу, сходно утврђеној образовној потреби, обиму и карактеру, самостално реализовати проблемску наставу.Током извештајног периода 2021. године Полицијска управа за град Београд није реализовала проблемску наставу.

3.4.2.1. Усвајање новог Закона о родној равноправности у циљу пуног усклађивања са acquis и одредбама Конвенције Савета Европе о спречавању и сузбијању насиља над женама и насиља у породици (Истанбулска конвенција) кроз увођење или унапређење доступности и квалитета:

-сигурних кућа;

-услуга психолошког саветовања;

-националних бесплатних СОС телефона;

-програма третмана починилаца, посебно починилаца сексуалног насиља у циљу спречавања повратништва;

-принципа дужне пријежности;

-мултисекторске сарадње и сарадње са организацијама цивилног друштва;

-услуга подршке жртвама сексуалног насиља и услуга заштите и подршке за децу сведоке насиља над женама и насиља у породици.

Рок: До IV квартала 2020.

Активност је у потпуности реализована. Дана 20. маја 2021. године, Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о родној равноправности, који је ступио на снагу 01. јуна. 2021. године.

Законом о родној равноправности регулише се стварање једнаких могућности за учешће и равноправан третман жена и мушкараца у области рада, запошљавања, самозапошљавања, социјалног осигурања, социјалне и здравствене заштите, образовања, одбране и безбедности, саобраћаја, енергетике и комуникација, заштите животне средине, културе, јавног информисања, спорта, политичког деловања и јавних послова, репродуктивних и сексуалних права, приступа роби и услугама, употреба родно осетљивог језика, појам неплаћеног кућног рада, као и мере за сузбијање и спречавање свих облика родно заснованог насиља, насиља над женама и насиља у породици.

Законом о родној равноправности, чланом 55, одређене су специјализоване услуге у виду подршке жртвама насиља и то:

1) пружање услуге СОС телефона за девојке и жене са искуством родно заснованог насиља, поштујући принцип приватности и заштите података, коју на територији Републике Србије у виду бесплатног националног СОС телефона обезбеђује и финансира надлежно министарство за социјалну заштиту, а на територији јединице локалне самоуправе или у управним окрузима надлежни орган или органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе;

2) обезбеђивање сигурног смештаја женама жртвама насиља и њиховој деци у сигурним кућама или прихватилиштима, који су бесплатни за све жене и њихову децу без обзира на њихово место пребивалишта или боравишта и доступни 24 часа, седам дана у недељи, прилагођени потребама жена жртава насиља;

3) обављање специјалистичких и судскомедицинских (форензичких) лекарских и лабораторијских прегледа и пружање психолошке подршке, у складу са потребама жртава насиља;

4) пружање бесплатне подршке жртвама сексуалног насиља, који су доступни 24 часа, седам дана у недељи, као и пружање контрацептивне заштите и заштите од полно преносивих болести и судскомедицинског прегледа;

5) спровођење програма специјализованих саветовалишта за жртве насиља, прилагођених индивидуалним потребама жртава насиља укључујући и жртве из осетљивих друштвених група.

Специјализоване услуге подршке морају бити приступачне свима и прилагођене индивидуалним потребама жртава насиља, укључујући и жртве из осетљивих друштвених група.

Програми за лица која су извршила насиље прописани су у члану 56. ЗРР који одређује да Министарство надлежно за област људских права, која се односе на равноправност полова и питања у вези са родном равноправношћу, у сарадњи са другим органима, организацијама и установама које се баве заштитом од насиља, обезбеђује спровођење програма за рад са лицима која су извршила насиље.

Циљеви програма из става 1. овог члана су да лица која су извршила насиље усвоје ненасилни модел понашања у међуљудским односима и да се спречи понављање кривичног дела насиља.
У програме из става 1. овог члана лица која су извршила насиље могу се укључити на основу одлуке надлежног органа или на сопствени захтев.
Органи, организације и установе које спроводе програме за лица која су извршила насиље дужни су да осигурају да безбедност, права и подршка за жртве насиља буду од примарног значаја, као и да се спровођење ових програма остварује у блиској сарадњи са специјализованим службама за подршку лицима која трпе насиље.
Професионална лица и лица која су пријавила насиље, а која учествују у заштити жртава насиља и њихове деце не могу истовремено учествовати и у спровођењу програма за рад са лицима која су извршила насиље нити се ове услуге могу организовати у истом простору, односно у истом органу, организацији и установи.

3.4.2.2. Извршити анализу утицаја Националне стратегије за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године.

Рок: IV квартал 2020 до II квартала 2021.
Активност је у потпуности реализована. Влада РС усвојила је Националну стратегију за родну равноправност за период од 2016-2020 са Акционим планом 2016-2018 („Службени гласник РС”, број 4/16). Национална стратегија представљала је кровну политику унапређивања родне равноправности у Србији током овог петогодишњег периода. Стратегијом су предвиђена три општа циља:

1.Промењени родни обрасци и унапређена култура родне равноправности;
2.Повећана равноправност жена и мушкараца применом политика и мера једнаких могућности;
3.Системско увођење родне перспективе у доношење, спровођење и праћење јавних политика.
Имплементација Стратегије била је операционализована Националним акционим планом (НАП) само за период 2016-2018. године за који је спроведена независна евалуација и сачињене су препоруке за израду НАП за други стратешки циклус 2019-2020. Иако је

Координационо тело за родну равноправност (КТРР), као носилац Стратегије, сачинило (уз подршку UN Women уз финансијску подршку Европске уније) НАП за другу половину стратешког циклуса, он није никада усвојен и током последње две године Стратегија је имплементирана без оперативног плана.

Евалуација је спроведена у складу са Законом о планском систему, Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика и Приручником за анализу ефеката јавних политика и прописа Републичког секретаријата за јавне политике Владе РС. Публикација је јавно доступна на интернет страници Координационог тела за родну равноправност Владе путем следећег линка: https://www.rodnaravnopravnost.gov.rs/sr/dokumenti/strategije-i-akcioni-planovi/evaluacija-strategije-za-rodnu-ravnopravnost-2016-2020

Циљ евалуације је да се процене релевантност, ефективност, ефикасност и одрживост резултата Стратегије, извуку поуке и изложе препоруке за наредни стратешки циклус.

Евалуација је спроведена на основу методологије предложене у Припручнику за анализу ефеката јавних политика и прописа, која утемељује процес евалуације у четири OECD-DAC критеријума: **релевантност, ефективност, ефикасност и одрживост**.

Релевантност:

Налаз 1: Стратегија је у потпуности релевантна за приоритете у области родне равноправности – први стратешки циљ је усмерен на промене у културним обрасцима који представљају основу родних неједнакости, други стратешки циљ је усмерен на структурне неједнакости које се манифестују у различитим областима партиципације и права, а трећи циљ је усмерен на уродњавање политика, институција, механизама и процеса координације и сарадње, чиме се стварају системски услови за унапређење родне равноправности.

Налаз 2: Стратегија одговара на потребе различитих друштвених група, укључујући и жене из маргинализованих и вишеструко дискриминисаних група. Стратегија предвиђа да се у оквиру различитих специфичних циљева формулишу мере за жене из рањивих група а два специфична циља су и посебно усмерена на побољшање положаја жена из рањивих група – циљ 2.5 посвећен је женама на селу а циљ 2.6 различитим групама жена које су изложене маргинализацији или вишеструкој дискриминацији.

Налаз 3: Стратегија је заснована на основној анализи стања и SWOT анализи. У припреми основа Стратегије спроведена је анализа која се заснивала на различитим истраживањима, званичним статистикама, студијама и тиме је створена емпиријска основа за сагледавање стања и дефинисање приоритета. Међутим, оно што недостаје Стратегији јесте теорија

промене која полази од стања забележеног у анализи и показује логику интервенције која треба да доведе до жељених циљева.

Налаз 4: Циљеви и мере дефинисани Стратегијом су усклађени са кључним међународним конвенцијама, попут CEDAW, Пекиншке декларације и платформе за акцију, као и са процесима приступања ЕУ и циљевима одрживог развоја обухваћених Агендом одрживог развоја до 2030. године.

Налаз 5: Циљеви и мере који су дефинисани Стратегијом су и даље релевантни за актуелно стање родне равноправности, а неки су у међувремену добили и већи значај због покренутих процеса којима је потребна даља подршка, попут уродњавања механизама и политика.

Ефективност:

Налаз 6: Стратегија је покренула значајне процесе и остварила значајне почетне резултате у појединим областима. Упркос одсуству НАП за период 2019-2020 и пандемије КОВИД-19, многи процеси унапређивања родне равноправности су настављени, управо зато што су у претходној фази били релативно ефективно покренути. Међутим, евиденција указује на неравномерну ефективност у имплементацији Стратегије у различитим циљним областима, уз већу ефективност у уродњавању политика, институција, процеса одлучивања, буџетирања, спречавања и сузбијања насиља над женама, а нижу ефективност у областима економског оснаживања жена, унапређивања положаја жена из рањивих група, родно осетљивог образовања.

Налаз 7: Области у којима је ефективније спроведена Стратегија указују да су важни фактори успеха комбинација различитих врста интервенције, широка мобилизација различитих актера, висока посвећеност актера који учествују у имплементацији задатку, солидан нормативни оквир, институционализација и стандардизација пракси, кохерентност и конзистентност интервенције, препознавање области као националног приоритета и уклопљеност у процесе реформи повезане са придруживањем ЕУ.

Налаз 8: Фактори који су инхибирали ефективност Стратегије делимично су повезани са слабостима првог НАП (2016-2018), попут недоследности у операционализацији појединих циљева, недовољно јасно дефинисаних појединих мера, фрагментисаним и интервенцијама малог обима, а делимично су повезани са одсуством НАП у другој фази имплементације Стратегије, јер је изостао план интервенција, координација ресурса и механизми праћења. У целини, фактори који су умањили ефективност Стратегије су недовољно јаки механизми за родну равноправност који је требало да носе имплементацију на различитим нивоима, неконзистентни институционални механизми са чак конфликтним мандатима или сукобом интереса услед чега су биле блокиране реформе, као и недовољна финансијска и друга средства.

Ефикасност:

Налаз 9: Стратегија није подржана јединственим финансијским механизмом, нити механизмом за праћење уложених ресурса услед чега је тешко установити да ли је довољно средстава издвојено за остваривање резултата, посебно у условима када последње две године имплементације нису биле ни усмераване оперативним планом који јасно дефинише мере, активности и уложена средства.

Налаз 10: Услед непостојања јединственог механизма финансирања и робусног механизма праћења није било могуће проценити да ли су средства утрошена на најделотворнији начин или су могла бити боље искоришћена.

Налаз 11: Механизми координације и праћења имплементације Стратегије били су бољи него у случају претходне петогодишње стратегије, али и даље далеко од оптималних.

Одрживост:

Налаз 12: Вероватноћа да ће резултати и покренуте промене бити одрживи већа је у областима где су резултати интегрисани у системска решења – законе, прописе, регуларне процедуре -, када постоји висока свест и посвећеност актера да промене подрже, те када су промене интегрални део приоритетних процеса реформи, посебно оних повезаних са приступањем ЕУ.

Налаз 13: Институционална структура за одржавање резултата постоји, али је недовољно снажна, пре свега због оскудних људских и техничких ресурса којима располаже кључни национални механизам за родну равноправност (КТРР), те најчешће слабих и нефункционалних локалних механизама. Остаје да се види да ли ће ново Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог допринети јачању институционалне структуре за родну равноправност.

Налаз 14: Родно одговорно буџетирање је системски процес који је уведен имплементацијом Стратегије а који треба да омогући систематско алоцирање средстава на унапређивање родне равноправности. Ипак, за време стратешког циклуса они није још достигло зрелост која би омогућила да се редовно, систематски и према плану имплементације усклађеном са стратешким приоритетима обезбеде буџетска средства.

Налаз 15: Имплементација Стратегије мобилисала је различите актере: државне институције, експерте, међународне партнере, али је потенцијал женских и феминистичких ОЦД остао недовољно искоришћен, а партнерство између КТРР и ових организација није успостављено кроз трајни формални механизам.

ПРЕПОРУКЕ

Препоруке засноване на евалуацији груписане су у две групе: препоруке које се односе на процес стратешког планирања и имплементације и препоруке које се односе на тематске области родне равноправности.

Препоруке које се односе на процес:

1) Од кључне је важности да се нова Стратегија за родну равноправност усвоји током 2021. године како започети процеси не би били прекинути и наступио вакуум у политикама родне равноправности.

2) Процес развоја нове Стратегије треба да буде партиципативнији него што је био процесс израде ове стратегије, али не треба да се због партиципативности одужи у неефикасан процес. Женске и феминистичке организације, посебно организације које заступају интересе жена из вишеструко маргинализованих група треба да буду консултоване и њихова решења уважена у процесу израде стратегије, јер је то једини начин да Стратегија адекватно одговори на потребе различитих група жена.

3) Процес израде стратегије треба јасно да издоји стратешке приоритете и корпус циљева које ова кровна стратегија треба да оствари а да растерети стратегију секторских питања која могу да се добро интегришу у друге секторске политике, попут здравља, безбедности, социјалне заштите жена и сл.

4) Стратегија треба да буде операционализована акционим планом са конзистентним мерама у односу на постављене циљеве, јасним улогама и прецизно дефинисаним финансијским средствима и изворима тих средстава.

5) Стратегија треба да има солидан механизам праћења имплементације који ће се ослањати на чвршће механизме координације, прецизне али реалистичне индикаторе и стандардизоване и редовне процедуре извештавања, које укључују и финансијско извештавање.

Препоруке за тематске области изложене су у 11 тематских скупова препорука:

1) Успоставити и стандардизовати компетенције у области родне равноправности за све запослене у државној управи, институцијама и јавним службама;

2) Успоставити строжу контролу уџбеника да би се елиминисали родни стереотипи и неговао критички став према родној неравноправности у литератури и сличним садржајима;

3) Укључити циљеве и мере који ће омогућити отклањање родне сегрегације у образовању на нивоу средње школе и високог образовања;

4) Развити родне студије на свим нивоима образовања и учинити студијске програме родно осетљивим;

5) Водити кампање за подизање свести и боље пратити културне промене;

6) Наставити рад на унапређењу безбедности жена, елиминацији насиља и дискриминације и приступу правди;

7) Развити свеобухватан програм за економско оснаживање жена;

8) Наставити унапређивање учешћа жена у политичком животу, обратити већу пажњу на учешће жена у одлучивању у другим областима вршења власти (економија, спорт, наука и истраживање, култура и уметност);

9) Одржати јак фокус на увођењу родне перспективе у јавне политике и користити делотворније алате за унапређивање процеса;

10) Додатно унапредити регионалну сарадњу;

11) Ставити у фокус нове области, попут родне равноправности у контексту климатских промена, очувања животне средине, управљања ризицима од катастрофа и криза и сл;

Анализа утицаја је израђена и објављена, о чему је Министартсво за људска и мањинска права и друштвени дијалог известило у извештајном периоду II квартал 2021. године. У извештајном периоду јул-децембар 2021. године подаци из поменуте анализе коришћени су у изради Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године.

3.4.2.3. Развој новог стратешког оквира у области родне равноправности.

Рок: До IV квартала 2021

Активност је у потпуности реализована. На седници Владе Републике Србије 14. октобра 2021. године усвојена је нова Стратегија за родну равноправност за период 2021-2030. године. Новом стратегијом, дефинисан је један општи циљ и то „Превазилажење родног јаза и остваривање родне равноправности као предуслов за развој друштва и побољшање свакодневног живота жена и мушкараца, девојчица и дечака“ као и четири посебна циља: 1. Смањен родни јаз у економији, науци и образовању као предуслов и подстицај социо-економског развоја друштва, 2. Обезбеђене једнаке могућности за остваривање и заштиту људских права као претпоставка развоја и безбедног друштва, 3. Успостављена приступачна и свеобухватна здравствена заштита и обезбеђена социјална сигурност, 4. Успостављен целовит и функционалан систем за креирање и спровођење родн Предлог Акционог плана (од 2021. године до 2023. године) за спровођење Стратегије за родну равноправност за период достављен је на мишљење. Рок за давање мишљења био је 31. децембар 2021. године.

Након спровођења јавне расправе о *Предлогу акционог плана за спровођење Стратегије за родну равноправност (2021-2030) за период од 2022. до 2023. године, (од 22. јануара до 10. фебруара 2022. године) у току је поступак* прибављања мишљења надлежних органа на предлог овог документа јавних политика.

3.4.2.4. Праћење спровођења новог стратешког оквира у области родне равноправности.

Рок: До IV квартала 2022.

Активност није реализована. С обзиром на то да у извештајном периоду Акциони план (2022-2023) за спровођење Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године није усвојен, није било могуће започети реализацију ове активности.

3.4.2.5. Јачање улоге Координационог тела за родну равноправност и његове улоге у праћењу ефеката реформи, даљем креирању политике и обезбеђењем адекватних ресурса за ефикасно праћење спровођења акционих планова и стратегија на терену.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Влада је, на својој седници од 14. октобра 2021 године донела Стратегију за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године.

Влада је на својој седници од 27. октобра 2021 године донела Одлуку о установљавању Дана родне равноправности.

1. Конференција „Стаклени плафон“

Координационо тело за родну равноправност, у сарадњи са Народном скупштином, Конгресом српско-америчког пријатељства и компанијом „Philip Morris International“, спровело је истраживање о јазу у платама у Републици Србији и феномену „стакленог плафона“. Циљ истраживања је био стицање додатних увида и подизање свести о положају жена на тржишту рада у нашој земљи. Истраживање ће послужити као једна од основа за даље залагање за унапређење положаја жена и постизање родне равноправности у Србији. Тржиште рада је једна од области која захтева додатне напоре како би се принципи и вредности родне равноправности у потпуности интегрисали у овој области. Стога, ово истраживање настоји да укаже на проблем јаза у платама, али и да подигне свест о феномену „стакленог плафона“ са којим се суочавају жене и девојке, а који их спречава да напредују у различитим областима и да на тај начин активно допринесу развоју друштва. Истраживање је спроведено у јануару 2022. године на репрезентативном узорку од 1000 жена различите старости. Резултати су показали да је само 4% жена на позицијама генералних директора, директора, чланова управних и надзорних органа. Такође, 5% жена су менаџери са 10 или више запослених, а само 16% испитаних жена рекло је да им лични приходи у потпуности задовољавају потребе. За 48% испитаних жена није обезбеђен флексибилан ангажман, а 38% жена је изјавило да њихов приватни живот трпи због професионалних обавеза. Истраживања су показала да се 87% жена у потпуности или делимично слаже да је већа вероватноћа да ће се жене суочити са негативним последицама по свој професионални живот због немогућности балансирања пословног и приватног живота.

1. ***Нови пројекат: „Сигурност жена и девојчица у јавном простору“***

Пројекат „Сигурност жена и девојчица у Србији“ покренут је 23. фебруара у присуству представника организације „UN Women“, Амбасаде Велике Британије у Србији, КТРР-а, надлежних министарстава, као и представника организација цивилног друштва и медија. Партнери за имплементацију овог пројекта су Координационо тело за родну равноправност и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, а финансијску подршку пружа Влада Велике Британије. Пројекат има за циљ да се позабави са неколико питања: насиље у јавним просторима и реакција јавних власти, разумевање насиља у јавним просторима над женама као облика родно заснованог насиља; као и да побољша рад прихватилишта као специјализоване услуге која се пружа женама у ситуацији насиља. Циљ пројекта је трансформација националних и локалних власти и интересних страна, како би боље реаговали на насиље над женама и девојчицама, укључујући и у јавним просторима, као и да се примене међународно потврђени алати и праксе за боље решавање насиља над женама и девојчицама. То ће се постићи кроз дијалог о родно заснованом насиљу над женама између ресорних министарстава, локалних самоуправа и организација жена, кроз анкете, као и кроз идентификацију и развој пилот мера на националном нивоу и локалних иницијатива у одабраним општинама. Директни корисници пројекта биће министарства, локалне самоуправе, прихватилишта, пружаоци услуга за жене жртве насиља и женске организације цивилног друштва. У оквиру ове компоненте пројекта, подршка ће бити обезбеђена за власти на националном нивоу и интересне стране за развој и спровођење националног истраживања о безбедности јавних места за жене и девојчице, као и о распрострањености сексуалног узнемиравања, ухођења и сексуалног насиља, и о Ковиду 19. Након тога ће уследити национална кампања и рад са академском заједницом, истраживачима, лидерима грађана, јавним и политичким личностима и медијима, на најављивању догађаја, промовисању кључних порука и ширењу налаза и знања. Такође, један од планираних исхода предвиђа прилагођавање алата за ревизију безбедности жена (WSAT) за српски контекст и његово промовисање широм земље. Алат за ревизију безбедности жена омогућава критичку процену урбане средине. Алат ће бити имплементиран у најмање 5 градова/општина и у обуци (обука за предаваче) за најмање 25 релевантних представника локалних власти и интересних страна (укључујући женске ОЦД). У оквиру овог пројекта биће обезбеђена техничка експертиза за подршку обезбеђивању адекватних наменских средстава и довољног капацитета, као и квалитета услуга склоништа, кроз израду регулаторних докумената који чувају антидискриминаторне критеријуме за пријем жена и девојчица, омогућавају одговарајуће оперативне процедуре, обезбеђују довољне капацитете на нивоу целе земље и наменско финансирање, као и кроз ревидирање националног лиценцирања и сличне критеријуме и процедуре. Догађај покретања пројекта обухватио је и панел дискусију са представницима

ОЦД који су говорили о изазовима са којима се жене и девојчице суочавају на јавним местима и како превазићи те изазове.

2. **Обележавање Међународног дана жена**

У оквиру пројекта „Кључни кораци ка родној равноправности“, Координационо тело за родну равноправност у сарадњи са Агенцијом Уједињених нација за родну равноправност и оснаживање жена (UN Women) и Министарством за европске интеграције, а уз финансијску подршку Европске уније, и у 2022. години наставила је да подржава организације цивилног друштва активне у области родне равноправности и побољшању положаја жена. Друга фаза пројекта почела је од марта 2021. године и трајаће три године. Почев од 2018. године, уз финансијску подршку Европске уније, укупно 23 женске организације цивилног друштва добиле су бесповратну подршку за спровођење пројеката у области унапређења положаја жена на тржишту рада, подстицање предузетништва и економско оснаживање жена на селу. Преко 3.000 жена које припадају вишеструко дискриминисаним групама имало је корист од пројектних активности кроз унапређење вештина и знања у различитим областима и директну подршку за успостављање и/или развој бизниса и самозапошљавање. Кроз нови конкурс у 2022. години акценат подршке стављамо на повећање свести о родној равноправности, разбијању родних стереотипа и промовисању активне улоге жена у свим аспектима друштва. Шест организација цивилног друштва биће подржано у укупном износу од 20.2 милиона динара да спроведу мере које доприносе отклањању родних стереотипа у областима попут: наслеђивање и располагање имовином, запошљавање, енергетска ефикасност и сиромаштво, неплаћени рад. Биће подржани пројекти следећих организација: Форум жена Пријепоља, Женско удружење Колубарског округа, Удружење пословних жена Србије, Академија женског предузетништва, РЕС фондација, и Центар Е8. Свечаност обележавања Међународног дана жена и уручења награда одржано је у Кули Небојша на Калемегдану.

3. ***Организована панел дискусија у оквиру 66. сесије Комисије за статус жена Уједињених нација***

Координационо тело за родну равноправност, заједно са Саветом за регионалну сарадњу и Делегацијом Европске уније у Републици Србији, уз подршку организације „UN Women” Србија, организује пратећи догађај током 66. сесије Комисије за статус жена под називом „Жене предводе пут ка праведнијим и одрживијим решењима за климатске промене“. Овај догађај ће идентификовати изазове и могућности у вези са положајем жена у процесима доношења одлука везаним за климатске промене на Западном Балкану. Пратећи догађај ће пружити додатне увиде у нераскидиве везе између жена и климатских промена, и подићи ће значај равноправне заступљености у борби против климатске кризе на локалном, националном и регионалном нивоу. У складу са главном темом 66. сесије Комисије за статус жена, овај пратећи догађај ће окупити кључне интересне стране, креаторе политика

и представнике организација цивилног друштва и приватног сектора из региона, како би се идентификовали проблеми у родној равноправности и климатским променама и како би се обезбедила платформа да учесници размењују искуства и ставове о овој теми. Панел ће имати за циљ подизање свести о климатским изазовима са којима се регион суочава и повећање значаја Зелене агенде за Западни Балкан као најсвеобухватнијег Акционог плана за борбу против климатских промена у региону.

Такође, проф. др Зорана Михајловић представљала је Републику Србију на овогодишњој сесији Комисије за статус жена Уједињених нација, која као приоритетну тему, има постизање родне равноправности и оснаживање жена и девојчица у оквиру пракси и политика у области климатских промена, заштите животне средине и смањења ризика од катастрофа.

4. ***Мултисекторски састанак „Избегличка криза у Украјини – положај жена и девојчица“***

Координационо тело за родну равноправност организовало је мултисекторски састанак „Избегличка криза у Украјини – положај жена и девојчица“ на којем су учествовали и представници УН, УНХЦР, Црвеног крста, представници земаља ЕУ и региона, Делегације ЕУ, Комесаријата за избеглице, организација цивилног друштва, као и представници других министарстава у Влади Србије. Потпредседница Владе и председница Координационог тела за родну равноправност, проф. др Зорана Михајловић, изјавила је да је неопходна солидарност са избеглицама из Украјине, с обзиром на чињеницу да 90% избеглица из те земље чине жене и деца, које су најрањивије и најугроженије, истакавши да је кључно да жене буду део мировних преговора и на местима на којима се доносе одлуке, као и да ће Република Србија учинити све да избеглицама, које бораве у нашој земљи или само пролазе на путу ка другој дестинацији, осигура основне услове за живот.

5. **Остало**

Потпредседница Владе Србије и председница Координационог тела за родну равноправност, проф. др Зорана Михајловић, потписала је Протокол о сарадњи са Удружењем научница Србије СРНА са којом је разговарала о стварању једнаких услова за жене и мушкарце у Србији и бољи положај девојака и жена у науци. Такође, Потпредседница Владе Србије и председница Координационог тела за родну равноправност, проф. др Зорана Михајловић, састала се са проф. др. Елмом Елфић Зукорлић и са њом разговарала о унапређењу родне равноправности и положају жена у политици и академској заједници. На састанку је договорено и потписивање протокола о сарадњи између Координационог тела за родну равноправност и Интернационалног универзитета у Новом Пазару, као и посета потпредседнице Владе универзитету.

Координационо тело је иницирало објављивање додатака у неколико дневних новина, поводом интернет кампање #nisamprijavila. Сама кампања имала је за циљ да укаже на

разлоге непријављивања насиља, а за неколико дана преко 20.000 твитова је објављено са hushtag-om #nisamprijavila. Новински додатак имао је за циљ да пружи подршку женама које су преживеле насиље, да их охрабри да насиље пријаве онда када су за то спремне, као и да јавности скрене пажњу на штетност насиља и неопходну подршку целокупне заједнице особама које преживе насиље.

Представници Координационог тела за родну равноправност учествовали су на семинару родна равноправност и четврта индустријска револуција, као и на обуци „Ефикасан институционални одговор на насиље у породици“ који се одржао у Врднику и Дивчибарама. Такође, КТРР је обележило Светски дан жена у науци кроз саопштење у медијима.

3.4.2.6. Развој нове Националне стратегије и Акционог плана за спречавање насиља над женама и партнерским односима.

Рок: IV квартал 2020.

Активност је делимично реализована **Национална стратегија за спречавање и борбу против родно заснованог насиља према женама и насиља у породици 2021 - 2025. год.** усвојена је на седници Владе од 22.4.2021.год.

Предлог АП је урађен али АП још увек није усвојен, јер је на основу мишљења Министарства финансија поновљен поступак прибављања финансијских ефеката од надлежних органа након чега ће се поново затражити мишљење Министарства финансија.

3.4.2.7. Праћење спровођења нове Националне стратегије и Акционог плана за спречавање насиља над женама у породици и партнерским односима.

Рок: Континуирано, почев од I квартала 2021.

Активност није реализована. Праћење Стратегије ће почети након усвајања Акционог плана у складу са роковима задатим у истом. Иако је рок за усвајање Акционог плана био 90 дана од дана усвајања АП још увек није усвојен.

Праћење Стратегије је поверено Координационом телу за родну равноправност. Ово тело делује у оквиру Владе као стално радно тело, што омогућује мултисекторску координацију међу различитим министарствима и када се ради о родно заснованом насиљу у породици. Мандат овог тела је координација активности у области родне равноправности, а насиље према женама и насиље у породици као вид родно заснованог насиља је специфична област у оквиру родне равноправности.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је у **првом кварталу 2022.год**. доставило свој прилог КТРР о активностима из делокруга надлежности овог

министарства. КТРР ће на основу свих достављених прилога надлежних органа и организација израдити извештај за Владу РС.

3.4.2.8. Спровођење обука запослених у органима јавне власти из области родне равноправности у циљу ефикасне координације спровођења и праћења спровођења политика родне равноправности.

Рок: Континуирано, у складу са годишњим програмом обуке
Активност се успешно реализује. **У првој половини 2021. године** спроведена је обука (вебинар) „Родно одговорно буџетирање“ у којој је учестовало 35 полазника.

Током трећег и четвртог квартала 2021. године <u>Национална академија за јавну управу</u> спровела је пет обука у форми вебинара „Родна равноправност“ у којима је учестовало 265 полазника. Национална академија за јавну управу спроводи Општи програм обуке државних службеника, Општи програм обуке запослених у јединицама локалне самоуправе, Програм обуке руководилаца у државним органима и Програм обуке руководилаца у јединицама локалне самоуправе које усваја Влада Републике Србије.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** није било обука из ове области. Обука „Родна равноправност“ заказана је за април.
Национална академија за јавну управу спроводи Општи програм обуке државних службеника, Општи програм обуке запослених у јединицама локалне самоуправе, Програм обуке руководилаца у државним органима и Програм обуке руководилаца у јединицама локалне самоуправе које усваја Влада Републике Србије.
Обука „Родна равноправност“ је развијена у оквиру Општег програма обуке државних службеника за 2022. годину, као и обука „Родно одговорно буџетирање“. У оквиру Секторског програма континуираног стручног усавршавања запослених у јединицама локалне самоуправе, који је део Општег програма обуке запослених у ЈЛС за 2022. годину, у овиру тематске области „Остваривање, заштита и унапређење људских и мањинских права“ развијени су, између осталих, и следећи програми обука: Родна равноправност у локалној самоуправи, Родна равноправност на локалном нивоу-онлајн обука.. Развијена је и обука „Родно буџетирање у локалној самоуправи“. Оснаживање жена за руководеће функције у органима ЈЛС“ је обука развијена у оквиру Програма обуке руководилаца у унутрашњим организационим јединицама градске/општинске управе који чини део Програма обуке руководилаца у ЈЛС за 2022. годину.

Законом о родној равноправности, планиране су следеће мере обука:

Органи јавне власти и послодавци који, у складу са законима и другим прописима, обављају послове у области образовања и васпитања, науке и технолошког развоја дужни су да предузимају, у складу са законом, мере које обухватају између осталог и интегрисање родне равноправности у планове и програме наставе и учења укључујући

препознавање и охрабривање за пријаву родно заснованог насиља и насиља над женама, у оквиру:

- редовних наставних предмета и ваннаставних активности;

- планирања и организације различитих облика обуке у свим образовним установама, центрима или организацијама у којима се школује наставни кадар;

- континуирано стручно усавршавање и додатне обуке, запослених у образовању, као и стручно оспособљавање приправника за подстицање родне равноправности, препознавање и заштиту од дискриминације како на основу пола, односно рода, сексуалне оријентације, полних карактеристика, инвалидитета, расе, националне припадности или етничког порекала, тако и на основу других личних својстава, повећање осетљивости на садржај наставног плана и програма и наставног материјала, људских права, дискриминације на основу пола, односно рода, положаја и заштите особа са нвалидитетом, вршњачког насиља, родно заснованог насиља и насиља над женама и девојчицама;

Органи јавне власти који имају више од 50 запослених и радно ангажованих лица, дужни су да из реда својих запослених одреде лице задужено за родну равноправност у складу са својим актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места. Министарство ближе уређује програм и начин обуке лица задужених за родну равноправност.

На напред наведен начин, Закон о родној равноправности ближе одређује услове за обуку запослених у органима јавне власти и услове за именовање лица задужених за родну равноправност.

КТРР ће и убудуће подржавати овакве обуке и узеће учешће у њима, у складу са својим надлежностима.

3.4.2.9. Праћење примене посебног закона којим се уређује спречавање насиља над женама у породичним и партнерским односима.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду од јула до децембра 2021. године размотрено је 26.971 случајева насиља у породици, у истом периоду је поднето 11.472 предлога за продужење хитне мере, до чега је 11.013 усвојено. У овом периоду израђено је 10.439 индивидуална плана заштите. Поднето је укупно 115 тужбе.

3.4.2.10. Одржавање обуке судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца усмерено на поступање у случајевима насиља над женама у породици, партнерским односима и родно заснованом насиљу.

Рок: Континуирано, у складу са годишњим програмом Правосудне академије

Активност се успешно реализује. Према Програму сталне обуке за 2021. годину, у области Кривично право, материја: Насиље у породици, 25. јуна 2021. године одржан је семинар у Прекршајном суду у Београду.

У трећем кварталу 2021. године реализоване 3 обуке на тему насиља у породици (фаза 1), која обухвата теме као што су процена ризика, одлуке учесника поступка (наређење, предлог и одлука), хитне мере (врсте, изрицање и трајање), сарадња међу органима у спречавању насиља у породици – група за координацију и сарадњу и заштита и подршка жртвама. Обукама је присуствовало укупно 49 учесника из редова судија прекршајних и основних судова, основних јавних тужилаца и њихових заменика, тужилачких помоћника и сарадника.

Током октобра и децембра 2021. године су реализоване 3 обуке на тему насиља у породици (фаза 1), док је током новембра и децембра 2021. године одржано укупно 11 (једанаест) једнодневних радионица (за 253 учесника) на тему **„***Заједничка обука за судије, тужиоце и полицијске службенике за примену Закона о спречавању насиља у породици (фаза 2)*“.

Током извештајног периода I квартал 2022. године реализоване су 2 једнодневне обуке на тему насиља у породици (фаза 1), која обухвата теме као што су процена ризика, одлуке учесника поступка (наређење, предлог и одлука), хитне мере (врсте, изрицање и трајање), сарадња међу органима у спречавању насиља у породици – група за координацију и сарадњу и заштита и подршка жртвама. Обукама је присуствовало укупно 37 учесника из редова судија прекршајних и основних судова, основних јавних тужилаца и њихових заменика, тужилачких помоћника и сарадника.

Током фебруара и марта 2022. године одржано укупно 9 (девет) једнодневних радионица (за **202** учесника) на тему **„***Заједничка обука за судије, тужиоце и полицијске службенике за примену Закона о спречавању насиља у породици (фаза 2)*“.

3.4.3.1. Усвојити Закон о заштити лица са менталним сметњама у установама социјалне заштите у складу са међународним стандардима

Рок: До IV квартала 2020.

Активност је у потпуности реализована. ***Закон о правима корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити*** донет је у децембру 2021.год. ("Сл. гласник РС" број 126/2021). У примени је од 31.децембра 2021.год. Овим законом уређује се начин остваривања права корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити, као и права корисника услуга привременог смештаја у установама социјалне заштите које су у процесу де-институционализације, начела, поступак смештаја, поступак припреме корисника за живот у заједници, заштита од злостављања, експлоатације и занемаривања као и друга права и обавезе корисника приликом коришћења услуга привременог смештаја до обезбеђивања услова за живот у заједници, начини поступања у

инцидентним ситуацијама непосредне опасности по живот или безбедност корисника или других лица.

3.4.3.2. Појачати надзор над животним условима у психијатријским болницама у складу са Програмом о заштити менталног здравља у Републици Србији 2019- 2026.

Рок: Почев од I квартала 2020.

Активност није реализована. У извештајном периоду **I квартал 2022. године** нема нових информација.

Без обзира на актуелну епидемиолошку ситуацију, у периоду од 2019. године до данас је акредитовано укупно 3 (три) психијатријске здравствене установе на територији града Београда (Клиника за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“, Институт за ментално здравље и Специјална болница за болести зависности) од стране Агенције за акредитацију здравствених установа РС. Наиме, испуњење свих општих медицинских и специјалних психијатријских акредитационих стандарда од стране Агенције за акредитацију здравствених установа РС обезбедила је верификацију постигнутог квалитета лечења, безбедности пацијената, животних услова, као и услова за рад запослених у психијатријској здравственој заштити.

Такође, Републичка стручна комисија за ментално здравље Министарства здравља РС је покренула иницијативу за акредитацију свих великих психијатријских установа на територији Републике Србије, а у циљу унапређења стандарда квалитета дефинисаног од стране европског сертификованог тела којим ће се обезбедити и надзор над животним условима пацијената у овим здравственим установама. Све велике психијатријске здравствене установе на територији Републике Србије се актуелно припремају за спољашње оцењивање од стране Агенције за акредитацију здравствених установа Србије, што се и очекује у првој половини 2022. године. Прелиминарни извештај Агенције за акредитацију здравствених установа Србије Републичкој стручној комисији за ментално здравље Министарства здравља РС говори у прилог успешној примени стандарда квалитета у свим специјалним болницама за психијатријске болести на територији РС.

3.4.3.3. Израда и усвајање Акционог плана за период до 2022. године за спровођење Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период до 2024. године

Рок: IV квартал 2020.

Активност је у потпуности реализована. Двогодишњи Акциони плана за спровођење Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији усвојен је на седници Владе 8. априла 2021. године, а у Службеном гласнику објављен 14. априла 2021. године.

3.4.3.4. Надзор над имплементацијом Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период до 2024. године и Акционог плана за имплементацију за период до 2022. године.

Рок: Континуирано, до истека Стратегије

Активност се успешно реализује. У оквиру Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом у РС за период од 2020. до 2024. године и Акционог плана предвиђени су механизми за спровођење мера и начин извештавања о резултатима спровођења.

Надзор над имплементацијом ових стратешких докумената биће вршен достављањем периодичних извештаја на начин како је прецизирано у самој Стратегији унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период од 2020. до 2024.године и Акционим планом за период од 2021. до 2022. године.

Израда извештаја о спровођењу мера и активности из Акционог плана за период до 2022. године за реализацију Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији планиран је након завршетка извештајне године и достављања извештаја надлежних институција, невладиних организација и јединица локалне самоуправе.

Информације и подаци који су у вези са спровођењем Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом за период од 2020. до 2024. године, односно спровођењем пратећег Акционог плана за 2021. годину, бити исказани у прилогу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у извештају о реализацији активности из АП за ПГ 23 за први квартал 2022. године (након достављања прилога државних органа и других носилаца мера и активности утврђених Акционим планом за спровођење Стратегије за период 2021. до 2022. година, о реализацији плана, односно о спроведеним мерама и активностима у 2021. години). Тренутно је у току прикупљање података /извештаја од надлежних институција.

Рок за израду извештаја у вези са спровођењем Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом за период од 2020. до 2024. године, односно, спровођењем пратећег Акционог плана за 2021. годину, је 30. април 2022. године. Извештај се Влади доставља тако што се подаци уносе у Јединствени информациони систем - ЈИС, након чега се извештај доставља на контролу Републичком секретаријату за јавне политике. Одобрени извештај се поставља на интернет страницу.

3.4.3.5. Усвајање измена и допуна Породичног закона, чији је циљ укидање постојећег система потпуног лишења пословне способности, кроз увођење модела „доношења одлука уз подршку.

Рок: до II квартала 2021.

Активност није реализована. Закон о изменама и допунама Породичног закона, чији је циљ укидање постојећег система потпуног лишења пословне способности уз увођење модела „доношења одлука уз подршку“ није усвојен. У току је рад Посебне радне групе за израду измена и допуна Породичног закона. Једна од измена коју је дефинисала Посебна радна група јесте и укидање института потпуног лишења пословне способности и увођење модела "доношења одлука уз подршку“.

3.4.3.6. Усвајање измена и допуна Закона о ванпарничном поступку.

Рок: До II квартала 2021.

Активност није реализована. Активност је повезана за измене Породичног закона које још нису реализоване.

3.4.3.7. Појачати надзор над животним условима у установама социјалне заштите у складу са релевантним прописима.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У првих шест месеци 2021. године извршено укупно 50 инспекцијских надзора.

Донет је велики број обавезујућих инструкција и наредби које прописују превентивне мере ради спречавања појаве заразе у установама и организацијама за смештај, организацију рада, организацију кретања и посета и др. Организовано је 24-часовно праћење стања у установама и организацијама, као и њихово извештавање. Поступано је по свим представкама на услове живота корисника и њихових сродника.

Инспекцијски надзори су се током 2021.год. вршили редовно и по потреби ванредно. Сваки инспекцијски надзор праћен је извештајем са налогом мера за отклањање неправилности. На крају године ради се и Годишњи извештај инспекције социјалне заштите.

Инспекцијски надзори су се током **првог квартала 2022.год**. вршили редовно и по потреби ванредно. Сваки инспекцијски надзор праћен је извештајем са налогом мера за отклањање неправилности.
Укупан број извршених инспекцијских надзора у овом кварталу је **33.**
Издато је још **20** лиценци пружаоцима услуга социјалне заштите.
Укупан број извршених инспекцијских надзора у 2021.год. је **132**.
За април месец 2022.год. је планиран састанак Министарства са групом заинтересованих организација цивилног друштва у сврху имплементације члана 38. *Закона о правима корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити* (2021) којим се дефинише механизам контроле квалитета услуге како би се успоставио независни мониторинг. Према одредбама овог закона инспекцијски надзор у установама за смештај у процесу деинституционализације вршиће се по могућности једном годишње. Независни

мониторинг ће се обезбедити и организацијама цивилног друштва а оне имају обавезу да о налазима из независног мониторинга известе надлежно министарство у року од 60 дана од дана обављеног мониторинга.

3.4.4.1. Јачање Савета за права детета и његове улоге у праћењу ефеката реформи, даљем обликовању политика, као и кроз обезбеђивање адекватних ресурса за спровођење ефикасног надзора и праћење примене акционих планова и стратегија у области права детета.

Рок: Континуирано.

Активност се успешно реализује. Савет за права детета у новом сазиву образован је одлукм Владе 01.04.2021. године. У периоду од образовња Савета за права детета, одржана је конститутивна седница Савета, дана 21.07.2021. године. Савет је доставио извештаје са седнице Влади и Одбору за права детета Народне скупштине.

Влада је на својој седници од 10. фебуара 2022. године донела Закључак којим се усваја Општи протокол за заштиту деце од насиља.

3.4.4.2. Унапређивање услуга подршке за децу, одрасле и старе особе са интелектуалним сметњама и њихове породице, у циљу превенције институционализације кроз: -организовање дневних боравака; -организовање инклузивних радионица; -укључивање деце са развојним сметњама која су у ризику од издвајања из породице у постојеће услуге у заједници; -организовање услуга за рану рехабилитацију деце са сметњама у развоју и за подршку останку у породичном окружењу; -организовање мреже клубова инклузивних садржаја у локалним заједницама за децу, одрасле и старе са интелектуалним сметњама и родитеље; -организовање едукативних радионица за родитеље за одговорно родитељство и учешће у рехабилитацији детета са сметњама у развоју.

Рок: Континуирано, до III квартала 2021.

Активност је делимично реализована. У извештајном периоду **<u>први квартал 2022. године</u>** на предлог Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Влада РС је у јануару 2022.год. усвојила ***Стратегију деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници 2022.-2026.год***. ("Сл.гласник РС" број 12/2022 од 1.фебруара 2022.год.). Стратегија треба да допринесе унапређењу система социјалне заштите кроз усаглашен систем мера, услова и инструмената јавне политике које Република Србија треба да спроведе како би се спречила институционализација, односно смањио број грађана који користе услуге домског смештаја као и да омогући развој услуга у заједници, што ће допринети да корисници система социјалне заштите којима је потребна интензивнија подршка већину својих потреба задовољавају у природном

окружењу. Примарно је усмерена ка особама са интелектуалним и менталним тешкоћама које су у највећем ризику од институционализације и социјалног искључивања. АП за спровођење ове стратегије још увек није донет.

Износи за наменске трансфере (средства која се из буџета Републике преносе јединицама локалних самоуправа за развој услуга социјалне заштите у заједници) су битно смањени у односу на раније године. Наиме, за 2022.год. опредељено је укупно 500 милиона динара у буџету док се претходних година у ове сврхе издвајало око 700 милиона динара..

Укупан број издатих лиценци за услуге које превенирају институционализацију и дају подршку самосталном животу као што су: дневни боравак, помоћ у кући, прихватилиште, лични пратилац детета, персонални асистент, свратиште, СОС телефон, становање уз подршку, предах смештај и др. ипак је у сталном порасту одн. има позитиван тренд од самог почетка процеса лиценцирања али и даље није довољан у односу на потребе корисника. Ради се о континуираном процесу. Ове услуге обезбеђује локална самоуправа а Република Србија их подржава финансирањем преко наменских трансфера. Листа свих лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите је јавно доступна на интернет страници Министарства. Тренутно има око 700 лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите (од чега је 370 пружалаца услуге домског смештаја – приватни и државни).

Републички завод за социјалну заштиту протеклих неколико година прикупља податке о раду лиценцираних пружалаца услуга. Подаци за 2021. годину биће обрађени и презентовани половином 2022. године. Републички завод за социјалну заштиту прикупља податке на годишњем нивоу, у оквиру годишњих извештаја о раду лиценцираних пружалаца локалних социјалних услуга. Годишњи извештаји о раду лиценцираних пружалаца услуга у 2021. години су још увек у фази прикупљања.

3.4.4.3. Успостављање центара за децу, младе и породицу у циљу таргетирања популације из вишеструко депривираних средина (посебно обраћајући пажњу на доступност ромским породицама и деци), у циљу: -подршке родитељу који трпи породично насиље; -подршке деци у ризику од напуштања школе; -подршке породицама у ризику од раздвајања (деци и родитељима);-подршке деци жртвама кривичних дела;-подршке деци са сметњама у развоју из вулнерабилних породица и у ризикуод смештаја у установу.

Рок: За успостављање правног оквира: II квартал 2021. За почетак имплементације I квартал 2022.

Активност није реализована. У извештајном периоду **први квартал 2022. године** нема нових информација. Центри за децу, младе и породицу биће успостављени кроз измене и допуне Закона о социјалној заштити ради стварања правног основа. Ове измене и допуне су још увек у раду.

3.4.4.4. Унапређење система новчаних давања намењених угроженим породицама деце са инвалидитетом у складу са принципима социјалне инклузије, кроз измене и допуне Закона о социјалној заштити као и кроз усвајање нове Стратегије развоја социјалне заштите.

Рок: IV квартал 2020.

Активност није реализована. Стратегија социјалне заштите и измене и допуне Закона о социјалној заштити су још увек у процесу израде. Урађене су: ex post анализа важећег Закона о социјалној заштити, ex ante анализа ефеката новог Закона као и ex post анализа претходне Стратегије социјалне заштите. У току је израда ex ante анализе ефеката нове Стратегије социјалне заштите.

3.4.4.5. Унапређење система хранитељства кроз повећање доступности и квалитета услуга за децу са сметњама у развоју и њихове породице кроз пуну примену прецедура и смерница за хранитељство као подељену бригу између хранитељске и биолошке породице.

Рок: Континуирано, до 2021.

Активност је делимично реализована. Урађене су ***"Смернице за сродничко хранитељство"***, ***"Смернице за развој ургентног хранитељства"*** и ***"Смернице за повремени породични смештај"*** које су публиковане и дистрибуиране свим центрима за социјални рад и центрима за породични смештај и усвојење. Циљ смерница је јачање професионалних компетенција запослених у социјалној заштити, информисање и едуковање родитеља, деце и старатеља, информисање и едуковање пружалаца услуге хранитељског смештаја. Аутори смерница сачинили су и реализовали инструктаже, обуке за примену смерница и менторске посете установама. На завршној конференцији реализоване су активности на промоцији свих наведених смерница и информисање стручне и шире јавности.

Пуна примена процедура и **смерница** које су подршка центрима за социјални рад и центрима за породични смештај у раду са децом и њиховим породицама обезбеђује се стручном подршком од стране Министарства и завода за социјалну заштиту у појединачним случајевима по захтеву центара за социјални рад или на конференцијама случаја као и кроз супервизијске састанке.

У току је рад на ***изменама и допунама Правилника о хранитељству*** у оквиру УНИЦЕФ пројекта који ће обухватити и активности обуке једног броја хранитељских породица за ургентни смештај деце. РГ за измене и допуне Правилника формирало је Министарство за бригу о породици и демографију. МРЗБСП има свог представника у РГ.

Заводи за социјалну заштиту (републички и покрајински) као континуирану активност пружају стручну подршку центрима за социјални рад у појединачним предметима кроз учешће на конференцијама случајева у организацији ЦСР, по захтеву ЦСР, надлежног Министарства, Покрајинског секретаријата или других релевантних државних органа и установа. Стручна подршка се реализује кроз анализу документације, разговор са члановима стручног тима и давање препорука и сугестија везано за стручни поступак и даљи рад на случају.

3.4.4.6. Унапредити квалитет рада са корисницима на институционалном смештају у циљу ефикаснијег укључивања у заједницу кроз: -пружање психосоцијалне подршке за друштвену реинтеграцију; -организовање контаката ван установе и укључивање у локалне услуге подршке попут дневних боравака и клубова; -укључивање у културне и спортске манифестације и кампове.

Рок: Континуирано.
Активност се успешно реализује. Обезбеђивање корисницима на смештају рекреативних, окупационо-едукативних и културно-забавних активности садржано је у програму сваког пружаоца услуге смештаја, а са циљем развијања потенцијала и одржавања функционалности корисника.

Усвојен је и ***Закон о правима корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити*** ("Сл. гласник РС" број 126/2021) који је почео да важи од 31.12.2021.год. Овим законом унапређује се положај корисника услуга привременог смештаја, кроз процес очувања квалитета живота и потенцијала корисника, развоја и припреме корисника за живот у заједници, без дискриминације под равноправним условима уз активно, ефективно и информисано учешће корисника услуга социјалне заштите као и особа од поверења које им пружају подршку у доношењу одлука, у складу са приступом заснованим на људским правима.

Остваривање права корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити подразумева континуирано оспособљавање корисника за самосталан живот и пуно и равноправно учешће у друштву и остваривање социјалне инклузије и кроз процес деинституционализације и усмерено је на оснаживање корисника у циљу очувања и развоја потенцијала, као и дугорочно напуштање привременог смештаја и укљученост у локалну заједницу уз коришћење услуга у заједници.

Приликом одлучивања о смештају корисника, уз информисани пристанак пунолетног корисника, законског заступника малолетног корисника, када надлежни центар за социјални рад доноси одлуку, дужан је да испита све могућности подршке за корисника, коришћењем дневних услуга у заједници, услуга подршке за самостални живот или коришћењем других услуга ванинституционалне подршке или заштите.

Индивидуални план услуге, у чијем доношењу учествује корисник, обавезно садржи и план завршетка коришћења услуге смештаја и повратка корисника у заједницу уз

обезбеђивање услуга подршке за пуну интеграцију у породицу и инклузију у заједници кроз процес деинституционализације.

Домски смештај је привремен и обезбеђује кориснику становање и задовољење основних животних потреба, здравствену заштиту, психосоцијалну стручну подршку и развој социјалних вештина и очување потенцијала, приступ образовању и друге видове подршке у сврху припреме за његов повратак у биолошку породицу, одлазак у другу породицу, односно његову припрему за самосталан живот или живот у заједници уз подршку, у складу с породичним ресурсима, његовим потребама и најбољим интересом детета, односно слободно израженом вољом и жељом корисника у оквиру процеса деинституционализације и уз употребу услуга подршке из закона који уређује социјалну заштиту.

Предах смештај је краткорочни и повремени смештај који се обезбеђује као дневни, викенд или вишедневни смештај, у сврху подршке кориснику и његовој породици у одржавању и побољшању квалитета живота, с циљем његовог останка у породици.

Смештај у прихватилиште је краткотрајан смештај у сврху осигурања безбедности и изналажења одрживих решења за кризне ситуације.

Овим законом се уређују и *Временско ограничење смештаја; Упознавање корисника са правима и обавезама; Изјава о пристанку на смештај; Избор особе од поверења; Преиспитивање одлуке о смештају; Престанак смештаја; Жалба на одлуку о смештају*. Законом су обухваћене и *заштита од злостављања, експлоатације и занемаривања*, *права и обавезе корисника приликом коришћења услуге смештаја*; *поступање у инцидентним ситуацијама* а такође се уређује и *механизам контроле квалитета услуге* од стране министарства надлежног за социјалну заштиту.

Прописан је рок од 9 месеци за доношење **подзаконских аката неопходних за спровођење овог закона**.

3.4.4.7. Унапређење постојећих ресурса у великим и малим резиденцијалним установама за децу и израда препорука о томе на који начин они могу бити употребљени у процесу преласка са институционалне на заштиту у заједници кроз усвајање Стратегије деинституционализације и развој услуга у заједници.

Рок: До IV квартала 2020.

Активност није реализована. Израда планова за трансформацију установа у складу са новоусвојеном *Стратегијом деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници* 2022-2026 (2022) као и пратећег АП за њено спровођење (није донет), планирано је кроз ИПА 2020 и то на начин да ће се прво донети Општи план трансформације установа за смештај на основу којег ће свака установа донети свој план трансформације. Кроз ИПА 2020 биће урађено и 5 пилот планова за 5 установа у којима се на смештају налазе лица са инвалидитетом.

Када је реч о деци највећи број деце без родитељског старања у Србији није на смештају у резиденцијалним установама већ у хранитељским породицама (90%). У домовима је на смештају око 600 деце. Србија је и даље у реду земаља са најнижим степеном институционализације деце. У последње време је међутим евидентан недостатак хранитељских породица што је једним делом и последица изостанка медијским кампања у сврху промовисања хранитељства.

3.4.4.8. Развијати капацитете пружалаца услуга социјалне заштите у складу са процесима деинституционализације и децентрализације система кроз организовање обука за запослене за пружање психосоцијалне подршке за друштвену реинтеграцију.

Рок: Континуирано.

Активност није реализована. У извептајном периоду **први квартал 2022. године** нема нових информација.

У Регистру акредитованих програма који води Републички завод за социјалну заштиту постоје три програма чији се садржаји односе на наведену проблематику: „Програм подршке младима који напуштају заштиту за осамостаљивање и живот у породици“, „Ка де-институционализацији и трансформацији установа“ и „Реинтеграција малолетника у социјалну средину.“

Допринос Покрајинског ЗСЗ наведеној активности је партнерство са Новосадским хуманитарним центром у пројекту INTERREG IPA Хрватска Србија 2019-2021. „Инклузивна заједница“, а носилац овог пројекта је Волонтерски центар Осијек. Основни циљ пројекта је унапређење социјалних услуга у Осијеку и Новом Саду за кориснике социјалне заштите у ризику од сиромаштва и искључености кроз: а) развој локалних институционалних капацитета и б) јачање сарадње пражалаца социјалних услуга из Хрватске и Србије. У 2020. години у оквиру својих планираних пројектних активности Покрајински ЗСЗ је организовао и реализовао два округла стола. Први округли сто под називом „Социјално предузетништво и услуга помоћ у кући за одрасле и старије“ реализован је 16.2.2020.године. Циљ је био упознавање са заступљеношћу услуге помоћ у кући за одрасле и старије на територији Републике Србије, стањем, финансирањем и могућности развоја социјалног предузетништва. Други округли сто под називом „Услуге социјалне заштите за одрасле и старије кориснике“ реализован је 28.9.2020. године. Циљ округлог стола је био упознавање са могућностима социјалног предузетништва у раду са одраслим и старијим корисницима и значајем мониторинга услуга социјалне заштите. Учесници округлог стола су били пружаоци услуге помоћ у кући за одрасле и старије кориснике (НВО, приватни пружаоци услуге и центри за социјални рад и геронтолошки центри) са територије АП Војводине.

3.4.4.9. Анализа ефеката примењеног организационог модела у центрима за социјални рад и на основу тога уношење неопходних измена у нормативноправном оквиру који уређује организацију стручног рада у центрима за социјални рад

Рок: До I квартала 2020

Активност је делимично реализована Републички завод за социјалну заштиту је у сарадњи са УНИЦЕФ спровео истраживање "Оптерећеност водитеља случаја у центрима за социјални рад у Србији" чији су резултати публиковани 2021.год. и представљени Министарству. Основни циљ истраживања био је да се утврди оптерећеност водитеља случаја кроз број досијеа и сложеност посла у раду на досијеу, тј. вођењу случаја и да се на основу добијених налаза креирају препоруке за унапређење организације рада у ЦСР. Сврха истраживања је унапређење ефективности водитеља случаја у заштити деце и породице у складу са савременим стандардима стручног рада и стимулисање дебате у области социјалне заштите обезбеђивањем емпиријских сазнања о вођењу случаја у ЦСР.

Утврђено је да постоје разлике у броју и сложености случајева у односу на карактеристике региона, карактеристике водитеља случаја и величину ЦСР. Највећа оптерећеност бројем случајева забележена је у малим ЦСР, код водитеља који раде од три до пет година и водитеља запослених дуже од двадесет година те у региону Војводине. Водитељи случаја не располажу са довољно времена да у једном месецу реализују све послове у раду на оддељеним случајевима нити остале послове из њихове надлежности који нису везани за рад на случају. Утврђене су и разлике у односу на потребно време које произлазе из карактеристика региона, водитеља случаја и организације ЦСР.

У односу на међународне оквире у погледу оптерећености бројем случајева којима један водитељ може бити оптерећен (разумно оптерећење у САД је 20 истовремено отворених случајева, у Великој Британији – 17, Нови Зеланд – 12, Аустралија – 18, Јужна Африка – 60 случајева по једном професионалцу) број од 117 случајева по једном водитељу у Србији далеко превазилази препоручене стандарде или искуства у другим земљама. Чак једна трећина додељених случајева није ни започета управо због превисоког укупног броја случајева којима је водитељ задужен.

Поред тога, налази истраживања су показали да водитељи случаја у великим ЦСР који су смештени у већим урбаним срединама показују боље радне перформансе. Велики центри за социјални рад далеко више упућују кориснике на услуге социјалне заштите у заједници. Дакле, доступност услуга социјалне заштите у локалној заједници позитивно утиче на ефикасност рада водитеља случаја и доприноси смањењу радног оптерећења. Такође, водитељи случаја располажу различитим нивоом и садржајем знања, вештина и ставова што указује на потребу за континуираним стручним усавршавањем где кључну улогу имају супервизијска подршка и обуке. У контексту овог истраживања стручно усавршавање има посебан значај јер одговарајућа знања, вештине и ставови позитивно утичу на смањење оптерећења.

3.4.4.10. Изменити и допунити Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица у циљу: -преиспитивања врста и система кривичних санкција за малолетнике; -увођења ширег спектра посебних обавеза;
-увођења нових васпитних налога; -усклађивања са одредбама новог Законика о кривичном поступку (пре свега у односу на фазе поступка те промењене улоге службених актера поступка у појединим процесним стадијумима).

Рок: IV квартал 2020.

Активност није реализована. Министарство правде припремило је нацрт измена и допуна Закона који је упућен Европској комисији на мишљење. Рад на Нацрту треба се наставља ради усаглашавања са коментарима ЕК.

3.4.4.11. Унапредити рад Савета за праћење и унапређење рада органа кривичног поступка и извршења кривичних санкција према малолетницима у циљ остваривања координације државних органа, правосуђа и невладиног сектора у поступању са малолетним учиниоцимак ривичних дела кроз: одржавањередовнихсастанакаСавета; одржавањередовнихсастанака Савета са другим релевантним органима и невладиним сектором; покретање иницијатива за измене нормативног оквира, усвајање најбољих пракси и других корака потребних за развој правосуђа по мери детета.

Рок: Континуирано
Активност се успешно реализује. Савет за праћење и унапређење рада органа кривичног поступка и извршења кривичних санкција према малолетницима континуирано спроводи своје активности.

У првом кварталу 2021. године Савет је одржао три састанка : 1.02.2021, 1.03.2021 и 29.03.2021. године – састанак са представницима Регулаторног тела за електронске медије. У фокусу Савета је посебно било питање начина извештавања медија о малолетницима у судским поступцима.

У том смислу је 29.03.2021. године одржан састанак са представницима Регулаторног тела за електронске медије, којом приликом су усвојени одговарајући закључци и договорено да се настави континуирана сарадња између РЕМ-а и Савета за малолетнике. Чланови Савета за малолетнике су указали да треба успоставити критеријуме приликом процене јавног интереса тако да је примаран интерес детета и као такав изнад јавног интереса, јер је примећено да се у великом броју случајева информацијама о догађајима у којима су актери малолетна лица, наводе имена и подаци чије је изношење законом забрањено или представља злоупотребу података о члановима породице, комшијама, школским друговима

и сл. Указано је и да треба узети у обзир и Европску директиву 2016/800 о процесним гаранцијама за децу која су осумњичена или оптужена у кривичним поступцима из 2016. године, у којој се у члану 14.став 4 указује на обавезу медија на предузимање саморегулаторних мера како би се обезбедила заштита приватности деце током кривичног поступка. Такође, је закључено да је потребно да се сачини оквирни план посебне (додатне) обуке новинара и уредника у вези са начином извештавања о малолетним лицима у најбољем интересу детета у предистражном и кривичном поступку, као и другим догађајима који се односе на децу у контакту са законом.

На састанку одржаном 1.03.2021. године усвојен је Извештај о раду Савета за 2020.годину који је достављен и Врховном касационом суду и Министарству правде.

Чланови Савета учествују у раду Радне групе Министарства правде за измену Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица. Током јуна 2021. године чланови Савета су разматрали нацрт измена Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица. Одржавање наредног састанка Савета је планирано током октобра.

У четвртом кварталу 2021. године Савет је одржао два састанка. Последњи састанак је био одржан 8. децембра 2021. године. Савет је иницирао посебне обуке стручних лица - вештака, психолога, социолога који би пружили подршку малолетним лицима оштећеним кривичним делом, као и коришћење посебне опреме за саслушање малолетних сведока и оштећених.

У четвртом кварталу 2021. године чланови Савета су учествовали у раду Конференицје „Ка позитивном малолетничком правосуђу“. У организацији Републичког завода за социјалну заштиту и у сарадњи са УНИЦЕФ. Једна компонента пројекта спроведеног у сарадњи УНИЦЕФ је била усмерена на унапређење примене васпитних налога и у оквиру ње Републички завод је кроз различите активности пружио подршку да се добра пракса у примени васпитних налога имплементира у седам градова: Зрењанин, Лесковац, Чачак, Крушевац, Ваљево, Шабац и Сремска Митровица. На конференцији је своја искуства у примени васпитних налога изнела В. Софреновић, судија за малолетнике Вишег суда у Београду. Такође, Љ. Марковић стручни сарадник Вишег суда у Београду и С. Ђурђић, судија Апелационог суда у Новом Саду су приказали резултате истраживања везаног за начин бележења података о васпитним налозима у РС, које је спровео Савет.

У извештајном периоду **I квартал 2022. године** у организацији Савета за праћење и унапређење рада органа кривичног поступка и извршења кривичних санкција према малолетницима („Савет за малолетнике“) и канцеларије УНИЦЕФ-а одржана је конференција 24.02.2022. године „Деца у контакту са законом – унапређење остваривања права, превенција и заштита“. Конференцију је отворила председница Врховног касационог суда, Јасмина Васовић.

Овај скуп је био посвећен унапређењу права деце учинилаца и жртава и сведока кривичних дела. Посебна пажња је посвећена унапређењу примене васпитних налога и побољшању програма рада са малолетним учиниоцима кривичних дела, и то посебно оних који имају проблеме менталног здравља. Циљ конференције је био упознавања са постигнутим напретком у области правосуђа по мери детета у претходном периоду и планираним иницијативама, те размена искуства у раду стручњака у циљу јачања међусекторске сарадње.

3.4.4.12. Повећање примене васпитних налога и давање приоритета ресторативном приступу у поступању са малолетним учиниоцима кривичних дела у циљу њихове реинтеграције и смањења стопе рецидивизма, кроз: - пилотирање нацрта подзаконског акта којим се уређује примена васпитних налога у Београду, Нишу, Новом Саду и Крагујевцу, - дефинисање улоге органа старатељства као надлежног за организацију примене васпитних налога; - уређење питања дугорочног финансирања примене васпитних налога; - унапређену примену алтернативних санкција; -унапређење мере прикупљања података спроведене уз увођење нових механизама за праћење ефикасности током времена и документовање утицаја на децу.

Рок: Континуирано, до достизања адекватне стопе примене васпитних налога.
Активност је делимично реализована Републички завод за социјалну заштиту реализује пројекат који се односи на унапређење примене васпитних налога у седам градова: Лесковац, Крушевац, Чачак, Шабац, Зрењанин, Сремска Митровица и Ваљево. Основни циљ је да се у наведеним срединама унапреди пракса примене васпитних налога, поштовањем стандарда и процедура за њихову примену и успостављањем боље сарадње у овој области на локалном нивоу. Републички завод жели да у ових седам градова имплементира добру праксу коју је на унапређењу примене васпитних налога у претходним годинама развио у Београду, Нишу, Крагујевцу и Новом Саду.

У **првом кварталу 2021. године** су у свакој од наведених средина формирани тимови који се састоје од представника центара за социјални рад и представника правосуђа (тужилац и судија за малолетнике). За наведене тимове је креирана обука „Процена деце и малолетника у систему малолетничког правосуђа“, која је реализована 1. октобра 2021. године у Београду.

На иницијативу Републичког завода за социјалну заштиту и уз подршку УНИЦЕФ, потписани су протоколи о сарадњи на унапређењу примене васпитних налога на територији у надлежности Вишег суда у Лесковцу и Вишег јавног тужилаштва у Лесковцу, односно на територији Јабланичког округа. Директор Центра за социјални рад у Лесковцу, председник Вишег суда, Виши јавни тужилац, директор ЈКП „Комуналац“ из Лесковца и директорка Лесковачког културног центра, потписали су протоколе о сарадњи 2. новембра 2021. године. Потписивању уговора о сарадњи присуствовали су и директори центара за социјални рад из Власотинца, Црне Траве, Лебана и Бојника. Овом активношћу су створени сви предуслови за примену васпитних налога на територији Јабланичког

округа. И у осталим срединама су направљени прелиминарни договори о успостављању сарадње на примени васпитних налога, који би у наредном периоду требало да резултирају потписивањем протокола о сарадњи.

Републички завод за социјалну заштиту реализује пројекат који се односи на унапређење примене васпитних налога у три нове средине, са циљем да се у њима унапреди пракса примене васпитних налога, поштовањем стандарда и процедура за њихову примену и успостављањем боље сарадње у овој области на локалном нивоу. Републички завод жели да у новим срединама имплементира добру праксу коју је на унапређењу примене васпитних налога у претходним годинама развио у једанаест градова у Републици Србији.

У **првом кварталу 2022. године** није било активности усмерених на реализацију овог циља, будући да је почетак реализације ових активности планиран за други квартал ове године.

3.4.4.13. Унапређење компетенција стручних радника у области социјалне заштите за примену васпитних налога.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У Регистру акредитованих програма постоје два програма чији садржаји се односе на васпитне налоге: „Улога ЦСР и других пружалаца услуга социјалне заштите у примени васпитних налога" и „Налаз и мишљење органа старатељства". У оквиру пројекта Републичког завода за социјалну заштиту је планирано да се у седам градова (Лесковац, Крушевац, Чачак, Шабац, Зрењанин, Сремска Митровица и Ваљево) реализују обуке по наведеним акредитованим програмима.

У јулу месецу 2021. године је почела реализација обука по акредитованом програму „Налаз и мишљење органа старатељства у кривичном поступку према малолетницима". Обуке су се реализовале у седам градова у којима су формирани локални тимови, али су у њих били укључени и стручни радници из општина које су у надлежности Виших судова у ових седам градова. Обуке су реализоване следећом динамиком:

- 15. и 16. јул – Зрењанин
- 20. јул – Чачак
- 23. јул – Ваљево
- 26. и 27. јул Лесковац
- 3. август – Крушевац
- 1. септембар – Сремска Митровица

Укупан број стручних радника који су у овом циклусу завршили акредитовани програм обуке „Налаз и мишљење органа старатељства у кривичном поступку према малолетницима" је 156.

У току су припреме за почетак реализације другог акредитованог програма „Улога ЦСР и других пружалаца услуга социјалне заштите у примени васпитних налога”. Прве обуке су заказане у Зрењанину у другој недељи октобра.

У току четвртог квартала 2021. године завршена је реализација циклуса другог акредитованог програма „Улога ЦСР и других пружалаца услуга социјалне заштите у примени васпитних налога”. Реализовано укупно 10 обука:

- Од 13. до 15. октобра - Зрењанин
- 4.новембар – Чачак
- 10. новембар – Ваљево
- 16. и 17. новембар Лесковац
- 22.новембар – Шабац
- 25.новембар – Сремска Митровица
- 2.децембар - Крушевац

Укупан број стручних радника који су у овом циклусу завршили овај акредитовани програм је 170.

Може се закључити да су реализацијом ових активности унапређење компетенције 326 стручних радника из центара за социјални рад из 36 општина.

У Регистру акредитованих програма постоје два програма чији садржаји се односе на васпитне налоге: „Улога ЦСР и других пружалаца услуга социјалне заштите у примени васпитних налога” и „Налаз и мишљење органа старатељства у кривичном поступку према малолетницима”. У оквиру пројекта Републичког завода за социјалну заштиту је планирано да се у три града реализују обуке по наведеним акредитованим програмима. Ове активности нису планиране за реализацију у првом кварталу 2022.године.

3.4.4.14. Донети подзаконске акте којима се ближе уређује примена васпитних налога у складу с приступом који примену васпитних налога ставља у контекст одговорности заједнице.

Рок: До II квартала 2021.

Активност није реализована. Како нису усвојене измене и допуне Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетника нису усвојени ни пратећи подзаконски акти.

3.4.4.15. Спроводити обуке за специјализацију судија и тужилаца, полицијских службеника и адвоката који поступају у малолетничким предметима

Рок: Континуирано, у складу са годишњим програмом обуке

Активност се успешно реализује. Према програму Правосудне академије, 5. јуна, 4. јуна, 2. јуна, 22. маја, 23. априла и 21. априла 2021, одржани су семинари у области Кривично право, на тему: Малолетници као учиниоци кривичних дела и малолетна лица као оштећена кривичним делом. Према структури обукама је присуствовало: Судије основног суда - кривично одељење (16), Судије Прекршајног апелационог суда и прекршајног суда (103), Основни јавни тужиоци и заменици (1), Адвоката (65). Сви учесници су добили сертификате о завршеном семинару.

Током трећег квартала 2021. године одржана су 4 једнодневна семинара на тему „Малолетници као учиниоци кривичних дела и малолетна лица као оштећена кривичним делом“. Укупан број учесника је био 144, од чега 47 из редова адвоката и 97 из редова полицијских службеника.

Током четвртог квартала 2021. године одржано је 20 једнодневних семинара на тему: „Малолетници као учиниоци кривичних дела и малолетна лица као оштећена кривичним делом (I и II фаза)" за укупно 651 учесника.

Током извештајног периода I квартал 2022. године одржана су 8 једнодневна семинара на тему „Малолетници као учиниоци кривичних дела и малолетна лица као оштећена кривичним делом (I и II фаза)“. Укупан број учесника је био 214, од чега 164 из редова адвоката и 50 из редова судија.

Такође, одржана су и два једнодневна семинара на тему „ Васпитни налози и ванинституционалне васпитне мере", за укупно 41 учесника.

3.4.4.16. Израда и примена специјализованих програма третмана и програма припреме за отпуст малолетних учинилаца кривичних дела.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У оквиру пројекта „Унапређење капацитета Управе за извршење кривичних санкција у области алтернативних санкција, постпеналне и задравствене заштите“ реализује се пилот пројекат у Васпитно поправном дому у Крушевцу, који обухвата израду програма припреме за отпуст малолетника и обуку запослених за примену програма, уз активно учествовање Повереничке службе. Пилот пројекат се реализује у периоду од 01.11.2021. године до 01.04.2022. године, на основу израђеног програма припреме за отпуст, тако да се прва три месеца врши припрема за отпуст штићеника у Васпитно поправном дому у Крушевцу, а друга три месеца, након отпуста штићеника, Повереничке канцеларије у сарадњи са организацијама цивилног друштва и јединицама локалне самоуправе пружају потребне мере помоћи у циљу лакшег укључивања малолетника у друштвену заједницу, како убудуће не би вршили кривична дела.

У Заводу за васпитање деце и омладине Београд успостављена је у радној јединици за смештај корисника са проблемима у понашању и изреченом васпитном мером, васпитна група за млађе малолетнике чији је рад организован у складу са програмом интензивног третмана (ПИТ програм).

Републички завод за социјалну заштиту је конкурисао и добио од ЕУ пројекат (REC пројекат) који се односи на испитивање потреба, креирање програма и примену нових третманских програма у сва три Завода за васпитање у Србији: Београд, Ниш, Књажевац. Његова реализација је почела у фебруару 2022.године.

Акредитовани програм „Програм интензивног третмана деце са вишеструким сметњама у понашању, емоционалном и социјалном развоју и функционисању – ПИТ“ је у 2021.години реализован два пута и похађало га је укупно 26 стручних радника. Акредитовани програм «Реинтеграција малолетника у социјалну средину» је 2021.године реализован два пута и похађало га је укупно 44 стручна радника. У првом кварталу 2022. године није било ниједне реализације.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** у оквиру пројекта „Унапређење капацитета Управе за извршење кривичних санкција у области алтернативних санкција, постпеналне и задравствене заштите“ у Васпитно поправном дому у Крушевцу одржана је обука 13 службеника третмана за примену програма припреме за отпуст малолетних учинилаца кривичних дела.

3.4.4.17. Увођење посттрауматског саветовања и подршке за децу жртве/сведоке у кривичном поступку у оквиру услуга за подршку породици.

Рок: I квартал 2016 до I квартала 2020.

Активност није реализована. У **првом кварталу 2022. године** нема нових информација. Центри за подршку породици односно центри за децу, младе и породицу биће успостављени након доношења измена и допуна Закона о социјалној заштити и стварања правног основа за њихово формирање. У оквиру ових центара биће уведена и услуга пост-трауматског саветовања и подршке за децу жртве/сведоке у кривичном поступку.

3.4.4.18. Унапређење пракси за вођење података у судовима тако да се води евиденција о поштовању принципа ‘најбољег интереса детета’ у грађанском поступку.

Рок: Континуирано, до IV квартала 2020

Активност је делимично реализована.Радна група је израдила Смернице за учешће деце у свим парничним поступцима. Смернице укључују: а) процену способности детета да да своје мишљење; б) како припремити и упознати дете са правним поступком и ширим контекстом давања изјава и ц) начин на који се тражи дететово мишљење, као и Инструмент за процену најбољег интереса детета. Смернице су штампане и

дистрибуиране свим судовима у грађанским поступцима и свим центрима за социјални рад.

У вези са овом активношћу ВКС указује да да би се могло предвидети увођење извештаја за првостепене судове у апликације за управљање предметима и омогућити евидентирање свих грађанских предмета у којима се као учесници појављују деца. Да ли је првостепени суд ценио „најбољи интерес детета“ се не би могло оцењивати кроз апликацију (јер је то законска обавеза), и могло би евентуално да буде предмет оцене у поступку по правним лековима. Измена у апликацији за управљање предметима је у надлежности Министарства правде.

3.4.4.19. Надзор над спровођењем нове Националне Стратегије за превенцију и заштиту деце од насиља и пратећег Акционог плана.

Рок: Почев од II квартала 2020. До истека Стратегије

Активност је делимично реализована. Министар за бригу о породици и демографију, као председник Савета за права детета је 21.09.2021. године доставио Влади иницијативу за образовање Радне групе за спровођење и праћење Стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља за период од 2020. до 2023. године ("Службени гласник РС", бр. 80/2020. године).

У четвртом кварталу 2021. године и првом кварталу 2022. године нема нових информација.

3.4.4.20. Усвајање новог Општег протокола за заштиту деце од злостављања и занемаривања у циљу усклађивања са најбољим праксама ЕУ.

Рок: IV квартал 2020. године за усвајање Општег протокола Континуирана имплементација и мониторинг резултата

Активност је у потпуности реализована. Нови Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања усвојен је на седници Владе 10. фебруара 2022. године

3.4.4.21. Израда нових посебних протокола, за заштиту деце од злостављања и занемаривања и стварање претпоставки за обавезност њихове примене а посебно у областима: -поступања правосудних органа у заштити малолетних лица од злостављања и занемаривања; -заштите деце у установама социјалне заштите од злостављања и занемаривања; -поступања полицијских службеника у заштити малолетних лица од злостављања и занемаривања; -система здравствене заштите за

заштиту деце од злостављања и занемаривања; -заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.

Рок: До II квартала 2021. године (усклађивање протокола) 2021. година (интегрисање у секторска подзаконска акта)

Активност није реализована. Посебни протокол у области социјалне заштите биће донет након доношења новог Општег протокола за заштиту деце од насиља.

Нови Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања усвојен је на седници Владе 10. фебруара 2022. године.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја

Општи протокол за заштиту деце од насиља усвојен је Општи протокол за заштиту деце од насиља (mtt.gov.rs). Он лине обуку за примену Правилника о протоколу поступања у установи у односу на насиље, злостављање и занемаривање од насиља, https://www.youtube.com/watch?v=XIVXRxiSYwk. је прошло 12 117 учесника до краја марта 2022. године. У оквиру радне групе Владе РС за спречавање насиља у школама израђена је национална платформа „Чувам те“, Министарство просвете, науке и технолошког развоја је учествовало у изради обука, текстова и едукативног материјала у области заштите од насиља, намењеног ученицима, родитељима и наставницима. https://cuvamte.gov.rs/. Обуке је прошло 33 963 запослених у образовно-васпитним установама, 2 659 родитеља и 4358 ученика до краја марта 2022.године. Обуке на платформи подразумевају информисање о примени и процедурама које су прописане Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље,злостављање и занемаривање.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Посебни протокол за заштиту деце од насиља у установама социјалне заштите није урађен из разлога што се чекало на усвајање Општег протокола. Како је *Општи протокол за заштиту деце од насиља* усвојен у фебруару 2022.год. приступићемо изради Посебног протокола у што скоријем року. У том смислу обављени су прелиминарни договори са УНИЦЕФ око подршке у изради овог документа.

Министарство унутрашњих послова

Започете су припремне активности у вези са израдом предлога Посебног протокола о поступању полиције у заштити деце од насиља у складу са новим Општим протоколом за заштиту деце од насиља који је Влада Републике Србије усвојила 10. фебруара 2022. године.

3.4.4.22. Примена механизма за решавање случајева нестале новорођенчади из породилишта у вези са пресудом Зорица Јовановић против Србије (представка бр. 21794/08) како би се омогућило свим родитељима у сличним ситуацијама да добију

одговарајуће одговоре и накнаду, у складу са Законом о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији („Службени гласник РС“, број 18 од 3. марта 2020).
Рок :Континуирано
Активност се успешно реализује.

У **III кварталу 2021. године** полицијски службеници криминалистичке полиције наставили су рад у 290 предмета за утврђивање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији по захтевима вишег суда у Београду, Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.

Рок за подношење предлога према наведеном Закону био до 3. новембра 2020. године, а према шестомесечном извештају о раду судова, до 30.06.2021. године пред вишим судовима који у овим предметима поступају као првостепени, мериторно је решено 18 предмета, а пред апелационим судовима 16. Остало је у раду 587 предмета пред вишим судовима и 13 предмета пред апелационим судовима.

У **IV кварталу 2021. године** није било промена у односу на претходни извештајни период. Полицијски службеници криминалистичке полиције наставили су рад у 290 предмета за утврђивање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији по захтевима вишег суда у Београду, Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.

У **првом кварталу 2022. године** механизам установљен Законом се спроводи. Према подацима из Годишњег извештаја о раду судова за 2021. годину пред вишим судовима који поступају у првом степену у овој врсти предмета решено је 189 предмета, а остало нерешено 532 предмета. Пред другостепеним судовима решено је 47 предмета, а остало нерешено 3.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПЕРИОД 01.01. - 31.12.2021. ГОДИНЕ

	Врста суда	Уписник	Број судија	Нерешено на почетку	Примљено	Укупно решено	Нерешено на крају
1.	Виши судови	**Р5**	36	648	73	189	532
2.	Апелациони судови	**Гж5**	33		50	47	3

Табела бр. 30

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** полицијски службеници криминалистичке полиције наставили су рад у 298 предмета за утврђивање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у Републици Србији по захтевима Вишег суда у Београду, Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.

3.5. ПРОЦЕСНЕ ГАРАНЦИЈЕ

3.5.1.1. Анализа усклађености процесних закона са Законом о бесплатној правној помоћи и накнадне измене.

Рок: До I квартала 2021

Активност је у потпуности реализована. Министраству правде је достављена анализа потребних амандмана. Предложене измене и допуне Законика о парничном поступку садржане су у Нацрту измена и допуна Законика о парничном поступку.

3.5.1.2. Обезбедити адекватну алокацију буџетских средстава за финансирање система бесплатне правне помоћи, нарочито у погледу обавезе јединица локалне самоуправе. Јединице локалне самоуправе- идентификација корисника и утврђивање права на бесплатну правну помоћ

Рок: Континуирано, почев од усвајања закона

Активност се успешно реализује. **Нови годишњи извештај** МП је доступан на интернет страници на https://www.mpravde.gov.rs/files/Godisnji%20izvestaj%20BPP%20mart%202021.pdf

Нови подаци за 2021. годину објављени су 31 марта 2022. године за претходну годину.

У извештајном периоду, укупан број поднетих захтева за бесплатну правну помоћ био 4601, док је број одобрених захтева био 4345. Како се може видети из извештаја, већини корисника је општинска служба бесплатне правне помоћи пружила потребну бесплатну правну помоћ, док је адвокатима упућено 602 корисника. Подаци указују да је преко 90% захтева одобрено. Када се ради о облицима бесплатне правне помоћи као што је правни савет и бесплатне правне подршке која не подлеже одобрењу, подаци указују да је број корисника којима је пружен правни савет 20470, док је број корисника којима је пружена општа правна информација 7360 и корисника којима је пружена помоћ у састављању формулара 1325. Овде је важно напоменути да се ради о регистрованим корисницима, док велики број јединица локалне самоуправе наводи да ове врсте правне помоћи и подршке пружа свим грађанима који се обрате.

У периоду од 01.01.2020. до 31.12.2020. године исплаћено је на основу захтева за повраћај исплаћених средстава од стране јединице локалне самоуправе за бесплатну правну помоћ 123 захтева, у укупном износу од 1.320.000динара. У периоду од 01.01.2022. до 31.03.2022. године исплаћено је на основу захтева за повраћај исплаћених средстава од стране јединице локалне самоуправе за бесплатну правну помоћ 29 захтева, у укупном износу од 265.000 динара.

3.5.1.3. Спровести обуку: -пружалаца бесплатне правне помоћи у вези са почетком примене закона; -запослених у јединицама локалне самоуправе који одлучују о захтеву за бесплатну правну помоћ.

Рок: Континуирано, почев од III квартала 2019.

Активност се успешно реализује. Министарство је у свакодневном контакту са запосленима у јединицама локалне самоуправе који одлучују о захтевима за бесплатну правну помоћ. У априлу 2021. организована је обука за додатно особље у ЛСУ за овлашћење да одлучује о пријавама за бесплатну правну помоћ, због флуктуације особља у ЛСУ.

У првом кварталу 2022. године, одржана су два циклуса обука за још 30 запослених у ЈЛС који су након тога добили овлашћење Министра правде за одлучивање о захтевима за ббесплатну правну помоћ.

3.5.1.4. Спровести кампању у циљу пружања информација грађанима о закону о бесплатној правној помоћи.

Рок: Континуирано, почев од I квартала 2020.

Активност се успешно реализује. Представници Министарства правде континуирано пружају информације у вези са могућношћу коришћења бесплатне правне помоћи. Истовремено, локалне самоуправе пружају информације грађанима. Шира кампања је одложена због епидемиолошке ситуације. У децембру 2021. године, YUCOM је организовао конференцију за запослене у ЈЛС на којој су учествовали и представници Министарства правде. Фокус је био на повећању видљивости односно унапређењу знања грађана о доступности бесплатне правне помоћи.

3.5.1.5. Надзор над спровођењем Закона о бесплатној правној помоћи и анализа резултата и трошкова спровођења.

Рок: Континуирано, почев од II квартала 2020.

Активност се успешно реализује. Годишњи извештај МП са новим подацима доступан је на интернет страници Министарства правде (https://www.mpravde.gov.rs/files/Godisnji%20izvestaj%20o%20pruzanju%20besplatne%20pravne%20pomoci%202021.pdf). Надзор над применом закона врши се редовно, укључујући надзор по службеној дужности од стране Министарства, као и поступање по притужбама грађана.

3.5.1.6. Анализа ефеката примене Закона о суђењу у разумном року

Рок: I-III квартал 2021.

Активност се успешно реализује. Анализа података из **Годишњег извештаја о раду судова за 2020. годину** указје на тренд повећања броја предмета на основу Закона о заштити права на суђење у разуманом року се наставио. У 2020. години примљено је пред свим судовима 90.977 приговора за убрзање поступка и од тог броја решено је укупно 88.243 предмета. Посматрано по врсти судова највећи број ових предмета примили су

основни судови – 38.706, а затим следе Привредни судови који су примили 25.506 приговора за заштиту права на суђење у разумном року.

Што се тиче структуре приговора готови сви приговори за убрзање поступка пред Привредним судовима (25.288) односе на предмете којима се тражи убрзање стечајног поступка (Р4 ст). Конкретни стечајни поступци се у великом броју случајева односе на предузећа са претежним друштвеним/државним капиталом и њихово окончање не зависи од суда.

Што се тиче основних судова и структуре поднетих приговора за убрзање поступка 4.347 приговора је поднето у вези са извршним поступцима, а затим следе парнични поступци са 3.790 поднетих приговора.

На основу одлука председника судова којима су усвојени приговори за убрзање поступака и утврђена повреда права на суђење у разумном року, пред основним судовима је примљено 19.262 тужби за накнаду неимовинске штете у износу од 300 до 3000 евра (Прр. предмети), и 10.079 нових тужби за накнаду имовинске штете (Прр. 1).

Што се тиче висине накнаде исплаћене на основу Закона о заштити права на суђење у разумном року, према Извештају о раду Високог савета судства за 2020. годину следи да је током 2020. године исплаћено укупно 2.160.564.000,00.

Према Извештају о раду Високог савета судства следи да је у 2020. години дошло до повећања накнада на име новчаних казни и пенала по решењима судова за 15%. Највеће повећање издатака у односу на 2019. годину је забележено код привредних судова, и то за око једну милијарду динара. Ово је изазвано великом бројем пресуда због повреде права на суђење у разумном року у вези са поступцима стечаја, чије окончање не зависи од суда. Ови стечајни поступци се по правилу односе на предузећа са већинским друштвеним/државним капиталом. Бивши запослени у овим предузећим после утврђивања повреде права на суђење у разумном року, захтевају и накнаду материјалне штете односно неисплаћених зарада са припадајућим каматама (у складу са праксом Европског суда за људска права и Уставног суда, а коју су прихватили и судови).

Током четвртог квартала 2021. године експерти пројекта Савета Европе („*Јачање ефикасних правних средстава за спречавање кршења људских права у Србији*“, у оквиру заједничког програма Европске уније и Савета Европе „Хоризонтални механизам за Западни Балкан и Турску 2019-2022") после консултација са надлежним органима, израдили су радну верзију Анализе ефеката примене Закона о суђењу у разумном року. Ова радна верзија Анализе је достављена Врховном касационом суду 20. јануара 2021. године, да у наредном периоду буде размотрена.

У **првом кварталу 2022. године** настављене су активности из претходног периода на изради Анализе ефеката примене Закона о суђењу у разумном року. (уз подршку пројекта

Савета Европе „*Јачање ефикасних правних средстава за спречавање кршења људских права у Србији*“).

У **Годишњем извештају о раду судова за 2021. годину** анализирана је и примена Закона о заштити права на суђење у разумном року.

На основу одлука председника судова којима су усвојени приговори за убрзање поступка и утврђена повреда права на суђење у разумном року пред основним и вишим судовима, укупно је примљено 20.930 тужби, а од тога 7.821 за имовинску штету, а 13.109 за неимовинску штету.

ИЗВЕШТАЈ О БРОЈУ ПОДНЕТИХ ТУЖБИ ЗА ИМОВИНСКУ И НЕИМОВИНСКУ ШТЕТУ (Прр,Прр1) У ПЕРИОДУ 01.01.2021. ДО 31.12.2021.

Редни број	Врста суда	Нерешено на почетку	Примљено		Укупно у раду	Укупно решено			Нерешено на крају	
			Укупно	Нових		Мериторно	На други начин	Укупно решено	Остало у раду као нерешено	Стари предмети према датуму пријема у суд
1.	Виши судови	21	62	51	83	37	1	38	45	
2.	Основни судови	18.289	20.868	19.064	39.157	22.634	2.499	25.133	14.024	80
УКУПНО		18.310	20.930	19.115	39.240	22.671	2.500	25.171	14.069	80

У Годишњем извештају се указује да је највећи **број нових предмета по тужбама** за накнаду имовинске и неимовинске штете био је 2019.године (31.825). Тренд тако високог броја тужби је заустављен, будући да је 2020.године ових предмета било 29.341, док је тај број **смањен 2021. године на 20.930 предмета**.

Број нерешених ових предмета је на дан **31.12.2021**.године био **14.069** предмета што је мање за 4.220 предмета у односу на **2020.**годину, када је било највише нерешених оваквих предмета **18.289** (као последица највећег прилива у 2019. години, али и немогућности судова да несметано раде услед пандемије изазване вирусом корона).
Већина ових предмета се односи на извршење правноснажних судских одлука, и немогућност извршења и наплате потраживања из радног односа због примене одредаба Закона о приватизацији, односно законских решења на које судови нису утицали, те због несолвентности или реструктурирања у процесу приватизације предузећа са већинским друштвеним капиталом, при чему су та потраживања пренета на државу (у складу са праксом Европског суда за људска права – *Качапор против Србије, Влаховић против Србије итд...).* Износи који се исплаћују странкама (уместо несолвентних дужника), знатно оптерећују буџет.

3.5.1.7. Изменити Законик о кривичном поступку на основу препорука из анализе у циљу усклађивања са:

- Директивом 2013/48/ЕУ, у погледу јачања права на приступ адвокату осумњичених и окривљених лица без одлагања и пре било каквог саслушања од стране истражних органа у кривичном поступку и поступку по европском налогу за хапшење.

- Директивом 2010/64/ЕУ о праву на тумачење и превођење у циљу прецизног дефинисања одрицања од права на превођење.

- Директивом 2012/13/ЕУ о праву на информисање, у циљу побољшања остваривања права на информисање,

- Директива (ЕУ) 2016/343 Европског парламента и Савета од 9. марта 2016. о јачању одређених аспеката претпоставке невиности и права на присуство суђењу у кривичном поступку.

- Директивом (ЕУ) 2016/800 Европског парламента и Савета од 11. маја 2016. о процесним гаранцијама за децу која су осумњичена или оптужена у кривичном поступку,

- Директивом (ЕУ) 2016/1919 Европског парламента и Савета од 26. октобра 2016. о правној помоћи за осумњичене и оптужене у кривичном поступку и за тражене особе у европском налогу за хапшење,

и две препоруке (1) о процесним гаранцијама за рањиве особе [C(2013) 8178], (2) о праву на правну помоћ за осумњичена или оптужена лица у кривичном поступку [C(2013) 8179.

Рок: До IV квартала 2021.

Активност није реализована. Планирано је да се обимне измене кривичног законодавства реализују до IV квартала 2022. године.

3.5.1.8. Анализа ефеката примене измена и допуна Законика о кривичном поступку у вези са процесним гаранцијама, са посебним освртом на законодавне, оперативне и финансијске аспекте.

Рок: Континуирано, почев од I квартала 2022.

Активност није реализована. Планирано је да се обимне измене кривичног законодавства реализују до IV квартала 2022. године.

3.5.1.9. Изменити Законик о кривичном поступку у циљу обезбеђења привремене правне помоћи која се одобрава без непотребног одлагања након лишења слободе и пре било каквог испитивања од стране полиције, другог органа за спровођење закона или судског органа за потребе кривичног поступка у коме учествује осумњичени или окривљени.

Рок: До IV квартала 2021.

Активност није реализована. Планирано је да се обимне измене кривичног законодавства реализују до IV квартала 2022. године.

3.5.1.10. Израдити „Писмо о правима“ које се обезбеђује ухапшеном/осумњиченом/ окривљеном лицу од стране полиције и/или тужилаштва

Рок: До IV квартал 2021.

Активност није реализована. Планирано је да се обимне измене кривичног законодавства реализују до IV квартала 2022. године.

3.5.1.11. Дистрибуирати „Писмо о правима“ у свим полицијским станицама и тужилаштву како би се омогућила континуирана доступност: - на српском језику; - на језику националних мањина у срединама у којима живе; - на енглеском језику. Обезбеђивање превода „Писма о правима“ од стране судског тумача на језик који осумњичени или оптужени разуме уколико се тај језик разликује од горе наведених.

Рок: Континуирано, почев од I квартала 2022.

Активност није реализована. Планирано је да се обимне измене кривичног законодавства реализују до IV квартала 2022. године.

3.5.1.12. Спровести обуку полицијских службеника, тужилаца заменика тужилаца и судија у погледу остваривања чвршћих процесних гаранција у пракси.

Рок: Континуирано, почев од I квартала 2022.

Активност се успешно реализује. Активност је предвиђена програмом почетне и сталне обуке Правосудне академије.

3.5.1.13. Изменити нормативни оквир у циљу ефикасне примене минималних стандарда у вези права, подршке и заштите жртава криминала/оштећених страна у циљу усклађивања са Директивом 2012/29/ЕУ а у складу са анализом усклађености. Рок: До IV квартала 2021.

Активност није реализована. Рок померен за IV квартал 2022. године.

3.5.1.14. Креирати и дистрибуирати брошуру/књижицу која ће садржати информације о правима жртава (правна помоћ, психолошка подршка, заштита, итд.) у складу са чланом 4. Директиве 2012/29/ ЕУ. - Министарство правде

Рок: Континуирано, почев од II квартала 2021.

Активност није реализована. Како Законик о кривичном поступку још увек није измењен, није било могуће започети спровођење ове активности.

3.5.1.15. Јачање професионалних капацитета у области остваривања права жртава и сведока кривичних дела у Републици Србији (судије, јавни тужиоци, припадници правосудне полиције, адвокати и полицијски службеници). Веза са Стратегијом за жртве мера 1.4

Рок: Континуирано, почев од IV квартала 2020.

Активност се успешно реализује. Правосудна академија је у сарадњи са Мисијом ОЕБС у Србији у оквиру заједничког пројекта под називом „Подршка жртвама и сведоцима кривичних дела у Србији“ 23. и 30. марта 2021.г. реализовала путем електронске платформе за учење на даљину представљање публикације „Смернице за унапређење судске праксе у поступцима накнаде штете жртвама тешких кривичних дела у кривичном поступку“ коју је израдила радна група Врховног касационог суда. Учесници су били судије виших судова и тужиоци виших јавних тужилаштва са подручја све четири апелације. Смернице у себи садрже и позивање на Директиву 2012/29/ЕУ о правима жртава, али и поред тога Смернице полазе од права зајемчених Уставом РС, одредаба кривичног и парничног поступка, као и од усвојених међународних докумената и потврђених међународних уговора којима се гарантују права жртава различитих облика насиља, као што су Међународни пакт о грађанским и политичким правима, Конвенција УН о елиминисању свих облика расне дискриминације, Конвенција УН о елиминацији свих облика дискриминације над женама, Конвенција УН против тортуре и другог суровог, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања, Декларација УН о основним начелима правде за жртве кривичних дела и злоупотребе власти, Конвенција УН о правима детета, Конвенција УН против транснационалног организованог криминала, Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, Конвенција СЕ о борби против трговине људима, Европска конвенција о компензацији за жртве кривичних дела са елементима насиља, Конвенција СЕ о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, Директива ЕЗ о компензацији за жртве кривичних дела и Директива ЕУ којом се успостављају минимални стандарди у вези са правима, подршком и заштитом за жртве кривичних дела (у даљем тексту: Директива ЕУ о правима жртава). Смернице се могу погледати на линку: https://www.pars.rs/images/biblioteka/krivicno-pravo/Smernice-za-unapredjenje-sudske-prakse-u-postupcima-za-naknadu-stete-zrtvama-teskih-krivicnih-_dela-u-krivicnom-postupku.pdf

Током трећег квартала 2021. године су реализоване три једнодневне обуке на тему насиља у породици (фаза 1), у којима је значајан део обуке посвећен заштити и подршци жртвама. Обукама су присуствовали следећи учесници: 24 судије, 4 прекршајне судије, 3 судијска помоћника, 14 тужилачких помоћника, 2 тужилачка сарадника, 2 заменика јавних тужилаца и 3 полазника почетне обуке.

Током извештајног периода **I квартал 2022. године** реализоване су две једнодневне обуке на тему насиља у породици (фаза 1), у којима је значајан део обуке посвећен заштити и

подршци жртвама. Обукама су присуствовали следећи учесници: 11 судија, 5 тужилачких помоћника, 16 тужилачких сарадника, 4 заменика јавних тужилаца, 1 секретар суда.

3.5.1.16. Усвајање Националне стратегије за остваривање права жртава и сведока са пратећим Акционим планом.

Рок: III квартал 2020.

Активност је у потпуности реализована. Национална стратегије за остваривање права жртава и сведока са пратећим Акционим планом за прве три године важења стратегије је усвојена у јуну 2020. године.

3.5.1.17. Пуна примена и редован надзор над спровођењем Националне стратегије за остварење права жртава и сведока са пратећим Акционим планом.

Рок: Континуирано, почев од IV квартала 2020

Активност се успешно реализује. Влада Републике Србије, 22. априла 2021. године, донела је одлуку о оснивању Координационог тела за подршку жртвама кривичних дела и сведоцима у кривичним поступцима, чији је задатак континуирано праћење и унапређивање подршке жртвама кривичних дела и сведоцима у кривичним поступцима укључујући и праћење примене Националне стратегије за остварење права жртава и сведока са пратећим Акционим планом.

Конститутивна седница на којој су представљени улога и задаци Координационог тела у примени Националне стратегије одржана је 3. септембра 2021. године. Друга седница Координационог тела за подршку жртвама кривичних дела и сведоцима у кривичним поступцима одржана је 22. марта 2022. године. Све релевантне институције раде на састављању извештаја о спровођењу Националне стратегије за остварење права жртава и сведока, за период од усвајања Стратегије закључно са I кварталом 2022. године. Очекује се да извештај буде завршен током маја кад ће се на наредној седници Координационог тела и усвојити.

Председник Врховног касационог суда Јасмина Васовић учествовала је 22. октобра 2021. године у регионалној конференцији „Жртве кривичних дела и правни инструменти за њихову заштиту (међународни правни стандарди, регионално кривично законодавство, примена и мере за побољшање заштите)“. Конференција је одржана као део пројекта „Подршка жртвама и сведоцима кривичних дела у Републици Србији“ који спроводи Мисија ОЕБС-а у Србији.

3.5.1.18. Успостављање мреже служби на нивоу целе земље за подршку жртвама, сведоцима и оштећеним у истрази и свим фазама кривичног поступка.

Рок: Континуирано – до 2022. године

Активност је делимично реализована. Акциони план предвиђа детаљну динамику успостављања мреже. Министарство правде је изменама Правилника о организацији и систематизацији радних места прописало радно место координатора служби подршке жртвама и сведоцима кривичних дела. Започето је са спровођењем активности у погледу ових радних места при вишим судовима.

3.5.1.19. Пуна имплементација јачих процесних гаранција за жртве ратних злочина у складу са Националном стратегијом за унапређење права жртава и сведока са пратећим Акционим планом и изменама и допунама Законика о кривичном поступку у делу који се односи на процесне гаранције.

Рок: Континуирано, у складу са динамиком примене измена и допуна Законика о кривичном поступку

Активност се успешно реализује. Тужилаштво за ратне злочине континуирано спроводи важеће законске и подзаконске акте и стратешке документе у погледу имплементације процесних гаранција жртава ратних злочина, уз примену стандарда у складу са Директивом 2012/29/ЕУ. Како би се жртвама омогућило да у најкраћем року остваре право на добијање информација у складу са чл. 4. поменуте Директиве, на званичној интернет страници Тужилаштва постављена су обавештења о раду Службе за информисање и подршку оштећенима и сведоцима формиране при Тужилаштву за ратне злочине, доступни су контакт подаци чланова Службе, обавештење за сведоке и оштећена лица, као и брошура Републичког јавног тужилаштва, а све у циљу олакшаног приступа заинтересованих лица овој Служби. Рад Тужилаштва биће и додатно усклађен у том правцу, након измена нормативног оквира у области казненог права у делу који се односи на процесне гаранције, како је то предвиђено Акционим планом донетим уз Националну стратегију за унапређење права жртава и сведока.

Представници ТРЗ учествовали су у III Регионалном састанку служби за подршку жртвама и сведоцима са представницима регионалних тужилаштава и судова који поступају у предметима ратних злочина. Састанак је организован од стране УНДП у Црној Гори у периоду од 27. до 29. јуна 2021. године, са циљем размене искустава, превазилажења проблема у пракси, те јачању комуникације и регионалне сарадње ових служби у циљу пружања адекватне подршке жртвама и сведоцима.

3.5.1.20 Наставак сарадње са организацијама цивилног друштва специјализованим за пружање подршке жртвама у циљу унапређења услуга подршке жртвама насилних кривичних дела.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Активност се контиуирано спроводи. Републичко јавно тужилаштво наставило је у **првом кварталу 2022. године** успостављену сарадњу са организацијама цивилног друштва специјализованим за пружање подршке жртвама са којима су раније закључени споразуми о сарадњи, попут Виктимолошког друштва, Астре,

Атине и др. Такође, настављено је учешће у пројекту „Јачање капацитета и подршка Групама за координацију и сарадњу у одговору на насиље у породици и друге облике родно заснованог насиља“, у сарадњи са Виктимолошким друштвом Србије и организацијом UN Women.

Општи циљ пројекта је јачање капацитета Група за координацију и сарадњу формираним у основним јавним тужилаштвима у Србији за процену потреба жртава и израду индивидуалних планова подршке и заштите жртава насиља у породици и других облика родно заснованог насиља дефинисаних Законом о спречавању насиља у породици.

У циљу спровођења пројекта, више од двадесет основних јавних тужилаштава доставило је анонимизоване индивидуалне планове заштите и подршке жртви сачињене у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2021. године, као и записнике са састанака Група за координацију и сарадњу на којима су дати предмети разматрани и индивидуални планови сачињени.

3.5.1.21. Измена и допуна нормативног оквира у циљу усклађивања са појмом жртве у међународним споразумима о заштити људских права.

Рок: IV квартал 2020.

Активност није реализована. Активност ће се спроводити заједно са осталим нормативним изменама и допунама предвиђеним Акционим планом за спровођење Националне стратегије за остваривање права жртава и сведока.

3.6. ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

3.6.1.1. Праћење реализације активности из Акционог плана за остваривање права националних мањина.

Рок: Континуирано до испуњења Акционог плана.

Активност се успешно реализује. Израђено је 18 извештаја о спровођењу Акционог плана за остваривање права националних мањина, који обухватају период закључно са четвртим кварталом 2020. године. У завршној фази је израда 19. извештаја који се односи на први и други квартал 2021. године. Свих 18 израђених извештаја објављено је на сајту Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог и доступно на следећем линку: https://www.minljmpdd.gov.rs/manjinske-politike.php. Отпочеле су активности за припрему новог стратешког документа за остваривање права националних мањина (веза са активношћу 3.6.1.2.).

Десета седница Савета за националне мањине одржана је 31. марта 2021. године. На седници су чланови Савета изнели информације о спроведеним и планираним активностима, разматрани су извештаји о спровођењу Акционог плана за остваривање

права националних мањина и усвојен је предлог Координације националних савета да образовање буде приоритетна област финансирања из Буџетског фонда за националне мањине за 2021. годину.

У циљу припреме за наредну седницу Савета за националне мањине, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је обавило консултације са Координацијом националних савета националних мањина у вези са одређивањем приоритетне области финансирања из Буџетског фонда за националне мањине за 2022. годину. С тим у вези, Координација је предложила да приоритетна област буде култура, а да циљ конкурса за доделу средстава буде унапређење, неговање и јачање културно-језичког идентитета националних мањина.

Припремљен је 19. извештај о спровођењу Акционог плана за остваривање права националних мањина, који се односи на први и други квартал 2021. године. Извештај је прослеђен националним саветима ради упознавања и давања коментара, а доступан је и на сајту Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

Посебна радна група за припрему текста Предлога Акционог плана за остваривање права националних мањина образована је у новембру 2021. године. Након првог састанка Посебне радне групе који је одржан у децембру 2021. године, Министарство је, у сарадњи са независним консултантима Савета Европе, отпочело припремне активности за даљи рад Радне групе на припреми Предлога акционог плана. Припремљен је план рада Радне групе, модел Обрасца за израду Акционог плана, који је достављен Републичком секретаријату за јавне политике ради усаглашавања финалне верзије, као и Полазне основе за израду Предлога акционог плана за остваривање права националних мањина за период од 2022. до 2025. године. Полазне основе су објављене на сајту Министарства и на сајту еКонсултације 8. фебруара 2022. године, а сугестије и коментари релевантни за израду Предлога акционог плана могли су да се доставе до 17. фебруара 2022. године. У консултативном процесу коришћен је метод прикупљања писаних коментара, при чему су заинтересоване стране имале прилику да дају опште коментаре и сугестије, као и предлоге за допуну или измену текста предлога. У предвиђеном року пристигао је укупно један писани коментар који није прихваћен јер се не односи на текст Полазних основа.

Истовремено, у фази јавних консултација Министарство је организовало низ онлајн састанака током којих су обављени разговори независних експерата са представницима националних савета националних мањина са циљем пружања помоћи и појашњења евентуалних дилема у процесу попуњавања образаца.

Други састанак Посебне радне групе за израду Предлога акционог плана одржан је од 23. до 25. фебруара 2022. године. Састанку су, осим чланова Посебне радне групе, присуствовали и предстаници националних савета које је одредила Координација националних савета за сваку од четири области у којима национални савети врше

овлашћења (култура, информисање, службена употреба језика и писама и образовање). На овом састанку припремљена је радна верзија будућег Акционог плана који предвиђа велики број активности које имају за циљ да унапреде положај националних мањина.

Трећи састанак Посебне радне групе одржан је 31. марта и 1. априла 2022. године. На трећем састанку Радне групе размотрени су коментари и сугестије надлежних државних органа на радну верзију текста Предлога акционог плана за остваривање права националних мањина и радило се на њиховом усаглашавању са предложеним мерама и активностима. Осим чланова радне групе састанку су присуствовали и други представници релевантих државних органа.

Поред састанака чланова Посебне радне групе, у циљу што прецизнијег дефинисања мера и активности из Акционог плана, одржани су и појединачни консултативни састанци са представницима релевантних државних органа, као и са представницима националних савета националних мањина.

3.6.1.2. Анализа ефеката примене Посебног акционог плана за остваривање права националних мањина, укључујући препоруке за даље активности на унапређењу остваривања права националних мањина.

Рок: За анализу: III-IV квартал 2020.

Активност је у потпуности реализована. Анализу ефеката примене Акционог плана за остваривање права националних мањина ирадили су независни експери у овиру Заједничког програма Европске уније и Савета Европе *Промоција различитости и равноправности у Србији*. Основни циљ анализе био је да обезбеди процену учинака Акционог плана, односно да оцени његову релевантност, ефективност, ефикасност и одрживост, како би се донела одлука о будућим корацима у планирању јавних политика у области права националних мањина.
Мониторинг кварталних извештаја послужио је за доношење закључка како се Акциони план реализовао у пракси, односно да ли су се предвиђене активности спроводиле планираном динамиком, какав је напредак постигнут и да ли су испуњени индикатори постављени на нивоу активности. На основу налаза, процењивало се да ли су остварени Општи резултати и индикатори постављени уз резултате.

У завршној фази израде, на основу анализе, закључака, ставова и мишљења представника националних савета националних мањина и организација цивилног друштва, израђене су препоруке као помоћ да се побољша реализација Акционог плана и начин његовог спровођења.

Анализа ефеката примене Акционог плана представљена је 9. септембра 2021. године. Представљању Анализе присуствовали су представници релевантних државних органа,

независних тела, међународних организација и представници националних савета националних мањина.

Препоруке за даље активности на унапређењу остваривања права националних мањина су достављене релевантним државним органима, независним телима и националним саветима националних мањина.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је 30. новембра 2021. године образовало Посебну радну групу за припрему текста Предлога Акционог плана за остваривање права националних мањина. Радна група је састављена од представника надлежних институција, националних савета националних мањина и организација цивилног друштва.

За рад на припреми овог стратешког документа, у оквиру пројекта „Промоција различитости и равноправности у Србији", који је део заједничког програма Европске уније/Савета Европе „Horizontal Facility за Западни Балкан и Турску 2019-2022", обезбеђена је и експертска подршка домаћих консултаната.

Акциони план ће бити базиран, између осталог, на Извештају о напретку у процесу приступања Србије Европској унији, препорукама из Четвртог мишљења Саветодавног комитета о спровођењу Оквирне конвенције за заштиту националних мањина, као и закључцима и препорукама из Ex-post анализе о реализацији Акционог плана за остваривање права националних мањина.

Први састанак Посебне радне групе за припрему текста Предлога Акционог плана за остваривање права националних мањина одржан је 20. децембра 2021. године. На састанку је представљена методологија, динамика рада, као и планирани рокови за израду новог акционог плана.

Даље активности у вези са припремом новог Акционог плана за остваривање права националних мањина представљене су у активности 3.6.1.1.

3.6.1.3. Унапредити информисање националних мањина, кроз:

-пројектно финансирање;

-повећање количине садржаја на језицима националних мањина на јавним медијским сервисима (РТС/РТВ);

-праћење емитовања програмских садржаја на језицима националних мањина за приватизоване медије, који су у својим програмским елаборатима имали обавезу емитовања на језицима националних мањина, а у смислу извршавања уговорних обавеза.

Истовремено анализирати утицај ефеката приватизације и дигитализације на медије које емитују садржаје на језицима националних мањина, а у консултацији са националним мањинама.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У првој половини 2021. године Министарство културе и информисања спровело је десет конкурса за суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања. Један од спроведених конкурса намењен је суфинансирању пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањинама, на коме је подржано 72 пројекта у укупном износу од 41.000.000,00 динара.

Члан 7. став 1. тачка 5) и 6) Закона о јавним медијским сервисима дефинише се јавни интерес који јавни сервиси треба да остваре кроз своје програмске садржаје, а конкретно задовољавање потреба у информисању свих делова друштва без дискриминације, водећи рачуна нарочито о друштвено осетљивим групама као што су деца, омладина и стари, мањинске групе, особе са инвалидитетом, социјално и здравствено угрожени и задовољавање потреба грађана за програмским садржајима који обезбеђују очување и изражавање културног идентитета како српског народа тако и националних мањина, водећи рачуна да националне мањине прате одређене програмске целине и на свом матерњем језику и писму.

У остваривању јавног интереса јавни медијски сервис дужан је да уважава језичке и говорне стандарде, како већинског становништва тако, у одговарајућој сразмери, и националних мањина на подручју на коме се програм емитује као и језичке и говорне стандарде глувих и наглувих особа.

У **четвртом кварталу 2021. године** израђена је радна верзија Нацрта закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању и медијима обухвата два дела –део око кога су се сложили сви чланови Радне групе и постигнут је консензус, и други део који се налази у завршној фази усаглашавања ставова око појединих решења око којих није постигнут консензус.

У **првом кварталу 2022. године** расписан је Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина у 2022. години опредељено је 41. 000. 000,00 динара.

Регулаторно тело за електронске медије израђује извештаје о раду јавних медијских сервиса на годишњем нивоу, у којима између осталог идентификује и време емитованог програмског садржаја на језицима националних мањина. Стручна служба је израдила годишњи извештаје за 2019. Јавне медијске установе "Радио-телевизија Србије" (у даљем

тексту: РТС) и Јавне медијске установе "Радио-телевизија Војводине" (у даљем тексту: РТВ), који су јавно доступни на веб страници: http://rem.rs/sr/izvestaji-i-analize/izvestaji-i-analize-o-nadzoru-emitera/izveshtaji#gsc.tab=0
Израђени су и годишњи извештаји за 2020. Јавне медијске установе "Радио-телевизија Србије" (у даљем тексту: РТС) и Јавне медијске установе "Радио-телевизија Војводине" (у даљем тексту: РТВ), који су јавно доступни на веб страници: http://rem.rs/sr/izvestaji-i-analize/izvestaji-i-analize-o-nadzoru-emitera/izveshtaji#gsc.tab=0.

Регулатор надзире рад и прати емитовање програмских садржаја на језицима националних мањина за приватизоване медије, који су у својим програмским елаборатима имали обавезу емитовања на језицима националних мањина, а у смислу извршавања уговорних обавеза.

3.6.1.4. Обезбедити довољно и стабилно финансирање којим се гарантује одрживост медија на језицима националних мањина кроз:

-наставак буџетске подршке за медије у власништву националних савета националних мањина;

-расписивање конкурса за суфинансирање медија на језицима националних мањина уз пуно уважавање предлога и мишљења националних савета о начину расподеле средстава и поштовање прописа о јавним набавкама;

-обезбеђивање ко-финансирања медија на језицима националних мањина из Буџетског фонда за националне мањине.

- обезбеђивање учешћа савета националних мањина у раду савета регулаторног тела за електронске медије на основу транспарентих правила.

Рок: **Континуирано**

Активност се успешно реализује. У оквиру Конкурса за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина који је **у 2020. години** расписало **Министарство културе и информисања** пренета су средства у укупном износу од 40.000.000,00 динара за реализацију 80 пројеката.

Следи табеларни приказ броја суфинансираних пројеката и укупном износу средстава, по језицима националних мањина.

Језик	Број суфинансираних пројеката	Укупан износ средстава
албански	6	3.300.000,00
босански	6	2.900.000,00

бугарски	8	3.800.000,00
буњевачки	1	400.000,00
влашки	4	1.700.000,00
мађарски	9	4.600.000,00
македонски	1	550.000,00
немачки	1	500.000,00
ромски	21	10.950.000,00
румунски	1	400.000,00
русински	1	450.000,00
руски	1	400.000,00
словачки	5	2.550.000,00
словеначки	1	400.000,00
украјински	1	500.000,00
хрватски	3	1.650.000,00
чешки	1	400.000,00
вишејезични	9	4.550.000,00
Укупно:	**80**	**40.000.000,00**

У складу са Законом о јавном информисању и медијима, од 20 националних савета националних мањина је затражено мишљење на пројекте који су пристигли на Конкурс. Мишљење националних савета националних мањина која су пристигла у траженом року су достављена стручној комисији за оцену пројеката пре формирања коначног предлога расподеле средстава.

У првој половини 2021. године, спроведен је Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина у 2021. години. Конкурс је расписан у периоду од 13. јануара 2021. године до 12. фебруара 2021. године и опредељена су средства у укупном износу од 41.000.000,00 динара.

Од 245 пријава – захтева за суфинансирање пројеката које су пристигле за овај Конкурс, након провере испуњености услова за учешће на Конкурсу, решењем је одбачено 20 пријава – захтева.

У складу са Законом о јавном информисању и медијима, од 19 националних савета националних мањина затражено је мишљење на пројекте који су пристигли на Конкурс. Мишљење националних савета националних мањина која су пристигла у траженом року достављена су стручној комисији за оцену пројеката пре формирања коначног предлога расподеле средстава.

Комисија је размотрила 225 пројеката, оценила их у складу са критеријумима утврђеним чланом 23. Закона о јавном информисању и медијима, чланом 18. Правилника о

суфинансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања и Јавним позивом којим је расписан Конкурс и донела Предлог расподеле средстава са образложењем.

Дана 27. априла 2021. године донето је решење којим су средства у укупном износу од 41.000.000,00 динара расподељена за реализацију 72 пројекта.

Следи табеларни приказ броја суфинансираних пројеката и укупном износу средстава, по језицима националних мањина.

Језик	Број суфинансираних пројеката	Укупан износ средстава
албански	6	3.700.000,00
босански	7	3.780.000,00
бугарски	4	2.670.000,00
буњевачки	1	438.000,00
влашки	5	2.580.000,00
грчки	1	400.000,00
мађарски	6	3.251.000,00
македонски	1	700.000,00
немачки	1	800.000,00
ромски	20	10.949.000,00
румунски	1	650.000,00
русински	1	500.000,00
руски	1	500.000,00
словачки	6	3.692.000,00
словеначки	1	400.000,00
хрватски	3	1.777.000,00
чешки	1	413.000,00

вишејезични	6	3.800.000,00
Укупно:	**72**	**41.000.000,00 динара**

У **првом кварталу 2022. године** расписан је Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина у 2022. години опредељено је 41. 000. 000,00 динара.

Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама континуирано спроводи активност: расписивање конкурса за суфинансирање медијских садржаја на језицима националних мањина – националних заједница, уз претходно прибављено мишљење националних савета националних мањина – националних заједница о начину расподеле средстава.

За суфинансирање пројеката производње медијских садржаја из области јавног информисања **у 2021. години** опредељено је укупно 49.200.000,00 динара, од чега 43.000.000,00 за садржаје на српском, а 6.200.000,00 за производњу медијских садржаја на језицима националних мањина – 3.400.000,00 за приватна предузећа, а 2.800.000,00 за невладине организације.

У току 2021. године објављен је конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја, 29. јануара 2021. године. Конкурсом су обезбеђена средства за пројекте националних мањина – нацоналних заједница на језицима националних мањина из области јавног информисања, у укупном износу од 6.200.000,00 динара и то: 3.400.000,00 за приватна предузећа, а 2.800.000,00 за невладине организације.

Средства се додељују за суфинансирање пројеката ради остваривања јавног интереса грађана АП Војводине у области јавног информисања, односно производње медијских садржаја из области јавног информисања, који доприносе истинитом, непристрасном, правовременом и потпуном информисању припадника националних мањина – националних заједница у АП Војводини.

Расподела средстава по спроведеном конкурсу за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина – националних заједница из области јавног информисања:

ПРИВАТНА ПРЕДУЗЕЋА

Р.Б.	Назив издавача	Назив медија	Назив пројекта	Место	Додељена средства

*** МАЂАРСКИ ЈЕЗИК**

1.	Хонестас агенција Имре Шебешћен пр Нови Сад	VAJDASAG MA	Садржински развој портала "Вајдашаг ма"	Нови Сад	250.000,00
2.	Медиа информатор доо Кањижа	Продукција (Панда радио)	Потисје у десет - радио информатива на мађарском језику	Кањижа	100.000,00
3.	Fox Media DOO proizvodnja, trgovina i usluge Bečej	Radio Fox 97.9	Védd a környezetet! - Mutatjuk az utat! (Чувај околину! - Дајемо пример!)	Бечеј	150.000,00
4.	Agencija za televizijske aktivnosti Media News Eva Hubsch Bodiš preduzetnik Novi Sad	Продукција (ТВ Панон)	A siker útja - Пут успеха - информативно документарни серијал од 5 наставака	Нови Сад	200.000,00

***СЛОВАЧКИ ЈЕЗИК**

5.	Телевизија Петровец доо Бачки Петровац	ТВ Петровец	Упознај своје претке	Бачки Петровац	250.000,00
6.	Нови радио Петровец доо за информисање Бачки Петровац	Радио Петровец	Словаци - Мањина у осипању - проблеми миграције, проблеми младих и проблеми информисања	Бачки Петровац	150.000,00

7.	Јосип Швец предузетник Рекламна агенција БАПНЕТ Бачка Паланка	Бапнет интернет ТВ	Записи	Бачка Паланка	100.000,00
8.	Ирена Кукило ПР производња аудио-визуелних производа Словмедиа Стара Пазова	Продукција (Радио Стара Пазова)	Портрети културе пазовачких Словака	Стара Пазова	150.000,00
9.	Радио Бачка доо Бач	Радио Бачка	Tyždenne vysielanie	Бач	100.000,00

***РУМУНСКИ ЈЕЗИК**

10.	Акционарско друштво за новинско издавачку делатност Зрењанин, Зрењанин	Зрењанин	Глас Баната, странице на румунском језику	Зрењанин	250.000,00

***УКРАЈИНСКИ ЈЕЗИК**

11.	Доо Регионални радијско-телевизијски центар Срем Рума	РТВ Центар Срем	Културни живот Украјинаца у Војводини	Рума	100.000,00
12.	Доо Сремски М радио Сремска Митровица	Радио Озон	Време - Час	Сремска Митровица	100.000,00
13.	Радио Доњи Срем ДОО Пећинци	Радио Доњи Срем	Мозаик	Пећинци	100.000,00

***НЕМАЧКИ ЈЕЗИК**

14.	Тамара Попов Радоњић ПР, Студио за видео продукцију Видеопрес Београд	Продукција (ТВ Апатин)	Подунавски Немци - некад и сад	Београд	100.000,00

***БУЊЕВАЧКИ ЈЕЗИК**

15.	Буњевачки медиа центар доо Суботица	Буњевачка рич	Хроника на буњевачком	Суботица	200.000,00
16.	Буњевачки медиа центар доо Суботица	Продукција (Радио Суботица и Буњевачки радио)	Буњевачка рич - информативна радио емисија	Суботица	200.000,00
17.	Буњевачки медиа центар доо Суботица	Боцко: Лист за младе на буњевачком језику	Култура и традиција код Буњеваца данас	Суботица	450.000,00

***ЧЕШКИ ЈЕЗИК**

18.	Милош Поповић ПР, Самостална занатско трговинска радња ФЛЕШ Бела Црква	БЦ ФЛЕШ	Чешки мозаик - афирмација чешког културног наслеђа	Бела Црква	100.000,00

***ВИШЕЈЕЗИЧНИ**

19.	Коперникус радио телевизија Шид доо Шид	Радио Шид	Очување традиције и културе Словака и Русина (словачки и русински језик)	Шид	100.000,00

20.	ДОО Информативно-пропагандни центар Кула, Кула	Q radio	Заједнички суживот (украјински и мађарски језик)	Кула	150.000,00
21.	НИД Вршачка кула ДОО	Вршачка кула	Банатски весник, радионица за стране на језицима националних мањина (мађарски и румунски језик)	Вршац	100.000,00

УКУПНО: 3.400.000,00

НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Р.Б.	Назив издавача	Назив медија	Назив пројекта	Место	Предложена средства
***МАЂАРСКИ ЈЕЗИК**					
22.	Културни центар Гион Нандор Србобран	szenttamas.rs	Србобранске свакодневице - Szenttamasi mindennapok	Србобран	100.000,00
23.	Фондација Панонија	Radio Pannon	Бисери западне Бачке на Радију Панон	Суботица	100.000,00
24.	Фондација Панонија	TV Panon	Каламариш	Суботица	100.000,00
25.	Мађарски образовни, културни и омладински центар Торонтал	Рускоселски гласник (Kisoroszi Hírmondó)	Рускоселски гласник - Kisoroszi Hírmondó	Руско Село	100.000,00

26.	Нови Кнежевац и околина	Новокнежевачке новости на мађарском језику:Törökkanizsai Hirmondó	Новокнежевачке новости - Törökkanizsai Hirmondó	Нови Кнежевац	100.000,00
27.	Завичајни клуб Новоцрњана	Csernyei Újság	Млади и сеоски живот	Нова Црња	100.000,00

***ХРВАТСКИ ЈЕЗИК**

28.	Хрватска независна листа	Хрватске новине-вијести	Медијско праћење активности хрватске националне мањине у АП Војводини	Суботица	100.000,00
29.	Удружење Марија	Продукција (Радио Марија)	Радио Марија - огледало душе Хрвата и других мањина у Војводини	Суботица	150.000,00
30.	Хрватско културно друштво "Владимир Назор" Станишић	Продукција (Радио Фортуна Сомбор)	Недељна једносатна информативна радио емисија "Хрватски глас"	Станишић	100.000,00
31.	Хрватско удружење новинара Кро-њуз	Продукција (Радио Суботица и Радио Марија)	Радијски програм на хрватском језику "Тједни валови"	Суботица	150.000,00
32.	Удружење новинара ЦРО-ИНФО	Продукција (ТВ Суботица)	Телевизијски програм на хрватском језику "Објектив(но)"	Суботица	150.000,00
33.	Удружење банатских Хрвата	Продукција (Зрењанин)	Глас Баната, странице на хрватском језику	Зрењанин	150.000,00

***БУЊЕВАЧКИ ЈЕЗИК**

34.	Буњевачка матица	Рич буњевачке матице, Двомисечник за науку, културу, стваралаштво	Умитнички радови испрепетени прстима Буњеваца и Буњевки	Суботица	100.000,00
35.	Удружење грађана Буњевачки омладински центар	Буњевачки радио	Висти дана - из наше вароши	Суботица	100.000,00

***РОМСКИ ЈЕЗИК**

36.	Удружење грађана Пхралипе Нови Сад	Продукција (Радио РТИ 101 фм)	Културно забавни програм у функцији социјализације младе ромске популације	Нови Сад	200.000,00

***ЧЕШКИ ЈЕЗИК**

37.	Чешки медијски центар - Студио Сунце	Продукција (Радио РТВ)	Česky pribeh 2021 (Češka priča 2021) - серијал радијских емисија	Бела Црква	100.000,00

***РУСКИ ЈЕЗИК**

38.	Друштво сународника и пријатеља Русије "Русија"	Продукција (Радио ЈМУ РТВ и Радио Делта)	Прозор у Русију - културно-информативна радио емисија на руском језику	Сремска Каменица	100.000,00

*** НЕМАЧКИ ЈЕЗИК**

39.	Фондација за заштиту завичајног наслеђа Подунавских Шваба "Завичајна кућа"	ФЕНСТЕР	Издавање часописа ФЕНСТЕР - два броја - свеске	Сремски Карловци	100.000,00
40.	Удружење Немаца Кула	Продукција (Q radio)	Радио емисија "Deutsches Wort"	Кула	100.000,00
41.	Центар за информисање Exitus	Exitus	Кибиц фенстери и ајнфорт капије у време фрајлица	Сремска Каменица	100.000,00

***УКРАЈИНСКИ ЈЕЗИК**

42.	Украјинско-српска пословна комора	Yukrainians	Украјинске приче	Нови Сад	100.000,00

***РУМУНСКИ ЈЕЗИК**

43.	Удружење за уметност и културу Румуна "Викентије Петровић Бокалуц"	Lumina Torăceană	Торачанска светлост - локалне информације на румунском језику	Торак	100.000,00

***МАКЕДОНСКИ ЈЕЗИК**

44.	Македонско удружење новинара МАК-ИНФО	www.makinfo.rs	Промовисање посебности македонске националне мањине кроз серијал двојезичних текстова - УПОЗНАВАЊЕ /ЗАПОЗНАВА	Панчево	100.000,00

			ЊЕ		
45.	Форум младих Македонаца	продукција (www.makinfo.rs)	Видео прилози - Разговори о јачању социјалног капитала и осећају припадности заједници	Панчево	100.000,00

***ВИШЕЈЕЗИЧНИ**

46.	Удружење Медија портал	Војвођанске вести	Шаренило Војводине (словачки и русински језик)	Нови Сад	100.000,00

УКУПНО: 2.800.000,00

За финансирање медија на језицима националних мањина, који су у власништву националних савета националних мањина **<u>Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама</u>** је обезбедио средства у укупном износу од 312.000.000,00 динара. Средства су обезбеђена Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине за 2021. – раздео 07, Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, функционална класификација 830 – Услуге емитовања и штампања, Програм 1024 Систем јавног информисања, Програмска активност 1005 Подршка јавном информисању националних мањина, економска класификација 451191- Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 312.000.000,00 динара.

Наведена средства су обезбеђена за **9** издавача новина, чији су оснивачи национални савети националних мањина, са укупно **22** листа (1 дневни, **5** недељних, **3** месечна и **7** омладинских, односно дечијих), којима су средства додељена на следећи начин:

-Мађар со д.о.о. (**1** дневни и **3** омладинска/дечија листа) **105.944.196,00**

-Хет нап д.о.о(**1** недељни лист) 30**.943.032,00**

-Хлас људу (**1** недељни и **2** омладинска/дечија листа) **39.975.480,00**

- Либертатеа (**1** недељни и **2** омладинска/дечија листа) **39.466.500,00**

-Хрватска ријеч (**1** недељни и **2** омладинска/дечија листа) **38.479.044,00**

-Руске слово (**1** недељни и **2** омладинска, односно дечија листа) **36.625.344,00**

-Буњевачке новине (**1** месечни и **1** омладински/дечији лист) **9.719.856,00**

-Македонски информативни центар д.о.о. (**1** месечни лист)
6**.054.624,00**

-Ридне слово (**1** месечни и **1** омладински/дечији лист) **4.773.924,00**

Укупно 312**.000.000,00**

Од опредељених средстава за 2021. годину, издавачима, односно листовима који су у власништву националних савета националних мањина **до септембра 2021. године** исплаћено је 234.000.000,00 динара.

Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама у извештајном периоду **први квартал 2022. године** доставио је следеће информације:

1. За финансирање медија на језицима националних мањина, који су у власништву националних савета националних мањина обезбеђена су средства у укупном износу од 390.000.000,00 динара. Средства су обезбеђена Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине за 2022. – раздео 07, Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, функционална класификација 830 – Услуге емитовања и штампања, Програм 1024 Систем јавног информисања, Програмска активност 1005 Подршка јавном информисању националних мањина, економска класификација 451…- Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 390.000.000,00 динара.

Наведена средства су обезбеђена за 9 издавача новина, чији су оснивачи национални савети националних мањина, са укупно 22 листа (1 дневни, 5 недељних, 3 месечна и 13 омладинских, односно дечијих), којима су средства додељена на следећи начин:

-Мађар со доо, Нови Сад (1 дневни и 3 омладинска/дечија листа)	132.430.236,00
-Хет нап доо, Суботица (1 недељни лист)	38.678.784,00
-НИУ Хлас људу, Нови Сад (1 недељни и 2 омладинска/дечија листа)	49.969.344,00
- НИУ Либертатеа, Панчево (1 недељни и 2 омладинска/дечија листа)	49.333.116,00
- НИУ Хрватска ријеч, Суботица (1 недељни и 2 омладинска / дечија листа)	48.121.296,00
-НИУ Руске слово, Нови Сад (1 недељни и 2 омладинска, односно дечија листа)	45.781.680,00
- НИУ Буњевачки информативни центар, Суботица (1 месечни и 1 омладински/дечији лист)	12.149.820,00
-НИУ Македонски информативни центар; Панчево (1 месечни лист)	7.568.280,00
-НИУ Ридне слово, Нови Сад (1 месечни и 1 омладински/дечији лист)	5.967.444,00
Укупно	**390.000.000,00**

Од опредељених средстава за 2022. годину, издавачима, односно листовима који су у власништву националних савета националних мањина до 31. марта 2022. године исплаћено је 97.500.000,00 динара.

2. За суфинансирање пројеката производње медијских садржаја из области јавног информисања у 2022. години опредељено је укупно 7.500.000,00 за производњу медијских садржаја на језицима националних мањина – 3.500.000,00 за приватна предузећа и 4.000.000,00 за невладине организације.

Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама је објавио конкурс за суфинансирање производње ових садржаја 19. јануара 2022 године.

Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице, на основу Покрајинске скупштинске одлуке о начину и критеријумима доделе буџетских средстава за националне савете националних мањина („Сл.лист АПВ“, број 8/2019) у 2021. години планирао је Националним саветима националних мањина укупна средства у износу од 61.600.000,00 динара. За намену редовне делатности, која подразумева и финансирање рада установа, фондација и привредних друштава, чији је оснивач или суоснивач национални савет или чија су оснивачка права делимично или у целини пренета на национални савет, Секретаријат је у 2021. години издвојио 30.800.000,00 динара. У претходних 6 месеци, за трећи и четврти квартал 2021. године, Секретаријат је извршио пренос средстава за ову намену националниим саветима са седиштем на територији АПВ у износу од 15.425.000,00 динара (први и други квартал 2021. године, износ од 15.375.000,00 динара). По овом основу, између осталог, посредно се врши и суфинансирање рада новинско издавачких установа, односно медија у власништву националних савета националних мањина, што представља вид наставка буџетске подршке за медије у власништву националних савета националних мањина од стране Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине- националне заједнице.

3.6.1.5. Подизање свести јавности о правима националних мањина и уважавање културних и језичких различитости кроз подршку производњи медијских садржаја ради остваривања једнаких права.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Ова активност реализована је кроз Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањинама **у 2020. години**. **Министарство културе и информисања** је пренело укупно 4.450.000,00 динара за 9 пројеката којима се подиже свести јавности о правима националних мањина и уважавање културних и језичких различитости и који се реализују на језицима националних мањина. Ова активност реализована је кроз Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањинама у 2021. години.

Континуирано се спроводи активност наставак буџетске подршке за медије у власништву националних савета националних мањина. Уз подршку ОЕБС-а израђен је превод на албански и мађарски језик Приручника за медијску писменост за наставнике у предуниверзитетском образовању (који су у 2020. години издали заједно Министарство културе и информисања и Делегација Европске уније).

У IV кварталу 2021. године у току је била реализација 72 подржаних пројеката на Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина у 2021. години.

У **првом кварталу 2022. године** расписан је Конкурс за суфинансирање пројеката производње медијских садржаја на језицима националних мањина у 2022. години опредељено је 41. 000. 000,00 динара.

Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама је за финансирање медија на језицима националних мањина, који су у власништву националних савета националних мањина **у 2021. години** обезбедио средства у укупном износу од 312.000.000,00 динара.

За финансирање медија на језицима националних мањина, који су у власништву националних савета националних мањина обезбеђена су средства у укупном износу од 312.000.000,00 динара. Средства су обезбеђена Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине за 2021. – раздео 07, Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, функционална класификација 830 – Услуге емитавања и штампања, Програм 1024 Систем јавног информисања, Програмска активност 1005 Подршка јавном информисању националних мањина, економска класификација 451191- Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 312.000.000,00 динара.

Наведена средства су обезбеђена за **9** издавача новина, чији су оснивачи национални савети националних мањина, са укупно **22** листа (1 дневни, **5** недељних, **3** месечна и **7** омладинских, односно дечијих), којима су средства додељена на следећи начин:

-Мађар со д.о.о. (**1** дневни и **3** омладинска/дечија листа) **105.944.196,00**

-Хет нап д.о.о(**1** недељни лист) 30**.943.032,00**

-Хлас људу (**1** недељни и **2** омладинска/дечија листа) **39.975.480,00**

-Либертатеа (**1** недељни и **2** омладинска/дечија листа) **39.466.500,00**

-Хрватска ријеч (**1** недељни и **2** омладинска/дечија листа) **38.479.044,00**

-Руске слово (**1** недељни и **2** омладинска, односно дечија листа) **36.625.344,00**

-Буњеваче новине (**1** месечни и **1** омладински/дечији лист) **9.719.856,00**

-Македонски информатни центар д.о.о. (**1** месечни лист) 6**.054.624,00**

-Ридне слово (**1** месечни и **1** омладински/дечији лист) **4.773.924,00**

Укупно **312.000.000,00**

Од опредељених средстава за 2021. годину, издавачима, односно листовима који су у власништву националних савета националних мањина до септембра 2021. године исплаћено је 234.000.000,00 динара.

Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама је у извештајном периоду објавио конкурс за суфинансирање производње медијских садржаја на језицима националних мањина и подржао укупно 46 пројеката. Од тога је подржано 21 пројекат приватних предузећа, и то на следећим језицима: четири – мађарски језик; пет –словачки језик; један –румунски језик; три украјински језик; један немачки језик; три буњевачки језик; један чешки језик и три вишејезична пројекта. Укупно је подржано и 25 пројеката која реализују удружења грађана и то на следећим језицима: шест –мађарски језик; шест –хрватски језик; два буњевачки језик; један ромски језик; један чешки језик; један руски језик; три немачки језик; један украјински језик; један румунски језик; два македонски језик и један вишејезични пројекат.

Посебна пажња је посвећена предлозима и мишљењима савета националних мањина у процесу расподеле средстава за медијске садржаје о правима националних мањина и промовисање културне и језичке разлике и културе толеранције. Континуирано се спроводи активност. За сваки пројекат финансиран од стране Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, прибавља се и мишљење националног савета националне мањине на коју се наведени пројекат односи.

3.6.1.6. Пуна имплементација Закона о уџбеницима којом се трајно обезбеђује потребан број уџбеника на језицима националних мањина за сваку школску годину.

Рок: Континуирано, почев од II квартала 2018. године

Активност се успешно реализује. У циљу унапређивања доступности уџбеника на језицима националних мањина, Министарство просвете, науке и технолошког развоје припремило је Каталог уџбеника на језицима националних мањина за предшколску установу, основну и средњу школу за школску 2022/23. годину. У новом Каталогу налазе се уџбеници издати од стране 24 издавача. Такође, и у наредној 2022/23. школској години наставља се добра пракса обезбеђивања уџбеника на језицима националних мањина у програму бесплатних уџбеника. Овим програмом додатно се пружа подршка ученицима из социјално и материјално угрожених породица. Министарство просвете, науке и технолошког развоја улаже додатне напоре да се унапреди квалитет и доступност образовања на језицима националних мањина, а уџбеници на језицима националних мањина су значајан део ових настојања. Ученицима који целокупну наставу похађају на једном од осам језика националне мањине (албанском, босанском, бугарском, мађарском, русинском, румунском, словачком и хрватском језику), као и ученицима који наставу прате на српском језику а припадници су националних мањина и похађају изборни програм *Матерњи језик/говор са елементима националне културе*, на располагању је укупно **946**

уџбеничких јединица, од којих је **482 објављено по реформисаним програмима наставе и учења**. Важно је нагласити да се са повећањем броја уџбеника издатим по реформисаним програмима наставе и учења смањује укупни број уџбеника, јер се из каталога уклањају уџбеничке јединице по старом програму.

Језик	**Total number of textbooks**	**Number of reformed textbooks**
Српски језик	24	**16**
Албански језик	62	**48**
Босански језик	106	**62**
Бугарски језик	93	**33**
Хрватски језик	98	**71**
Мађарски језик	159	**111**
Румунски језик	100	**41**
Русински језик	115	**53**
Словачки језик	162	**71**
Буњевачки језик са елементима националне културе	6	**3**
Влашки говор са елементима националне културе	1	**-**
Македонски језик са елементима националне културе	3	**-**
Ромски језик са елементима националне културе	6	**3**
Словеначки језик са елементима националне културе	1	**1**
Украјински језик са елементима националне културе	8	**-**
Чешки језик са елементима националне културе	2	**1**
	946	**482**

Центар за нискотиражне уџбенике Завода за уџбенике у периоду јануар–март 2022. године добио је одобрење за 4 (четири) нова уџбеника на језицима националних мањина по реформисаним програмима:

Словачки језик – 1 уџбеник

Румунски језик – 1 уџбеник

Русински језик – 2 уџбеника

Педагошки завод Војводине је у периоду јануар – март 2022. године, доставио Покрајинском секретаријату за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице предлоге са стручним оценама за 2 рукописа уџбеника и предлоге са стручним мишљењем за 14 рукописа уџбеника, као и једно Решење о одобравању за издавање и употребу превода додатног наставног средства (Анекс).

3.6.1.7. Праћење примене новог подзаконског акта који регулише реаговање установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Тема превенције сегрегације и предузимање мера за десегрегацију део су наствка обуке „Да нам антидискриминација буде инспирација“ – превенција и превазилажење дискриминације у вртићу и школи“, која је обезбеђена буџетом МПНТР за нових 200 запослених у систему образовања. Организација обуке је у току. До сада је обуком обухваћено 650 запослених у систему образовања.

3.6.1.8. Увођење садржаја и тема које развијају знање о правима националних мањина и основним карактеристикама националних мањина које живе у Републици Србији, унапређују културу толеранције између припадника већинског народа и националних мањина, као и за увођење таквих програма у програме формалног образовања. Спровођење сталне оцене учинка, праћење и унапређење ефеката уведених програма.Утврђивање и увођење основних тема и облика рада у формално образовање

Рок: Континуирано, почев од усвајања новог закона о уџбеницима Спровођење сталне оцене учинка, праћење и унапређење ефеката уведених програма – Континуирано почев од увођења

Активност се успешно реализује.

Промовисање вредности недискриминације, равноправности и поштовања за све остварује се кроз обавезни изборни предмет *Грађанско васпитање* у основим и средњим школама који у реформисаном курикулуму уводи тематске целине које се односе на промоцију интеркултуралности и толеранције, а имају за циљ оспособљавање ученика да препознају различите облике кршења права, да разумеју њихову генезу и буду спремни да му се супротставе. Завод за унапређивање образовања и васпитања је, на основу реформисаних програма за *Грађанско васпитање*, припремио три приручника за наставнике који остварују изборни програм *Грађанско васпитање* и то:

- за први циклус основног образовања и васпитања https://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2020/10/Prirucnik-prvi-ciklus-approved.pdf;

- за други циклус основног образовања и васпитања https://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2020/10/Prirucnik-drugi-ciklus-approved.pdf и

- за гимназију https://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2020/12/gradjansko-srednja-skola.pdf.

Осим *Грађанског васпитања*, пратећи нову образовну парадигму, уведени су нови изборни програми за гимназију: Појединац, група и друштво, Језик, медији и култура, Здравље и спорт, Образовање за одрживи развој, Уметност и дизајн, Примењене науке, Основи геополитике, Економија и бизнис, Религије и цивилизације. У оквиру Заједничке иницијативе Савета Европе и Европске уније кроз пројекат „**Подстицање демократске културе у школама**“ припремљен је оквир од двадесет компетенција за демократску културу. Примери садржаја којима се стиже до демократских компетенција налазе се у публикацији http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2019/03/priru%C4%8Dnik-primera-dobreprakseDemokratska-kultura-u-%C5%A1kolama.pdf и на српском и енглеском језику http://www.mpn.gov.rs/wpcontent/uploads/2019/03/Fostering-a-Democratic-School-Culture-MOESTD-and-COE.pdf.

МПНТР у сарадњи са Саветом Европе реализује пројекат **„Квалитетно образовање за све“** који преузима примере добре праксе и промовише континуитет у процесу унапређивања демократске културе у школама. Укупно је новим пројектним активностима обухваћено 60 школа.

Закон о основама система образовања и васпитања предвиђа да планови и програми наставе и учења основног и средњег образовања и васпитања садрже начин прилагођавања програма за припаднике националне мањине (у свим програмима наставе и учења, то је дато у делу 6.1. под називом **Начин прилагођавања програма предмета од значаја за националну мањину).** Међу предметима од значаја за националну мањину налазе се предмети *Музичка култура, Ликовна култура, Свет око нас, Природа и друштво* и предмет *Историја*. У том смислу, наставници, у оквирима дефинисаног годишњег фонда часова, обрађују садржаје који реферишу на културно-историјско наслеђе једне мањине. Настава се планира и остварује тако што се ти садржаји не посматрају и не обрађују изоловано, већ се повезују и интегришу са осталим садржајима програма, чиме се код ученика јача њихов осећај припадности својој националној мањини. У свим предметима, а посебно онима који су друштвено хуманистичке оријентације предметима, промовише се култура толеранције између припадника већинске и мањинске заједнице. У предмету *Историја* заступљене су теме (садржаји) које се односе на заједничко и специфично историјско и културно наслеђе, периоде суживота различитих народа, односно етничких заједница у регионалним и европским оквирима, са посебним освртом на мирнодопске периоде и заједничке изазове у различитим животним ситуацијама. Тако постављен програм оснажује мултикултуралну средину за учење, која промовише поштовање свих група у друштву, указује на заједнички допринос његовом развоју и обезбеђује широко и продубљено знање о мањинама као о саставном делу српског друштва, а ученици се

подстичу на даље учење и истраживање вишеструких перспектива у мултикултурном друштву.

У IV кварталу 2021. године Завод за унапређивање образовања и васпитања је у циљу унапређивања компетенција запослених у образовно-васпитним установама из области промовисања културе толеранције, оснаживања мултикултуралне средине за учење, неговања интеркултурних вредности, реализовао низ активности које се могу имплементирати у пракси, прилагођавати различитим облицима рада и послужити као ресурс за планирање и реализацију наставе и учења. У том смислу, креиран је Приручник за наставнике Српски као страни језик, намењен наставницима који се у свом раду сусрећу са ученицима мигрантима и припадницима других осетљивих група (тражиоцима азила, повратницима по реадмисији, страним држављанима који привремено или трајно бораве на територији Републике Србије) и он се налази на следећем линку: https://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2021/11/srpski-kao-strani.pdf. Истовремено на сајту институције, у секцији Национални образовни портал, постављен је портал Српски као страни језик - https://zuov.gov.rs/srpski-kao-strani-jezik/ и он садржи корисне ресурсе за наставнике који пружају подршку у планирању, праћењу и вредновању наставе и учења овог предмета. На сајту Завода се налази и Приручник за наставнике *Наши ученици у свету критичког мишљења и медијске писмености* који обухвата проширене материјале са истоимене обуке, практичне примере одмах примењиве у пракси, а који промовишу вредности демократске културе у школама и заједници.

У IV кварталу 2021. године припремљени су и материјали за програм обуке за педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању. Традиционално, Завод расписује конкурс за избор најбољих примера добре праксе у реализацији активности „Сазнали на семинару – применили у пракси“ 2021. Конкурс је затворен у октобру, а у децембру су изабрани најбољи радови. Међу радовима су и примери које су доставили наставници запослени у школама у којима се настава изводи на матерњем језику, а ове године је прво место припало примеру добре праксе под називом *Ученички кувар - Моје омиљено јело,* школе из Руског Крстура, реализоване на часу матерњег језика, у наставној јединици вежбање правописа, у онлајн настави, ученика средње школе одељења на русинском језику.

У I кварталу 2022. године Завод за унапређивање образовања и васпитања је у сарадњи са Министрством просвете науке и технолошког развоја развио системску обуку *Обука за педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању*. Програм је намењен педагошким асистентима који пружају помоћ и додатну подршку групи деце и ученика у установи и помоћ и подршку наставницима, васпитачима и стручним сарадницима, у наставним и ваннаставним

активностима, у циљу унапређивања њиховог рада са децом и ученицима ромске националности. Програм обуке је организован у четири модула и обухвата унапређивање компетенција педагошких асистената у предшколском и основном образовању и васпитању. Посебна пажња је поклоњена обради тема посвећених историји, језику и култури Рома. Организован је други циклус обуке *Наши ученици у свету критичког мишљења и медијске писмености* која нуди практичне примере одмах примењиве у пракси, а који промовишу вредности демократске културе у школама и заједници. Циљ програма је, поред осталог, унапређивање компетенција наставника у процесу планирања, остваривања и вредновања наставе и учења, којим се заједно са стручним знањима развијају и знања и вешине неопходне за интеркултурно учење. Од укупног броја пријављених учесника, једну трећину чине наставници, припадници националних мањина у Републици Србији.

3.6.1.9. Унапређење квалитета садржаја уџбеника, наставних планова и програма као и других наставних материјала на свим нивоима образовања и елиминисање дискриминаторских садржаја који се односе на националне мањине, кроз: - континуирано праћење садржаја уџбеника и наставних материјала на свим нивоима образовања; - примену стандарда и стручних упутстава. Праћење садржаја уџбеника и наставних материјала, у складу са стандардима и стручним упутствима и мониторинг:

Рок: Континуирано, у складу са димаником одобравања нових уџбеника

Активност се успешно реализује. У складу са Законом о уџбеницима, комисије Завода за унапређивање образовања и васпитања, приликом процене стандарда квалитета уџбеника и давања стручне оцене, између осталих, процењују и испуњеност Стандарда 1, Показатеља 6 који се односи на усаглашеност садржаја са системом вредности дефинисаних циљевима образовања и васпитања, као и усаглашеност са чланом 13 поменутог закона, који се односи на поштовање принципа једнаких могућности за све ученике и забрану сваког облика дискриминације. Уџбеници који не испуњавају дати стандард (показатељ) не могу добити позитивну стручну оцену, односно не могу бити одобрени.

Унапређивање квалитета процеса наставе и учења се реализује кроз стално стручно усавршавање наставника и континуирано унапређивање наставничких компетенција. П*рограм обуке за запослене у образовању/Дигитална учионица/дигитално компетентан наставник – увођење електронских уџбеника и дигиталних образовних материјала* се одвија онлајн. Обука је обавезна за све наставнике, стручне сараднике и директоре у основним школама, гимназијама, средњим стручним и уметничким школама и спада у категорију обука од јавног интереса. Међу учесницима наведених обука се налазе наставници који предају *Матерњи језик и књижевност* и *Матерњи језик/говор се елементима националне културе*, као и *Српски језик као нематерњи*. Сви неопходни

ресурси и дигитални сервиси за просвету доступни су на сајту Завода https://zuov.gov.rs/ и информације се редовно ажурирају.

Уводећи нову образовну парадигму кроз покретање образовне реформе 2018. године, курикулум је исходовно оријентисан и треба да обезбеди развој међупредметних компетенција од којих је једна *Одговорно учешће у демократском друштву* - у исходима који се односе на поштовање људских права и слобода. Са циљем развијања међупредметне компетенције *Одговоран однос према здрављу* МПНТР је током 2021. године у сарадњи са тимом УНФПА и њиховим здравственим консултантима, као и Заводом за унапређивање образовања и васпитања реализовао стручно усавршавање за запослене у систему образовања кроз онлајн Програм обуке за оснаживање запослених у образовању за развијање одговорног односа према здрављу, очување здравља и безбедности ученика. У оквиру здравственог васпитања обрађујемо теме: лична хигијена, ментално здравље, репродуктивно здравље, превенција ризичних понашања (алкохолизам, наркоманија, цигарете).

У IV кварталу 2021. године Завод за унапређивање образовања и васпитања је формирао радну групу за реформисање програма наставе и учења специјализованих гимназија за трећи и четврти разред, у складу са захтевима нове образовне парадигме, односно наставе оријентисане према исходима учења којом се обезбеђује развој међупредметних компетенција. У том смислу, реформисане програме наставе и учења припремају и гимназије у којима се настава изводи на матерњем језику. Праћење програма наставе и учења *Српског као нематерњег језика* по новим моделима, које Завод за унапређивање образовања и васпитања реализује се у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Републици Србији, услед новонасталих околности, наставља да се спроводи онлајн на платформи Завода http://portal.zuov.gov.rs/. У претходном периоду реализоване су следеће активности:

- настављено је праћење програма, спроведено је онлајн тестирање ученика 4. и 8. разреда основне школе и 4. разреда гимназије;

- урађен је и прослеђен упитник за наставнике који предају српски као нематерњи - 124 наставника је одговорило на упитник о изазовима са којима се суочавају у вези са реализацијом програма)

- написан и предат Министарству извештај о праћењу програма наставе и учења након онлајн тестирања ученика 2, 3, 6 и 7. разреда основне школе и 2. и 3. разреда гиманзије у школској години 2020/2021.

У I кварталу 2022. године Завод за унапређивање образовања и васпитања је формирао радну групу за реформисање програма наставе и учења специјализованих гимназија за трећи и четврти разред, у складу са захтевима нове образовне парадигме, односно наставе оријентисане према исходима учења којом се обезбеђује развој међупредметних

компетенција. У том смислу, припремљени су предлози програма за трећи радзред специјализованих гимназија, а у току је припрема предлога програма за 4. разред. У том смислу, реформисане програме наставе и учења припремају и специјализоване гимназије у којима се настава изводи на матерњем језику. Праћење програма наставе и учења *Српског као нематерњег језика* по новим моделима, које Завод за унапређивање образовања и васпитања реализује се у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Републици Србији, услед новонасталих околности, наставља да се спроводи онлајн на платформи Завода http://portal.zuov.gov.rs/. Припремљен је план за праћење програма за 4. и 8. разред и за 4. разред гимназија и оно ће се реализовати у истим школама као и у претходном периоду. Нови правилник о стандардима квалитета уџбеника је у процедури доношења. Предложеним стандардима унапређује се квалитет уџбеника, који се на основу законом прописане процедуре одобравају за коришћење у предшколском образовању и васпитању, односно основном и средњем образовању и васпитању.

3.6.1.10. Подизање квалитета основног и средњег образовања на језицима националних мањина кроз расписивање конкурса за финансирање и суфинансирање активности, програма и пројеката организација чији су оснивачи национални савети националних мањина и организација цивилног друштва које се баве заштитом и унапређењем права националних мањина.

Рок: Континуирано, сваке године се расписује конкурс

Активност се успешно реализује. У складу са Уредбом о поступку расподеле средстава из Буџетског фонда за националне мањине, 22. јуна 2021. године донето је Решење којим је образована Конкурсна комисија која спроводи поступак доделе средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години и Одлука о расписивању конкурса за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине за програме и пројекте из области образовања у 2021. години. На основу Одлуке, расписан је Конкурс за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине за програме и пројекте из области образовања у 2021. години. Конкурс је био отворен у периоду од 29. јуна до 28. јула 2021. године.

У складу са Уредбом, Конкурсна комисија је утврдила Листу вредновања и рангирања пријављених програма и пројеката поднетих на Конкурсу за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години за реализацију програма и пројеката из области образовања, на основу које је министарка 30. септембра 2021. године донела Одлуку о расподели средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години за програме и пројекте из области образовања којом су одобрена средства за реализацију 78 програма и пројеката.

Завршена је реализација 72 програма и пројекта из области образовања националних мањина којима су након спроведеног конкурса додељена средства у 2020. години из Буџетског фонда за националне мањине.

На основу Одлуке о расподели средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години за програме и пројекте из области образовања, 19. октобра 2021. године Министарство је потписало уговоре о додели средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години са 78 установа и удружења. Одорбена је исплату уговорених средстава током друге половине новембра 2021. године, чиме су се стекли услови да корисници средстава отпочну реализацију пројектних активности.

Припремљен је Извештај о утрошку средстава и реализацији циљева по јавном конкурсу за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2020. години. Наведени извештај упућен је Министарству просвете, науке и технолошког развоја ради прибављања мишљења тог министарства, имајући у виду да је образовање била област за коју је расписан конкурс у 2020. години.

Установе и удружења који су са Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог потписали уговоре о реализацији пројеката из области образовања из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години отпочели су реализацију пројектних активности. Један број установа и удружења реализовао је све предвиђене пројектне активности и Министарству су доставили завршне наративне и финансијске извештаје. Министарство је отпочело да прати начин утрошка средстава као и реализацију циљева ради чијег остварења су средства расподељена, на основу извештаја које су доставиле 22 организације.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја обезбедило је средства и реализовало Јавни конкурс за доделу средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса значајних за образовање која реализују удружења у 2021. години. Конкурс је објављен на званичној интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја и на порталу е-Управе. Министар просвете, науке и технолошког развоја образовао је Конкурсну комисију за утврђивање листе вредновања и рангирања пријављених програма. Од укупно пријављених 98 програма, подржано је 37 програма. Од подржаних програма, 8 је организација које се баве унапређивањем образовања ромске националне мањине, 6 организација ради у области развоја образовања на мађарском језику, затим, подржан је један програм за унапређивање образовања на румункосм језику и два програма у области образовања на хрватском језику. Од укупне суме која је буџетирана за Јавни конкурс, 20% опредељено је за унапређивање образовања припадника националних мањина, 37% за промоцију бављења спортом у школама, 10% за програме превенције и заштите од насиља и дискирминације. Један број подржаних програма бави се дигитализацијом, а подржани су и програми који доприносе унапређивању положаја ученика са инвалидитетом у систему образовања.

У 2021. години опредељено је 1.000.000,00 динара на основу Конкурса за финансирање и суфинансирање активности програма и пројеката националних савета националних

мањина у области основног и средњег образовања у **АП Војводини за 2021. годину** обезбеђена су за дотирање припреме и израде тестова и задатака на мањинским језицима

30.000,00- Друштво за русински језик, књижевност и културу –неговање русинског језика – Конкурс за финансирање и суфинансирање програма и пријекта у области основног и средњег образовања у АП Војводини за 2021. години-Неговање русинског језика

Дана 09.09.2021. године расписан је Конкурс за финансирање и суфинансирање активности програма и пројеката националних савета националних мањина у области основног и средњег образовања у АП Војводини за 2021. годину , којим су обезбеђена средства за дотирање припреме и израде тестова и задатака на мањинским језицима. Конкурс је расписан на укупан износ од 1.000.000,00 динара и трајао је до 23. 09. 2021. године. До 31.12.2021. године по расписаном конкурсу исплаћено је 1.000.000,00 динара. Стигло је укупно 10 пријава, 5 пријава за основно образовање и 5 пријава за средње образовање. 700.000,00 динара је исплаћено за основно образовање и 300.000,00 динара за средње образовање.

У 2022. години опредељено је 1.000.000,00 динара на основу Конкурса за финансирање и суфинансирање активности програма и пројеката националних савета националних мањина у области основног и средњег образовања у **АП Војводини за 2022. годину** обезбеђена су за дотирање припреме и израде тестова и задатака на мањинским језицима
Расписивање горенаведеног конкурса се планира за 3. квартал 2022. године.

3.6.1.11. Унапређење учења српског језика, као другог језика по методологији учења страних језика.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Министарство просвете, науке и технолошког развоја уложило је додатне напоре у циљу унапређивања доступности и квалитета образовања на даљину за ученике који наставу похађају на једном од 8 језика националне мањине. Услед нестабилне епидемиолошке ситуације у Србији и потребе за флексибилним образовним материјалима, Министарство је уз пројектну подршку Мисије ОЕБС потписало Меморандум о разумевању који дефинише оквир за сарадњу две стране а у вези са спровођењем активности пројекта „Подршка снимању онлајн часова за школски предмет Српски као нематерњи језик“. Уз значајну подршку просветних саветника из наших школских управа, који су прегледали продуковани образовни материјал, снимљено је 300 онлајн часова за обавезни наставни предмет Српски као нематерњи језик, по моделу А и Б, за ученике који наставу похађају на једном од 8 језика националне мањине. Снимање је реализовано у Суботици и Бујановцу. Снимљени образовни материјал доступан је, поред ОТТ платформе РТС Планета, и ученицима који наставу прате преко подсајта „Моја

škola“ на mojaskola.rtsplaneta.rs. Поткатегорија "Srpski kao nematernji jezik" је доступна на линку:
https://mojaskola.rtsplaneta.rs/list/772/srpski-kao-nematernji-jezik .

Завод за унапређивање образовања и васпитања је урадио ревизију материјала програма стручног усавршавања *Обука наставника за примену Плана и програма наставе и учења и Стандарда образовних постигнућа за Српски као страни* језик и креирао *Приручник за наставнике предмета Српски као страни језика.* Приручник садржи сет материјала одмах примењивих у раду, а настао је као резултат наведене обуке и биће објављен на линку Завода, у секцији Издања Завода https://zuov.gov.rs/izdanja-zavoda.

За наставнике који предају *Српски као нематерњи* обезбеђена је обука *Обука наставника за примену програма наставе и учења за предмет Српски као нематерњи језик за први и други циклус обавезног образовања и општег средњег образовања*, а у плану је и наредни круг усавршавања. На линку *https://zuov.gov.rs/izdanja-zavoda/* налазе се приручници који садрже препоручену лексику за предмет *Српски као нематерњи језик.*

У IV кварталу 2021. године усвојен нови Закон о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 129/21), који је у делу који се односи на услове за обављање послова наставника и стручног сарадника (члан 141) као ново решење прописао могућност да послове наставника и стручног сарадника, осим лица која су стекла средње, више или високо образовање на језику на коме се остварује образовно-васпитни рад или је положило испит из тог језика по програму одговарајуће високошколске установе, може да обавља и лице које је стекло ОСНОВНО образовање на том језику. Допуњени члан 141. став 7. ЗОСОВ сада гласи:

„Послове наставника и стручног сарадника, може да обавља лице које је стекло ОСНОВНО, средње, више или високо образовање на језику на коме се остварује образовно-васпитни рад или је положило испит из тог језика по програму одговарајуће високошколске установе“.

Треба напоменути да је донет и нови Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника („*Службени гласник РС“, број 109/21*).

Креиран је Приручник за наставнике Српски као страни језик, намењен наставницима који се у свом раду сусрећу са ученицима мигрантима и припадницима других осетљивих група (тражиоцима азила, повратницима по реадмисији, страним држављанима који привремено или трајно бораве на територији Републике Србије) и он се налази на следећем линку: https://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2021/11/srpski-kao-strani.pdf. Истовремено на сајту институције, у секцији Национални образовни портал, постављен је

портал Српски као страни језик - https://zuov.gov.rs/srpski-kao-strani-jezik/ и он садржи корисне материјале за наставнике који пружају подршку у планирању, праћењу и вредновању наставе и учења овог предмета, а који се могу прилагођавати најразноврснијим организационим активностима (модели образаца за планирање, презентације са обуке, примери добре праксе, додатни извори, актуелна законска документа и сл.).

У I кварталу 2022. године у процедури доношења је Правилник о стандардима квалитета уџбеника. Предметним актом ресорни министар унапређује квалитет уџбеника, који се на основу законом прописане процедуре одобравају за коришћење у предшколском образовању и васпитању, односно основном и средњем образовању и васпитању. На сајту Завода за унапређивање образовања и васпитања, у секцији Национални образовни портал, постављен је портал Српски као страни језик - https://zuov.gov.rs/srpski-kao-strani-jezik/, који је у претходном периоду допуњен материјалима корисним за реализацију образовне праксе.

Педагошки завод Војводине је, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС", бр. 88/2017 и 27/2018 и др. закони), у периоду јануар - март 2022. године, вршио проверу остваривања реализације 4 програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за 97 учесника. У оквиру својих надлежности Педагошки завод Војводине је у периоду јануар – март 2021. године одобрио и пратио реализацију 6 стручних скупова са укупно 348 учесника (2 конференције – 217 учесника, 2 трибине – 63 учесника, 1 саветовање – 22 учесника и 1 округли сто – 46 учесника) на мађарском и хрватском језику, у циљу сталног стручног усавршавања и стицања звања наставника, васпитача и стручних сарадника.

У оквиру својих надлежности, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања спроводи ICCS 2022, међународну студију која се бави знањима и ставовима ученика у вези са грађанским обавезама и активним учешћем у друштву. Реализована је обука за школске координаторе и тест администраторе. Узорковано је 6 школе у којима су ученици узоркованих одељења радили тестове на босанском језику. Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања спроводи ПИСА 2022 студију. Реализована је обука за школске координаторе и тест администраторе. Узорковане су 2 школе у којима су ученици узоркованих одељења радили тестове на мађарском језику. У Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања припремљен је инструмент за пробни завршни испит у школској 2021/2022. години на српском језику и језицима националних мањина. Пробни завршни испит реализован је 25. марта 2022. године. Инструменти за завршни испит који се полаже у јунском року школске 2021/2022. године , и то 27, 28. и 29. јуна 2022. припремљени су на српском језику и језицима националних мањина.

У првом тромесечју 2022. године није било активности по овој планираној мери и активности на покрајинском нивоу.

3.6.1.12. Пружање основне и додатне обуке наставницима који су задужени за образовање на језицима националних мањина.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Педагошки завод Војводине је у периоду јануар - јун 2021. године, вршио проверу остваривања реализације 3 програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за 101 учесника. Педагошки завод Војводине је у периоду јул-октобар реализовао 10 програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за 269 учесника (Анекс).

Педагошки завод Војводине је, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, у периоду октобар - децембар 2021. године, вршио проверу остваривања реализације 7 програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за 265 учесника.
У оквиру својих надлежности Педагошки завод Војводине је у периоду октобар – децембар 2021. године одобрио и пратио реализацију 18 стручних скупова са укупно 472 учесника (13 конференција – 386 учесника, 4 саветовања – 63 учесника и 1 вебинар – 23 учесника) на мађарском, словачком, хрватском и српском језику, у циљу сталног стручног усавршавања и стицања звања наставника, васпитача и стручних сарадника.
Извршена је национална адаптација и превођење на босански језик истраживачких инструмената за студију ICCS 2022. Узорковано је укупно 6 школа у којима ће ученици узоркованих одељења радити тестове на босанском језику. ICCS 2022 студија се бави знањима и ставовима ученика у вези са грађанским обавезама и активним учешћем у друштву. Обухваћене области су: одрживи развој и глобално грађанско образовање, дигитално грађанско образовање (коришћење ИКТ-а за учешће у друштвеним и политичким дешавањима), миграције и разноликост, ставови младих људи о политичким системима (поверење у институције, систем) и индивидуално осећање слободе и безбедности. Припремљена је обука за школске координаторе и тест администраторе. Припрему и реализацију студије врши Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. У сарадњи са Националним саветом мађарске националне мањине извршена је адаптација инструмента на мађарски језик који ће бити коришћени у PISA 2022 студији. Узорковане су 2 школе у којима ће ученици узоркованих одељења радити тестове на мађарском језику у оквиру PISA 2022 студије. Припремљена је обука за школске координаторе и тест администраторе. Припрему и реализацију PISA 2022 студије врши Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. Током 2021. године реализована је обука „Формативно оцењивање и његова примена у дигиталном окружењу“. Обуку је завршило 40 наставника/наставница из 5 школа у којима се реализује настава на језицима националних мањина.

Завод за унапређивање образовања и васпитања је у претходном периоду расписао Конкурс за одобравање програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за школску 2022/2023, 2023/2024. и 2024/2025. годину. Право учешћа на Конкурсу имају правна лица која су регистрована за делатност у области образовања и васпитања. Припремљен је и Водич за припрему програма стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника као вид подршке и помоћи ауторима и организаторима програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника. У току је прегледавање и одобравање програма. Информације о датим активностима су доступне на линку https://zuov.gov.rs/strucno-usavrsavanje-i-napredovanje/. Припремљени су сви материјали и постављено је комплетно програмско окружење за онлајн реализацију програма обуке за педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању. Извршен је одабир учесника обуке (240), односно педагошких асистената из свих школских управа Републике Србије. Обука се налази на следећем линку https://obuke.zuov.gov.rs/. Програм обуке има за циљ оспособљавање педагошког асистента за унапређивање рада са групом деце и ученика ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању, пружање помоћи наставнику, васпитачу и стручном сараднику, сарадњу и рад са родитељима и породицом, сарадњи са јединицом локалне самоуправе, установама, организацијама, удружењима и Националним саветом ромске националне мањине.

3.6.1.13. Подизање свести међу широм јавности и државним службеницима на свим нивоима о постојању националних мањина у земљи, њиховим правима као и правима на афирмативне мере где су оне неопходне.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. **Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог** је почетком 2021. године започело са посетама управним окрузима и националним саветима националних мањина. Састанцима у управним окрузима присуствују начелници округа, председници општина, директори центара за социјални рад, директори регионалних центара Националне службе за запошљавање, начелници полицијских управа итд. Циљ ових посета је, између осталог, и сагледавање ситуације у погледу остваривања права националних мањина на локалном нивоу.

Током 2021. године Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је организовало тематске друштвене дијалоге, који су, између осталог, обухватили питања везана за предлоге за измене и допуне Закона о забрани дискриминације, Предлог стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године - образовање националних мањина и циљеве одрживог развоја - Србија 2030.

Одржани су и састанци са представницима Радио телевизије Србије на којима се разговарало и о адекватном представљању садржаја на језицима националних мањина,

формирању редакције или мултикултуралне групе, односно програма на јавном сервису који би се бавио овим питањима од јавног интереса, уз евентуално коришћење спољних продукција, укључивање националних савета за помоћ око превода и сл.

Министарство је припремало наставак кампање промоције права припадника националних мањина у оквиру које ће се емитовати спотови *Сви ми заједно чинимо Србију* чији се садржај односи на законодавни оквир мањинских права, промоцију афирмативних мера, исписивање топонима на језицима националних мањина и сл.

У оквиру тематског дијалога „Млади Роми и Ромкиње носиоци промена“ Влада Републике Србије, УНХЦР, УНДП и Национални савет ромске националне мањине потписали су 7. јула 2021. године заједничку Изјаву о намерама и започели дијалог о запошљавању и бољој социјалној укључености младих Рома и Ромкиња у Републици Србији.

На тематском друштвеном дијалогу „Економско оснаживање Рома и циљеви одрживог развоја у Србији“ утврђена су следећа обавезујућа поступања:
- Појачати активности свих надлежних државних институција на економском јачању Ромкиња и Рома.
- Обезбедити услове за боље образовање ромске деце, а такође и нове програме за образовање старијих Рома.
- Спроводити мере за подршку функционалном основном образовању одраслих ефикаснијом разменом информација и праћењем корисника НСЗ, центара за социјални рад и школа за основно образовање одраслих.
- Указивати ромској заједници на предности дуалног образовања и предузимати сталне активности за укључивање Рома у овај вид образовања.
- Предложити Радној групи за измену и допуну Закона о социјалној заштити да успостави ефикасније процедуре у области запошљавања за све који су привремено радно ангажовани у периоду од 3 до 6 месеци, мировањем социјалне помоћи док су ангажовани.

У извештајном периоду **IV квартал 2021. године <u>Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог</u>** је наставило са организовањем тематских друштвених дијалога, који су, између осталог, обухватили и питања од значаја за остваривање права припадника националних мањина.

На тематском друштвеном дијалогу „Концепт социјалног предузетништва и примери добре праксе у Републици Србији“ солидарно предузетништво препознато је као кључни фактор друштвеног развоја у свим европским државама, и закључено да ће доношењем закона у овој области Србија показати да препознаје значај социјалне економије у развоју друштва, чиме се усклађује правни оквир са глобалном развојном Агендом 2030. Законодавно уређење ове области допринеће већем степену социјалне укључености и социјалном осамостаљивању друштвено осетљивих група, унапређењу економског

положаја, а тиме и стања људских права осетљивих друштвених група у Републици Србији.

Тематски друштвени дијалог у вези са Планом од 7 тачака био је усмерен на остваривање права припадника албанске националне мањине, пре свега у области образовања.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја се обавезало да ће, у сарадњи са надлежним институцијама и Националним саветом албанске националне мањине, наставити решавање проблема у вези са недостатком уџбеника за ученике основних и средњих школа и програма наставе и учења за албански језик са елементима националне културе; учинити кораке ка побољшању квалитета учења српског као нематерњег језика у школама на албанском језику; организовати додатне обуке за нови број наставника који су у међувремену започели наставни рад; организовати полагање стручних испита у Школској управи Лесковац.

Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа се обавезала да ће организовати састанак Националног савета албанске националне мањине са представницима других националних савета националних мањина у Републици Србији у циљу размене примера добре праксе.

Поводом 10. децембра - Међународног дана људских права одржан је "Форум људских права – Србија у 2021. години" на којем су учесници у оквиру три панела дискутовали о следећим питањима: Друштвене групе и приступ људским правима, Сиромаштво и циљеви одрживог развоја и Друштвени дијалог: пракса, ефекти и даљи кораци.

У организацији Министарства одржан је и семинар о превенцији и борби против насилног екстремизма и радикализације која води ка тероризму.

Кампања „Не жури да одрастеш! Детињство, не брак!” која се спроводи у циљу превенције и елиминације дечјих бракова у Србији и побољшања положаја Ромкиња, почела је 25. новембра 2021. године потписивањем изјаве о сарадњи на превенцији и елиминацији дечјих бракова и побољшању положаја Ромкиња у ромским насељима у Србији. Кампању је подржала Немачка развојна сарадња „Инклузија Рома и других маргинализованих група у Србији“, амбасада Краљевине Холандије, УНИЦЕФ Србија и невладине организације Праксис, као и представници 8 градова и општина из Србије. Програм Немачке развојне сарадње „Инклузија Рома и других маргинализованих група у Србији“ спроводи ГИЗ, у партнерству са Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

Представници Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог током новембра су поново посетили Нишавски, Пчињски, Топлички и Јабланички округ и разговарали са представницима локалних самоуправа, државних органа, институција и цивилног сектора о заштити и могућностима унапређења људских и мањинских права.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је са Мисијом ОЕБС-а покренуло иницијативу да се организује програм стажирања - стручног оспособљавања младих са југа Србије. Кроз овај програм једанаесторо младих дипломаца из Прешева, Бујановца, Медвеђе, Сјенице, Пријепоља и Новог Пазара добило је прилику да буде ангажовано у државним органима Републике Србије, на период од шест месеци. Двоје стажиста ангажовано је у Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

Министарство за људска и маљинска права и друштвени дијалог је у **првом кварталу 2022. године** наставило са организовањем тематских друштвених дијалога. Учесници тематског друштвеног дијалога „Србија и дигитална декада 2030“ сагласили су се да кровна организација младих Србије, Национална асоцијација практичара и практичарки омладинског рада и Национална канцеларија за младе, уз подршку Министарства омладине и спорта формирају Радну групу уз учешће свих релевантних министарстава, институција и цивилног сектора, која ће пратити израду Дигиталне омладинске стратегије. Осим тога, сви учесници дијалога су се обавезали да ће, водећи рачуна о циљевима одрживог развоја, уједињени радити на превазилажењу дигиталног јаза и већој доступности информационог знања, а посебно за припаднике и припаднице осетљивих група и истакли да је неопходно уложити напоре за ефикаснију заштиту против насиља у дигиталној сфери.

Одржан је још један тематски друштвени дијалог у вези са Планом од 7 тачака. Државни органи који су учествовали у овом дијалогу - Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Министарство правде, Министарство здравља, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, обавезали су се да ће водити рачуна о повећаној заступљености припадника албанске националне мањине приликом одлучивања о пријему у радни однос у државним органима који расписују конкурс за пријем у радни однос и приликом ангажовања лица ван радног односа (привремени и повремени послови, уговори о делу, уговори о стручном оспособљавању и усавршавању и допунски рад).

Надлежни органи ће кроз стални дијалог са Националним саветом албанске националне мањине утврдити све мере подршке за припаднике албанске националне мањине и израдити план за краткорочне, средњорочне и дугорочне циљеве који ће бити усклађен са дефинисаним мерама и циљевима у Акционом плану за остваривање права националних мањина, ради постизања веће интеграције припадника албанске националне мањине.

Служба Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, у циљу реализације Обавезујућих поступања, усвојених у оквиру друштвеног дијалога одржаног 11. марта 2022. године у Бујановцу, на тему Заступљеност/интеграција у државне институције, је 6. априла 2022. године донела Решење о формирању Радне

групе, чији је задатак да изради акциони план, усклађен са дефинисаним мерама и циљевима Акционог плана за остваривање права националних мањина, којим се дефинишу посебни циљеви договорени са Националним саветом албанске националне мањине. Радну групу чине представници Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Министарства правде, Министарства здравља, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Службе Координационог тела Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, и представници Националног савета албанске националне мањине. Представници Мисије ОЕБС-а у Србији ће присуствовати састанцима Радне гупе као посматрачи.

Конститутивни састанак Радне групе одржан је 11.априла.2022. године и том приликом су сви чланови упознати са задацима и динамиком рада Радне групе.

Државни органи који су учествовали у дијалогу су се обавезали да успоставе бољу сарадњу и комуникацију са јединицама локалне самоуправе и осталим државним органима на локалном нивоу који имају седиште у Јабланичком и Пчињском округу.

У оквиру пројекта „Промоција различитости и равноправности у Србији", који је део заједничког програма Европске уније/Савета Европе „Horizontal Facility за Западни Балкан и Турску 2019-2022", одржавају се обуке за изградњу капацитета савета за међунационалне односе. Током 2021. године Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог и Заштитник грађана су у сарадњи са Саветом Европе спровели активности на припреми ових обука, а њихово спровођење започело је у марту 2022. године одржавањем обука у Бујановцу, Бачкој Паланци, Врбасу, Беочину, Новом Пазару и Петровцу на Млави, Планирно је да се са обукама настави и у наредном периоду. Организовањем оваквих семинара и обука за представнике јединица локалне самоуправе и чланове савета за међунационалне односе ојачаће се њихови капацитети, унапредиће се њихов рад и сагледати начин функционисања и евентуална отворена питања са којима се суочавају у раду.

У оквиру јавног конкурса „Спровођење антидискриминационих политика у Републици Србији за 2021. годину" подржана су два пројекта удружења грађана који су усмерени на националне мањине или се реализују у циљу подизања свести о правима националних мањина које живе у Републици Србији. Пројекат „*Да се никад не заборави, холокауст, да се никад не понови, музика пише сећања*" усмерен је на борбу против предрасуда, дискриминације, расизма, антисемитизма и ксенофобије. Пројекат је релизован на територији Београда, Зрењанина и Зајечара. Пројекат „*Омладина у акцији*" је усмерен на јачање капацитета младих из већинске популације, младих Рома и Ромкиња и младих Албанаца и Албанки са циљем подизања свести о важности промоције родне равноправности и борбе против дискриминације. Пројекат је реализиован на територији Ниша, Бујановца и Прокупља.

Национална академија за јавну управу

Онлајн обуку „Права припадника националних мањина – службена употреба језика и писама националних мањина“ завршило је 70 полазника од тренутка постављања на платформу.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** није било обука из ове области. Обука „Заштита људских права“ заказана је за април.

Национална академија за јавну управу спроводи Општи програм обуке државних службеника, Општи програм обуке запослених у јединицама локалне самоуправе, Програм обуке руководилаца у државним органима и Програм обуке руководилаца у јединицама локалне самоуправе које усваја Влада Републике Србије.

У оквиру Општег програма обуке државних службеника за 2022. годину - тематска област „Заштита људских права и тајности података“, развијени су следећи програми обука: Заштита људских права, Права припадника националних мањина. Развијена је и онлајн обука Права припадника националних мањина – службена употреба језика и писама националних мањина. У оквиру Секторског програма континуираног стручног усавршавања запослених у јединицама локалне самоуправе, који је део Општег програма обуке запослених у ЈЛС за 2022. годину, у оквиру тематске области „Остваривање, заштита и унапређење људских и мањинских права“ развијени су, између осталих, и следећи програми обука: Остваривање права припадника националних мањина у ЈЛС, Развој, спровођење и праћење мера за социјалну инклузију Рома на локалном нивоу, Социјална инклузија Рома на локалном нивоу-онлајн обука.

3.6.1.14. Спровођење ефикасне истраге и санкционисање међунационалних инцидената, а нарочито оних који стичу обележја кривичног дела, изазивања расне, националне и верске мржње и нетрпељивости

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Кривична дела која садрже елементе дискриминације, подстрекавања на насиље и говор мржње, као што је нпр. кривично дело изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости из чл. 317. КЗ представљају кривична дела за која се гоњење предузима по службеној дужности, што значи да је јавни тужилац дужан да предузме кривично гоњење увек када постоје основи сумње да је учињено кривично дело, сагласно начелу легалитета прописаном чл. 6 ст. 1 Законика о кривичном поступку. Сходно томе, јавна тужилаштва наставила су спровођење истраге и кривично гоњење кривичних дела у вези са међунационалним инцидентима.

Представник Републичког јавног тужилаштва учествовао је на Координационом састанку представника надлежних државних органа и организација цивилног друштва у циљу

превенције злочина из мржње у Републици Србији, одржаном 01.10.2020. године, у организацији Канцеларије за људска и мањинска права Владе Републике Србије и Мисије ОЕБС у Србији.

Спровођење новог циклуса обука јавних тужилаца у циљу унапређења истраге и кривичног гоњења злочина из мржње, презентовања Смерница за кривично гоњење злочина из мржње у Републици Србији, примера практичног поступања надлежних органа у случајевима злочина из мржње и праксе Европског суда за људска права планира се од септембра 2021. године. У сарадњи са Мисијом ОЕБС и Правосудном академијом израђен је нацрт плана и програма обуке за контакт особе за злочине из мржње у Репблици Србији за период од 2022. до 2024. године.

У **четвртом кварталу 2021. године** јавна тужилаштва наставила су спровођење истраге и кривично гоњење учинилаца кривичних дела у вези са међунационалним инцидентима.

Представник Републичког јавног тужилаштва учествовао је на Координационом састанку представника надлежних државних органа и организација цивилног друштва у циљу превенције злочина из мржње у Републици Србији, одржаном 15.12.2021. године, у организацији Канцеларије за људска и мањинска права Владе Републике Србије и Мисије ОЕБС у Србији.

Активност се континуирано спроводи **у првом кварталу 2022. године**. Јавна тужилаштва наставила су спровођење истраге и кривично гоњење учинилаца кривичних дела у вези са међунационалним инцидентима.

У циљу спровођења ефикасних истрага кривичних дела са елементима дискриминације и кривичних дела из побуда мржње, Републичко јавно тужилаштво у сарадњи са Правосудном академијом и Мисијом ОЕБС у Србији планира наставак обука током другог квартала 2022. године.

3.6.1.15. Ефикасна примена Правилника о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за предлагање и избор кандидата за носиоца јавно тужилачке функције укључујући одредбе о примени чл. 82 Закона о јавном тужилаштву, који наводи да се при предлагању и избору јавних тужилаца и заменика јавног тужиоца води рачуна о националном саставу становништва, одговарајућој заступљености припадника националних мањина и познавању стручне правне терминологије на језицима националних мањина који је у службеној употреби у суду.

Рок: Континуирано, при сваком избору кандидата

Активност није реализована Од почетка 2021. године нема података који указују на реализацију наведене активности.

3.6.1.16. Ефикасна примена Правилника о критеријумима и мерилима, за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова укључујући одредбе о примени чл. 46. Закона о судијама, који наводи да се при предлагању и избору судија води рачуна о националном саставу становништва, одговарајућој заступљености припадника националних мањина и познавању стручне правне терминологије на језицима националних мањина који је у службеној употреби у суду.

Рок: Континуирано, при сваком избору кандидата

Активност се успешно реализује. Ова активност се спроводи континуирано.

3.6.1.17. Спровођење обуке судија о међународним документима и стандардима у области заштите од дискриминације националних мањина и пракси ЕСЉП.

Рок: Континуирано, у складу са програмом обуке

Активност се успешно реализује. Правосудна академија је у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а, 10. јуна 2021. године, одржала округли сто на тему „Пребацивање терета доказивања: регионални преглед, главни изазови и приступи“ за судије из Босне и Херцеговине, Северне Македоније и Србије. Обука је одржана путем платформе Зоом, а учесници из Србије биле су судије виших и апелационих судова у Републици Србији, као и судија Уставног суда. Представљена је најновија пракса Европског суда за људска права у овој области, као и пракса домаћих судова.

Оформљен је тим предавача који ће припремити предавања на основу усвојеног курикулума за свеобухватну обуку на даљину из области недискриминације за судије, полазнике Правосудне академије и тужиоце.

У претходном периоду је оформљен тим предавача који ће припремити предавања на основу усвојеног курикулума за свеобухватну обуку на даљину из области недискриминације за судије, полазнике Правосудне академије и тужиоце. Курс на даљину на тему недискриминације је у фази монтаже и очекује се да ће бити доступан за прве полазнике у првом кварталу 2022. године.

Поред тога, у децембру 2021. године је одржана презентација Анализа судске праксе у области недискриминације за судије апелационих судова, као и редован курс тренинга тренера у истој области.

Током извештајног периода **I квартал 2022. године** одржана је петонедељна онлајн обука на тему недискриминације за прву групу полазника (16 корисника почетне обуке XI генерације). Обука је имајући у виду професионалне обавезе и дужности полазника организована у асинхроној форми, уз менторску подршку. Напредак полазника је континуирано праћен кроз облике тестирања знања на крају сваке обрађене теме, али и

провером промена у знањима по завршетку обуке. У наредном периоду планирано је да још две групе од по тридесет учесника (судија и полазника почетне обуке) прођу обуку на ову тему.

3.6.1.18. Спровођење конкурса за суфинансирање организација националних мањина у А. П. Војводина за пројекте мултикултуралног карактера с циљем развијања духа толеранције и подстицања промовисања културне диверсификације.

Спровођење конкурса за суфинансирање програма и пројеката организација чији су оснивачи национални савети националних мањина и организација цивилног друштва које се баве заштитом и унапређењем права националних мањина у другим крајевима у којима живе националне мањине, обезбеђењем средстава из Буџетског фонда за пројекте мултикултуралног карактера с циљем развијања духа толеранције и подстицања промовисања културне диверсификације.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Завршена је реализација програма и пројеката којима су након спроведеног конкурса додељена средства у 2019. години из Буџетског фонда за националне мањине, из области културе националних мањина. Припремљен је Извештај о утрошку средстава и реализацији циљева по јавном конкурсу за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2019. години којим је констатовано да су подржани пројекти допринели унапређењу културне делатности националних мањина у Републици Србији. У складу са Уредбом, прибављено је позитивно мишљење Министарства културе и информисања о наведеном извештају.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог завршило је у 2021. години реализацију 72 програма и пројекта, међу којима и 17 програма и пројеката који су имали мултикултурални садржај, којима су након спроведеног конкурса додељена средства у 2020. години из Буџетског фонда за националне мањине, из области образовања националних мањина. У току је израда Извештаја о утрошку средстава и реализацији циљева по јавном конкурсу за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2020. години.
Будући да је Министарство у новембру 2021. године одобрило исплату уговорених средстава за пројекте којима су додељена средства из Буџетског фонда у 2021. години, стекли су се услови да отпочне реализација свих пројеката, укључујући и оне који имају мултикултурални садржај.

У **првом кварталу 2022. године** припремљен је Извештај о утрошку средстава и реализацији циљева по јавном конкурсу за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2020. години. Након извршене анализе наративних извештаја о реализацији пројеката и увида у приложене доказе о реализицији пројектних активности, утврђено је да су сви подржани пројекти, укључујући и пројекте који су имали

мултукултурални садржај, допринели унапређењу образовања националних мањина у Републици Србији.

Отпочела је реализација пројеката из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години из области образовања, укључујући и оне који имају мултикултурални садржај.

У 2021. години, **Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине** је на основу резултата конкурса и закључених уговора о додели средстава, извршио пренос средстава корисницима који су поднели пријаве на следеће конкурсе Секретаријата, објављене фебруара 2021. године:

- Конкурс за суфинансирање програма и пројеката усмерени на унапређење права националних мањина – националних заједница у Ап Војводини у 2021. години (расписан на износ од 33.000.000,00 динара укупно исплаћено закључно са 31.12.2021.године, 31.808.000,00 динара, од којих у трећем и четвртом тромесечју 2021. године износ од 25.596.000,00 динара (први и други кватрал 2021. године, износ од 6.212.000,00 динара). Извршен је поврат исплаћених средстава у износу од 608.463,59 динара, тако да је износ укупне реализације конкурса 31.199.536,41 динара;
- Конкурс за суфинансирање програма и пројеката очувања и неговања мултикултуралности и међунационалне толеранције у Ап Војводини у 2021. години (расписан на износ од 14.000.000,00 динара, укупно исплаћено закључно са 31.12.2021.године, 11.810,000,00 динара, од којих у трећем и четвртом тромесечју износ од 4.130.000,00 динара (први и други кватрал 2021. године, износ од 7.680.000,00 динара). Извршен је поврат исплаћених средстава у износу од 94.734,92 динара, тако да је износ укупне реализације конкурса 11.715.265,08 динара;

Разлика између планираних и исплаћених средстава у 2021. години, остала је у покрајинском буџету, услед непостојања основа за пренос. Средства за која је извршен повраћај, остала су у покрајинском буџету.

У прва 3 месеца 2022. године, **Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине** је расписао следеће конкурсе, објављене јануара 2022. године:

- Конкурс за суфинансирање програма и пројеката усмерени на унапређење права националних мањина – националних заједница у Ап Војводини у 2022 години (расписан на износ од 33.000.000,00 динара)
- Конкурс за суфинансирање програма и пројеката очувања и неговања мултикултуралности и међунационалне толеранције у Ап Војводини у 2022. Години (расписан на износ од 14.000.000,00 динара)
- Конкурс за доделу буџетских средстава органима и организацијама у Аутономној покрајини Војводини у чијем раду су у службеној употреби језици и писма

националних мањина – националних заједница за 2022. годину (расписан на износ од 7.500.000,00 динара)

Резултати наведених конкурса су објављени на сајту Секретаријата.

3.6.1.19. Омогућити пуну имплементацију Закона о локалној самоуправи у вези са оснивањем савета за међунационалне односе у свим национално мешовитим општинама у складу са Законом. Вршити надзор над спровођењем Закона о локалној самоуправи у циљу формирања савета за међунационалне односе у свим јединицама локалне самоуправе у складу са законом.

Рок: Континуирано

Активност се реализује. Министарство државне управе и локалне самоуправе прикупило је податке о раду савета за међунацоналне односе за период јануар-јун 2021. године (да ли су основани, да ли су активни или не, уколико јесу - колико је седница савета одржано). 64 ЈЛС имају основан савет за међунационалне односе, док у 7 ЈЛС савет није формиран. Две општине које су имале обавезу да оснују савет, нису доставиле тражене податке.

У извештајном периоду први квартал 2022. године Министарство државне управе и локалне самоуправе спроводи поступак прикупљања података о раду Савета за међунационалне односе за период јун 2021./април 2022. године (да ли су основани, да ли су били активни или не, ако јесте – како одржане су многе седнице већа).

3.6.1.20. Обезбеђење посебних средстава у буџету Аутономне покрајине Војводине мањине за финансијску подршку рада националних савета националних мањина

Обезбеђење средстава у Буџетском фонду за националне мањине за финансирање програма и пројеката организација чији су оснивачи национални савети националних мањина и организација цивилног друштва које се баве заштитом и унапређењем права националних мањина.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. На седници Савета за националне мањине која је одржана 31. марта 2021. године једногласно је усвојен предлог Координације националних савета да образовање буде приоритетна област финансирања из Буџетског фонда за националне мањине за 2021. годину. Конкурс за доделу средстава из Буџетског фонда за националне мањине за програме и пројекте из области образовања у 2021. години, за који су обезбеђена средства у износу од 30.000.000,00 динара, расписан је 29. јуна 2021. године.

Након спроведеног конкурса министарка је 30. септембра 2021. године донела Одлуку о расподели средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години за

програме и пројекте из области образовања којом су одобрена средства за реализацију 78 програма и пројеката.

На основу Одлуке о расподели средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години за програме и пројекте из области образовања, 19. октобра 2021. године, **Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог** је потписало уговоре о додели средстава *из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години са 78 установа и удружења.*

Установе и удружења чији пројекти се финансирају средствима из Буџетског фонда за националне мањине у 2021. години започели су реализацију пројектних активности. Министарство је отпочело да прати начин утрошка средстава као и реализацију циљева ради чијег остварења су средства расподељена на основу завршних наративних и финансијских извештаја које су доставиле 22 организације које су реализовале све предвиђене пројектне активности.

Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице, на основу Покрајинске скупштинске одлуке о начину и критеријумима доделе буџетских средстава за националне савете националних мањина („Сл.лист АПВ“, број 8/2019) у 2022.. години планирао је Националним саветима националних мањина укупна средства у износу од 61.600.000,00 динара. Средства се додељују на основу закључених уговора о додели средстава са националним саветима који имају седиште на територији АПВ, у једнаким деловима од укупних средстава, за двојаку намену: Сталне трошкове и редовну делатност. У сталне трошкове спадају: трошкови за изнајмљивање и коришћење просторија националног савета; зараде, порези и доприноси запослених у националном савету; хонорари и доприноси за обављен рад за потребе националног савета; путни трошкови и дневнице за службена путовања; набавка канцеларијског материјала и опреме за рад националног савета; књиговодствене услуге; трошкови годишње ревизије; трошкови одржавања интернет странице националног савета. Намена редовне делатности, подразумева финансирање и суфинансирање трошкова за програме и пројекте у области образовања, културе, обавештавања и службене употребе језика и писма националне мањине и финансирање рада установа, фондација и привредних друштава, чији је оснивач или суоснивач национални савет или чија су оснивачка права делимично или у целини пренета на национални савет.
У другој половини 2021. године Секретаријат је извршио пренос средстава за обе намене, у износу од 30.850.000,00 динара (у првом и другом кварталу пренета су средства у износу од 30.750.000,00 динара).

У **првом кварталу 2022. године** Секретаријат је потписао уговоре са саветима и извршио пренос средстава за обе намене, у износу од 30.750.000,00 динара.

3.6.1.21. Анализа ефеката примене обавезне инструкције у вези са остваривањем права на упис личних података у одговарајуће матичне књиге на језику и писму националне мањине

Рок: Континуирано, кроз годишњи извештај

Активност се успешно реализује. У оквиру инспекцијских надзора **у трећем и четвртом кварталу 2021. години** у области службене употребе језика и писма, који се врше од стране инспекције **Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице**, на основу члана 76. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Сл. гл.РС“, бр. 99/2009 и 67/2012 – одлука УС), инспекција је, између осталих питања која се односе на службену употребу језика и писама, извршила надзор, на основу контролне листе, и над питањем да ли се припадницима националних мањина омогућава право на уписивање личног имена и имена своје деце у све јавне исправе, службене евиденције и збирке личних података према језику и правопису припадника националне мањине, Инспекција није утврдила неправилности у примени овог личног права.

Инспекцијски надзор над радом Јединица локалне самоуправе у погледу остваривања права на упис личног имена у матичне књиге на језику и писму националне мањине се активно спроводи и налажу се мере за отклањање недостатака.

У оквиру инспекцијских надзора **у првом кварталу 2022. године** у области службене употребе језика и писма, који се врше од стране инспекције **Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице**, на основу члана 76. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Сл. гл.РС“, бр. 99/2009 и 67/2012 – одлука УС), инспекција је, између осталих питања која се односе на службену употребу језика и писама, извршила надзор, на основу контролне листе, и над питањем да ли се припадницима националних мањина омогућава право на уписивање личног имена и имена своје деце у све јавне исправе, службене евиденције и збирке личних података према језику и правопису припадника националне мањине и није утврдила неправилности у примени овог права.

3.6.1.22. Пуна примена Закона о Централном регистру обавезног социјалног осигурања у вези са успостављањем регистра органа и организација јавне управе и запослених у систему јавне управе у оквиру кога се уводи могућност добровољног изјашњења запослених у органима јавне управе о националној припадности, а у циљу прикупљања података о одговарајућој заступљености националних мањина у органима јавне управе, локалном нивоу, полицији и правосуђу, у складу са правилима о заштити података о личности.

Рок: За успостављање: до I квартала 2021. године. За доступност статистичких података: почев од II квартала 2021. године.

Активност се успешно реализује. Активност је спроведена у п**рвом кварталу 2021. године** успостављањем Регистра запослених, изабраних, именованих, именованих и ангажованих лица код корисника јавних средстава у оквиру информационог система ЦРОСО. Подаци о националној припадности запослених корисника јавних средстава факултативно се достављају на основу изричите сагласности запослених у органима државне управе, у складу са правилима о заштити података о личности.

На основу генерисаног извештаја, утврђено је да ниједан корисник јавних средстава није попунио ово поље.

3.6.1.23. Процена ефеката примене Уредбе којом се, inter alia, уређује познавање језика и писама националних мањина, као посебан услов за обављање послова на појединим радним местима и уредбе којом се обезбеђује сразмернија заступљеност припадника националних мањина међу службеницима и намештеницима.

Рок: За анализу ефеката III квартал 2021. године.

Активност је у потпуности реализована. Министарство државне управе и локалне самоуправе, у складу са обавезом предвиђеном Акционим планом за Поглавље 23, је израдило **Анализу ефеката примене подзаконских аката донетих на основу Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самуправе** („Службени гласник“ РС, бр. 21/16, 113/17, 113/17 - други закон и 95/18, у даљем тексту: Закон о запосленима у АП и ЈЛС). Циљ наведене анализе је да се утврди да ли се непосредно примењују одредбе Закона о запосленима у АП и ЈЛС и подзаконских аката донетих ради спровођења овог закона, а којима су предвиђене афирмативне мере за припаднике националних мањина, које се огледају у остваривању права грађана на употребу језика и писма националне мањине који је у службеној употреби, као и обезбеђивања адекватне заступљености припадника националних мањина међу запосленима у органима ЈЛС и ако се примењују у којој мери је одговорено на спровођење прописаних мера. За потребе спровођења наведене анализе Министарство држане управе и локалне самоуправе је упутило допис свим јединицама локалне самоуправе (145), а одговоре је доставило 100 ЈЛС што чини (68,96%). Од укупног броја ЈЛС, у 43 ЈЛС је у службену употребу уведен неки од језика и писма националних мањина, било на целој или делу територије (према подацима којима располаже Министарство државне управе и локалне самоуправе), од којих је 40 ЈЛС доставило одговор на упитник што чини (93,02%) и што представља задовољавајући резултат за анализу.
Анализом података добијених из одговора на упитник може се закључити да јединице локалне самоуправе по правилу примењују подзаконске акте донете у циљу спровођења Закона о запосленима у АП и ЈЛС, односно Уредбу о критеријумима за разврставање

радних места и мерилима за опис радних места службеника у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе и Уредбу о критеријумима за раврставање радних места и мерила за опис радних места намештеника у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, којима су прописане афирмативне мере, а које имају за циљ остваривање права грађана на службену употребу језика и писма националних мањина, као и да допринесу адекватнијој заступљености припадника националних мањина међу запосленима у органима АП и ЈЛС.

Анализа је показала да од 40 ЈЛС (93,02%) које су доставиле одговоре на упитник, а у којима је у службеној употреби језик и писмо националне мањине/мањина, у 28 јединица локалних самоуправа правилником о организацији и систематизацији радних места је утврђено радно место/места за које је као посебан услов прописано познавање језика и писма националних мањина који су у службеној употреби (70%), што је значајан проценат, посебно што само 3 ЈЛС (6,98%), које по евиденцији Министарства државне управе и локалне самоуправе имају на својој територији у службеној употреби језик и писмо националне мањине, нису доставиле одговоре на упитник.

У погледу анализе примене Уредбе о спровођењу интерног и јавног кокурса за попуњавање радних места у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, у ЈЛС у којима је у службену употребу уведен језик и писмо националне мањине/мањина, може да се изведе закључак да се одредбе ове уредбе директно примењују у спровођењу афирмативних мера у ЈЛС у којима је утврђена потреба за адекватном заступљеношћу. Наиме, анализа је показала да од 36 ЈЛС, које су доставиле одговоре на упитник и које су дале одговор на питање да ли се примењује члан 7. ст. 2-4. и члан 23. став 6. Уредбе, утврђено је да је 16 ЈЛС дало потврдан одговор (44,44%), док је одричан одговор дало 20 ЈЛС (55,56%).

Разлози за недовољну могућност примене ове уредбе могу се наћи пре свега, у забрани запошљавања у јавном сектору, која је уведена Законом о начину одређивања о максималног броја запослених у јавном сектору који је престао да се примењује 31. децембра 2019. године и наставила се ограничењем који прописује Закон о буџетском систему, у смислу да је потребно прибавити сагласност од Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код КЈС за свако ново запошљавање.

Један број ЈЛС већ има адекватну заступљеност припадника националних мањина у органима ЈЛС, те с тим у вези нема потребе за применом прописаних афирмативних мера. Поред тога, један од значајних разлога за непоступање ЈЛС по прописаним афирмативним мерама јесте недовољан проценат запослених који су се изјаснили о својој националној припадности (потребно је да се бар 30% укупног броја запослених изјасни о својој националној припадности), што представља предуслов за правилну примену наведених одредби којима су прописане афирмативне мере за запошљавање припадника националних мањина. Анализом су дате и препоруке ЈЛС за унапређење примене наведених прописа.

3.6.1.24. Расписивање конкурса за расподелу буџетских средстава органима локалне самоуправе у циљу: -обуке запослених у органима и организацијама локалних самоуправа у чијем раду су у службеној употреби језици и писма мањинских националних заједница; -унапређења система електронске управе за рад у условима вишејезичности / у срединама у којима живе националне мањине; -обезбеђења средстава за израду и постављање двојезичких топографских ознака и штампање двојезичких или вишејезичких образаца, службених гласила и других јавних публикација.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. На Конкурс за доделу буџетских средстава органима и организацијама у Аутономној покрајини Војводини у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина – националних заједница за 2021. годину, који је расписан у првом кварталу 2021. године (10.02.2021.године) на укупан износ од 7.500.000.00 динара, пријаву су поднела 111 корисника, од којих средства су додељена за 103 корисника. У претходних 6 месеци,трећем и четвртом тромесечју 2021. године, извршен је пренос додељених средстава у укупном износу од 5.495.000,00 динара (у првом и другом кварталу 2021. године исплаћено 2.000.500,00 динара). Извршен је поврат исплаћених средстава у износу од 25.268,24 динара, тако да је износ укупне реализације конкурса 7.474.731,76 динара.
Целокупна планирана средства исплаћена су у 2021. години. Средства за која је извршен повраћај, остала су у покрајинском буџету.

На Конкурс за доделу буџетских средстава органима и организацијама у Аутономној покрајини Војводини у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина – националних заједница за 2022. годину, који је расписан у првом кварталу 2022. године (19.01.2022. године) на укупан износ од 7,500,000.00 динара, пријаву су поднела 111 корисника, од којих средства су додељена за 90 корисника.

3.6.1.25. Пружање подршке Националним саветима националних мањина у реализацији њихових надлежности, кроз:

- финансирање рада НСНМ;

- јачање управљачких капацитета и способности за финансијско извештавање НСНМ.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У периоду јануар - јун 2021. године, од укупно обезбеђених средстава за финансирање рада националних савета у буџету Републике Србије за 2021. годину, националним саветима су дозначена средства у износу од

123.977.969,00 динара. У периоду јул – септембар 2021. године, од укупно обезбеђених средстава за финансирање рада националних савета у буџету Републике Србије за 2021. годину, националним саветима су дозначена средства у износу од 61.988.991,00 динара.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог реализовало је од 22. до 24. септембра 2021. године у Аранђеловцу тренинг за савете националних мањина „Равноправно, женска снага промене“.

У оквиру заједничког пројекта Савета Европе и Европске уније „Промоција различитости и равноправности у Србији“ израђен је „Приручник за рад националних савета националних мањина у Републици Србији“. Основна намена Приручника је да корисницима омогући да на једном месту пронађу практичне примере аката које национални савети националних мањина, сагласно прописима, могу да донесу, као и савете које кораке и активности треба да предузму како би благовремено, потпуно и ефикасно вршили нека од јавних овлашћења која су им поверена. Приручник је представљен у Београду и Новом Саду и достављен је свим националним саветима. У припреми је превод Приручника на 13 језика националних мањина.

Настављено је са редовним финансирањем рада националних савета националних мањина. У периоду октобар – децембар 2021. године, од укупно обезбеђених средстава за финансирање рада националних савета у буџету Републике Србије за 2021. годину, националним саветима су дозначена средства у износу од 65.377.200,00 динара.

„Приручник за рад националних савета националних мањина у Републици Србији“, који је израђен у оквиру заједничког пројекта Савета Европе и Европске уније „Промоција различитости и равноправности у Србији“ преведен је на 13 језика националних мањина. Основна намена Приручника је да корисницима омогући да на једном месту пронађу практичне примере аката које национални савети националних мањина, сагласно прописима, могу да донесу, као и савете које кораке и активности треба да предузму како би потпуно и ефикасно вршили нека од јавних овлашћења која су им поверена. Преводени приручници су достављени националним саветима националних мањина ради верификације и давања сагласности на превод текста.

У **првом кварталу 2022. године** настављено је са пружањем подршке националним саветима националних мањина у реализацији њихових овлашћења и обезбеђено је стабилно финансирање њиховог рада из буџета Републике Србије. Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину за финансирање рада националних савета обезбеђена су средства у износу од 255.000.000,00 динара. У периоду јануар – март 2022. године, од укупно обезбеђених средстава за финансирање рада националних савета, исплаћено је 62.913.025,00 динара.

Национални савети су дали сагласност на превод текста „Приручника за рад националних савета националних мањина у Републици Србији“. Приручници на језицима националних мањина ће бити доступни у електонском формату током априла.

Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице, на основу Покрајинске скупштинске одлуке о начину и критеријумима доделе буџетских средстава за националне савете националних мањина („Сл.лист АПВ“, број 8/2019) пружа финансијску подршку Националним саветима националних мањина са седиштем на територији АПВ, кроз финансирање њиховог рада у складу са критеријумима из горенаведене одлуке, а на основу покрајинског буџета.
Видети активност 3.6.1.20.

Поред наведеног, **у трећем кварталу 2021. године**, Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице расписао је Конкурс за финансирање и суфинансирање активности, програма и пројеката националних савета националних мањина у области основног и средњег образовања у АП Војводини за 2021. годину – дотирање припреме и израде тестова и задатака на мањинским језицима, на износ од 1.000.000,00 динара. У четвртом тромесечју по расписаном конкурсу исплаћено је 1.000.000,00 динара. Стигло је укупно 10 пријава, 5 пријава за основно образовање и 5 пријава за средње образовање. 700.000,00 динара је исплаћено за основно образовање и 300.000,00 динара за средње образовање.
У трећем кварталу 2021. године, Покрајински секретаријат је организовао представљање Приручника за рад националних савета националних мањина у Републици Србији, као један вид јачања управљачких капацитета и способности за финансијско извештавање Националних савета националних мањина.

3.6.2.1. Израда и пуна имплементација АП 2019-2020 за спрововођење нове Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у РС за период 2016 - 2025 који садржи мерљиве СМАРТ индикаторе

Рок: За усвајање: До IV квартала 2020 године За примену: Континуирано, почев од усвајања Акционог плана.

Активност је делимично реализована. У **четвртом кварталу 2021. године**, одржан је четврти састанак Стручне групе Координационог тела за унапређење положаја и социјално укључивање Рома и Ромкиња и праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији, за период од 2016. до 2025. године, на којој је представљен први нацрт Акционог плана, по областима.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године**, одржан је пети састанак Стручне групе Координационог тела за унапређење положаја и социјално укључивање Рома и Ромкиња и праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у

Републици Србији, за период од 2016. до 2025. године, на којој је представљен други нацрт Акционог плана, по областима. Састанку су присуствовали и представници цивилног сектора и међународних организација. Планирано је да Стручна група у наредном периоду одржи и трећи састанак, након чега ће бити представљен финални Нацрт акционог плана.

3.6.2.2. Мониторинг остварености циљева нове Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016-2025 кроз: -Континуирани рад Координационог тела за социјално укључивање Рома и Ромкиња -Редовне састанке са надлежним органима, укључујући локалне самоуправе и јавна предузећа, -Редовно извештавање

Рок: Континуирано, до истека важења Стратегије

Активност није реализована. Информације о спровођењу ове активности у **првом кварталу 2022. године** садржане су у наводима за активност 3.6.2.1.

3.6.2.3. Редовно одржавање координационих састанака о пројектима за унапређење положаја Рома.

Рок: Континуирано

Активност није реализована. Према информацијама из извештајног периода **први квартал 2022. године** ова активност разматраће се на наредној седници Координационог тела за унапређење положаја и социјално укључивање Рома и Ромкиња и праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за перод од 2016. до 2025. године.

3.6.2.4. Праћење реализације мера из пет приоритетних области (образовање, запошљавање, становање, здравствена и социјална заштита) на локалном нивоу кроз прикупљање и обраду података преко „једношалтерског“ тела – базе.

Рок: Континуирано, у складу са динамиком извештавања.

Активност се успешно реализује. Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва, у сарадњи са Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог, током априла 2021. године, реализовао је процес извештавања градова и општина за 2020. годину у путем онлине Базе за праћење мера за инклузију Рома и Ромкиња. Извештај у Бази за праћење мера за инклузију Рома и Ромкиња за 2020. годину поднело је укупно 116 ЈЛС, а на основу добијених података СИПРУ је сачинио Преглед података градова и општина о мерама за социјално укључивање Рома и Ромкиња у 2020. години, који је објављен 24.05.2021. године и доступан је на следећем линку: http://inkluzijaroma.stat.gov.rs као и на: http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/wp-content/uploads/2021/05/Pregled_podataka_gradova_i_opstina_o_merama_za_socijalno_ukljucivanje_Roma_i_Romkinja_u_2020.pdf

На првом састанку Стручне групе, разматрано је питање ревизије система за мониторинг, кроз прикупљање и обраду података преко „једношалтерског“ тела – базе, које Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог развија у сарадњи са Немачком агенцијом за сарадњу (ГИЗ). Према усвојеној методологији подаци о спровођењу Стратегије се прикупљају од носилаца стратешких мера: држацвних органа, организација и јединица локалне самоуправе. Носиоци мера у складу са обавезама из стратегије прикупљају податке о спровођењу стратешких мера и похрањују их у електронску базу података. Прикупљени подаци су основа Координационом телу за управљање стратегијом и извештавање о резултатима.

Министарство је јединицама локалне самоуправе упутило, како би благовремено прикупило податке о спровођењу Стратегије у 2021. години, допис о потреби да одреде лице одговорно за унос и тачност података у бази. Поред тога, потребно је да установе чији је оснивач локална самоуправа, а које је задужено за спровођење стратешких мера одреди лица задужена за унос и тачност података. Тим лицима Министарство ће обезбедити одговарајућу обуку и подршку.

Према информацијама из извештајног периода **први квартал 2022. године** ова активност биће предмет разматрања на првој наредној седници Координационог тела за унапређење положаја и социјално укључивање Рома и Ромкиња и праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за перод од 2016. до 2025. године.

3.6.2.5. Развој и даље јачање мреже ромских координатора, укључујући повећање њиховог броја, у складу са локалним потребама, у циљу остваривања блиске сарадње са другим релевантним механизмима за побољшање положаја Рома.

Рок: до 2021. године.

Активност се успешно реализује. Наведена активност предвиђена је новом Стратегијом и припадајућим Акционим планом чија је израда у финалној фази, а биће и предмет разматрања на састанку Стручне групе Кооординационог тела. На терену се наставља са проценом стања и јачањем капацитета јединица локалних самоуправа како би се што боље одговорило на захтеве припадника ромске популације.

3.6.2.6. Успостављање механизма за остваривање модела интегрисане социјалне заштите кроз активно тражење решења за кориснике социјалне помоћи који су радно способни у циљу вишег степена инклузије Рома.

Рок: Континуирано, до 2021. године.

Активност се успешно реализује.
Извештајни период први квартал 2022. године - Републички завод за социјалну заштиту израдио је анализу *„Примена мера социјалне укључености“* ради свеобухватнијег

сагледавања досадашње примене мера активације дефинисаних ***Уредбом о мерама укључености корисника новчане социјалне помоћи*** и то на основу годишњих извештаја центара за социјални рад. Анализа је указала на слабу примену Уредбе: у 2020. години од укупно 170 одељења ЦСР, 23 ЦСР, односно 13,5% је примењивало мере активације, у 2019. години 21 ЦСР је примењивао мере активације, односно 12,4% од укупног броја, а у 2018. години мере активације је примењивало 25 ЦСР или 14,7% укупног броја ЦСР.

Након **ex post анализе досадашњих ефеката примене** Уредбе која је завршена крајем 2021.год. приступиће се изменама и допунама Уредбе у којој ће бити неопходно даље разрадити мере којима се обезбеђује социјална укљученост корисника новчане социјалне помоћи, критеријуме за избор и ангажовање корисника, предвидети механизме активације радно способних корисника новчане социјалне помоћи и дефинисати најбоље облике сарадње са другим институцијама, посебно са Националном службом за запошљавање (индивидуални планови запошљавања и индивидуални планови активације).

Изменама и допунама ЗСЗ планирано је уређење поступка активације и одговорности свих актера у том поступку, а посебно ће се прецизирати одређене дужности и одговорности НСЗ и ЦСР. Рад на изменама и допунама ЗСЗ још увек траје.

Реализација активности 3.6.2.6. у великој мери зависи и од опредељених средстава за активне мере запошљавања.

Број радно способних корисника новчане социјалне помоћи креће се око 100.000 зависно од периода године с обзиром да ови корисници остварују право на новчану социјалну помоћ свега 9 месеци у току године. То је око 50% свих корисника НСП.

<u>Активности током 2021. године</u> - Републички завод за социјалну заштиту израдио је анализу *„Примена мера социјалне укључености“* ради свеобухватнијег сагледавања досадашње примене мера активације дефинисаних *Уредбом о мерама укључености корисника новчане социјалне помоћи* и то на основу годишњих извештаја центара за социјални рад. Анализа је указала на слабу примену Уредбе: у 2020. години од укупно 170 одељења ЦСР, 23 ЦСР, односно 13,5% је примењивало мере активације, у 2019. години 21 ЦСР је примењивао мере активације, односно 12,4% од укупног броја, а у 2018. години мере активације је примењивало 25 ЦСР или 14,7% укупног броја ЦСР.

Након ex post анализе досадашњих ефеката примене Уредбе која је завршена крајем 2021.год. у првој половини 2022.год. приступиће се изменама и допунама Уредбе у којој ће бити неопходно даље разрадити мере којима се обезбеђује социјална укљученост корисника новчане социјалне помоћи, критеријуме за избор и ангажовање корисника, предвидети механизме активације радно способних корисника новчане социјалне помоћи и дефинисати најбоље облике сарадње са другим институцијама, посебно са Националном службом за запошљавање (индивидуални планови запошљавања и индивидуални планови активације).

Изменама и допунама ЗСЗ планирано је уређење поступка активације и одговорности свих актера у том поступку, а посебно ће се прецизирати одређене дужности и одговорности НСЗ и ЦСР. Рад на изменама и допунама ЗСЗ још увек траје.

Број радно способних корисника новчане социјалне помоћи креће се око 100.000 зависно од периода године с обзиром да ови корисници остварују право на новчану социјалну помоћ свега 9 месеци у току године.

<u>Активности током 2020. године</u> - У склопу Пројекта *„Промоција инклузивних решења тржишта рада на западном Балкану“* – фаза 2 коју реализују UNDP и ILO уз финансијску подршку ADA, израђена је *Дубинска анализа препрека са којима се суочавају „теже запошљива лица“ (корисници новчане социјалне помоћи и мера активне политике запошљавања) на националном нивоу*. У оквиру поменутог документа, једна од пет изабраних категорија корисника НСП који су детаљно анализирани, јесу и незапослени Роми/Ромкиње, корисници НСП, са средњим нивоом образовања који посао траже дуже од 5 година.
У оквиру наведеног пројекта, а у циљу развоја институционалних капацитета за примену система интегрисаног пружања услуга, припремљен је Приручник за запослене у НСЗ и ЦСР о спровођењу интегрисаних услуга, Предлог правилника о сарадњи ЦСР и организације надлежне за послове запошљавања, Инструкција за спровођење Правилника, одржано је 10 *on-line* инфо сесија са запосленима из оба система и припремљен Програм обуке за запослене у ЦСР и НСЗ које ће се реализовати када се стекну повољни епидемиолошки услови.

У оквиру фазе II пројекта „Инклузивна тржишта на западном Балкану”, који реализују МОР и УНДП уз финансијску подршку Аустријске агенције за развој, развијени су инструменти који би осигурали унапређење функционисања система процене запошљивости унутар Националне службе за запошљавање, унапређен капацитет запослених у Националној служби за запошљавање и центрима за социјални рад (руководиоци случајева и саветници за запошљавање) о примени интегрисаног пружања услуга и међуинституционалне међусобне сарадње и спроведена је евалуација утицаја шест изабраних локалних акционих планова запошљавања. Израђени су информативни листови (памфлет „Активно тражење посла”, „Подршка Националне службе за запошљаавње корисницима услуга”, „Тражите посао”, „Процена радне способности”, „Професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом”).

3.6.2.7. Приступ личним документима Праћење стања у области остваривања права на упис у матичне књиге сагласно: -Закону о матичним књигама, Закону о ванпарничном поступку, укључујући и број лица која су уписана у ту евиденцију, -Закону о држављанству, -Закону о пребивалишту и боравишту грађана.

Рок: Континуирано, у складу са Оперативним закључцима

Активност се успешно реализује.

<u>Министарство здравља</u> - здравствена инспекција врши праћење стања у области остваривања права на упис у матичне књиге превентивним деловањем, као и вршењем надзора над спровођењем прописаних обавеза у погледу пријава рођења, потврда о смрти, промене пола.

Наиме, након што су Министарство здравља и Министарство државне управе и локалне самоуправе, у оквиру пројекта „Добра управа – брза услуга за родитеље и бебу“ извршили измене Правилника о поступку издавања пријаве рођења детета и обрасцу пријаве рођења детета у здравственој установи, са применом од 2016. године, омогућено је електронско пријављивање рођења, које врше готово сва породилишта, након опремања потребном рачунарском опремом и обезбеђеном интернет комуникацијом, приликом чега се уз пријаву рођења врши и пријава пребивалишта новорођенчета и пријава на здравствено осигурање. Одређен број породилишта у истом поступку мајци омогућава истовремено подношење надлежном органу у јединици локалне самоуправе и захтева за родитељски додатак.

Министарство државне управе и локалне самоуправе, Заштитник грађана и Високи комесаријат Уједињених нација за избеглице – Представништво у Србији су 3. октобра 2019. године потписали **Споразум о разумевању** ради наставка сарадње на сагледавању изазова са којима се и даље суочавају у највећем броју случајева припадници ромске националне мањине у погледу остваривања права из личног статуса са посебним освртом на новорођену децу, у циљу спречавања настанка ризика од апатридије.
У реализацији овог споразума Оперативна група, коју поред страна уговорница, чине и представници Министарства унутрашњих послова, Министарства здравља, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства правде, Градске управе града Београда, као и других релевантних институција, предлаже мере и активности ради решавања питања која су у његовом фокусу. Као резултат рада ове оперативн групе, 16. децембра 2020. године донета је Инструкција за поступање у случајевима рођења детета чији родитељи немају лична документа ради омогућавања уписа у матичну књигу рођених.

Овом инструкцијом усмерава се поступање свих релевантних учесника у процесу (овлашћених лица здравствених установа, матичара, полицијских службеника, као и службеника у центрима за социјални рад), ради ефикасности поступања у случајевима када се роди дете чија мајка нема лична документа, а све у циљу омогућавања уписа чињенице рођења детета у матичну књигу рођених.

Једна од планираних активности су и округли столови који су прилика за овлашћена лица у породилиштима који раде на пословима пријаве рођења детета, матичаре, полицијске

службенике, службенике у центрима за социјални рад, као и пружаоце бесплатне правне помоћи и друге евентуалане учеснике, да се кроз уједначавање праксе поступања и координисаним активностима свих учесника, омогући делотворно остваривање права на упис у матичну књигу рођених.

У периоду од априла до септембра 2021. године, одржана су четири онлајн округла стола на којима је присуствовало преко 350 учесника - овлашћених лица у породилиштима који раде на пословима пријаве рођења детета, матичара, полицијских службеника, службеника у центрима за социјални рад, пружаоца бесплатне правне помоћи и повереника за избеглице, ради упознавања са Инструкцијом и значајем њене примене.

У 2021. години по Правилнику о обрасцу пријаве пребивалишта на адреси установе, односно центара за социјални рад, **Министарство унутрашњих послова** је за 363 лица, међу којима је већина припадника ромске националне мањине, који живе у под стандардним насељима, решењем утврдило пребивалиште на адреси надлежних Центара за социјални рад, након чега су истима издата и лична документа.

У првом кварталу 2022. године праћењем стања у остваривању права грађана на упис рођења у матичну књигу рођених, на основу података прикупљених од Управног инспектората, у управном поступку накнадног уписа чињенице рођења у 2021. години 316 лица је остварило право на упис у матичну књигу рођених. Лица која чињеницу рођења нису могла доказати у управном поступку, право на упис у матичну књигу рођених остварила су у поступку утврђивања времена и места рођења у складу са Законом о ванпарничном поступку, тако је према подацима Министарства правде у 2021. години донето 221 судско решење на основу ког се уписује чињеница рођења у матичну књигу рођених.

У периоду од 01.01.2022. године до 01.04.2022. године, по Правилнику о обрасцу пријаве пребивалишта на адреси установе, односно центара за социјални рад, **Министарство унутрашњих послова** је за 89 лица, међу којима је већина припадника ромске популације, који живе у неформалним насељима, решењем утврдила пребивалиште на адреси надлежних Центара за социјални рад, након чега су истима издата и лична документа.

3.6.2.8. Измене и допуне подзаконских аката којима се уређује поступак уписа у матичне књиге рођених и упис у матичне књиге рођених (тачке 10 и 24 Упутства за вођење матичних књига рођених и обрасци извода из матичне књиге рођених и члан 5 Правилника о поступку издавања извода из матичне књиге рођених и образац за регистрацију рођења деце у здравственој установи) како би се омогућила регистрација у матичној књизи рођених одмах након рођења деце чији родитељи немају лична документа.

Рок: До II квартала 2021.

Активност се успешно реализује.

<u>Министарство државне управе и локалне самоуправе</u> је у претходном периоду заједно са Заштитником грађана и Високим комесаријатом Уједињених нација за избеглице – Представништво у Србији, у оквиру **Споразума о разумевању** (2012-2016. године), постигло значајне резултате на решавању питања тзв. „правно невидљивих лица“ и омогућавања остваривања права на упис у матичну књигу рођених.

Управо у поступцима у којима се одлучује о правима деце, неопходно је обезбедити све механизме заштите у циљу спречавања сваке могуће врсте злоупотребе (нпр. трговине децом и људима), посебно с обзиром на преузете обавезе Републике Србије у складу са Конвенцијом Савета Европе о борби против трговине људима.

Праћењем стања, а ради решавања ситуација које се појављују као појединачни случајеви, настављена је сарадња тако што је 3. октобра 2019. године потписан нови Споразум о разумевању (на период од две године), у циљу сагледавања евентуалних проблема припадника ромске националне мањине у остваривању права на упис у матичну књигу рођених, као и других права из личног статуса, са посебним освртом на новорођену децу, у циљу спречавања настанка ризика од апатридије.

У циљу реализације Споразума формирана је Оперативна група, коју чине представници релевантних институција и која има задатак да предлаже мере и активности, као и да изнађе најадекватнија решења потребна за решавање питања незнатног броја лица која нису уписана у матичне књиге рођених. Као резултат рада, 16. децембра 2020. године донета је Инструкција за поступање у случајевима рођења детета чији родитељи немају лична документа ради омогућавања уписа у матичну књигу рођених.

Овом инструкцијом усмерава се поступање свих релевантних учесника у процесу (овлашћених лица здравствених установа, матичара, полицијских службеника, као и службеника у центрима за социјални рад), ради ефикасности поступања у случајевима када се роди дете чија мајка нема лична документа, а све у циљу омогућавања уписа чињенице рођења детета у матичну књигу рођених.

Једна од планираних активности су и округли столови, односно планирано је да се у периоду од краја априла до краја септембра 2021. године одржи 6 онлајн округлих столова са циљем уједначавања праксе поступања и координације свих учесника у процесу ради остваривања права на упис у матичну књигу рођених.

У периоду **од априла до септембра 2021. године**, одржана су четири онлајн округла стола на којима је присуствовало преко 350 учесника - овлашћених лица у породилиштима који раде на пословима пријаве рођења детета, матичара, полицијских службеника, службеника у центрима за социјални рад, пружаоца бесплатне правне помоћи и повереника за избеглице, ради упознавања са Инструкцијом и значајем њене примене.

У III и IV кварталу 2021. године Министарство државне управе и локалне самоуправе је у свему остало при претходној информацији, с тим што напомињу да настављају праћење стања у области остваривања права на упис у матичну књигу рођених, и у том правцу планирано је да се у току 2022. године настави са одржавањем округлих столова (начин њиховог организовања – класични начин или путем онлајн платформе зависиће од епидемиолошке ситуације) на тему примене Инструкције за поступање у случајевима рођења детета чији родитељи немају лична документа ради омогућавања уписа у матичну књигу рођених, као и других тема од значаја за остваривање права из личног статуса.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године <u>Министарство државн управе и локалне самоуправе</u>** истакло је да нормативни оквир у Републици Србији обезбеђује сваком детету право на упис у матичну књигу рођених. Идентификација родитеља, односно мајке на начин предвиђен тач. 10. и 24. Упутства о вођењу матичних књига и обрасцима матичних књига и члан 5. Правилника о поступку издавања пријаве рођења детета и обрасцу пријаве рођења детета у здравственој установи, усклађена је са позитивним прописима Републике Србије у погледу идентификације лица. На тај начин обезбеђује се правна сигурност детета, и ни у ком случају не представља препреку за регистрацију рођења детета одмах по рођењу.

10. фебруара 2022. године потписан је трећи по реду Споразум о разумевању између Министарства државне управе и локалне самоуправе, Заштитника грађана и УНХЦР ради решавања преосталих случајева у којима припадници ромске националне мањине нису остварили право на упис у матичну књигу рођених, са посебним фокусом на упис новорођене деце у матичну књигу рођених.

Активности из овог споразума везана су за окончање глобалне десетогодишње кампање „Ја припадам“ (#IBelong), које УНХЦР спроводи у оквиру својих активности са владама, међународним организацијама, невладиним организацијама и утицајним појединцима, са циљем да се до новембра 2024. године у читавом свету искорени апатридија.

3.6.2.9. Наставити информисање Рома о њиховим правима везаним за регулисање личног статуса и наставити пружање бесплатне правне помоћи припадницима ромске заједнице у овим поступцима од стране надлежних органа и организација цивилног друштва које се баве заштитом људских и мањинских права. Ојачати приступ бесплатној правној помоћи у складу са Законом о бесплатној правној помоћи и осигурати пун приступ правима припадницима ромске заједнице
Рок :Континуирано
Активност се успешно реализује. У извештајном периоду први квартал 2022. године нема нових информација. Министарство унутрашњих послова Републике Србије приоритетно решава захтеве за стицање држављанства Републике Србије поднетих од

стране Рома, благовремено и потпуно информише исте о поступцима за издавање личних исправа и предузима друге неопходнемере које омогућавају да се сваки конкретни поступак издавања личног документа овој категорији лица обави на поједностављен и ефикасан начин.

3.6.2.10. Кроз пружање могућности пријаве места пребивалишта на адреси Центра за социјални рад, омогућити испуњавање захтева за пријаву адресе боравишта или пребивалишта при подношењу захтева за издавање личних докумената.

Надзор над остваривањем права на пријаву места пребивалишта на адреси Центра за социјални рад од стране лица која не могу да на други начин пријаве пребивалиште.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У периоду од 01.01.2021. године до 01.10.2021, по Правилнику о обрасцу пријаве пребивалишта на адреси установе, односно центара за социјални рад, Министарство унутрашњих послова је за 277 лица, међу којима је већина припадника ромске националне мањине, који живе у под стандардним насељима, решењем утврдило пребивалиште на адреси надлежних Центара за социјални рад, након чега су истима издата и лична документа.

У периоду од 01.10.2021. године до 31.12.2021. године, по Правилнику о обрасцу пријаве пребивалишта на адреси установе, односно центара за социјални рад, Министарство унутрашњих послова је за 86 лица, међу којима је већина припадника ромске популације, који живе у неформалним насељима, решењем утврдила пребивалиште на адреси надлежних Центара за социјални рад, након чега су истима издата и лична документа.

У периоду од 01.01.2022. године до 01.04.2022. године, по Правилнику о обрасцу пријаве пребивалишта на адреси установе, односно центара за социјални рад, Министарство унутрашњих послова је за 89 лица, међу којима је већина припадника ромске популације, који живе у неформалним насељима, решењем утврдила пребивалиште на адреси надлежних Центара за социјални рад, након чега су истима издата и лична документа.

3.6.2.11. Даље ширење мреже педагошких асистената на основу аналитичке студије потреба изведене од стране надлежних државних органа.

Рок: Аналитичка студија: III квартал 2020. године. Ширење мреже: Континуирано, до 2022. године.

Активност се успешно реализује. У III кварталу 2021. године Правилник о педагошком асистенту и андрагошком асистенту („Сл. гласник РС“, број 87/2019) створио је услове за наставак рада на ширењу мреже педагошких асистената (ПА). Нормирање рада

педагошког асистента остварене су кроз измене правилника који уређују критеријуме и стандарде за финансирање основних и средњих школа, а правилници су објављени у „Сл. гласнику РС“, број 115/20 од 11. септембра 2020. године. У сарадњи са Националним саветом ромске националне мањине нормиран је рад ПА који пружа подршку ученицима ромске националности, којима је потребна додатна подршка у образовању. Школа може да ангажује ПА када има најмање 20 ученика којима је потребна додатна подршка у образовању, а пуну норму ПА остварује у раду са 35 ученика ромске националне мањине којима је потребна додатна подршка у образовању.

Програм Обуке за педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању је припремљен у сарадњи Завода за унапређивање образовања и васпитања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Припремљена су два модела обуке: обука која се односи на педагошке асистенте ангажоване у васпитно-образовним установама и обука која се односи на педагошке асистенте ангажоване у образовно васпитним установама. Постављени су сви материјали и комплетно програмско окружење за онлајн реализацију програма на следећем линку https://obuke.zuov.gov.rs/. Извршен је одабир учесника обуке (240), односно педагошких асистената из свих школских управа Републике Србије. Програм обуке има за циљ оспособљавање педагошког асистента за унапређивање рада са групом деце и ученика ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању, пружање помоћи наставнику, васпитачу и стручном сараднику, сарадњу и рад са родитељима и породицом, сарадњи са јединицом локалне самоуправе, установама, организацијама, удружењима и Националним саветом ромске националне мањине.

3.6.2.12. Праћење примене подзаконског акта којим се прецизира делокруг рада са конкретним задацима, стандардима квалитета рада, наставак изградње капацитета педагошких асистената.

Рок: IV квартал 2020.

Активност се успешно реализује. У III кварталу 2021. године усвајањем Правилника о педагошком асистенту и андрагошком асистенту *(„Сл. гласник РС“, број 87/2019)* дефинисано је ангажовање педагошких асистената (ПА) у области пружања помоћи и додатне подршке групи деце и ученика ромске националности у предшколској установи и школи. ПА пружају подршку и наставницима, васпитачима и стручним сарадницима, родитељима. Нормиран је рад ПА: школа може да ангажује ПА када има најмање 20 ученика којима је потребна додатна подршка у образовању а пуну норму у раду остварује са 35 ученика ромске националне мањине. У школској 2020/21. години укупно је ангажовано 260 педагошких асистената, 219 у основним школама и предшколским установама, док се 41 асистент финансира од стране локалне самоуправе. Министарство активно ради на ширењу мреже педагошких асистената. Правилник о педагошком асистенту и андрагошком асистенту створио је услове за наставак рада на ширењу мреже педагошких асистената.

Програм Обуке за педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању је припремљен у сарадњи Завода за унапређивање образовања и васпитања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Постављени су сви материјали и комплетно програмско окружење за онлајн реализацију програма на следећем линку https://obuke.zuov.gov.rs/. Извршен је одабир учесника обуке (240), односно педагошких асистената из свих школских управа Републике Србије, који ће похађати четири модула програма који им обезбеђују развијање (нових) и унапређивање (постојећих) компетенција за планирање, реализацију и вредновање свог рада у установи. Почетак реализације обуке је предвиђен за април 2022.

3.6.2.13. Мониторинг над имплементацијом и ефектима подзаконског акта који дефинише превенцију и забрану дискриминаторног понашања у систему образовања и васпитања.

Рок: Континуирано, кроз годишње извештаје

Активност се успешно реализује. Од почетка школске 2021/2022 године Министарству просвете, науке и технолошког развоје је у складу са Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Сл. гласник РС“ бр. 65/2018 од 24.08.2018. године) пријављено до 5 ситуација дискриминаторног понашања. Пристигле пријаве се односе на дискриминаторно понашање међу ученицима (релација ученик/ца према другом ученику/ци или група ученика/ца према једном ученику/ци). Дискриминаторно понашање је у највећем броју пријава било засновано на личном својству - национална припадност/ етничко порекло ученика/ца.

Од 2011. године у МПНТР делује СОС телефон за пријаву насиља у школама (обучено 80 телефонских саветника) на који се, поред насиља, пријављују и случајеви дискриминације у образовању. Пријављивање дискриминације и насиља у образовно-васпитним установама, како кроз СОС телефон тако и кроз пријаве родитеља има тенденцију раста које што је последица активног рада у овој области и јачања компетенција за препознавање и реаговање: шк. 2016/17 - 750 случајева насиља и дискриминације, шк. 2017/18 – 820 случајева, школска 2018/19 - 890 , шк. 2019/20 – 950 случајева, 2020/21 - 410, а у 2021. години (до 10.10.2021. године) - 330 пријава.

Број пријава у 2020. години је смањен у односу на претходну 2019. годину због ситуације са пандемијом вирусом Ковид 19 и преласка на он лине наставу током школске године. На тромесечном нивоу у просеку имамо 150 пријава, **од којих се 10% односи на случајеве дискриминације**. Укупно је од ступања на снагу Правилника о поступању установе пријављено 30 ситуација дискриминаторног понашања. Пријаве од стране родитеља су углавном пријаве које не подразумевају претпостављено или стварно лично својство које је кључно приликом одређивања дискриминаторног понашања. Установе углавном

пријављују удруживање родитеља у циљу искључивања ученика којима је потребна додатна образовна подршка из одељења/школе. Део пријава (до 25%) носи лично својство – национална припадност. Дискриминација се слабије пријављује и често не одваја од ситуација насиља или се не препознаје као основ. Са циљем стручног усавршавања запослених у систему образовања и васпитања за примену Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања одржана је ТоТ обука за 30 просветних инспектора и саветника, и он-лине обука за 300 наставника и стручних сарадника, просветних саветника и просветних инспектора. Током пандемије COVID-19 СОС телефон је преиначен у телефон за пружање психо-социјалне подршке ученицима и родитељима.

У циљу обезбеђивања пуне примене Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, на Листи програма од јавног интереса коју решењем одобрава ресорни министар налази се и обука „Да нам антидискриминација буде инспирација“ – превенција и превазилажење дискриминације у вртићу и школи. Током 2020/2021 реалитована је обука за 650 запослених у систему образовања. Буџетом су обезбеђена средства за наставак обуке за још 200 учесника, организација обуке је у току.

3.6.2.14. Развијање система праћења ефеката примене афирмативних мера уписа ученика ромске националне мањине у средњим школама, са циљем да се смањи јаз између ученика ромске националне мањине и остале деце Развијање система подршке ученицима ромске националне мањине уписаних у средњу школу применом афирмативних мера са циљем да се смањи јаз између ученика ромске националне мањине и остале деце.

Рок: Континуирано, до 2021.

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду IV квартал 2021. године мере подршке су наставиле да се примењују континуирано.

Министартво просвете, науке и технолошког развоја учествује у реализацији пројекта „ЕУ подршка ромским ученицима за наставак средњошколског образовања” који је део Годишњег програма активности за Србију. Пројекат је усмерен на ученике средњих школа ромске националности и јачање капацитета образовног система у циљу развоја и спровођења ефикасног стипендирања и менторске подршке ученицима средњих школа ромске националности. Само стипендирање ученика је један од мотивационих фактора редовног похађања наставе и улагања напора да се одржи или побољша школски успех. У оквиру овог пројекта креирана је инструкција за спречавање раног напуштања образовања са препорукама и предлозима мера за превенцију осипања коју је припремио Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања базира се на емпиријским подацима и анализи постојећих студија и истраживања у образовању у вези са осипањем и раним

напуштањем школовања. Инструкцији је претходила квалитативна анализа ефеката до сада предузетих мера подршке ученицима ромске националности у области спречавања напуштања образовања и већег процента завршавања основне и средње школе.

Табела 1. Приказ броја стипендираних ученика и процента напуштања средње школе по школским годинама

Школска година	*2014/15.*	*2015/16.*	*2016/17.*	*2017/18.*	*2018/19.*	*2019/20.*
% напуштања средње школе	*7%*	*3%*	*1%*	*2,4%*	*3,5*	*2,3%*
Број стипендираних ученика	*525*	*516*	*498*	*500*	*312*	*503*

Најзначајнији ефекти афирмативне мере уписа у средњу школу под повољнијим условима за ромске ученике огледају се у повећаном обухвату и стопи преласка у средњу школу за ромске ученике која износи 52,6%[2], док стопа завршавања средње школе износи 61%. Посебно се уочава пораст ученица који уписују и завршавају средњу школу, са 15 из 2014. године на 27% у 2019[3]. Подаци о броју ученика ромске националности који су користили афирмативну меру за упис у средњу школу у школској 2021/22. години, биће доступни у наредном извештајном периоду.

Афирмативне мере у области образовања за децу и ученике ромске национлности се континуирно примењују. Неки од ефеката ових мера подршке[4] су повећање % ромске деце која похађају обавезни припремни предшколски програма за 20% (80%), за 15% се повећао број деце ромске националности која уписује основну школу (5,4%). Наставља се са применом низа мера подршке као што су афирмативни упис у ПУ, ОШ и без докумената, затим **мере афирмативне акције уписа у средње школе** - до сада уписано је укупно **12.427 ученика** (од тога 55% девојчица).

3.6.2.15. Успостављање механизма за спречавање осипања и раног напуштања образовања уз подршку транзицији на свим нивоима образовања.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Током 2021. година одржано је 40 обука под називом „Обука за планирање, спровођење и праћење мера за спречавање осипања ученика“ који је акредитован као програм обука од јавног интереса решењем број 07-00-00021/2018-07. Обуком је обухваћено 1063 запослена у образовању из 138 основних и средњих школа. Кроз ову обуку унапређене су компетенције наставника за планирање, праћење и

[2] Истраживање вишеструких показатеља о положају жена и деце у Републици Србији, Републички завод за статистику и УНИЦЕФ
[3] Исто
[4] Исто

спровођење мера за спречавање осипања ученика и за примену модел за рано препознавање ученика у ризику од осипања.

У оквиру ИПА 2014 пројекта „ЕУ подршка ромским ученицима за наставак средњошколског образовања" сачињено је Упутство за спречавање раног напуштања образовања са препорукама и предлозима мера за превенцију осипања од стране Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, које је у јуну представљено средњим школама и регионалним школским управама. Инструкција за спречавање раног напуштања образовања са препорукама и предлозима мера за превенцију осипања базира се на емпиријским подацима и анализи постојећих студија и истраживања у образовању у вези са осипањем и раним напуштањем школовања. На основу квалитативне анализе формулисан је низ конкретних мера, предлога, активности и акција које се на ову тему могу применити у основним и средњим школама.

У оквиру пројекта „Заједно ка средњој школи – Подршка деци из осетљивих група у преласку у средњу школу (2020)“ - Центар за образовне политике у партнерству са Дечијом фондацијом Песталоци у овом периоду се:

-са основним школама (10 скола) се интензивно ради на јачању квалитета наставе кроз обуке и менторску подрску за планирање, реализацију и вредновање међупредметних тема.

- са средњим школама (10) се ради на успостављању тзв. „транзиционих клубова“ - подстицајног онлајн и офлајн окружења у ком би ученици из осетљивих група и остали ученици добили подршку у периоду транзиције (највише током прве године средње школе). Области подршке су учење (на томе је за сада највећи фокус због потребе да се градиво надокнади , прихватање вршњака и подизање самопоуздања, вештине комуникације, професионална интересовања и осећање добробити, сарадња с родитељима.
- са ЈЛС (10) радимо на препознавању вазности и планирању како да се уведу мере подршке ученицима из осетљивих група које би допронеле останку у систему образовања. Неки резултати су већ постигнути: нпр. Нови Сад је у буџету за 2021. годину испланирао додатна средства за четири основне школе које имају висок проценат ромских ученика, а Бор ради на увођењу субвенционисаног превоза за средњошколце и бесплатној ужини за основце, итд.

Школе примењују систем за рану идентификацију и реаговање у циљу спречавања осипања из образовног система, по протоколу који је дизајниран на локалном нивоу за спречавање осипања из образовања који повезује школу са центром за социјални рад, интерресорним комисијама, здравственим центрима, судијама за прекршаје, локалним самоуправама и другим релевантним механизмима и партнерима на локалу (ромски координатори, педагошки асистенти, здравствене медијаторке). У последње три године

постоји **43 акредитована програма** стручног усавршавања за наставнике а везано **за област превенције напуштања образовања**. Укупно је реализовано **309 обука** које су обухватиле **7983 учесника.** Такође, реализовано је **123 обука** са листе **обука од јавног интереса** које је похађало **3030 учесника**. Мере за превенција осипања из образовног система зависе од потреба ученика – индивидуализација приступа, подршка у уклапање у вршњачку групу, могућност додељивања вршњачког ментора, саветодавни рад са родитељима и учеником, подстицање и укључивање ученика у различите ваннаставне активности у складу са њеним/његовим афинитетима, ангажовање педагошког асистента са знањем ромског језика, радионичарски тип рада са ученицима који су у ризику од осипања, унапређивање компетенција наставника и стручних сарадника за рад са ученицима којима је потребна додатна подршка.
Од значајних превентивних мера ту су и бесплатан превоз, ужина, као и ученичка стипендија, бесплатни уџбеници и школски прибор. Ангажовано је и 37 саветника-спољних сарадника у области инклузије у образовању. Они сарађују са школским управама и пружају непосредну подршку ПУ и школама за унапређивања квалитета образовања деце и ученике из осетљивих друштвених група и одрживе инклузије деце/ученика ромске националности у систему образовања, као и деце/ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом.

3.6.2.16. Формулисање мера системске подршке на нивоу школе и на нивоу јединица локалне самоуправе на основу налаза и препорука из анализе и накнадно пилотирање и промоција мера системске подршке у циљу подршке образовање ромске деце на локалном нивоу и на нивоу школе.

Рок: Континуирано, од IV квартала 2020.

Активност се успешно реализује.
У оквиру ИПА 2014 пројекта „ЕУ подршка ромским ученицима за наставак средњошколског образовања" сачињено је Упутство за спречавање раног напуштања образовања са препорукама и предлозима мера за превенцију осипања од стране Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, које је подељено и представљено на онлајн сесији са средњим школама и регионалним школским управама. У оквиру истог пројекта припремљено је Истраживање о успешности програма стипендирања/менторске подршке на крају школске 2020/2021. године, од стране Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Кроз 3. компоненту пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање“, који се имплементира уз подршку из кредита Светске банке, реализује се програм грантова који подразумева пружање подршке деци и породицама из осетљивих друштвених група, кроз интерсекторску сарадњу на локалном нивоу. Укупно су 34 локалне самоуправе добиле финансијску подршку на основу израђених предлога локалних пројеката. На овај начин

директну добит ће имати 4400 деце из осетљивих група (укључујући и ромске породице), узраста до 6,5 година, као и њихови родитељи.

У извештајном периоду IV квартал 2021. године МПНТР је одобрило ученицима средњих школа у Републици Србији, који су припадници ромске националне мањине 1114 стипендија, за школску 2021/2022. годину. Месечни износ стипендије је 5.400,00 динара и исплаћује се у 10 једнаких месечних рата. До сада су исплаћене 2 месечне рате.

До сада је кроз различите пројекте 229 основних и средњих школа добило обуку за примену система за рану идентификацију ученика у ризику од осипања и примену Модела за планирање, спровођење и превенцију осипања ученика.

Резултати мера подршке које реализује МПНТР за повећан обухват системом предшколског образовања и васпитања (ПВО) деце из осетљивих друштвених група су:

- Активно се примењује афирмативни упис у предшколске установе.

- ПВО у 2019/20. години укупно похађа 63,9% деце из осетљивих друштвених група (10,5% деце из сиромашних породица, 7,4% из ромске заједнице и 46% из руралних подручја (према прелиминарним подацима МИЦС 2019);

- У обавезни припремни предшколски програм (5,5-6,5 год.) укључено је 80% ромске деце.

У оквиру пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање“, који се реализује уз подршку из кредита Светске банке у периоду од 2019– 2022. године креирана је обука за директоре ПУ за полагање испита за лиценцу (компонента 2 пројекта), у оквиру које је 128 директора ПУ завршило комплетну обуку за полагање испита за лиценцу (103 уживо + 25 онлајн) 103 директора похађала сва 4 дана

- Организовано је 17 обука за васпитаче из 23 предшколских установа, на којима је учествовало 446 васпитача

- Завршена и предата апликација за електронску педагошку документацију и Упутство за коришћење апликације за електронску педагошку документацију

- Израђен и предат програм обуке WANDA (3+2)

- Израђен и предат предлог Упутства за израду предшколског програма - Усвојен

- Израђен предлог нацрта подзаконског акта Правилник о ближим условима за реализацију различитих облика и програма васпитно- образовног рада, других облика рада и услуга предшколске установе

- Израђен и предат предлог подзаконског акта Стандарди компетенција стручних сарадника у предшколској установи. -

- Објављен је Правилник о стандардима компетенција за професију стручног сарадника у предшколској установи и његовог професионалног развоја ("Службени гласник РС – Просветни гласник", бр.3/2021)

Будући да у образовном систему имамо 7,8% ученика из осетљивих друштвених група (ученике припаднике ромске национална мањине, ученике са сметњама и инвалидитетом и ученике из социјално-економски сиромашних породица), у одговору на Covid 19 кризу, током учења на даљину подршка је пружена кроз мере индивидуализације и набавку опреме у сарадњи са различитим донаторима. Кроз пројекат "Премошћавање дигиталног јаза за најугроженију децу" који заједно МПНТР реализује са УНИЦЕФ-ом уз финансијску подршку Европске уније, обезбеђено је преко 2000 уређаја за 30 најугроженијих школа у којима се образују ромски ученици, од чега укупно 1890 таблет рачунара, односно 63 по школи за коришћење од стране ученика, као и најмање 1 до 3 лаптопа за сваку од изабраних 30 школа. Осим тога, основним школама у којима су ангажовани ПА уручени су лаптоп рачунари, укупно обезбеђено 250 рачунара, како би обезбедили бољи приступ учењу на даљину за ромске ученике. Пројектом ћемо обезбедити и 96 сати обуке за сваког од 900 наставника, школе ће добити средства (5.000 евра) за формирање Клуба за учење где ће деца имати услове за онлајн учење за које немају услове кући. Предвиђена је и психо-социјална подршка у изабраним школама. Уз подршку Ромског образовног фонда и Фондације за отворено друштво обезбеђено је и додељено 550 ИТ уређаја школама у којима се образују ученици ромске националности.

У првом кварталу 2022. године извршена је исплата 5 рата ученичких стипендија, ромским ученицима средњих школа у РС: јануар –две рате, фебруар – две рате и март – једна рата. Месечни рата износи 5.400,00 динара и довољан је да покрије трошкове исхране и смештаја у дому ученика за месец дана.

3.6.2.17. Даље јачање раног образовања деце од 3 до 5 година кроз систем подршке усмерен ка деци а не институцијама, који је успостављен кроз: -подршку развојним програмима за помоћ у раном детињству, -увођење интегративних, специјализованих и додатних програма у предшколско образовање, -омогућавање активне инклузије већег броја ромске деце и родитеља у развојне програме за помоћ у раном детињству.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Најзначајнији **ефекти предузетих мера подршке** огледају се у повећаном обухвату ромске деце системом образовања и васпитања. Подаци

МИЦС 6[5] истраживања (2019) говоре да **7,4% ромске деце до 5 година похађају ПВО (51м, 49ж)**, што је повећање у односу на 5,7% (2014). Обавезни Припремни предшколски програм (ППП) похађа 80% ромске деце (52м,48ж). У оквиру пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање“ који се реализује уз подршку из кредита Светске банке, преко 3000 деце из осетљивих група узраста 3-5 година је укључено у систем ПВО кроз редовне или флексибилне програме и грантове.

У склопу пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање“ - „Комуникација са породицама и децом из осетљивих друштвених група“, покренуто је 34 локална пројекта којима се успоставља и унапређује партнерство локалних институција у циљу унапређења инклузивног предшколског васпитања и образовања. Неке од најзначајнијих активности које се финансирају из ових средстава:

- Адаптирано је и опремљено укупно 48 нових радних соба за васпитно-образовни рад у удаљеним сеоским срединама (собе у вртићима, сеоским школама, месним заједницама, читалачки кутци у болницама и домовима здравља, итд.);

- Преко 2800 деце из осетљивих група или је укључено у систем ПВО кроз полудневни свакодневни програм, или похађа флексибилне програме (2-3 пута недељно);

- Преко 3200 родитеља из осетљивих група учествовало у пројектним активностима (радионицама о родитељству, раном развоју, излетима, спортским радионицама, отвореним вратима у ПУ, итд);

- набављено 10 возила за превоз деце из удаљених места или мобилних тимова,

- ојачана сарадња 159 партнерских институција на локалном нивоу (општинских управа, предшколских установа, домова здравља, центара за социјални рад и НВО);

- Укупно преко 1300 мушких чланова породица из осетљивих група учествовало са децом у пројектним активностима (радионице са децом и очевима, едукације од стране ЦСР и лекара из ДЗ, дани отворених врата у вртићима, спортске активности, излети, итд.)

Додатне информације о Програму Грантова, извештаје и фотографије о реализованим активностима и слично можете пронаћи на следећој адреси: *https://ecec.mpn.gov.rs/*.

У склопу пројекта “Заједно у инклузији – за добробит деце Новог Сада”, опремљен је Читалачки кутак за децу на педијатрији у просторијама амбуланте на Клиси (Нови Сад). Овај пројекат је плод сарадње између више партнерских институција: Дом здравља “Нови Сад”, Предшколска установа „Радосно детињство“, ШОСО „Милан Петровић“ са домом ученика, Центар за социјални рад Града Новог Сада и Центар за проиводњу знања и вештина, а финансиран је од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја. С обзиром да је у близини ромско насеље активности читалаћког клуба ће подржати рано образовање деце из овог насеља.

[5] Истраживање вишеструких показатеља о положају жена и деце у Републици Србији, Републички завод за статистику и УНИЦЕФ

Активности пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање“ се континуирано настављају.

3.6.2.18. Повећање обухвата деце у образовном систему, од обавезног предшколског програма до високог образовања, кроз:

-развој система подршке који обухвата активно учешће родитеља из ромске популације;

-усвајање подзаконских аката о стандардима живота ученика.

Рок: Континуирано, почев од III квартала 2018

Активност се успешно реализује. Најзначајнији **ефекти предузетих мера подршке** огледају се у повећаном обухвату ромске деце системом образовања и васпитања, смањеном одустајању од образовања и спречавању раног напуштања образовања. Посебно се уочава пораст ученика који уписују и завршавају средњу школу.

МИЦС 6[6] истраживање (2019) донело је следеће податке:

- 85,4% ромске деце уписује ОШ (49%м,51ж%), од којих је 80,8% похађало ППП;
- Бруто стопа уписа у 8. разред ОШ је 62%, док је стопа завршавања ОШ 64%;
- Смањен је дроп-оут за 7%
- Стопа преласка у средњу школу за ромске ученике износи 52,6%, док стопа завршавања СШ износи 61%
- 27% ромских девојчица у СШ.

У школској 2020/21. години **2.467 ученика** (1163 девојчица, 1304 дечака) у 68 школа похађа изборни програм ***Ромски језик са елементима националне културе.***

Стипендирање као мера подршке образовању Рома

– За последњих 5 школских година укупно је додељено **4.212** стипендија ромским ученицима, од чега је 65% девојчица – у овој активности учествује и РЕФ.
– Менторска подршка средњошколцима - 200 ментора;

У оквиру пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање“ реализује се континуирана комуникациона кампања. Поред опште популације која је сензибилисана на тему прихватања различитости, једнаких права, толеранције и подршке осетљивим групама, кампања је делом усмерена и на породице са децом које припадају осетљивим групама (породице ниског социоекономског статуса, ромске породице, породице са децом са сметњама у развоју и инвалидитетом) са циљем развоја свести о правима које систем обезбеђује, као и са циљем да се подршка и услуге система учине доступне онима којима

[6] Истраживање вишеструких показатеља о положају жена и деце у Републици Србији, Републички завод за статистику и УНИЦЕФ

су потребни. У том смислу, породице из осетљивих група се кроз кампању подстичу да користе услуге система предшколског васпитања и образовања. Креирани су мини-водичи за родитеље који су дистрибуирани преко пунктова у центрима за социјални рад, домовима здравља и предшколским установама широм Србије. У исту сврху су израђени постери и визуали који су дистрибуирани на већ поменуте пунктове. Припремљене су електронске брошуре и одштампани флајери (преко 400000) који су дистрибуирани преко дневних новина. У циљу што већег обухвата становништва релевантним информацијама о пројекту, спроведене су и обуке за јачање капацитета сектора за односе с јавношћу запослених који се баве односима с јавношћу у 35 локалне самоуправе, представника општинских секретаријата за образовање и локалних партнерских организација. У циљу видљивости и доступности информација о пројекту, креиран је и веб сајт https://ecec.mpn.gov.rs/ који се свакодневно ажурира.

Пројектом је планиран и облик едукације родитеља у склопу реализације активности – Сајмови родитељства. Реализован један сајам (Град Чачак) на коме је био велики одзив родитеља са децом, укључујући и породице из осетљивих група али и медија. Поред радионица које оснажују родитељске компетенције, родитељи су на једном месту могли да добију све информације о систему подршке и услуга на локалу (систем социјалне и здравствене заштите, предшколске установе, невладине организације...).

У циљу пружања подршке даљем развоју инклузивног дигиталног образовања и јачања капацитета институција за његову реализацију, управљање и праћење набављени су сервери који су инсталирани у Канцеларији за информационе технологије и еУправу. Са циљем јачања подршке деци и ученицима ромске националности 250 педагошких асистената добило је лаптоп рачунаре, УНИЦЕФ је у партнерству са Теленор фондацијом донирао 2.200 интернет картица са 15 ГБ месечно на период од две године и 310 модема за 30 пројектних школа и све педагошке асистенте. У 30 школа које су у УНИЦЕФ пројекту „Премошћавање дигиталног јаза у Србији за најугроженију децу“ покренути су новоформирани клубови за учење, као вид додатних активности у вези са подршком за учење, посебно за најугроженије ученике. Подршка за учење у школама је до сада укључивала појачане припреме за завршне испите, организовање летњих школа, активности на јачању дигиталних компетенција ученика кроз обуку о коришћењу таблета и школске онлајн платформе за учење, допунске наставе као групне, индивидуалне и вршњачке подршке. Све ове активности укључуле су до сада 5500 ученика. У циљу побољшања наставе и учења, 900 наставника из 30 пројектних школа похађа екстензивну онлајн обуку за унапређивање педагошких и дигиталних компетенција (до сада је одржано 6 недеља онлјан обуке).

3.6.2.19. Унапређење образовног статуса Рома на основу боље сарадње између постојећих механизама кроз: -пружање подршке за упис Рома у школе и спречавање

раног напуштања школе кроз програм стипендија за ученике средњих школа са просечном оценом вишом од 2.5, чиме се доприноси смањењу раног напуштања школе. -обезбеђење општег уписа ромске деце у редовне школе и припремни предшколски програм -праћење примене активности и указивање на потенцијалне недостатке у систему * Детаљнији приказ ће бити доступан у оквиру посебног АП за Стратегију за унапређење положаја Рома у Републици Србији за период 2015-2025 .

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује.

У оквиру ИПА 2014 пројекта „ЕУ подршка ромским ученицима за наставак средњошколског образовања" исплаћене су све рате (10) стипендија за 705 ученика средњих школа за школску 2020/21. години. Из буџетских средстава је такође исплаћено свих 10 рата стипендија за 508 ромских ученика за школску 2020/21. години.

У школској 2019/20 и 2020/21. години повећан је проценат ромске деце која уписују основне школе, са 64% (2014) на 85,4% (49%м,51ж%). Од овог броја њих 80,8% је похађало Припремни предшколски програм (2019)[7]. Бруто стопа уписа у 8. разред основне школе је 62%, док је стопа завршавања основне школе 64%. Смањен је дроп-оут за 7%. Стопа преласка у средњу школу за ромске ученике износи 52,6%, док стопа завршавања СШ износи 61%. Повећан је проценат ромских девојчица у средњој школи, са 15% на 27%.

У новоусвојеном Правилнику о мерилима за утврђивање економске цене програма васпитања и образовања у предшколским установама *(„Сл. гласник РС“, број 87/21*) обезбеђује повољнији услови за похађање програма васпитања и образовања у предшколским установама. Члан 12 Правилника дефинише учешће корисника у месечној економској цени програма: „Од обавезе учешћа у месечној економској цени изузимају родитељи, односно други законски заступници деце без родитељског старања, деце са сметњама у развоју и инвалидитетом и деце из материјално угрожених породица у складу са прописима којима се уређује финансијска подршка породици са децом“.

У извештајном периоду IV квартал 2021. године МПНТР је одобрило је ученицима средњих школа у Републици Србији, који су припадници ромске националне мањине 1114 стипендија, за школску 2021/2022. годину. Месечни износ стипендије је 5.400,00 динара и исплаћује се у 10 једнаких месечних рата. У четвртом кварталу 2021. године исплаћене су две месечне рате.

У првом кварталу 2022. године извршена је исплата 5 рата ученичких стипендија, ромским ученицима средњих школа у РС: јануар –две рате, фебруар – две рате и март – једна рата.

[7] Исто

3.6.2.20. Обезбеђење средстава за услуге у заједници које су усмерене на социјалну инклузију ромске деце, кроз пружање подршке у учењу, укључивању у ван-наставне активности и развој додатних вештина неопходних за тржиште рада.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Укупно су 34 локалне самоуправе добиле финансијску подршку кроз 3. компоненту пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање“ на основу израђених предлога локалних пројеката, кроз интерсекторску сарадњу на локалном нивоу. Овим средствима је подржано 4400 деце из осетљивих група (укључујући и ромске породице), узраста до 6,5 година.

У оквиру пројекат „Премошћавање дигиталног јаза у Србији за најугроженију децу“ пружена је психосоцијална подршка за скоро 3000 ученика. Акредитовану обуку за пружање психосоцијалне подршке, креирану у оквиру пројекта, похађала су 142 стручна сарадника (школски психолози и педагози). У току је имплементација школских планова психосоцијалне подршке. Национална мрежа психолога и педагога је у потпуности оперативна кроз организовање вебинара и тематских састанака и пружања подршке пројектним школама и локалним мрежама у пружању психосоцијалне подршке.

3.6.2.21. Наставити спровођење афирмативних мера кроз менторски систем и доделу стипендија за образовање.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У оквиру ИПА 2014 пројекта „ЕУ подршка ромским ученицима за наставак средњошколског образовања" исплаћене су све рате (10) стипендија за 705 ученика средњих школа за школску 2020/21. години. Из буџетских средстава је такође исплаћено свих 10 рата стипендија за 508 ромских ученика за школску 2020/21. години.

У извештајном периоду IV квартал 2021. године МПНТР је одобрило је ученицима средњих школа у Републици Србији, који су припадници ромске националне мањине 1114 стипендија, за школску 2021/2022. годину. Месечни износ стипендије је 5.400,00 динара и исплаћује се у 10 једнаких месечних рата. У IV кварталу 2021. године исплаћене су 2 месечне рате.

У првом кварталу 2022. године извршена је исплата 5 рата ученичких стипендија, ромским ученицима средњих школа у РС: јануар –две рате, фебруар – две рате и март – једна рата.

3.6.2.22. Усвајање годишњег плана за образовање одраслих на основу искустава из “Second Chance” IPA пројекта којим се омогућује да: -особе које заврше основну

школу наставе своје образовање уз подршку кроз афирмативне мере, односно -да особе старије од 17 година заврше средњу школу уз додатну финансијску подршку.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У школској 2021/22. години, у 65 основних школа, које реализују Програм функционалног основног образовања одраслих на територији 16 школских управа, уписано је 5773 полазника у сва три циклуса образовања, од тога 4803 припадника ромске популације (око 83%). У казнено поправним заводима, у школској 2021/22. години уписано је 276 полазника, од којих је 250 припадника ромске популације (око 90%). Ванредно средње образовање одраслих, за полазнике старије од 17 година, реализује се у 40 средњих школа на територији 16 школских управа, а које је обухватило 77 полазника. Први разред средњег ванредног образовања завршило је 140 одраслих полазника, а од тог броја, њих 131 је уписало други разред, у овој години. Планом уписа за школску 2021/22. годину, одобрен је број за упис одраслих у програме преквалификације је 11.995, за програме доквалификације 7.785 и специјализације 3.307 одраслих полазника. Афирмативним мерама за упис ученика у средњу школу омогућено је:

- упис полазника ромске националности у први разред средње школе на основу примене Правилника о мерилима и поступку за упис ученика – припадника ромске националне мањине у средњу школу под повољнијим условима ради постизања пуне равноправности ("Сл. гласник РС", бр. 12/2016).
- упис одраслих - старијих од 17 година на основу Правилника о мерилима и поступку за упис полазника који су завршили програм основног образовања одраслих у средњу школу под повољнијим условима ради постизања пуне равноправности.

Могућност уписа одраслих, старијих од 18 година, омогућен је и у оквиру акредитованих програма обука припремљених у односу на донете стандарде квалификација. У овом извештајном периоду проширена је мрежа установа и институција у којима је омогућено да одрасли кроз неформални систем образовања стекну квалификацију или компетенције за обављање послова потребних на тржишту рада. Решење о давању сагласности за проширену делатност и стицање статуса јавно признатог организатора за активност неформалног образовања одраслих у периоду од 01.10.2021.- 31.12.2021.године добило је 11 институција за **24** програма, док су Решење о давању сагласности за проширену делатност и стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих за признавање претходног учења добиле **2** институција за стицање **6** квалификација. Списак јавно признатих организатора образовања одраслих може се преузети на сајту МПНТР https://mpn.gov.rs/prosveta/srednje-obrazovanje/obrazovanje-odraslih/jano-priznati-organizatori-obrazovanja-odraslih/

Радна група Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања за припрему задатака и тестова за завршни испит на крају основног образовања и васпитања припремила је задатке за полазнике функционалног основног образовања одраслих за завршни испит у школској 2021/22. години – на српском и на језицима националних мањина.

Одлука о утврђивању Годишњег плана образовања одраслих у Републици Србији за 2022. годину донета је на седници Владе 30.03.2022. године. У складу са Годишњим планом образовања одраслих за 2022. годину, настављена је реализација функционалног основног образовања одраслих (ФООО) на територији 15 школских управа у 65 основних школа. У оквиру праћења мера за унапређење права и положаја мањина, уочено је да од 5758 полазника који су планирани за упис у оквиру програма основног образовања одраслих, 4803 полазника је из ромске популације (83,4 %). У Казнено поправним заводима и Васпитно поправним домовима, у програм ФООО планирано је укључивање 276 полазника, од којих је 250 припадника ромске популације. Овде је удео ромске популације у укупном броју полазника још већи него у општој популацији (90,5 %).
У 2022. години планира се реализација формалног средњег образовања одраслих на територији 16 школских управа, у 110 средњих школа. У први разред средњег образовања планиран је упис 77 полазника, старијих од 17 година, у својству ванредног полазника средњег образовања.

Такође, настављена је планирана реализација програма преквалификације (11995), доквалификације (7785) и специјализације (3307) ванредних ученика, на територији 16 школских управа за укупно 23087 полазника.
У складу са Годишњим планом образовања одраслих планирана је реализација програма обука неформалног образовања одраслих у оквиру којих незапослена и запослена лица стичу компетенције од важности за лични и професионални развој, запошљавање, одржање запослења и каријерно напредовање, у 85 институција са 300 акредитованих програма за приближно 10.000 полазника у 2022. години. Решење о давању сагласности за проширену делатност и стицање статуса јавно признатог организатора за активност неформалног образовања одраслих у периоду од 01.01.2022.- 31.03.2022.године добила је једна институција за **два** програма. Списак јавно признатих организатора образовања одраслих може се преузети на сајту МПНТР https://mpn.gov.rs/prosveta/srednje-obrazovanje/obrazovanje-odraslih/jano-priznati-organizatori-obrazovanja-odraslih/. Планом за 2022. годину наставља се континуирано стручно усавршавање и стицање андрагошких компетенција кадра ангажованог у активностима образовања одраслих у складу са новим Правилником о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих, (*„Службени гласник РС*”, *број 130 од 29. децембра 2021*.) у 57 институција за 115 програма обуке и за 656 ангажованих извођача програма (предавачи, тренери, водитељи, инструктори). У овом периоду повећана је активност на имплементацији Поступка признавања претходног учења који спроводе школе са статусом јавно признатих организатора активности образовања одраслих, за привредне субјекте из региона у којима се налази школа.
У Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања припремљен је инструмент за полазнике програма функционалног основног образовања одраслих за пробни завршни испит у школској 2021/22. години – на српском и на језицима националних мањина. Пробни завршни испит реализован је 25. марта 2022. године.

3.6.2.23. Развој системских модела подршке за децу и ученике миграната/повратника кроз програме учења српског језика као нематерњег и

подршка учењу током летњег распуста. као и програме усмерене ка подршци и помагању школској деци у усавршавању школског програма и градива.

Рок: За развој системских модела подршке: III квартал 2016. године За примену: Конитуирано, почев од IV квартала 2016. године.

Активност се успешно реализује.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја

Током школске 2021/22. године у основне школе на територији Републике Србије уписно је укупно 49 ученика, повратника по реадмисији, 21 девојчица и 28 дечака. Имајући у виду нестабилну епидемиолошку ситуацију током 2021. године, као и афирмативно поступање школа приликом одсуства ученика, број ученика враћених по реадмисији се смањује. Сви ученици враћени по споразуму о реадмисији током 2021. године (школска 2020/21. и 2021/22. година) уписани су у узрасно одговарајући разред. Током текуће школске 2021/22. године ученици враћени по реадмисији укључени су у 13 основних школа и 5 средњих школа у следећим школским управама: Београд, Нови Сад, Ниш, Сомбор, Зрењанин, као и у школе на територији Групе за стручно педагошки надзор Нови Пазар. Највећа концентрација повратника забележена је на територији Групе за стручно педагошки надзор Нови Пазар. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је по поједностављеној процедури током школске 2021/22. године реализовало 38 захтева за изједначавање сведочанства односно захтева за нострификацију диплома, што је у многоме олакшало похађање наставе. Додатна мера подршке пружена је за 36 ученика кроз програм доделе бесплатних уџбеника. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је кроз конкурс за коришћење буџетских средстава определило средства за 2021. годину и подржало 1 пројекат чији су корисници, између осталих, и ученици, повратници по реадмисији. Посебну меру подршке ученицима повратницима у систему образовања и васпитања представљају педагошки асистенти (ПА) који су својим ангажовањем ублажавали последице одсуствовања са наставе и доприносе редовности похађања исте. За школску 2021/22. годину ангажовано је нових 21 ПА.

Комесаријат за избеглице и миграције

У I квартал 2022. године објављен је јавни позив за финансирање програма организација цивилног друштва од значаја за популацију избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији, али није било пријављених пројеката који су од значаја за децу и ученике повратнике по основу споразума о реадмисији кроз програме учења српског језика као нематерњег и подршку учењу током летњег распуста.

3.6.2.24 Наставити унапређење рада Центра за целоживотно учење Филолошког факултета Универзитета у Београду у циљу обуке наставника и истраживача за предавања и научни рад у области ромског језика и културе.

Рок: Континуирано

Активност је делимично реализована. У претходна два извештајна периода нема промена.

Завод за унапређивање образовања и васпитања је креирао програм стручног усавршавањ *Обука за наставнике Ромског језика са елементима националне културе* у сарадњи са Центром за образовање Рома и етничких заједница (01-03.10.2021.) Изборни програм *Ромски језик са елементима националне културе* се реализује у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања. Обуку је похађало 30 учесника, а очекују се да ће они бити оснажени у планирању, остваривању, праћењу, вредновању и самовредновању процеса наставе и учења у складу са захтевима нове образовне парадигме, образовним циљевима и природом предмета. Осим тога, посебна пажња је поклоњена познавању и коришћењу доступног уџбеничког корпуса и одговарајуће литературе, њиховом применом у настави, одабиру и осмишљавању адекватних метода, техника и облика рада, како би се испунили образовни циљеви. Полазници су унапредили своје лингвистичке компетенције и учврстили знања из области познавања ромске културне баштине, савремене ромске културе и њене присутности у општим друштвеним и културним кретањима. Полазници програма обуке су у складу са Стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја, развили следеће компетенције: компетенције за наставну област, предмет и методику наставе; компетенције за подучавање и учење; компетенције за подршку развоју личности ученика; компетенције за комуникацију и сарадњу.

3.6.2.25. Унапређивање квалитета наставе изборног предмета Ромски језик са елементима националне културе

Рок: До краја 2021. године

Активност је делимично реализована. Подаци о броју ученика који похађају изборни програм *Ромски језик са елементима националне културе* у школској 2021/22.години ће бити доступни у наредном извештајном периоду.

Пратећи образовну реформу МПНТР је, уз учешће Националног савета ромске националне мањине, израдило реформисане програме наставе и учења за Ромски језик са елементима националне културе за све разреде основне школе. Ови програми усвојени су од стране Националног просветног савета. За изборни предмет/програм Ромски језик са елементима националне културе штампана су четири уџбеника за прва четири разреда и налазе су у Каталогу уџбеника на језицима националних мањина за предшколско, основно и средње образовање и васпитање – школска 2020/2021. година, http://www.mpn.gov.rs/udzbenici/ : Ромски језик са елементима националне културе, читанка за четврти разред основне школе на ромском језику; Ромски језик са елементима националне културе, читанка за трећи разред основне школе на ромском језику; Ромски

језик са елементима националне културе – Буквар за 2. разред основне школе за наставу на ромском језику; Сликовница за 1. разред основне школе – ромски језик са елементима националне културе Рома. У школској 2020/21. годни изборни предмет/програм Ромски језик са елементима националне културе похађа 2.467 ученика у 68 основних школа у Србији. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је и за следећу школску 2021/22. годину доставило анкетни лист за одабир изборног предмета/програма Матерњи језик/говор са елеметнима националне културе. Анкетни лист садржи 16 језика/говора, један од њих је и Ромски језик са елементима националне културе.

3.6.2.26. Успостављање законодавног оквира у области социјалног предузетништва који ће омогућити повећање радне активације радно способних лица која се налазе у систему социјалне заштите, теже запошљивих незапослених лица у складу са прописима из области запошљавања (укључујући и Роме) и осталих теже запошљивих лица из посебно осетљивих категорија, у складу са најбољим праксама Европске уније.

Рок: IV квартал 2020.

Активност је у потпуности реализована. Закон о социјалном предузетништву („Службени гласник РС", број 14/22) усвојен је 7. фебруара 2022. године.

Кроз нормативно уређење области социјалног предузетништва, допринеће се његовом развоју у циљу остваривања већег степена социјалне укључености припадника друштвено осетљивих група и њиховој интеграцији у друштво, повећању запослености, као и њиховом економском оснаживању.
Циљ Закона је стварање повољног пословног окружења за развој социјалног предузетништва, развијање свести о значају социјалне економије и социјалног предузетништва и задовољење идентификованих друштвених потреба.

3.6.2.27. Активна промоција и примена политика и мера које се односе на повећање запослености Рома, са посебним нагласком на жене из ромске популације, нарочито кроз: -објављивање јавних позива за самозапошљавање, -организовање јавних радова који подстичу ангажовање теже запошљивих лица, укључујући лица ромске популације.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује.

У складу са одредбама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености *(„Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17-др. закон, 113/17 и 49/21)*, Национална служба за запошљавање (НСЗ) води евиденцију и о незапосленим лицима - лицима од 15 година живота до испуњавања услова за пензију, односно најкасније до 65 година живота, која су способна и одмах спремна да раде, која нису засновала радни однос

или на други начин остварила право на рад, а која се воде на евиденцији незапослених и активно траже запослење.

Према подацима за стање на дан 30. новембар 2021. године, број незапослених на евиденцији НСЗ износи 481.202 лица (269.930 жена или 56,1%), што представља смањење за 1.033 лица (18 жена) у односу на месец октобар 2021. године.

Трендови регистроване незапослености
11/2020-11/2021. година (апсолутни број)

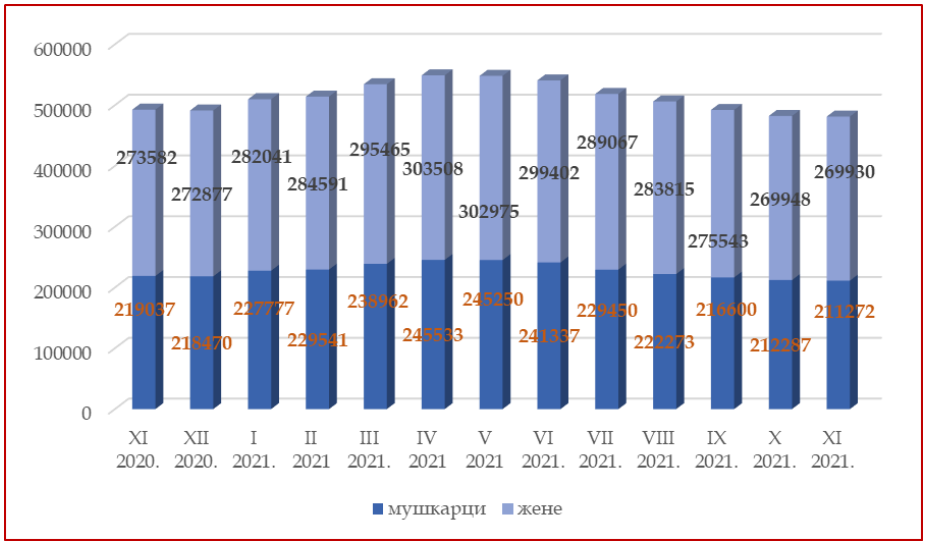

Извор: НСЗ

Када је у питању старосна структура регистроване незапослености, удео младих (15-29 година старости) у укупној регистрованој незапослености износи 20,5%, док удео старосне групе 50-65 година износи 37%.

Образовна структура регистроване незапослености
новембар 2021. године (апсолутни број)

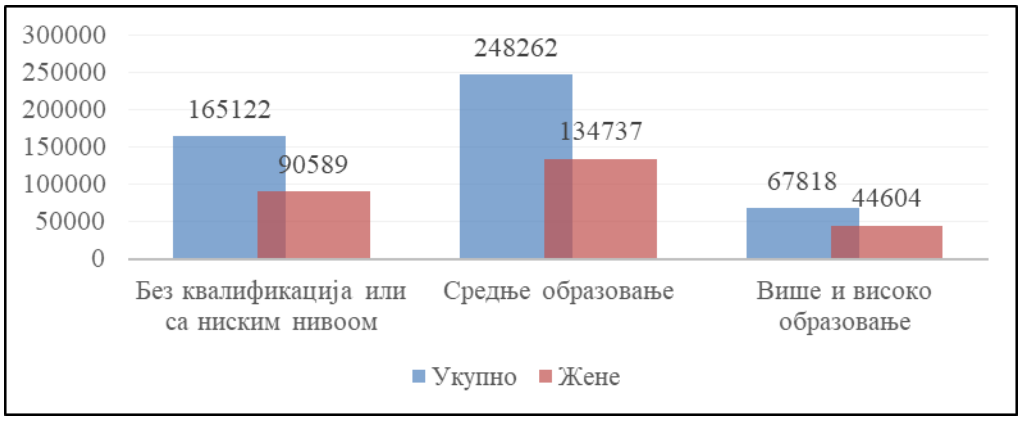

Извор: НСЗ

Посматрано према дужини тражења посла, у статусу дугорочно незапосленог налазило се 307.130 лица, што чини 63,8% укупне регистроване незапослености.

Када је у питању регистрована незапосленост Рома и Ромкиња указује се да је пријављивање лица на евиденцију НСЗ, односно начин вођења евиденције и садржај података о лицу дефинисано Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености и Правилником о ближој садржини података и начину вођења евиденције у области запошљавања *(„Службени гласник РС“, број 15/10)*. Националност или етничка припадност је само један од личних података предвиђених чланом 5. наведеног Правилника. Податак се евидентира **на основу изјаве лица**, односно изјашњавање није обавезно, имајући у виду законске одредбе које се односе на забрану дискриминације приликом тражења посла и запошљавања.

Са стањем на дан 31. новембар 2021. године, на евиденцији незапослених НСЗ, налазило се **28.254 (14.390 жена)** лица која су се изјаснила као припадници ромске националне мањине, што представља удео од 5,9% у укупној регистрованој незапослености.

Посматрано према годинама старости, млади до 30 година старости, чине 27,4% укупне регистроване незапослености Рома/Ромкиња, док је удео старијих од 50 година 24,7%, што је повољније у односу на карактеристике укупне регистроване незапослености.

Посматрано према нивоу образовања, лица без квалификација или са ниским нивоом образовања чине 89,5% укупне регистроване незапослености Рома/Ромкиња, 9,8% чине лица са средњим образовањем, док удео Рома/Ромкиња са високим образовањем износи 0,7%, што је знатно неповољније у односу на квалификациону структуру укупне регистроване незапослености.

Образовна структура регистроване незапослености Рома/Ромкиња
новембар 2021. године (апсолутни број)

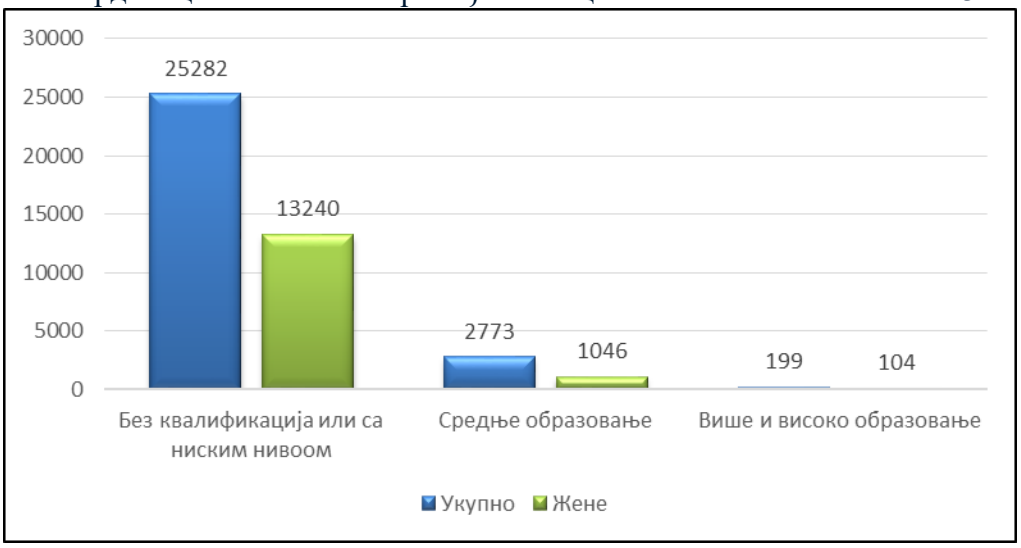

Извор: НСЗ

Посматрано према дужини тражења посла, дугорочно незапослени (лица која посао траже дуже од 12 месеци) чине 68% укупне регистроване незапослености Рома/Ромкиња.

У складу са Акционим планом за период од 2021. до 2023. године за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, у периоду јануар-новембар 2021. године, услуге/мере из система активног тражења посла (сајмови запошљавања, клуб за тражење посла, обука за активно тражење посла, тренинг самоефикасности, радионица за превладавање стреса услед губитка посла и едукативне услуге у Пословном центру) користило је 3.348 незапослених Рома (1.555 Ромкиња).

Табела 1. Преглед обухвата незапослених Рома/Ромкиња мерама из система активног тражења посла, *јануар-новембар 2021. године*

	Укупно	*Жене*
Сајмови запошљавања	332	151
Клуб за тражење посла	74	36
Обука за активно тражење посла за квалификована лица	332	146
Мотивационо-активациона обука за лица без квалификација и нискоквалификована лица	1.877	928
Тренинг самоефикасности	57	33
Радионица за превладавање стреса услед губитка посла	5	3
Едукативне услуге у Пословном центру	671	258
УКУПНО	**3.348**	**1.555**

Извор: НСЗ

Такође, информативно-саветодавне услуге у Пословном центру користило је 758 Рома (295 Ромкиња), док је услугама информисања и саветовања о могућностима за развој каријере и селекције обухваћено 358 Рома (217 Ромкиња).

У складу са јавним позивима и конкурсима за реализацију мера активне политике запошљавања, расписаним од стране НСЗ, у периоду јануар-новембар 2021. године, у мере активне политике запошљавања укључено је 1.981 незапослени Ром, од којих је 958 Ромкиња, док су додатна два (2) лица (1 жена) укључена у обуку за тржиште рада кроз ИПА 2013 програмски циклус.

Табела 2. Преглед обухвата незапослених Рома/Ромкиња мерама активне политике запошљавања, *јануар-новембар 2021. године*

МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА	Роми	
	Укупно	*Жене*
Стручна пракса	8	5
Приправништво за младе са високим образовањем	36	20
Приправништво за незапослене са средњим образовањем	41	25
Стицање практичних знања	21	10
Оспособљавање за самосталан рад – Моја прва плата	*1*	*1*
Функционално основно образовање	564	349
Обуке за тржиште рада	13	4
Обуке на захтев послодавца	12	7
Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих	390	160
Јавни радови	477	204
Субвенција за самозапошљавање	413	170
Субвенција зараде за ОСИ без радног искуства	5	3
УКУПНО	**1.981**	**958**
Обука за тржиште рада - ИПА 2013	*2*	*1*

Извор: НСЗ

Сходно наведеном, укупан број незапослених Рома/Ромкиња, учесника мера активне политике запошљавања (редовни јавни позиви НСЗ, суфинансирање локалних планских докумената из области запошљавања и ИПА 2013 програмски циклус), у посматраном периоду износи **5.331 Рома (2.514 Ромкиња).**

<u>Извештајни период први квартал 2022. године</u>

У складу са одредбама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености *(„Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17-др. закон, 113/17 и 49/21)*, Национална служба за запошљавање (НСЗ) води евиденцију и о незапосленим лицима - лицима од 15 година живота до испуњавања услова за пензију, односно најкасније до 65 година живота, која су способна и одмах спремна да раде, која нису засновала радни однос

или на други начин остварила право на рад, а која се воде на евиденцији незапослених и активно траже запослење.

Према подацима за стање на дан 31. март 2022. године, број незапослених на евиденцији НСЗ износио је 473.573 лица (264.404 жена или 55,8%), што представља смањење за 7.391 лице (3.921 жена) у односу на месец фебруар 2022. године, односно смањење за 60.854 лица (31.061 жена) у односу на исти месец претходне године.

Када је у питању старосна структура регистроване незапослености, удео младих (15-29 година старости) у укупној регистрованој незапослености износи 19,8%, док удео старосне групе 50-65 година износи 37,6%.

Посматрано према дужини тражења посла, у статусу дугорочно незапосленог налазило се 314.044 лица, што чини 66,3% укупне регистроване незапослености.

Када је у питању регистрована незапосленост Рома и Ромкиња указује се да је пријављивање лица на евиденцију НСЗ, односно начин вођења евиденције и садржај података о лицу дефинисано Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености и Правилником о ближој садржини података и начину вођења евиденције у области запошљавања *(„Службени гласник РС“, број 15/10)*. Националност или етничка припадност је само један од личних података предвиђених чланом 5. наведеног Правилника. Податак се евидентира **на основу изјаве лица**, односно изјашњавање није обавезно, имајући у виду законске одредбе које се односе на забрану дискриминације приликом тражења посла и запошљавања.

Са стањем на дан 31. март 2022. године, на евиденцији незапослених НСЗ, налазило се **29.662** лица **(15.016 жена)** која су се изјаснила као припадници ромске националне мањине, што представља удео од 6.3% у укупној регистрованој незапослености.

Посматрано према годинама старости, млади до 30 година старости, чине 27,8% укупне регистроване незапослености Рома/Ромкиња, док је удео старијих од 50 година 24,5%, што је повољније у односу на карактеристике укупне регистроване незапослености.

Посматрано према нивоу образовања, лица без квалификација или са ниским нивоом образовања чине 87,4% укупне регистроване незапослености Рома/Ромкиња, 11,4% чине лица са средњим образовањем, док удео Рома/Ромкиња са високим образовањем износи 1,2%, што је знатно неповољније у односу на квалификациону структуру укупне регистроване незапослености.

Образовна структура регистроване незапослености Рома/Ромкиња

март 2022. године (апсолутни број)

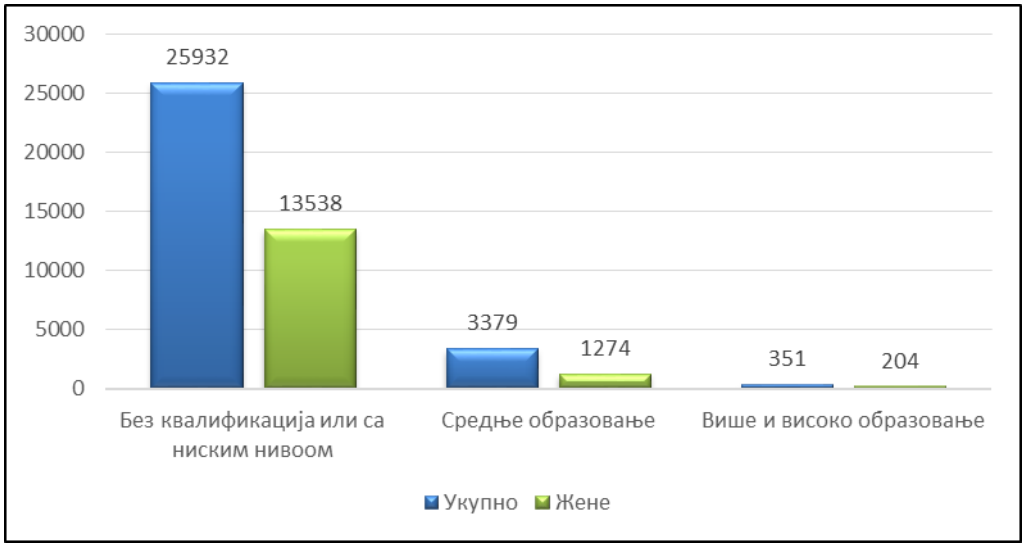

Извор: НСЗ

Посматрано према дужини тражења посла, дугорочно незапослени (лица која посао траже дуже од 12 месеци) чине 67% укупне регистроване незапослености Рома/Ромкиња.

У складу са Акционим планом за период од 2021. до 2023. године за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, Програмом рада НСЗ за 2022. годину и Споразумом о учинку НСЗ за 2022. годину, НСЗ је дана 31. јануара 2022. године расписала 12 јавних позива/конкурса за реализацију мера активне политике запошљавања у 2022. години, укључујући и Јавни позив незапосленима ромске националности за доделу субвенције за самозапошљавање у 2022. години, Јавни конкурс за организовање спровођења јавних радова на којима се ангажују незапослена лица у 2022. години и Јавни конкурс за организовање спровођења јавних радова на којима се ангажују незапослене особе са инвалидитетом у 2022. години.

Преглед обухвата мерама активне политике запошљавања незапослених Рома и Ромкиња, јануар-март 2022. године

Мера АПЗ	**Број укључених Рома**	
Назив	**Укупно**	**Жене**
Клуб за тражење посла	21	11
Обука за активно тражење посла - АТП1	103	37
Тренинг самоефикасности	5	4
Мотивационо-активациона обука за лица без квалификација и нискоквалификована лица	625	331
Радионица за превладавање стреса услед губитка посла	1	1
Сајам запошљавања	253	98
Функционално основно образовање одраслих	1	1
Обука за развој предузетништва	577	233
Обука на захтев послодавца	1	0

Приправништво	14	8
Стручна пракса	6	3
Стицање практичних знања	4	2
Субвенција за отварање нових радних места	114	40
Јавни радови	11	6
Субвенција зараде за ОСИ без радног искуства	1	0

Извор: НСЗ

У извештајном периоду регистровано је 1.374 случаја запошљавања Рома (591 Ромкиња) са евиденције НСЗ.

3.6.2.28. Покретање конкретних пројеката који повезују образовање (стручна спрема, универзитет) са запошљавањем.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У **првом кварталу 2022. године** реализоване су следеће активности: развијено је и усвојено 3 стандарда квалификација, донети су Закључци о усвајању Извештаја о раду Агенције за квалификације за 2021. годину, о усвајању Извештаја о извршењу Финансијског плана Агенције за квалификације за 2021, о усвајању Извештаја о раду Савета за национални оквир квалификација Републике Србије за 2021. годину, о усвајању Годишњих извештаја о раду 12 секторских већа за 2021. годину, усвојен је Правилник о стандардима за самовредновање и спољашње вредновање квалитета рада јавно признатог организатора активности образовања одраслих, Израђен је предлог Правилник о допуни правилника о садржају и начину вођења регистра Националног оквира квалификација Републике Србије. У Регистар НОКС је тренутно унето 4633 квалификација, 66 стандарда квалификација, 102 јавно призната организатора образовања одраслих.
Акредитована 32 дуална студијска програма; организована промоција дуалног образовања; потписан Меморандум о сарадњи између Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Ваздухопловне академије и компаније Ербас; посета делегације Словеније у циљу пружања подршке тренинг центру Ваздухопловне Академије у процесу сертификације пред европским ваздухопловним властима – Европском агенцијом за безбедност ваздушног саобраћаја (EASA).

На годишњем нивоу се, континуирано, у оквиру система активне политике запошљавања, спроводе мере додатног образовања и обуке у које се укључују и припадници ромске националне мањине (јавне позиве расписује Национална служба за запошљавање), којима лица стичу нова знања, вештине и радно искуство (стручна пракса, приправништво за младе са високим образовањем, приправништво за незапослене са средњим образовањем, стицање практичних знања, обуке за тржиште рада, обуке за потребе послодавца за незапосленог и за запосленог и функционално основно образовање одраслих). Ови подаци приказују се у оквиру активности 3.6.2.27.

Такође, са циљем економског оснаживања, унапређења запошљивости и запошљавања Рома/Ромкиња, реализују се пројектне активности (нпр. Пројекат *„Инклузија Рома и других маргинализованих група у Србији“*) из система билатералне развојне помоћи.

У **првом кварталу 2022. године** у оквиру пројекта *„Инклузија Рома и других маргинализованих група у Србији“*, који реализује GIZ, у току је фаза 3 подршке јединицама локалне самоуправе за спровођење иновативних и одрживих мера за повећање запошљивости и запошљавање теже запошљивих лица, која се спроводи у сарадњи са СКГО. Фаза 3 спроводи се у периоду новембар 2021. – новембар 2022. године, а корисници подршке су Бач, Бор, Кула, Нови Пазар, Нови Сад, Младеновац, Пожаревац, Ваљево, Сремска Митровица и Звездара. Такође су, у оквиру наведеног пројекта, започете активности у идентификацији иновативних модела подршке незапосленим Ромима и Ромкињама који се реализују у СР Немачкој, а могу бити пример добре праксе за развој Пакета услуга за Роме у Републици Србији.
У оквиру програма *„Миграције за развој“*, који реализује GIZ, у току је финализација припремних активности за реализацију Јавног позива за јединице локалне самоуправе за доделу средстава за пилот спровођење иновативних решења у области локалне политике запошљавања. Једна од идентификованих циљних група корисника иновативних решења су и незапослени Роми и Ромкиње.

3.6.2.29. Подстицање укључивања локалних органа власти у смањење незапослености Рома, кроз реализацију локалних акционих планова запошљавања.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У складу са условима, критеријумима и роковима за подршку реализацији локалних планских докумената у области запошљавања утврђених Акционим планом, НСЗ поднето је 97 захтева јединица локалне самоуправе за учешће у финансирању мера активне политике запошљавања предвиђених локалним планским документима у области запошљавања у 2021. години.

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања донео је Одлуку о учешћу у финансирању мера активне политике запошљавања предвиђених локалним планским документима у области запошљавања у 2021. години (од 18. јуна и 1. јула 2021. године) којом је обухваћено 94 поднетих захтева и предложено одобравање учешћа у финансирању мера активне политике запошљавања из средстава НСЗ у највишем износу до 388.567.069,60 динара, док је износ средства обезбеђен у буџетима јединица локалне самоуправе 344.944.079,56 динара. На овај начин биће подржано укључивање око 3.670 незапослених лица у мере активне политике запошљавања. Кроз реализацију локалних планских докумената у области запошљавања, кроз овај модалитет, у периоду јануар-

новембар 2021. године, у мере активне политике запошљавања укључено је 416 Рома (176 Ромкиња).

Кроз реализацију споразума о техничкој сарадњи на реализацији локалних планских докумената у области запошљавања, у посматраном периоду, у мере активне политике запошљавања укључено је 110 Рома (45 Ромкиња).

Табела 3. Преглед обухвата незапослених Рома/Ромкиња мерама активне политике запошљавања кроз реализацију локалних планских докумената у области запошљавања *јануар-новембар 2021. године*

МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА	Роми	
	Укупно	*Жене*
Стручна пракса - ЛАПЗ - Суфинансирање	2	2
Приправништво за младе са високим образовањем - ЛАПЗ – Суфинансирање	1	1
Обука на захтев послодавца - ЛАПЗ – Суфинансирање	3	3
Субвенција послодавцима за отварање нових радних места - ЛАПЗ – Суфинасирање	25	6
Јавни радови - ЛАПЗ - Суфинансирање	294	131
Субвенција за самозапошљавање - ЛАПЗ – Суфинансирање	91	33
Субвенција за самозапошљавање - ЛАПЗ - Техничка подршка	15	10
Субвенција послодавцима за отварање нових радних места - ЛАПЗ - Техничка подршка	7	4
Приправници - ЛАПЗ - Техничка подршка	2	1
Стручна пракса - ЛАПЗ - Техничка подршка	1	1
Јавни радови - ЛАПЗ - Техничка подршка	79	26
Субвенција за самозапошљавање - ЛАПЗ - Техничка подршка/АПВ	4	1
Субвенција послодавцима за отварање нових радних места - ЛАПЗ - Техничка подршка/АПВ	1	1
Јавни радови - ЛАПЗ - Техничка подршка/АПВ	1	1
УКУПНО	**526**	**221**

Извор: НСЗ

Дана 30. марта 2022. године министар надлежан за послове запошљавања донео је Одлуку о учешћу у финансирању мера активне политике запошљавања предвиђених локалним планским документима у области запошљавања у 2022. години, којом је подржано 95 захтева поднетих од стране јединица локалне самоуправе. Овом одлуком одобрен је износ до 401.499.606,93 динара из средстава НСЗ за учешће у суфинансирању мера активне политике запошљавања.

У току је поступак припреме споразума о сарадњи НСЗ и јединица локалне самоуправе на реализацији локалних планских докумената у области запошљавања.

3.6.2.30. Развој афирмативних мера, материјалних и нематеријалних подстицаја као што су субвенције за самозапошљавање у циљу подршке запошљавању Рома и покретању одрживих пословних активности Рома.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У оквиру система политике запошљавања подршка развоју предузетништва пружа се кроз реализацију субвенције за самозапошљавање и пратећих услуга подршке (обука за развој предузетништва, менторинг, специјалистичке обуке).

У складу са Акционим планом, НСЗ расписала је 2. априла и 11. маја 2021. године јавне позиве и конкурсе за реализацију мера активне политике запошљавања, укључујући и Јавни позив незапосленима ромске националности за доделу субвенције за самозапошљавање у 2021. години.

У периоду јануар-новембар 2021. године, субвенција за покретање сопственог посла (самозапошљавање), одобрена је за 432 Рома (181 Ромкињу), у складу са јавним позивима НСЗ, кроз суфинансирање и техничку сарадњу на реализацији локалних планских докумената у области запошљавања.

Дана 31. јануара 2022. године НСЗ је расписала Јавни позив незапосленима ромске националности за доделу субвенције за самозапошљавање у 2022. години и Јавни позив незапосленима за доделу субвенције за самозапошљавање у 2022. години.

Рок за подношење захтева са бизнис планом је 31. март 2022. године, те сходно наведеном, још увек нису доступни подаци о субвенцијама за самозапошљавање додељеним Ромима/Ромкињама у 2022. години, у оквиру система активне политике запошљавања.

3.6.2.31. Пружање информација о расположивим мерама активне политике запошљавања (у складу са текућим јавним позивима и конкурсима) и могућностима за запошљавање.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У складу са одредбама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, НСЗ незапослено лице утврђују индивидуални план запошљавања (ИПЗ), најкасније у року од 90 дана од увођења у евиденцију незапосленог, а исти се прилагођава карактеристикама незапосленог и потребама тржишта рада, најмање једном у шест месеци. ИПЗ представља основни инструмент у раду са незапосленим

лицем и основ за укључивање у мере АПЗ. ИПЗ се утврђују занимања у којима ће се лицу посредовати, активности које ће лице предузети и мере АПЗ у које ће се укључивати са циљем унапређења запошљивости или запошљавања. Током стручног саветодавног разговора са саветником за запошљавање, незапослено лице се информише о стању и потражњи на тржишту рада, као и о расположивим мерама АПЗ. Такође, незапослена лица имају могућност коришћења услуга информисања о могућностима за развој каријере, саветовања о могућностима за развој каријере и информативно-саветодавне услуге у Пословном центру.
У периоду јануар-март 2022. године, услуге саветовања за запошљавање, користило је 14.058 Рома (6.787 Ромкиња), док је услуге информисања и саветовања о могућностима за планирање каријере користило 57 Рома (33 Ромкиње).

3.6.2.32. Развој приручника и смерница о процедурама надлежних органа за релокацију неформалних насиља, са посебним нагласком на улогу и обавезе локалне самоуправе, -дистрибуцију приручника и смерница свим релевантним управним органима., -успостављање јасног механизма праћења и извештавања.

Рок: IV квартал 2020.

Активност се успешно реализује. У **првом кварталу 2022. године** урађен нацрт Смерница, који ће средином априла бити достављен организацијама цивилног друштва на упознавање. Пошто се не ради о планском документу, нити о пропису, не постоји обавеза јавних консултација нити спровођења јавне расправе, документ ће након тога бити постављен на сајт Министарства на којем се налазе упутства о примени прописа: https://stanovanje.gov.rs/

3.6.2.33. Изналажење решења за постојећа неформална насеља Рома кроз: - обезбеђена подршка за израду техничке документације за укупно 60 подстандардних насеља, - планске документације за 10 подстандардних насеља, - стручна подршка у процесу легализације за 10 јединица локалних самоуправа - формиранање 30 нових мобилних тимова.

Рок: IV квартал 2020.

Активност употпуности реализована.

– Подршка за израду техничке документације за 60 подстанарских насеља – реализовано

- Планске документације за 10 подстарарских насеља- реализовано за 38 подстандардних насеља

- Стручна подршка у процесу легализације за 10 јединица локалних самоуправа у току, До сада је поднето 2.153 захтева за легализацију (индивидуално или преко

општинске / градске управе). Пружена је правна помоћ за 247 припадника ромске популације.

- Формирано и оснажено 37 мобилних тимова

3.6.2.34 Изналажење решења за интерно расељене Роме са Косова и Метохије који у великој мери не планирају да се врате, кроз финансирање програма за унапређење животних услова интерно расељених лица, укључујући и Роме.

Рок: Континуирано, до 2021

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду **први квартал 2022. године** нема нових информација.

У претходном периоду реализована је припрема планске документације за 11 јединица локалне самоуправе.

- Користи од унапређења комуналне и путне инфраструктуре остварило је преко 5000 особа.

- Изграђено је 114 стамбених јединица у кућама и 12 станова, а реконструисано је 59 кућа. Укупан број припадника ромске популације са решеним стамбеним питањем је преко 750.

- Кроз имплементацију ИПА 2018 пројекта „Подршка Европске уније социјалном становању и активној инклузији“ – Грант шема, планирана је изградња социјалних станова (421 породица са око 1500 чланова домаћинстава) кроз 19 споразума о грант уговорима са општинама / градовима Чачак, Љубовија, Свилајнац, Топола, Панчево, Гаџин Хан, Лозница, Шабац, Оџаци, Кула, Врњачка Бања, Нови Пазар, Жагубица, Рашка, Вршац, Лебане, Бољевац, Коцељева и Владичин Хан. Други јавни позив заинтересованим општинама / градовима да поднесу апликације за добијање грантова објављен је 06. октобра и крајњи рок за подношење понуда је 15. новембар 2021.

Комесаријат за избеглице и миграције приликом планирања и реализације буџетских и донаторских средстава води рачуна да овим програмима обухвати јединице локалне самоуправе (ЈЛС) на чијој територији живи велики број интерно расељених лица. Роми који су интерно расељена лица могу да конкуришу у свим програмима за унапређење животних услова интерно расељених лица. Погледати тачку **3.7.1.4** обзиром да се све наведено односи на најугроженија интерно расељена лица, укључујући Роме.

Напомена: Не постоји обавеза да се интерно расељена лица изјасне по националној припадности.

3.6.2.35. Идентификација нових неформалних насеља у којима је неопходно унапређење животних услова, укључујући: - припрему планске документације;-

дефинисање услова за унапређење инфраструктурних мрежа; - активности усмерене ка релокацији становника у нове социјалне станове.

Рок: I квартал 2019 - 2021.године

Активност се успешно реализује. Кроз ИПА 2013 пројекат "Техничка подршка за унапређење услова живота и становања ромске популације која тренутно пребива у неформалним насељима", пружена је техничка помоћ за припрему планске документације за 11 јединица локалне самоуправе.

Кроз имплементацију ИПА 2013 пројекат "Спровођење трајњих решења за становање и побољшање физичке инфраструктуре у ромским насељима" – Грант шема, спроведено је 11 грант уговора и изграђено је 114 стамбених јединица у кућама и 12 станова, а реконструисано је 59 кућа. Укупан број припадника ромске популације са решеним стамбеним питањем је преко 750. Користи од унапређења комуналне и путне инфраструктуре остварило је преко 5000 особа.

Кроз имплементацију ИПА 2018 пројекта „Подршка Европске уније социјалном становању и активној инклузији“ – Грант шема, планирана је изградња социјалних станова (421 породица са око 1500 чланова домаћинстава) кроз 19 споразума о грант уговорима са општинама / градовима Чачак, Љубовија, Свилајнац, Топола, Панчево, Гаџин Хан, Лозница, Шабац, Оџаци, Кула, Врњачка Бања, Нови Пазар, Жагубица, Рашка, Вршац, Лебане, Бољевац, Коцељева и Владичин Хан. У току је припрема секундарне јавне набавке за радове и надзор, као и за друге механизме социјалне инклузије у јединицама локане самоуправе.

Други јавни позив заинтересованим општинама / градовима да поднесу апликације за добијање грантова истекао је 15. новембра 2021. Прихваћено је 15 апликација, а одбијено 5. Евалуациони поступак је завршен. Финални састанак евалуационе комисије за утврђивање статуса евалуације одржан је 04. марта. Очекује се да грант уговори буду потписани са изабраним ЈЛС до краја марта / почетком априла 2022. године. Вредност грант уговора у оквиру другог јавног позива је 4.4 милиона ЕУР.

3.6.2.36. Ажурирање или усвајање локалних стратегија и акционих планова како би се обухватили прецизнији подаци о Ромима становницима неформалних насеља, као и да би се предложиле мере за регулисање и консолидацију животних услова у постојећим неформалним насељима.

Рок: I квартал 2021.

Активност није реализована. Нема нових информација.

3.6.2.37. Унапређење система услуга социјалне заштите у заједници релевантних за откривање и заштиту од злоупотребе дечјег рада, са посебним нагласком на децу

ромске националности (ширење мреже прихватилишта за децу, свратишта за децу, дневних боравака, услуге породичног сарадника, итд.)

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду први квартал 2022. године нема нових информација.
Одржива финансијска подршка за развој услуга у заједници као што су прихватилишта за децу, свратишта за децу, дневни боравци и сл. редовно се обезбеђује на годишњем нивоу преко механизма наменских трансфера којим се средства из републичког буџета трансферишу локалним самоуправама које су испод републичког нивоа развијености и не могу саме да обезбеде средства за ове намене. У просеку је то било око 700 милиона динара годишње (око 6 мил.еура) почев од 2016.год. За 2021.год. су опредељена средства смањена у односу на раније године тако да је укупно опредељено 556 милиона динара. За 2022. год. планирана средства Законом о буџету су поново смањена и то на 500 милиона динара.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Министарство за бригу о породици и демографију су 2021. године заједнички донели нову *Инструкцију о начину рада установа социјалне заштите и организација социјалне заштите за пружање услуга социјалне заштите деци у заштити деце од злоупотребе дечјег рада.* Ова инструкција прослеђена је свим центрима за социјални рад у Републици Србији заједно са Стручно методолошким упутством за стручне раднике у социјалној заштити на превенцији, Водичем за примену индикатора злоупотребе дечјег рада за систем социјалне заштите и Инструментом за психосоцијалну процену деце на раду који су саставни део Инструкције.

Републички завод за социјалну заштиту, на основу Инструкције Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјалнапитања прикупио је податке центара за социјални рад о идентификованој деци жртвама злоупотребе дечјег рада и њиховој заштити и сачинио анализу. У 2020. години евидентирано је укупно 9 ново-идентификоване деце жртава злоупотребе дечјег рада, и то 7 дечака и 2 девојчице, сви ромске националности. Од укупног броја деце највећи број потиче из породица чији родитељи имају веома низак степен образовања, реч је углавном о деци из породица суочених са сиромаштвом, односно породица које користе различита новчана давања у систему социјалне заштите. Према врсти опасних околности, деца су радила на саобраћајницама, ван места пребивалишта, а млађа су од 15 година. Као починиоци злоупотребе дечијег рада у свих 9 случајева се појављују родитељи.

У сарадњи са Међународном организацијом рада (МОР) у Србији, у току је рад на изради Листе лаког рада за децу која ће бити саставни део Уредбе о лаком раду за децу а доношење се очекује током 2022. године.

3.6.2.38. Организовање подршке за децу која живе и/или раде на улици, уз повећану употребу капацитета установа социјалне заштите које пружају услуге повременог или трајног смештаја, укључујући и услуге интензивне терапије за децу са структуралним поремећајима личност и/или понашања (ПИТ програм).

Рок: Континуирано, почев од I квартала 2016.

Активност се успешно реализује. Акредитовани програми који су усмерени на ову корисничку групу су:„Програм интензивног третмана деце са вишеструким сметњама у понашању, емоционалном и социјалном развоју и функционисању – ПИТ" и програм „Програм подршке породици", који као крајње кориснике има и породице деце која живе и/или раде на улици» Акредитовани програм „Програм интензивног третмана деце са вишеструким сметњама у понашању, емоционалном и социјалном развоју и функционисању – ПИТ" је у 2021.године реализован два пута и похађало га је укупно 26 стручних радника. „Програм подршке породици" је у 2021.године реализован 4 пута и похађало га је 42 стручних радника. Ниједан од ова два програма није реализован у првом кварталу 2022.године.

Актуелно раде 4 лиценцирана прихватилишта за децу и младе и то: 2 у Београду 1 у Крагујевцу и 1 у Нишу као и 3 лиценцирана свратишта за децу и младе – сва три у Београду.

3.6.2.39. Интензивнија инклузија деце Рома у локалне услуге социјалне заштите, унапређење програма подршке за мајке и јачање саветодавне улоге у раду са породицама Рома.

Рок: Континуирано, почев од I квартала 2019. године

Активност није реализована. Услуга породични сарадник биће успостављена у центрима за децу, младе и породицу након доношења правног основа за њихово формирање кроз измене Закона о социјалној заштити. Измене и допуне Закона о социјалној заштити су још увек у току. Након усвајања измена и допуна ЗСЗ дошло би до успостављања центара за децу, младе и породицу који би развијали услугу породичног сарадника и имали саветодавну улогу у раду са породицама Рома. Ови центри би се налазили у садашњим установама за децу без родитељског старања и представљали би један корак напред ка деинституционализацији.

3.6.2.40. Анализа предлога модела одрживе институционализције здравствених медијаторки.

Рок: III квартал 2020. године

Активност није реализована. У извештајном периоду **I квартал 2022. године** нема нових информација.

У систему здравствене заштите Министарство здравља континуирано примењује модел ангажовања здравствених медијаторки (85), за чије ангажовање се средства обезбеђују у

буџету Министарства здравља. Такође је у току и спровођење пројекта „Подршка раду здравствених медијаторки - мониторинг и едукација“, како би се унапредио тренутни модел ангажовања здравствених медијаторки. Партнери наведеног пројекта су Институт друштвених наука, Министарство здравља, УНИЦЕФ-а и УГ Асоцијација здравствених медијаторки. Пројекат се бави:

- Питањем доступности благовремених податка о здравственом стању ромске популације као и приступу и квалитету услуга
- Питањем обављања квалитетнијег рада медијаторки посебно у домену раног развоја и подршке породицама са децом – координација и осигурање квалитета рада засновано на праћењу, бољем повезивању унутар здравственог система и ван њега, повећање компетенција за рад у приоритетним областима итд.
- Недостатком одрживог система за праћење учинка здравствених медијаторки који би указао на додатне недостатке и потребе корисника као и самих медијаторки;
- Недостатком теренске координације односно особе задужене (фокал поинт) за комуникацију између три актера: Министарства здравља, здравствених медијаторки и домова здравља;
- Недостатком перманентне обуке здравствених медијаторки неопходне за обављање специфичних и осетљивих послова које свакодневно обављају, нарочито када је у питању подршка будућим родитељима и породицама са малом децом у домену превенције и заштите здравља и добробити целе породице;
- Питањем додатног јачања система здравствене заштите како би се пружала квалитетна услуга кроз смањење дискриминације и кроз јачање интерсекторске координације
- Недостатак система едукација за различите циљне групе у вези са друштвеним и медицинским аспектима здравља Рома и Ромкиња;
- Потребама за обуком здравственог особља ради што успешнијег усвајања анти-дискриминаторне политике и пракси као и ради осмишљавања и увођења политике и пракси интегративне мултикултуралности са циљем инклузије Ромске популације.

3.6.2.41. Спровођење усвојеног одрживог модела институционализације здравствених медијаторки које ће укључивати: -одговарајући облик запошљавања и адекватне надокнаде; -одговарајуће описе радних места; -институцију компатибилну с њиховом улогом.
Рок: II квартал 2021. године
Активност није реализована. Нема нових информација.

3.6.2.42. Обезбедити додатна средства како би се постепено повећао број здравствених медијатора, на основу анализе потреба.

Рок: до 2021. године

Активност се успешно реализује. У 2021. години Министарство здравља наставља са спровођењем пројекта „Унапређење доступности здравствене заштите ромској популацији“. Наиме, у оквиру буџета Министарства здравља за 2021. годину за реализацију наведеног програма издвојена су средства у укупном износу од 48.800.000, 00 динара, и то 38.800.000,00 динара за накнаде за рад ромским здравственим медијаторкама, као и 10.000.000,00 динара за подршку ромских удружења а у циљу унапређења доступности здравствене заштите ромској популацији.

У **IV кварталу 2021. године** Министарство здравља покренуло је пројекат „Подршка раду здравствених медијаторки - мониторинг и едукација“ у оквиру кога је предвиђена и анализа потреба, на основу које би се проценила и обезбедила потребна средства за ангажовање већег броја здравствених медијаторки, а у циљу унапређења доступности здравствене заштите ромској популацији.

3.6.2.43. Унапређење система заштите и подршке жртава насиља у породици, у складу са новом Стратегијом за борбу против насиља у породици.

Рок: Континуирано.

Активност се успешно реализује. *Национална стратегија за спречавање и борбу против родно заснованог насиља према женама и насиља у породици 2021.-2025.год*. усвојена је на седници Владе од 22.4.2021. год. АП још увек није усвојен. Праћење Стратегије поверено је Координационом телу за родну равноправност које ће израђивати извештаје о спровођењу Стратегије на основу прилога свих релевантних органа и организација. МРЗБСП је послало свој прилог у марту ове године ради израде првог извештаја.

У оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину, у циљу унапређења система заштите и подршке жртава насиља у породици, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Поступање полиције у случајевима насиља у породици и у партнерским односима“ коју је током извештајног периода похађало укупно 2827 полицијских службеника.

У извештајном периоду **први квартал 2022. године**, извршена су 972 кривична дела Насиље у породици, из члана 194 Кривичног законика. Полиција је поднела 990 кривичних пријава против 960 учиниоца, а број оштећених лица је 1.072. Такође, у оквиру породице и партнерских односа, евидентирано је 6 догађаја са смртном последицом и то: 4 женска лица и 3 лица мушког пола. Полицији је пријављено 6.437 догађаја са елементима насиља у породици. У наведеном периоду изречено је 7.014 хитних мера на основу Закона о спречавању насиља у породици, од чега 2.169 хитних мера Привремено удаљење учиниоца из стана, као и 4.845 хитних мера Привремена забрана учиниоцу да контактира жртву насиља и прилази јој. Укупно је продужено 4.719 хитних мера, а прекршено је 289 хитних мера.

Министарство унутрашњих послова у сарадњи са Правосудном академијом и Криминалистичко-полицијским универзитетом реализује пети циклус обуке за примену Закона о спречавању насиља у породици, у периоду од 22. новембра 2021. до 16. априла 2022. године. У оквиру овог циклуса биће обучено око 600 полицијских службеника. У прва четири циклуса обуке укупно је обучено 2.007 полицијских службеника. Након завршетка петог циклуса обуке, биће укупно обучено око 2.600 полицијских службеника.

Допринос ПЗСЗ унапређењу система заштите и подршке жртвама насиља у породици се реализовао кроз стручну подршку Центрима за социјални рад кроз учешће представника ПЗСЗ на конференцијама случајева у организацији ЦСР, као и кроз пружање стручне подршке у појединачним случајевима по захтеву ЦСР или надлежног Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова. Такође подршка је пружана и путем супервизијских састанака који су обрађивали теме насиља у породици и заштите жртава.

У оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. годину у циљу унапређења система заштите и подршке жртава насиља у породици, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Поступање полиције у случајевима насиља у породици и у партнерским односима“ коју је током 2021. године **закључно са III кварталом 2021. године** похађало укупно 8,883 полицијских службеника. Наставу су похађала сва овлашћена службена лица, на платформи за учење на даљину *е* – учионица Министарства.

У извештајном периоду **IV квартал 2021. године** у оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. годину, у циљу унапређења система заштите и подршке жртава насиља у породици, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Поступање полиције у случајевима насиља у породици и у партнерским односима“ коју је током извештајног периода похађало укупно 890 полицијских службеника.
У извештајном периоду IV квартал 2021. године у оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. годину, у циљу унапређења система заштите и подршке жртвама насиља у породици, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Поступање полиције у случајевима насиља у породици и партнерства“, на којој је током извештајног периода присуствовао укупно 241 полицијски службеник.

У извештајном периоду **III квартал 2021. године** извршено је 1.104 кривично дело Насиље у породици, из члана 194 Кривичног законика. Полиција је поднела 1.081 кривичну пријаву против 1.091 учиниоца, а број оштећених лица је 1.240. Такође у оквиру породице и партнерских односа, евидентирано је 7 догађаја са смртном последицом, лишено је живота 5 мушкараца и 2 жене.

Полицији је пријављен је 7.151 догађај са елементима насиља у породици. У наведеном периоду изречено је 7.312 хитних мера према одредбама Закона о спречавању насиља у породици и то 5.239 хитних мера привремене забране учиниоцу да контактира жртву насиља и прилази жртви и 2.073 хитне мере привременог удаљења учиниоца из стана**.** Укупно су продужене 4.902.хитне мере, а прекршено је 518 хитних мера.

У извештајном периоду **IV квартал 2021. године** извршено је 1.108 кривичних дела насиља у породици из члана 194. Кривичног законика. Полицијски службеници поднели су 1.088 кривичних пријава против 988 извршилаца, док је број повређених 1.117.
Такође, у оквиру породице и партнерства забележено је 15 догађаја у којима је убијено 7 мушкараца и 10 жена.
Полицији је пријављено 6.743 догађаја са елементима насиља у породици.
У наведеном периоду изречено је 7.116 хитних мера на основу Закона о спречавању насиља у породици, од чега 4.938 хитних мера Привремена забрана контакта са жртвом насиља и приближавања насилнику, као и 2.178 хитних мера Привремено уклањање насилника. извршилац из стана.
Укупно је продужено 4.716 хитних мера, а прекршене су 344 хитне мере.

У **првој половини 2021. године**, Министарство унутрашњих послова у сарадњи са Црвеним крстом Р Србије реализована је активност на изради брошура и лифлета на којима је постављен број телефона полиције 192 и телефон за пријаву насиља у породици 0800 100 600, који су одштампани од стране Црвеног крста Р Србије 20.000 примерака и који ће бити дистрибуирани свим полицијским управама и осталим организационим јединицама МУП-а.

3.6.2.44. Унапређење система превенције, заштите, подршке и реинтеграције жртава трговине људима у складу са новом Стратегијом превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022. Веза са АП за ПГ 24

Рок: Континуирано, до 2022. године

Активност се успешно реализује. У складу са Стратегијом превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022, Центар за заштиту жртава трговине људима је у извештајном периоду (IV квартал 2021. године) континуирано радио на унапређењу система заштите жртава трговине људима.

Настављен је рад на усвајању Акционог плана за спровођење Стратегије превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022, за период од 2021. до 2022. године.

Усвојен је нови Закон о заштитнику грађана, којим је дефинисано да ће овај независни орган обављати и послове националног известиоца у области трговине људима.

Центар је одржао две обуке за стручне раднике центара за социјални рад, једну у ГЦСР Београд и једну у ЦСР Суботица. Назив обуке је Улога центара за социјални рад у прелиминарној идентификацији и пружању подршке жртвама трговине људима. На две обуке је учествовало укупно 35 полазника, који су добили знање о раду са жртвама трговине људима.

У организацији Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Савета Европе, одржана је обука о примени ревидираних индикатора за прелиминарну идентификацију жртава трговине људима за систем образовања, на којој је Центар имао активну улогу. Она је била намењена за представнике 18 школских управа у Србији.

Одржана је обука за полицијске службенике који ће примати позиве на бесплатној телефонској линији за жртве трговине људима. Представник Центра је учествовао у одржавању обуке.

У оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. у циљу унапређења система превенције, заштите, подршке, и реинтеграције жртава трговине људима, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Појам, препознавање и деловање полиције на кривично дело трговина људима“ коју је закључно са трећим кварталом 2021. године похађало укупно 6.885 полицијских службеника. Наставу су похађала сва овлашћена службена лица, на платформи за учење на даљину *е* – учионица Министарства.

У **четвртом кварталу 2021. године** у оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника за 2021. у циљу унапређења система превенције, заштите, подршке, и реинтеграције жртава трговине људима, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Појам, препознавање и деловање полиције на кривично дело трговина људима“ коју је у извештајном периоду похађало укупно 888 полицијских службеника. Наставу су похађала сва овлашћена службена лица, на платформи за учење на даљину *е* – учионица Министарства.

У **првом кварталу 2022. године** покренут је поступак идентификације за 39 жртава и све оне су укључене у програме пружања подршке. Идентификовано је 20 жртава трговине људима. У 20 случајева је организована подршка корисницима за давање изјава и сведочење.
Центар је дао предлог за додељивае статуса посебно осетљивог сведока за 19 жртава трговине људима.
Унапређен систем вођења статистике.
Започета сарадња са компанијама које су потенцијални донатори и обезбеђене су донације горива, хране, производа за одржавање хигијене и новогодишњих пакетића за децу.
Успостављена је сарадња са Удружењем пословних жена и 9 жртава трговине људима је укључено у њихове обуке које имају за циљ припрему полазница за укључивање у тржиште рада.
Прихватилиште за жртве трговине људима је опремљено новим кућним уређајима.

Прихватилиште Центра за заштиту жртава трговине људима, као једино те врсте у Србији, је добило лиценцу за услуге смештаја за период од 5 година.
Успостављена је сарадња са Националном асоцијацијом канцеларија за младе и договорен заједнички рад на превенцији трговине људима међу децом и младима.
Започет је рад на изради регионалних стандардних оперативних процедура за поступање са жртвама трговине људима и регионалниз здравствених индикатора за прелиминарну идентификацију жртава трговине људима.
Започет је пројекат „Ментално здравље жртава трговине људима и пружаоца услуге“, који Центар спроводи уз подршку Немачке организације за међународну сарадњу ГИЗ и у коме ће бити обезбеђена психотерапија за кориснице прихватилишта, као и посебно прилагођене радионице, а за раднике ће бити обезбеђена супервизија и обуке.

У **првом кварталу 2022. године** у оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за 2022. годину у циљу унапређења система превенције, заштите, подршке, и реинтеграције жртава трговине људима, кроз обавезну наставу из наставне области „Теоријска настава“, реализована је тема „Појам, препознавање и деловање полиције на кривично дело трговина људима“ коју је у извештајном периоду похађало укупно 2727 полицијских службеника.

3.6.2.45. Унапређење софтвера којим се омогућава размена података који се односе на Роме, између базе података Министарства здравља и осталих релевантних сектора, у складу са Законом о заштити података о личности, како би се остварила већа инклузија Рома кроз услуге социјалне заштите.

Рок: Континуирано.

Активност није реализована. У извештајном периоду **I квартал 2022. године** нема нових информација Министарства здравља.

Систем социјалне заштите је током 2021. године радио на успостављању Регистра социјална карта којим ће бити омогућено повезивање свих неопходних база података који одређују социјално економски статус корисника што ће свакако имати утицаја на већу инклузију Рома кроз услуге социјалне заштите. Донет је Закон о социјалној карти и пратећи подзаконски акт а почетак примене овог закона биће 1. марта 2022.године а до тада се ради на повезивању свих неопходних база података.

У IV кварталу 2021. године Министарство здравља покренуло је пројекат „Подршка раду здравствених медијаторки - мониторинг и едукација“ који се бави, између осталог, и израдом новог софтвера и уређењем извештавања рада здравствених медијаторки.

3.7. ПОЛОЖАЈ ИЗБЕГЛИЦА И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА

3.7.1.1. Обезбеђивање трајних стамбених решења за избеглице кроз реализацију Регионалног програма за стамбено збрињавање избеглица и редовних националних програма збрињавања.

Рок: Континуирано, до 2022. године

Активност се успешно реализује. Република Србија наставља да спроводи одобрене потпројекте у оквиру РСП који пружа 7.550 стамбених решења за избеглице. До сада је, укључујући и извештајни период I квартал 2022. године, у оквиру РСП-а испоручено укупно 6.231 стамбених решења

Буџет РС – У извештајном периоду I квартал 2022. године објављена су 2 јавна позива за јединице локалне самоуправе за доделу средстава намењених стварању и побољшању услова становања породица избеглица кроз куповину сеоске куће са окућницом и кроз набавку грађевинског материјала. Избор корисника и пратеће активности су у току.

3.7.1.2. Обезбедити бесплатну правну помоћ у циљу обезбеђивања пуног приступа правима укључујући личне документе за интерно расељена лица и избеглице.

Рок: Континуирано, почев од IV квартала 2019.
Активност се успешно реализује.
Закон о бесплатној правној помоћи се ефикасно спроводи. Веза са 3.5.1.

3.7.1.3. Ефикасно спровођење Закона о ванпарничном поступку, нарочито у делу који се односи на обезбеђивање уписа у матичне књиге за лица без личних докумената.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Ради уједначавања судске праксе Грађанско одељење Врховног касационог суда је на основу члана 31. Закона о уређењу судова, донело закључак о надлежности ванпарничног суда у поступку уписа у матичну књигу рођених на седници Грађанског одељења одржаној 3.7.2020. године који је доступан на вебсајту Врховног касационог суда.[8] У пракси основних судова, у ванпарничном поступку, утврђује се чињеница рођења, као претпоставка накнадног уписа у матичне књиге рођених у управном поступку, о чему постоји значајан број предмета пресуђених пред основним судовима на подручју града Београда, Аутономне покрајине Војводине и другде.

[8] https://www.vk.sud.rs/sites/default/files/attachments/Zakljucak%20-%20Nadleznost%20vanparnicnog%20suda%20u%20postupku%20upisa%20u%20maticnu%20knjigu%20rodjenih.pdf

У четвртом кварталу 2021. године нема измена.

3.7.1.4. Побољшање услова становања интерно расељених лица док су у расељеништву кроз: -доделу помоћи за побољшање услова становања;-доделу грађевинског материјала за започету изградњу непокретности;-доделу помоћи при куповини сеоских кућа са окућницом;-доделу помоћи при прибављању и изградњи монтажних кућа и другог стамбеног простора;-доделу помоћи за решавање проблема тзв. неформалних колективних центара.

Рок: Континуирано, до 2022. године

Активност се успешно реализује. Буџет РС – У извештајном периоду I квартал 2022. године објављена су 2 јавна позива за јединице локалне самоуправе за доделу средстава намењених побољшању услова становања интерно расељених лица док су у расељеништву кроз куповину сеоске куће са окућницом и кроз набавку грађевинског материјала. Избор корисника и пратеће активности су у току.

3.7.1.5. Обезбеђивање комплементарних мера у циљу одрживе интеграције избеглица кроз програме намењене економском оснаживању.

Рок: Континуирано, до 2022. године

Активност се успешно реализује. У извештајном периоду I квартал 2022. године нема нових информација. У другој половини 2021. године није било јавних позива за доделу средстава намењених за економско оснаживање избеглица, али је у току било праћење имплементације додељених средстава од раније.

3.7.1.6. Успостављање механизма за редовно праћење остваривања приступа правима Рома интерно расељених лица кроз сарадњу са здравственим медијаторкама, педагошким асистентима у циљу процене њиховог равноправног остваривања права и потенцијалног унапређења.

Рок: Континуирано

Активност се успешно реализује. Наведена активност предвиђена је новом Стратегијом и припадајућим Акционим планом чија је израда у финалној фази, а биће и предмет разматрања на састанку Стручне групе Кооординационог тела. На терену се наставља са проценом стања и јачањем капацитета јединица локалних самоуправа како би се што боље одговорило на захтеве припадника ромске популације.

3.7.1.7. Спровођење информативне кампање подизања свести избеглица и интерно расељених лица у циљу њихове друштвене интеграције и доступних механизама за остваривање права.

Рок: Континуирано, до 2022. године

Активност се успешно реализује. У првој половини 2021. године расподељено је око 5 милиона РСД за 32 организације цивилног друштва који су спроводили програме од значаја за популацију избеглица. Током трећег квартала 2021. године у односу на јавни позив из августа за финансирање програма организација цивилног друштва од значаја за популацију избеглица и интерно расељених лица, расподељено је 3,3 милиона РСД за 14 организације цивилног друштва који су спроводили програме од значаја за популацију избеглица и интерно расељених лица. Током четвртог квартала 2021. године, у односу на јавни позив из новембра за финансирање програма организација цивилног друштва од значаја за популацију избеглица и интерно расељених лица, расподељено је 1,65 милиона РСД за 10 организације цивилног друштва који су спроводили програме од значаја за популацију избеглица и интерно расељених лица. У извештајном периоду I квартал 2022. године, односно у фебруару 2022. године, објављен је јавни позив за финансирање програма организација цивилног друштва од значаја за популацију избеглица и интерно расељених лица. Поступак је у току.

3.8. МЕРЕ ПРОТИВ РАСИЗМА И КСЕНОФОБИЈЕ

3.8.1.1. Организовати заједничке обуке за судије, јавне тужиоце и полицијске службенике у циљу унапређења знања и вештина неопходних за ефикасно гоњење злочина из мржње

Рок: Континуирано, у складу са годишњим програмом обуке

Активност се успешно реализује. Правосудна академија учествовала је на петнаестом координационом састанку представника државних органа и организација цивилног друштва у циљу успостављања будућег механизма за борбу против злочина из мржње у Републици Србији. Састанак је организовала Канцеларија за људска и мањинска права у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а, 31. маја 2021. године, путем апликације Зоом. Учесници су представили свој рад и допринос борби против злочина мржње.

Донети су следећи закључци и представљене планиране активности за наредни период:

- Држава треба да формализује ове координационе састанке у сталну радну групу за борбу против злочина из мржње;

- Очекује се формирање групе е- star, која ће се састојати од владиних и невладиних чланова, као и мреже стручњака за подршку жртвама злочина из мржње;

- Тужилаштво је утврдило контакт тачку у Јавном тужилаштву за злочин из мржње, а Академија ће спровести обуку за ову циљну групу;

- План је да се укључи представник Министарства просвете како би се разоткрили проблеми са којима се млади људи суочавају у школском окружењу.

Током трећег квартала 2021. године развијен је нацрт програма рада планираних саветовања тужилаца (РЈТ је одредио контакт тачке у тужилаштвима у Републици Србији за злочин из мржње) која треба да се реализују крајем 2021. године и током 2022. године.

Током извештајног периода III квартал 2021. године развијен је нацрт програма рада планираних саветовања тужилаца (РЈТ је одредио контакт тачке у тужилаштвима у Републици Србији за злочин из мржње) која треба да се реализују крајем 2021. године и током 2022. године.

У децембру 2021. године је одржано саветовање представника контакт тачака и републичкој јавног тужилаштва у циљу постизања договора око најбољег модела рада на будућим обукама. Такође је представљен нацрт обуке.

Током извештајног периода I квартал 2022.године одржани су састанци представника Правосудне академије и партнера са пројекта на којима су дефинисане активности за наредни период. Током другог квартала планиране су три обуке за контакт тачке у тужилаштвима у Републици Србији за злочин из мржње за подручја све четири апелације. Као даља подршка контакт тачкама након обуке планирана је организација периодичних састанака у циљу решавања спорних питања и проблема у практичном раду. У наредном периоду планирана је организација студијске посете тужилаштву у Барселони за контакт тачке за злочин из мржње.

3.8.1.2. Јачање свести у погледу елиминације злочина из мржње кроз:

-Организовање стручних састанака у циљу успостављања механизма борбе против злочина из мржње у Републици Србији

- Сарадњу са међународним и регионалним организацијама у области борбе против говора мржње и злочина из мржње.

Рок: Континуирано, почев од II квартала 2019.

Активност се успешно реализује. Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је у сарадњи са Мисијом ОЕБС у Србији организовало и одржало Петнаести координациони састанак представника надлежних државних органа и организација цивилног друштва у циљу превенције злочина из мржње у Републици Србији. Због тренутне епидемиолошке ситуације проузроковане пандемијом вируса Covid-19састанак је одржан 31. маја 2021. године посредством ZOOM апликације, а њему су присуствовали представници Министарства правде; Министарства унутрашњих послова; Врховног касационог суда; Правосудне академије; Повереника за заштиту равноправности; Мисије ОЕБС у Србији и следећих организација цивилног друштва: Монитор; Београдски центар за људска права; Удружење Ромкиња „Освит”; Друштво Рома Општине Прокупље и Кровне организације младих Србије.

ОЕБС Канцеларији за демократске институције и људска права (ОДИХР) 27. јула 2021. године, достављени су одговори на Упитник о злочинима почињеним из мржње за 2020. годину. Одговори су припремљени на основу прилога које су Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог доставили Министарство унутрашњих послова и Републичко јавно тужилаштво.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је у сарадњи са Мисијом ОЕБС у Србији организовало и одржало Шеснаести координациони састанак представника надлежних државних органа и организација цивилног друштва у циљу превенције злочина из мржње у Републици Србији. Састанак је одржан 15.12.2021. године у Београду и њему су присуствовали представници следећих државних органа: Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Правосудне академије, Повереника за заштиту равноправности, Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог, као и представници следећих организација цивилног друштва: YUCOM – Комитет правника за људска права, Кровна организација младих Србије, Да се зна и Монитор.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог ће у сарадњи са Мисијом ОЕБС у Србији у јуну 2022. године (тачан датум тренутно непознат) организовати и одржати Седамнаести координациони састанак представника надлежних државних органа и организација цивилног друштва у циљу превенције злочина из мржње у Републици Србији.

3.8.1.3. Унапређење координације активности органа државне управе и надлежних националних спортских савеза на спречавању насиља на спортским приредбама кроз деловање Националног савета за спречавање негативних појава у спорту
Рок : Континуирано, почевод I квартала 2018.

Активност је делимично реализована. Инструкција о начину поступања приликом одржавања спортских приредби је донета 28. јануара 2021. године. У извештајном периоду **први квартал 2022. године** нема нових информација.

3.9. ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

3.9.1.1. Спровођење обуке за примену новог Закона о заштити података о личности.

Рок: Почев од III квартала 2019

Активност се успешно реализује. Национална академија за јавну управу спроводи Општи програм обуке државних службеника, Општи програм обуке запослених у јединицама локалне самоуправе, Програм обуке руководилаца у државним органима и

Програм обуке руководилаца у јединицама локалне самоуправе које усваја Влада Републике Србије.

У оквиру Општег програма обуке државних службеника за 2021. годину, у оквиру тематске области „Заштита људских права и тајности података“, развијен је програм обуке „Заштита података о личности“. У оквиру Секторског програма континуираног стручног усавршавања запослених у јединицама локалне самоуправе, који је део Општег програма обуке запослених у ЈЛС за 2021. годину, у овиру тематске области „Добра управа“ развијен је програм обуке „Заштита података о личности“ и „Заштита тајних података“.

Током 2021. године спроведена је обука (вебинар) „Заштита података о личности“ у којој је учестовало 74 полазника.

Правосудна академија предузела је радње у циљу организације обуке на тему примене Закона о заштити података о личности и међународним стандардима, и то конкретно:

- Закон о заштити података о личности;
- Однос Закона и нових европских правила;
- Секторски закони;
- Податак о личности;
- Обрада података, руковалац и обрађивач;
- Начела обраде података о личности;
- Права лица чији се подаци обрађују и њихова заштита.

У првој половини 2021. године, институција Повереника је организовала 11 обука којима је обухваћено приближно 300 учесника.

Током трећег квартала 2021. године Повереник је организовао четири обуке:

- Две су организоване за представнике новинарских удружења (извештавано и у тачки 3.3.2.22.), које је похађало 14 лица,
- Једна је организована у сарадњи са Министарством просвете за представнике школских управа (16 лица)
- Једна је организована за различита лица за заштиту података (19 лица)

У IV кварталу 2021. године институција Повереника је организовала следеће обуке:

- Две су организоване за представнике новинарских удружења (извештавано и у тачки 3.3.2.22.), које је похађало 14 лица,
- У сарадњи са Фармацеутском комором организована обука за представнике ове привредне гране, учествовало је 60 лица,
- У сарадњи са Републичким фондом за пензионо и инвалидско осигурање организована обука за 60 лица
- У сарадњи са Покрајинском владом држана обука за 10 лица

- За представнике студентских удружења Правног факултета организована обука за 18 лица
- За различита заинтересована лица одржана обука за 20 лица

Током извештајног периода IV квартал 2021. године Правосудна академија одржала је две онлајн радионице на тему „Примене Закона о заштити података о личности".

Активност се налази у програму сталне обуке у оквиру Правосудне академије.

У извештајном периоду I квартал 2022. године Повереник је организовао следеће обуке:

- Четири обуке су одржане у фебруару (3/10/17/24.2.2022) за представнике студената факултета безбедности, Београд организована од стране Повереника за 36 лица.
- Две обуке су одржане у марту (3/10.3.2022.) за представнике студената факултета безбедности, Београд организована од стране Повереника за 7 лица.

3.9.1.2. Анализа секторских прописа и израда плана за њихово усклађивање са новим Законом о заштити личних података

Рок: II–IV квартал 2020.

Активност је делимично реализована Радна група за израду Предлога стратегије заштите података о личности и пратећег АП коју је основала Влада наставила је рад на изради Стратегије и Акционог плана. Радну групу чине бројни представници релевантних институција и пословних удружења.

Повереник је, у току својих редовних активности, давао мишљење на 24 нацрта закона, са становишта усклађености са одредбама закона из своје надлежности.

Повереник је, у току својих редовних активности, дао мишљење на седам нацрта закона, са становишта усклађености са одредбама закона из своје надлежности.

3.9.1.3. Ојачати кадровске капацитете Повереника за информације одјавног значаја и заштиту података о личности у складу са постојећим Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места.

Рок: Континуирано, почев од I квартала 2016., до попуњавања тренутне систематизације

Активност се успешно реализује. Број запослених у Служби Повереника је 107 државних службеника и намештеника на неодређено време.

3.9.1.4. Спровести анализу потреба за јачањем кадровских капацитета Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у вези са новим надлежностима које произилазе из новог Закона о заштити података о личности, а

нарочито у погледу:-организационе структуре-броја запослених-потреба за обукама, у циљу усаглашавања са новим надлежностима прописаним Законом о заштити података о личности.

Рок: За анализу: I квартал 2021., а за поступање у складу са анализом: III квартал 2021.

Активност је делимично реализована. Активност је спроведена. Повереник је израдио Анализу потреба за јачањем кадровских капацитета у септембру 2021. године и о томе известио представнике Координационог тела за спровођење Акционог плана за Поглавље 23 електронском поруком од 29.9.2021. године, а примерак Анализе послат је и редовном поштом.

3.9.1.5. Спровођење промотивних активности за ширу јавност о правима и обавезама у вези са заштитом личних података у складу са новим Законом о заштити података о личности.

Рок: Од III квартала 2019

Активност се успешно реализује. Повереник је 28**.** јануара 2021. године обележио Дан заштите података о личности организацијом хибридног догађаја у Клубу посланика у Толстојевој, са ограниченим бројем присутних гостију, у складу са епидемиолошким мерама, док је шира јавност могла догађај да прати *онлајн,* а снимак догађаја доступан је на линку

https://www.youtube.com/watch?v=SyD9Y2FETqs

- Повереник је објавио Публикацију бр. 6 - Заштита података - Ставови и мишљења Повереника https://www.poverenik.rs/images/stories/dokumentacija-nova/Publikacije/6PublikacijaZZPL/6PublikacijaZZPL.pdf
- Повереник је, са Деканом Факултета безбедности Универзитета у Београду, организовао 24. маја 2021. године свечану доделу сертификата првој генерацији студената, који су завршили кратак програм студија „Обука менаџера за заштиту података о личности“.

Повереник је у оквиру сарадње са УСАИД и Мисијом ОЕБС у Србији почео са израдом едукативних кратких филмова који се баве заштитом података о личности и у овом полугођу су давани коментари на предложене сценарије, а један едукативни филм је објављен на Youtube каналу Повереника и на његовој интернет презентацији. Кампања за повећање видљивости коришћењем рекламиних банера резултовала је великим бројем прегледа ових садржаја (око 15.000 прегледа).

У извештајном периоду **први квартал 2022. године** Повереник је на својој интернет страници објавио Публикација бр. 7 - Заштита података - Ставови и мишљења Повереника

3.9.1.6 Праћење примене новог Закона о заштити података о личности

Рок: Од IV квартала 2019

Активност се успешно реализује.

Број предмета Повереника у области заштите личних података како је наведено у Годишњем извештају Повереника.

Примљени и решени предмети	**Јул**	**Август**	**Септембар**	**Октобар**	**Новембар**	**Децембар**
Преостали предмети у раду	833	503	391	372	371	308
Примљени предмети	461	423	134	197	197	127
Решени предмети	218	749	245	217	180	189
- **мишљења у вези са заштитом података о личности**	47	28	29	38	45	21
- **анализа**	0	0	0	0	0	0
- **претходно мишљење (чл.55.),**	5	3	1	0	0	0
- **мишљење на кодекс (чл.59),**	0	0	0	0	0	0
- **притужба због повреде права**	23	18	8	16	16	20
инспекцијски надзор	24	6	23	29	40	52
- **одговори на тужбе**	6	2	3	6	5	4
- **одговори на представке**	21	19	28	17	30	32
- **обрађене контролне листе**	65	440	98	41	3	21
- **обрађене евиденције о лицима за заштиту података о личности**	23	215	51	63	38	34

- **обрађени предмети којима се Повереник обавештава о повреди података**	3	0	3	5	2	3
- **захтев за пренос података**	0	1	0	0	0	0

Примљени и решени предмети	**Јануар**	**Фебруар**	**Март**
Преостали предмети у раду	453	442	361
Примљени предмети	430	304	223
Решени предмети	285	316	304
- **мишљења у вези са заштитом података о личности**	45	35	47
- **анализа**	0	1	0
- **претходно мишљење (чл.55.),**	1	0	0
- **мишљење на кодекс (чл.59),**	0	0	0
- **притужба због повреде права**	7	9	11
инспекцијски надзор	63	16	29

- **одговори на тужбе**	0	0	0
- **одговори на представке**	21	13	51
- **обрађене контролне листе**	30	115	64
- **обрађене евиденције о лицима за заштиту података о личности**	38	79	95
- **обрађени предмети којима се Повереник обавештава о повреди података**	3	0	0
- **захтев за пренос података**	0	1	0

3.9.1.7 Израда и усвајање закона и релевантних подзаконских аката о употреби видео надзора, ради усклађивања са Законом о заштити података о личности
Рок : II квартал 2021

Активност је делимично реализована Упутством о условима за изградњу, употребу и одржавање система видео надзора у Министарству унутрашњих послова (01-1527 / 18-6 од 5. новембра 2019. године) прописани су услови за коришћење видео надзора у Министарству унутрашњих послова. Један од корака у усклађивању аката о употреби видео надзора са Законом о заштити података о личности је доношење Правилника о начину снимања на јавном месту и начину објављивања намере да се то сними („Службене новине РС “, бр. 111/20) који је ступио на снагу 5. септембра 2020. године.

Тренутно се ради на ревидирању Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, ради постизања пуне усклађености са Законом о заштити података о личности.

Повереник је 19. јуна 2020. године доставио Министарству унутрашњих послова мишљење на Предлог правилника о начину снимања на јавном месту и начину саопштавања намере о том снимању. Из разлога што област обраде података о личности путем видео надзора није регулисана одредбама Закона о заштити података о личности, Повереник је предложио да та тема буде обухваћена Стратегијом заштите података о личности, чију израду је започео у сарадњи са Владом и Министарством правде.

У извештајном периоду IV квартал 2021. године и I квартал 2022. године Повереник није давао мишљења на акте којима се уређује област видео надзора.